

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK İKTİSAT TARİHİ BİLİM DALI

167609 F

2 NUMARALI EĞİN ŞER'İYYE
SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

1222-1242 (1238-1258)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Y. E.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

Hazırlayan
Bedrettin KOLAÇ
(39-5434)

Tezi Yöneten
Prof. Dr. Tefik GÜRAN

İSTANBUL 1992

I Ç İ N D E K İ L E R

İçindekiler.....	1
Önsöz.....	11
Kısaltmalar.....	111
Bibliyografiya.....	1V
Giriş.....	VI
Osmanlı Devletinde Kadılık ve Mahkeme.....	VI
Şer'iyeye Sicillerinin Oluşumu ve Muhtevası.....	X
2 Numaralı Eşin Şer'iyeye Sicilinin Genel Durumu.....	XV
Eşin Kazasının Tarihi.....	XVI
Eşin' in İdari Yapısı.....	XVII
Eşin'de Sosyal ve İktisadi Yapı.....	XVIII
2Nolu Eşin Şer'iyeye Sicilinin Komularına Göre Tasnifi.....	XLX
Şer'iyeye Sicillerinin İktisat Tarihi Açısından Önemi.....	XXI
2 Numaralı Eşin Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyonu.....	1
Sonuç	234

Ö N S Ö Z

Osmanlı Devletinin sosyal, idari ve iktisadi tarihi üzerinde yapılacak ilmi araştırmalarda başvurulacak temel kaynaklardan biri de pozitif bir özellik taşıyan ser'iyeye sicilleridir.

Ser'iyeye sicilleri üzerinde yapılan çalışmalar, Anadolu ve Rumeli'deki yörelerin sosyal ve iktisadi yapılarına ışık tutması bakımından birinci derecede önemli arşiv belgelerimizdir.

Üzerinde çalıştığımız Eşin ser'iyeye sicili 20 yıllık bir zaman dönemine ait kayıtlara dayanarak Eşin kazasını ,sosyal ve iktisadi yönleri ile tanıtmaya çalıştık.

Çalışmamızın birinci bölümünde Osmanlı Devletinde Kadılık ve Mahkeme üzerinde durularak, tarihi gelişimi içinde sicillerin oluşumu, ihtiva ettikleri belge ve konular belirtilmiştir.

İkinci bölümde 2 nolu Eşin sicilinin genel durumu, Eşin' in tarihi, idari, iktisadi ve sosyal yapısı ile sicilde bulunan belgelerin konularına göre tasnifi yapılmıştır.

Üçüncü bölümde ser'iyeye sicillerinin iktisat tarihi açısından önemi izah edilmiştir.

Dördüncü bölümde ise 4 nolu Eşin ser'iyeye sicilinin transkripsiyonu yapılmıştır.

Çalışmam süresince programı serbestçe tayin etmemi müsaade ederek, yardımlarını esirgemeyen hocam Prof.Dr.Tevfik Güran'a ve Türk İktisat Tarihi Bilim Dalı Başkanımız hocam Prof.Dr.Müseyin Özdeğer'e teşekkür ederim.

Bearettin Kolaç

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser.
a.g.t.	: Adı geçen tebliğ
İA	: İslam Ansiklopedisi
YA	: Yurt Ansiklopedisi
SBFD	: Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi
TAD	: Tarih Araştırmaları Dergisi
İÜEFTD	: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi
M.	: Miladi
H.	: Hicri
s.	: Sayfa
bkz.	: Bakınız
c.	: Cilt
EN	: Belge Numarası
AÜİTE	: Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü
AUDTCFTAD	: Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi
DTCF	: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
BN.	: Belge Numarası.

BİBLİYOGRAFYA

- AKPINAR, Ahmet, Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, 1, İstanbul 1988
- AKPINAR, Abdulaziz, İslam Mahakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulanması) İstanbul 1986
- ALPACI, Cahit, "Şer'iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel önemi" Osmanlı Arsivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu, İstanbul, 1985
- ANKES, Niyazi, Türkiye'de Çağdaşlaşma, İstanbul, 1978.
- ANMEN, Ömer Nasuhi, Hukuk-ı İslamiyye ve İstahat-ı Fıkhiyye Kamusu 1-VIII, İstanbul, 1985.
- ANIRCI, Musa, "Tanzimatın İlanı Sıralarında Osmanlı İmparatorluğunda Kadılık Kurumu ve 1838 Tarihli "Tarik-i İlmiyye Dair Ceza Kanunnamesi", AÜDTCFTAD, c.IX.s.25. Ankara 1982.
- ANM, Halil, AKPINAR, Ahmet, Türk Hukuk Tarihi 1, Konya, 1989.
- ANPIN, Atilla, Başbakanlık Arşivi Kılavuzu, İstanbul, 1989.
- ANATAY, Neşet, Bar Türk Kurumu Olan Ahilik, Ankara, 1989
- ANVELİOĞLU, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara. 1987.
- ANLAÇOĞLU, Ahmet, 361 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, AÜİTE, Ankara, 1986
- ANLAÇOĞLU, Yusuf, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", İUEFTD. sayı 30, İstanbul, 1976.
- ANJÜREL, Mücteba, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", İUEFTD. sayı 28-29, İstanbul, 1975.
- ANALCIK, Halil, "Mahkeme". İA., c.VII, İstanbul 1972
- ANARDIN Ebu'l-Hasan, "Kadı" İA., c.VI, İstanbul, 1947.
- ANAN, Halit, Ankara'nın İki Numaralı Şer'iyye Sicili, Ankara, 1974.
- ANZEĞER, Hüseyin, (1463-1640 Yılları) Bursa Şehri Tereke Defteri. İstanbul, 1988.
- ANAYLI, İlber, "Osmanlı Kadısı Tarihi Temeli ve Yargı Görevi", İUEFD. c.XXX, S.1-4 (Ayrı Basım). Ankara, 1977

ÖZDEMİR, Rifat, XLX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara, Ankara, 1987.

_____, "Şer'iyye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", 1. Battal Gazi Sempozyumuna Sunulan Tebliğ, Malatya, 1986.

ÖZTÜRK, Mustafa, "Harpüt Şer'iyye Sicilleri", Tarih İçinde Harpüt Sempozyumuna Sunulan Tebliğ, Elazığ, 1986.

PAKALIN, Mehmet Zeki, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. 1-111, İstanbul, 1983

SARICA, MURAT, Siyasal Tarih, İstanbul, 1983

SERTOĞDI, Michad, Osmanlı Tarih Lügati, İstanbul, 1980

SHAW, Stanford, Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye. 1, İstanbul, 1982

TINAL, Mehmet Ali, XVI. Yüzyılda Harpüt Sancağı (1518-1556), Ankara, 1990.

VELİDEDEOĞDI, Hıfzı Veldet, "Kamınlaşma Hareketleri ve Tanzimat", Tanzimat 1, İstanbul, 1940.

GİRİŞ

A- OSMANLI DEVLETİNDE KADILIK VE MAHKEME

Şer'iyeye sicillerinin oluşturduğu kurum, kadının veya onun kendi yerine atadığı bir naibin başkanlığındaki şer'i mahkemedir. Bu açıdan kadılık kurumu ve mahkeme hakkında az da olsa bilgi vermenin yerinde olacağı kanaatindeyiz.

Kadı, istilah olarak karar, hüküm ve hakim anlamlarını ifade eden *Kazâ*'nın ism-i faili olup hakim anlamına gelmektedir.(1) İslâmiyetin doğuşu ile birlikte bu görevi ilk olarak ifa eden Hz. Peygamber olmuştur. O'ndan sonra da kadılık, halifeler için önemli görevler arasında yer almıştır. Ancak, islâm devletinin sınırlarının genişlemesi ve dolayısıyla bürokratik işlemlerin artmasına paralel olarak ilk defa Hz. Ömer zamanında Medine, Basra ve Küfe'ye kadılar atanmıştır(2) ki, böylece islâmda "taklid-i kazâ" usulü ortaya çıkmış oluyordu(3). Halifenin adına "taklid-i kazâ"yı gerçekleştirmek için atanan kişilere de naib denilmektedir.

(1) Ebu'l-Hasan Mardin, "Kadı Maddesi", 1A., c.VI, İstanbul, 1967, s.42.

(2) İlber Ortaylı, "Osmanlı Kadısı, Tarihi Temeli ve Yargı Görevi", SBED., c.XXX, sayı 4 (ayrı basım), Ankara, 1977 s.117.

(3) Halit Ongan, Ankara'nın 1 Numaralı Şer'iyeye Sicili, Ankara, 1958, s.XXII.

İslâm kaynaklı olan, Emeviler döneminde kurumlaşan ve diğer islâm devletlerinde de varlığını sürdüren kadılık kurumunda, Abbasiler döneminde bir takım uygulamaların ve yeniliklerin ortaya çıktığı görülmektedir. Mesela: "kadı-leşker" veya "kadıasker" denilen "ordu kadılığı" ile "kadıyü'l-kudât" makamları bu dönemde oluşturulduğu gibi, kadıların o zamana kadar görev yapmakta oldukları mescitlerden kurtarılarak bu maksatla hazırlanmış olan resmi binalara kavuşturulmaları(4) Abbasiler döneminde gerçekleştirilmiştir.

Osmanlı Devletinde de kadılık kurumu devam etmiş ve bu devlet Hanefî Mezhebi doğrultusundaki islâm hukukunun ilmi olarak en büyük otoriteye kavuşmuş devlet olma özelliğine sahip olmuştur. İlk dönemlerinden itibaren medeni hukuk ve ceza davalarına bakmakla yükümlü olarak her kazada kadının başkanlığında şer'i bir mahkemenin bulunduğu Osmanlı Devletinde (5), ilk defa 1. Beyazıt döneminde kadıların yaptıkları hizmet karşılığında alacakları en yüksek ücretin belirlenmesi ile kadılık teşkilatının ilk nizamı ortaya konmuş oluyordu(6). Bu alanda, diğer islâm devletlerinde görülen uygulamaların aynısını biraz daha gelişmiş şekliyle Osmanlı Devletinde de görmek mümkündür. Mesela: 1.Murad zamanında Bursa kadısına "kadıasker" ünvanı verilmiş, 11. Mehmet zamanında İstanbul kadısı ile kadıaskerin görevleri ve büroları birbirinden ayrı hâle getirilmiştir. Yine aynı padişah zamanında İstanbul müftüsü ile kadısının da birbirinden ayrı kurumlar haline getirildiği ve 1480 yılında da

(4) H. Ongan, a.g.e., c.XXIII-XXIV.

(5) Joseph Schacht, "Mahkeme Maddesi", IAb,c.VII, İstanbul,1972 s.147,

(6) E. Mardin, a.g.e., s.45.

Istanbul'da bulunan kadiaskerliğin yanına bir diğzerinin de Rumeli kadiaskerliği adıyla eklendiği(7) bilinmektedir. Bunlara ilaveten imparatorluk genelindeki bütün kadılar adı geçen kadiaskerliklere bağlandıği gibi, kadılara verilecek olan rütbe, elkab ve dereceler belirlenmiş ve yine kadıların yetişmesinde kaynaklık rolünü üstlenecek olan medreseler de 11. Mehmet zamanında açılmıştır(8).

Böylece, Fatih Sultan Mehmet zamanında Osmanlı kadılık teşkilatı tam olarak kurumlaşmış oluyordu. Bu dönemden itibaren medreselerdeki gelişmeye paralel olarak bu kurumda da işinin ehli ve bilgili kimselerin görev almalarıyla bir gelişme gözlenir. Fakat, XVI. yüzyılın ikinci yarısından itibaren imparatorluk bünyesindeki diğer kurumlarda olduğu gibi medreselerde de gözlenen bozulmaya paralel olarak XVII. ve XVIII. yüzyıllarda kadılık kurumu da bozulmaya başlamıştır. Nitekim M.1591 (H.1000) yılından itibaren kadılar için görev yerlerinde iilî hizmet şartının aranmamaya başlandıği ve kadıların görev yerlerine gitmeyerek yerlerine hizmet süreleri birer yıl olan naibler atamaya başladıkları(9) bilinmektedir.

Mahallin ileri gelenleriyle işbirliği yaparak merkezden gelen idarecilere karşı zamanla tavır almaya başlayan kadılara karşı, 111. Selim ve 11. Mahmut dönemlerinde birtakım tedbirler alınmaya çalışılmış fakat başarılı olunamamıştır. 1838 yılında 11. Mahmut'un adalet örgütü

(7) İ. Ortaylı, a.g.e., s.121.

(8) H. Ongan, a.g.e., s.XXV.

(9) Musa Çadırcı, "Tanzimatın İlanı Sıralarında Osmanlı İmparatorluğunda Kadılık Kurumu ve 1838 Tarihli "Tarîk-i İlmîyyeye Dair Ceza Kanunnâmesi," TAD., c.1X, sayı 25 Ankara, 1982, s.139

yöneticilerini yola getirebilmek ve yaptıkları yanlışlıkları önleyebilmek maksadıyla yayınladığı kamu sözkomisutedbirlerinden sadece birisidir.

Tanzimat dönemindeşe kadılık kurumunda ve onun başkanlığını yaptığı şer'i mahkemeler alanında yeni birtakım uygulama ve tedbirler imparatorluğun içinde bulunduğun böh-ranlı dönemden kurtuluşu için başlatılmış olan batılılaşma hareketleri doğrultusunda devam etmiştir. Bu alanda 1840 yılında Fransız örneğinde "ticaret mahkemeleri"nin, 1864 yılında da "nizami mahkemeleri"nin kurulmaya başladığı görülmektedir. Böylece Tanzimat öncesine kadar hukukun bütün şubelerine ait davalar ile bunun yanında birtakım hizmetleri de ifa etmekte olan kadı ve onun başkanlığını yaptığı şer'i mahkemenin yetkileri XIX. yüzyılın ikinci yarısında sınırlandırılmaya başlanmış oluyordu. Fakat bu gelişmelerin ardından şer'î ve nizami mahkemelerin görev ve yetki alanlarının kesin olarak belirlenememesinden dolayı birtakım karışıklıklar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu alandaki karışıklıkları önlemek ve konuya bir açıklık getirmek maksadıyla 1868 yılında kuvvetlerin ayırımı ilkesini getiren bir ferman ile kadıların bağımsızlığı belirginleşir (19). Fakat, kısa süre sonra 1888'de kadıların ve şer'i mahkemelerin yetkileri daha da daraltılmıştır. 1914 ve 1917 yıllarında yapılan birtakım değişiklik ve düzenlemelerden sonra 8 Nisan 1924 tarihinde şer'i mahkemeler

ilga edilmiş ve onların ifa ettikleri fonksiyonlar Asliye Hukuk Mahkemeleri'ne devredilmiştir(11). Bu tarihten itibaren şer'i mahkemelerde kadıların tutmuş oldukları şer'iyeye sicilleri de devrini tamamlamış oluyordu.

B- ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN OLUŞUMU, KAYIT HTEVASI VE ÖNEMİ

a- Sicillerin oluşumu:

Kadı ve naiblerin kaza işiyle uğraştıkları resmi dairelere şer'iyeye mahkemeleri denilmektedir. Herhangi bir yerde mahkemenin bulunabilmesi için, medrese tahsili veya herhangi bir medreseden icazet alanlar ile mülazemet defterine kayıt olanlardan(12) padişah tarafından atanan ve görev süreleri mevleviyet payelileri için 1 yıl, diğerleri için 20 ay olan ancak, zaman zaman görev süresi değişebilen (13) bir kadı'nın veya onun yerine vekil olan birinin bulunması gerekiyordu.

Tanzimat dönemine kadar şer'i hukukun ilgi alanına giren medeni, ticari ve cinaî davalar, vasi tayini, vakfiyelerin tanzimi ve nezareti, her türlü mukavele ve senetin tanzimi gibi işlere şer'i mahkemeler bakmakta idi. Diğer yandan, kadı'nın, örfi hukukun da uygulayıcısı olması bakımından, devlet maliyesi ile ilgili işler ve devlet ile şahıslar arasındaki her türlü dava ve taahhüt işlerine de şer'iyeye mahkemeleri bakarlardı. Vergi mükelleflerinin belirlenmesi, vergi kanunlarının tatbik edilmesini sağlamak

(11) Mücteba İlgüzel, "Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Katalo-
ğuna Doğru", İÜEHFD., sayı 28-29, İstanbul, 1975, s.125,

(12) Halil İnalçık, "Mahkeme Maddesi", İA., c.VII, İstanbul
1972, s.149.

(13) İ. Ortaylı, a.g.m., s.123.

ve halkın dilek ve şikayetlerini de merkeze bildirmek gibi belirlenen bütün bu hususlar şer'i mahkemelerin ilgi alanına giriyordu.

Gerek kadıların, gerekse mahkemelerin yetki ve görev alanları dahilindeki hususlar ile ilgili olan kayıtlar tarih sırasına göre bir deftere kaydedilirdi. Ancak, bu işlemde bir usul takip edilir ve defterin bir yanına mahallî kayıtlar, bir yanına da merkezden gelen her türlü emir yazılırdı. Söz konusu bu defterlerde kadı veya naiblerin verdikleri kararların yazıldığı kısma "sicill-i mahfuz", merkezden gelen hertürlü emrin yazıldığı kısma da "sicill-i mahfuz defterlü" denirdi ki, bütün bu kayıtları da mahkeme görevlilerinden olan mukayyid tutardı(14).

Bu şekilde oluşan ve "kadı sicili", "kadı defteri", "sicill-i mahfuz" veya "sicil"de denilen, yazıları çoğunlukla re talik kırması, kağıtları çok sağlam ve parlak, yazı yazımında kullanılan mürekkepleri canlılığını günümüze kadar muhafaza edebilecek derecede kaliteli olan şer'iyeye sicilleri, kesin olmamakla beraber boyları ve dar enli olurlardı. yaklaşık 40 santim boyu olan bir defterin 16-17 santim arasında da eni olurdu. Söz konusu şer'iyeye sicilleri normalde kadıdan kadıya devredilirdi.

b- Şer'iyeye Sicillerinin Muhtevası ve Önemi:

Belli başlı hukukî, idarî, mülkî ve beledi görevleri

(14) Rifat Özdemir, "Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Kataloğuna doğru", 1. Baştal Gazi Sempozyumunda sunulan Tebliğ, Malatya, 1986.

olan ve hatta görevlerinin kesin olarak kategoriler halinde ayırdedilmesinin güç olduğu kadılar ve onların başkanlığınca ser'i mahkemelerde mukeyyitlerce tutulan ser'iyyesicilerinin muhteviyatları çok zengindir.

Genel olarak ser'iyve sicillerinin ihtiva ettikleri belge çeşitleri veya konular şunlardır:

- 1- Merkezden gönderilen her türlü ferman, ber'at, mektup vb. yazılar.
- 2- Umeranın çeşitli konularda yayanlamış olduğu buyruklar ile bunların gereğinin yerine getirildiğine yani icrasına dair kayıtlar.
- 3- Kadı veya naiblerin değişik konularda merkeze gönderdikleri ilamlar ile görev alanları dahilinde olan yerlerde kişiler veya kurumlar arası hatta köyler arasındaki anlaşmazlıkları çözmek için vermiş oldukları hüccetler.
- 4- Şehirlerin mahalle listeleri, dini ve sosyal yapıları ve bu yapıların inşası, bakım ve onarımı vb. imâr faaliyetleri hakkında belgeler.
- 5- Şehir nüfusu ve bu nüfusun karşılaştığı salgın hastalık ve tabii afet gibi olayların kayıtları.
- 6- Evlenme, kefalet senetleri, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele vb. konulara ait kayıtlar.
- 7- Hırsızlık, kalpazalık, yaralama ve öldürme suçları ile ilgili kayıtlar.
- 8- Şehirlerde satılan malların narhlarına ilişkin belgeler.
- 9- Sancak veya şehir halkından toplanan vergi miktarları ve avarız haneleri ile ilgili belgeler.
- 10- Altın veya para meseleleri ile ilgili belgeler, kayıtlar.

- 11 - Tereke Kayıtları.(15).
- 12 - Bir olayın resmen tesbitine adair kayıtlar.
- 13 - Eşkiya takipleri ile ilgili kayıtlar.
- 14 - Göçebeler arasındaki anlaşmazlıklar ve yerleşme, yaylak-kışlak davaları ile ilgili kayıtlar.
- 15 - Savaşa katılan yerli halk ile göçebelerin savaş zamanlarındaki vazifeleri ile ilgili kayıtlar.
- 16 - Posta ve menzilhane ile ilgili kayıtlar.
- 17 - Fetva makamından alınan bazı fetva suretleri.
- 18 - Rüyet-i Hilalin tesbitine dair kayıtlar ile dini günlerin ilanına dair german ve tezkire suretleri.
- 19 - Bazı şair, kadı v e naiblerin yazmış oldukları şiirler.
- 20 - Mahkeme kâtiplerinin çeşitli yazı türlerinde yazmış oldukları hat örnekleri.
- 21 - Savaş zamanlarında orduya aynı yardımda bulunan eşraf ve ileri gelenlerin isimleri ile söz konusu kişilerin yapmış oldukları yardımın miktar ve cinsine ait belgeler.
- 22 - Vakıflara ait belgeler.
- 23 - Bir bölgedeki müslim ve gayr-ı müslim halk arasındaki ilişkilere dair belgeler.
- 24 - Bölgenin ekonomik durumunu aydınlatmaya yarayacak bir takım bilgiler.
- 25 - Sancak ve kazalar dahilinde bulunan köylerin sayısı ve isimlerine ait bilgiler.
- 26 - Bölge halkının kullandığı isim, lakap ve ünvanlar hakkında bilgiler.

(15) R. Özdemir, a.g.t.

27 - Halkın kullandığı günlük eşyalar ve yine halkın refah seviyesini tesbit edebilmek için yardımcı olacak birtakım bilgiler.

28 - Savaşlar ve yeni teşkil edilmeye çalışılan askeri birlikler için halktan asker temini, zahire temini ve bu hususlarda karşılaşılan güçlüklerle ait birtakım kayıtlar,

İşaret edilen bu hususlardan da anlaşılacağı üzere:

XV. yüzyıl sonlarıyla XIX. yüzyıl sonlarına kadar olan dört yüzyıllık Türk Tarihinin ana kaynaklarından olan şer'iyye sicilleri ait oldukları vilayet veya kazaların da en kuvvetli ve en güvenilir tarihi kaynaklarından. "...Eski Hristiyan tarihlerine esas olan kilise kayıtları ne derece mühimse bizim sicillerimiz onlardan birkaç kat daha mühim ve şayan-ı itimat vesikalardır..." Bundan dolayı tarihimizi araştırarak olanların bu belgeleri kesinlikle görmeleri gerekmektedir. Hatta, bu belgelere ulaşmadan özellikle XV ve XIX. yüzyıllar arası Türk Tarihi hakkında yapılacak araştırmalar eksik olacaktır. Çünkü ihtiva etmiş olduğu konulara ait kayıtların kadı ve naibler tarafından sağlam şekilde ve günü gününe işlendiği bu siciller, ait oldukları dönemin sosyo-ekonomik, idari ve askeri tarihi ile toplum kültürü ve etnoğrafyası bakımından önemli bilgileri ihtiva etmesi bakımından kültür tarihi açısından da önemlidirler. Diğer yandan, ait oldukları dönemin demografyası ile şehir ve bölge tarihçiliği açısından da büyük öneme sahiptir.

2 NÜMARALI EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNİN GENEL DURUMU

Üzerinde çalışmakta olduğumuz 2 nûmaralı Eğin şer'iiye sicili yurt genelinde bütün şer'iiye sicillerinin bir merkezde toplatılması kararı gereğince Ankara Etnografya Müzesinden alınarak Milli Kütüphane ye aktarılmıştır.

2 nûmaralı Eğin şer'iiye sicili defteri 36 yapraktan (72 sahife) oluşmaktadır. Ancak sözkonusu sahifelerden 12 adedi tamamen boş olduğu görülmüştür.

Sicil defteri karton kapaklar ile ciltlenmiş ve belge numaraları mahallî olarak verilmiştir. Defterin tutulması esnasında kullanılan yazı türü genelde talikdir.

Defteri incelememizde yazı ve dilinin oldukça hatalı olduğunu, önemli miktarda basit imla hatalarının yapıldığı görülmüştür.

Şer'iiye sicilleri tutulurken, merkezden gelen emirlerin genellikle bir tarafa yani defterin "sicill-i Mahfûz defterlü" kısmına ve mahallî kayıtların da "sicilli-i Mahfûz" kısmına kayıt edilmeye çalışıldığı bilinmektedir. Ancak elimizdeki 2 nûmaralı Eğin şer'iiye sicilinde bu kurala riayet edilmediği ve gerek merkezden gelen emirlerin ve gerekse mahallî kayıtların karışık olarak kayıt edilmiş olduğu görülmektedir.

2 nûmaralı Eğin şer'iiye sicili zaman itibari ile H.1822 M.1842 E.1238 M. 1842 tarihleri arasını kapsamaktadır.

Defterde yer alan ve uzunluk kısalık açısından farklı olan belgelerin daha çok Dersaadet'den veya eyalet merkezinden gelen emirlerden oluştuğunu söyleyebiliriz.

EĞİN KAZASININ TANITIMI

TARİHİ:

Eğîn kazasının hangi dönemde kurulduğu bilinmemektedir .Eğîn 100'dan önce 1. yüzyılda Part ve Roma İmparatorluklarının ara -
 nda anlaşmazlık konusu olmuş (16).İsa'dan sonra 1V.yüzyılda
 Ermenilerin eline geçti. Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılışı
 ile Bizans toprakları içinde kalan Eğîn, VII yüzyılda ise Arap
 hakimlerine uğradı(17)

Türkler'in Anadolu'ya gelişleri ile Eğîn Anadolu Selçukluları'
 1243, İlhanlı Devleti'nin ve Akkoyunluların egemenliği altına girdi.
 Çelebi Menmet döneminde Osmanlı Devletine bağlandı.Bu dönemde yöre
 den süre Diyarbekir Eyaletinin Arapkir Livasına bağlı bir kaza
 merkezi olarak yönetildi.

XLX yüzyılda Harput (Mamuret'ül-aziz) vilayetine bağlandı.
 Mamuret'ül-aziz'de Eğîn'e ilişkin olarak şu bilgiler yer almaktadır:
 Mamuret'ül-aziz vilayeti'nin Harput Merkez Sancağına bağlı bir
 kaza merkezidir. Dağlık arazisine rağmen bol meyve yetismektedir.
 bir rüstiye ve bir Ermeni Kilisesi bulunmaktadır.Kazanın 10.000'e
 yakın nüfusu vardır.Arapkir Livası ve köyleri ile birlikte nüfus
 20.000'dir.Bu nüfusun 10.000 kadarı Hristiyan geri kalanı
 Müslümandır.

"Cihannümme" ve Evliya Çelebi Seyhatnamesinde ise Eğîn,bol
 meyve yetisttirilen, başlık ve bahçelik bir kaza olarak zikredilir.
 Evliya Çelebi, Eğîn'in Sivas Eyaletine bağlı bir kaza olmakla bir-
 likte kövlerdeki reayanın tekalif-i örfiyesinin Malatya Muhassılı
 tarafından toplanması ve kalesinde yaşayan 500 kadar Hristiyan'ın
 bu sen mnaaf tutulduklarını kaydetmektedir:(18)

1) Pars Türelacı, Osmanlı Şehirleri, s. 112 İstanbul, 1985

2) Pars Türelacı, a.g.e. s. 112

3) Tarih Ansiklopedisi C.4 s.2612 İstanbul 1982

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra Mustafa Kemal Paşa'nın ismine izafeten adı "Kemaliye" ye çevrilen Eşin, Önce Elazığ'a 1926 yılında Malatya'ya bağlı iken 1938 de Erzincan vilayetine bağlı ilçe merkezi durumuna getirilmiştir.

2-EŞİN'İN İLARİ YAPISI

İncelediğimiz Eşin 2 numaralı şer'iyye sicilinde Eşin'in Mamuret ül-aziz vilayetinin Harput merkez sancağına bağlı bir kaza merkezidir. 2 numaralı sicilde Eşin'e bağlı mahalle ve köylerle ilgili olarak şu tesbitleri yaptık.

Klasik İslam ve, Osmanlı şehirlerinde olduğu gibi Eşin kazasında da mahalleler dini bir yapının (Camii, Mescid, tekke) etrafında toplanan ve aynı dinden, mezhepten ve ya aynı meslekten olan zenaatkarların bir araya gelmeleri, bir arada yaşama arzuları sonucunda teşekkül etmiştir.

2 numaralı Eşin şer'iyye sicilinin ihtiva ettiği dönemde Eşin' de kaç mahalle olduğunu kesin olarak tesbit etmek mümkün olmamakla birlikte 2 numaralı sicilde 17 adet mahalle çeşitli vesilelerle geçmektedir. Bunlar 1-Tapır 2-Eskiciali 3-Manya 4-Mahallebaşı 5-Mahmutpaşa 6-Serdaroğlu 7-Kazancı 8-Pencik 9-İlli 10-Karaali 11-Tüfekçiömerağa 12-Çavuşoğlu 13-Sandıkbaşı 14-Çevlik 15-Eriki 16-Kilerişosoğlu 17-Hacıyusuf mahalleridir.

Aynı dönemde Eşin'e bağlı 23 köy (kariye) ismi tesbit ettik. Bunlar: 1-Apçağa 2-Abrenk 3-Ergü 4-Aşıl 5-Ekrek 6-Avarık 6-Bezmiş 7-Başıtaş 8-Dilli 9-Şırzı 10-Sandık 11-geşo 12-Gecegu 13-Muşaka 14-Navrik 15-Yakubu 16-Persor 17-Tama 18-içfe 19-ıllıç 20-pekir 21-Surek 22-Karuşle 23-İşne köyleridir. (19)

3 - EĞİN'DE SASYAL VE İKTİSADİ YAPI

İncelediğimiz 2 nımaralı Eğin şer'iyye sicili döneminde Eğin merkez ilçesinde ve köylerinde Müslim Türklerle Gayri Müslim Ermenilerin birlikte yaşadıklarını görmekteyiz.

Dini hayatları dışında yaşayış ve kültürlerinde büyük farklılıklar tesbit edemedik.

Eğin Kuzey Doğu Anadolu'nun güney'e çıkış kapısı olan verdedir. Eğin'in gelirleri içinde önemli bir yer tutan Keban ve Ergani madenlerinin de yolu üzerindedir. Bu bakımdan o dönemde Eğin İktisadi potansiyel bakımından önemli bir merkez durumundadır.

— İlgili defterde sık sık altın fiyatları ile ilgili kayıtların bulunması Eğin'deki iktisadi hayatın canlılığını ve hacmini göstermektedir.

Eğin kazası oldukça ormanlık bir bölge olduğu sicildeki odun kesimi ile ilgili kayıtlardan anlaşılmaktadır. Keban madeni için her sene istenen 10000 kütük bunun göstergesidir. Ağaçların kesimi ve nakli işleri halkın önemli geçim kaynaklarından olduğu anlaşılmaktadır.

Köyler arasında meydana gelen yaylak-kışlak ve mera ihtilaf-ları ile alakalı olarak kağı ya gelen cavalardan anlaşılacağı üzere yörede hayvancılık önemli bir yer tutmaktadır.

Tahıl mahsullerinden başka yörede bağcılığında olduğu gayri müslimlerin tereke kayıtlarında şarapimaline ilişkin bölümlerinden anlaşılmaktadır.

2 NOLU BÖLÜM ŞERHİYYE SİCİLİ BELGELERİNİN TASNİFİ

1- Şif'alık Kayıtı İle İlgili Belgeler:

1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,18,20,21,22,23,24,27,
28,36,37,38,39,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,85,87,88,89,99,
100,101,102,103,104,111,112,113,115,116,117,119,120,121,123,
147,148,149,

2- Vergilerin Düzenlenmesi ve Toplanması ile ilgili Belgeler:

58,65,69,70,80,85,91,92,94,109,132,144,

3- İç Düzen İle İlgili Diğer Belgeler:

31,33,38,51,53,54,56,57,62,67,68,76,78,90,107,108,118,121,
124,125,126,127,128,

4- Tevzi, Salyane, ve Masraf Defterleri İle İlgili Belgeler:

17,64,82,93,97,140,142,143,146,

5- Cürüm, Cinayet, Darb, Hırsızlık İle İlgili Belgeler:

133,

6- Atama ve Aziller İle İlgili Belgeler:

114,129,130,145,

7- Alacak, Verecek, Rehin, Hibe, Kira, İle İlgili Belgeler:

35,55,81,83,84,86,94,122,

8- Askeri Nitelikli Belgeler:

73,95,106,150,

9- Terekelerle İlgili Belgeler:

151,

10 - Vakıflar ve Vakfiyelerle İlgili Belgeler:

60,63,

11 - Meralarla İlgili Belgeler:

117,

12 - Buyruhdular İle İlgili Belgeler:

24,25,20,32,34,72,74,138, 155,164,165

13 - Altın İle İlgili Belgeler:

59,71,134,135,136,137,

14 - Kilise İle İlgili Belge:

77,

15 - Devletler Arası Mu'hadeler İle İlgili Belge:

50,

16 - Şehzade Abdülmecid Efendi'nin Doğumu İle İlgili Belge:

29,

ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN İKTİSAT TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Osmanlı devletinde her kazada bulunan kadılar veya onların naibleri tarafından mukayyitlere tutturulan şer'iyeye sicilleri her türden belgeyi ve bilgiyi ihtiva etmektedir. Bu cümleden olarak şer'iyeye sicilleri iktisat tarihi açısından da çok önemli belgeleri ve tabif olarak bilgileri ihtiva etmektedir. Böyle olunca da, gerçek anlamda Osmanlı dönemine ait bir iktisat tarihinin yazılabilmesi için şer'iyeye sicillerine başvurma zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu zorunluluğu ortaya çıkaran hususları, bir diğer deyişle şer'iyeye sicillerinde iktisat tarihi açısından önemli olan kayıtları şu şekilde sıralayabiliriz. Ancak, hemen belirtelim ki, burada belirtilecek olan hususlar geneldir. Dolayısıyla aşağıda sıralanacak olan hususların her şer'iyeye sicilinde ve tabif olarak bizim ele aldığımız sicilde de bulunduğu iddiasında değiliz. Ancak yeri geldikçe belirtilecek olan hususlara 2 numaralı Eğin Şer'iyeye Sicilinden atıfda bulunulmaya çalışılacaktır.

- **Narhlar:** Osmanlı devletinde halkın temel ihtiyaç maddelerinin fiyatları zaman zaman yönetim tarafından belirlenmekteydi ki, taşrada bu işi kadılar yapmaktaydı. Dolayısıyla kadı defterlerinde yer alan bu kayıtları izlemek suretiyle Osmanlı devletinde izlenen fiyat politikası ortaya çıkarılabilir. Yine bu sayede dönemlere göre fiyat hareketlerini... de ortaya çıkarılması mümkündür.

- Şer'iyeye sicillerinde yer alan kayıtlara bakarak Osmanlı devletinde geçitli dönemlerde tedavüle sürülen para geçitlerini değerleri ile birlikte dönemlere göre izlemek mümkündür. Bu kayıtlar sayesinde, zamanla değer kaybı yüzünden tedavülden kalkan paraların tespiti de mümkündür(20).

Şer'iyeye sicillerinden Osmanlı devletinde gerek resmî gerekse gayri resmî olarak tedavülüne izin verilen veya verilmeyen yabancı paraları da tespit edebilmekteyiz. Bu sayede Osmanlı devleti ile yabancı devletler arasındaki parasal ilişkiler de aydınlatılabilir(21).

- Yine, şer'iyeye sicillerinde gerek gıda, gerekse diğer ihtiyaçların karşılanması maksadı ile halkın günlük olarak kullandığı ihtiyaç maddeleri fiyatları ile birlikte yer almaktadır. Böylelikle Osmanlı toplumunda kullanılan günlük ihtiyaç maddeleri dönemlere göre tespit edilebilir.
- Ayrıca, yukarıda sözü edilen kayıtlara bakarak Osmanlı ülkesinde kullanılan yabancı menşeli malların tespiti de mümkün olabilmektedir. Böylelikle yabancı ülkeler ile Osmanlı devleti arasındaki mal mübadelesi hakkında da aydınlatıcı bilgileri şer'iyeye sicillerinde bulabiliriz.
- Yabancı tüccarların Osmanlı ülkesindeki faaliyetleri hakkındaki bilgileri ihtiva eden belgeler de şer'iyeye sicillerinde bulunmaktadır(22).

(20) BN.59,71,136,137,

(21) BN.134,135,

(22) BN.50,

- Salyane ve tevzi defteri kayıtları:Şer'iyye sicillerinde bol miktarda bulunan bu kayıtlar sayesinde Osmanlı devletinin,sicilin ait olduğu yöreden zaman zaman değişik isimlerle ve değişik miktarlarda alması olduğu vergiler tespit edilebilmektedir.Böylelikle bu kayıtlar sayesinde Osmanlı devletinde carf olan vergi politikası ve bunun uygulanışı konularında ayrıntılı bilgiler edinmek mümkün olmaktadır(23).

Yine bu kayıtlara bakarak sicilin ait olduğu bölgeden alınan vergi miktarlarının dönemlere göre karşılaştırılması konusunda o yörenin ekonomik gücü hakkında bir fikir yürütmek mümkün olmaktadır. .

Aynı şekilde şer'iyye sicilleri sayesinde tagrada uygulanan vergi çeşitleri hakkında da bilgi edilebilir.

- Osmanlı devletinde uygulanan mukataa sistemi hakkında da şer'iyye sicillerinde çeşitli kayıtlar bulunmaktadır.

- Osmanlı devletinde sadece askerî değil aynı zamanda ekonomik bir birim olarak da görülmesi gereken timar sistemi hakkında da ayrıntılı bilgilere sicillerde rastlanabilmektedir.

- Gümrüğü olan kazalara ait şer'iyye sicillerinde gümrüklerle ilgili kayıtların bulunması ile de siciller önem arz etmektedir.

(23) BN.58,65,80,92,94

(24) BN.17,140,142,

- Bölge halkının ekonomik durumunun belirlenmesinde ölçüt olarak kabul edilebilecek olan tereke kayıtları da şer'iyye sicillerinde bolca bulunan belgelerdir. Bu kayıtlara bakılarak toplumun günlük yaşantısınca kullandığı yerli ve yabancı eşyaların tespiti mümkün olabilmektedir
- Sicillerde yer alan şuf'a kayıtları da halk arasında meydana gelen ticarî anlaşmazlıklar hakkında bilgi vermektedir. Bunlar ve diğer alım satım davaları hakkındaki hüccetler ile Osmanlı toplumunun üyeleri arasındaki karşılıklı ticarî ilişkiler hakkında fikir yürütmek mümkün olmaktadır⁽²⁵⁾).
- Şer'iyye sicillerinde iktisat tarihi ile yakından ilgili olarak bulunan bir diğer belge çeşiti de vakfiyelerdir. Bu türden kayıtlar şer'iyye sicillerinde bol miktarda bulunmaktadır⁽²⁶⁾).
- Ülke içi ticarî düzenin belli başlı unsurlarından olan menziller, derbentler ve bunların üzerinde yer aldığı ticarî yollarla ilgili olarak da şer'iyye sicillerinde bol miktarda bilgi bulunmaktadır.
- Osmanlı ülkesinde yer alan başlıca ticarî merkezler ile buralarda yürütülen ekonomik faaliyetler hakkında da sicillerden bilgi edinilebilir.
- Osmanlı şehirlerindeki esnaflar ve bunların sorunları ve örgütleri ile ilgili kayıtlar şer'iyye sicillerinde

(25) BN. 1,2,3,4,5,6,7,

(26) BN.60,63,

yer alan belgeler arasındadır. Dolayısıyla Osmanlı esnaf teşkilatı hakkında yapılacak araştırmalar açısından da şer'iyeye sicilleri birinci derecede önemli kaynaklar arasında yer almaktadır.

Yukarıda belirtilmeye çalışılan ve maddeler halinde verilen bilgiler den sonra şer'iyeye sicillerinin Türk iktisat tarihi açısından önemi daha açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu önem iktisat tarihinin tıradaki uygulamaları açısından daha da belirgindir.

2 NOLU EĞİN ŞER'İYYE SİCİLİNİN

TRANSEKİPSİYONU

(1)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası derûnundaki esvâkta aşağı tarafta bir bâb :

Eğin Kasabası sükkânından Deli Halil Ağazâde İbrahim Ağa nam kimesne ittihâz-ı şüf'alık iddi'a ve metâlibim budur ki esvâkta aşağı tarafta kendi mülküne müttasıl bir bâb dükkanı Hacı Ağaya ya âhar kimesneye bey'edüp mesmu'um olmak üzere huzûr-ı şer'e ihbâr ve bu mahalle kaydolundu.

Tahrîren fî evâhır-ı şevvâle'lmükerrem sitte ve selâsine ve mi'eteyn ve elf

(2)

Şüf'alık kaydı

Tüfekçi Ömer Ağanın mahallesinde Canikoğlu mülkü demekle ma'ruf mahalde şüf'a olduğum şüruht eylemiş - elhâletu hâzihî istimâ'ım oldu şüf'alığımı kayd : ve tescil olsun deyu Kolla Bekiroğlu takrîri işbu mahalle kayd-u ş

Fî 3 Zilhicce sene 1238

(3)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Kirkor veled-i Boğos nam zimmi Meclis-i Şer'a gelip şöyle takrîr eder ki Şinçikoğlu Mahallesi demekle ma'ruf nam mahallinde Tenbecicioğlu Agop mülkü demekle ma'ruf şüf'a olduğum mülkü sâ-

hib² a²hara fruht eylemiş ise de elhâletu hâzihi istimâ'-
ım olup şüf'alığım kayd şerh ve tescil olunsun deyu De -
ğirmencioğlu Kirkor'un takrîri işbu mahalle kayd ve şerh
olundu

Fî 19 Muharrem 1239

(4)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası sükkânından Osman bin Timur nam kimes-
ne huzûr-ı şer'de şöyle takrîr-ı kelâm eder ki ammuzâdem
el-Hâc Hâfız Ahmet Efendi bin Mustafa nâm Âsitânede şüf'a
ve zî-yed olduğum Eğin Kasabasında vâkı ma'lûmulhudûd men-
zil ve bağı fruht eylemiş elhâletu hâzihi ma'lûmum oldu
şüf'ası olduğum ecîlinden âhara aldırman ve kendim alıp şü-
f'alık dâvâsında olduğum sicille kayd ve ş.olmak matlû -
bundur diyerek takrîr-ı merkum işbu mahalle kayd ş.

Fî 9 Cemâziyelevvel 1239

(5)

Şüf'alık kaydı

Ve iki saat sonra Eğin sükkânından Şerif Yusuf bin
el Hâc Osman huzûr-ı şer'de şüf'alığını işbu mahalle kayd
ş.

Fî 9 Cemâziyelevvel 1239

(6)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası sükkânından Hâfız Mehmet bin Mehmet
Tâhir huzûr-ı şer'de şöyle takrîr eder kasaba derûnunda -
şüf'ası olduğum mâlûmulhudûd bahçe sahibi el Hâc Ahmet bin

Asitânede ^ufruht eylediği elhâletu hâzihî mâlûmum oldu şüf' -
'alîğımı sicill-ı mahfûza kaydile deyu takrîr işbu mahal-
le kayd ş.

Rî 11 Cemâziyelevvel 1239

(7)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden olup Asitâne-ı Aliy -
eyede mukim Apikoğlu Hamparsum dahi kasaba-ı mezbûrede o-
lan bir bâb menzili ve bahçesini ecnebîden âhara bey'ey -
lediğinden ^{şu fası} olan Araboğlu Chan gelip meclis-i şer'e
ittihâz-ı şüf'a eylediğini istimâ'ı ânında takrîri muce -
bince işbu mahalle kaydolundu.

Rî 5 Recep 1239

(8)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden İstefan Onnikoğlu -
veled-ı Avadis zimmî mutasarrıf olduğu bağ ile menzili fâ-
ruht eylemiş elhâletu hâzihî mâlûmum oldu şüf'ası olduğum
sicill-ı mahfûza kaydolunması matlûbumdur deyu Muhammed
bin el Hâc Yusuf Ağanın şüf'alık dâvâsı işbu mahalle kayd
ş.

Rî 7 Recep 1239

(9)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası sâkinlerinden olup Asitâne-ı Aliyye' de
sâkin ibn-ı Ömer merkum kasaba-ı mezbûrede olan bir bâb

Ali ve kirmânında olan şu kadar bâlâ hissesini âhara bey eylediğini şeff'i olan Ali zâde Hasan gelip meclis -i şer'a ittihâz-ı şüf'a eylediğini istimâ'ı anda takrîrine göre işbu mahalle kaydolundu

Fi 21 Recep 1239

(10)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kazasında Kâmer Kablo Papazoğlunun zevcesi Takohi nasrâniye mülk menzilini ecnebiden âhara bey/eyle -diği şüf'adârı olan yine Papazoğlu Nikgos zimmî ittihâz-ı şüf'ayı talep eylediğini gelip meclis-i şer'a ihbâr ve takrîri kaydolunmuştur.

Fi 3 Şaban 1239

(11)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabasında Canikoğlu Bekir'in avratı mülkünü ecnebiden İbrahim Ağaya ^üfruht eylediğini şüf'adârı olan el-Mâc Muhammed Efendi istimâ'ı anda ittihâz-ı şüf'a eylediği huzûr-ı şer'a takrîr eylediğini bu mahalle kaydolundu.

Fi 9 Şaban 1239

(12)

Şüf'alık kaydı

Çerez mütemekkinlerinden Kozmeri zimmî kavaklık mülkünü ecnebiden Canbaz Süleymana ^üfruht eylediğini şüf'adâ-

rı olan Hâşim bin Ömer istimâ'ı anda ittihâz-ı şüf'a eylediğini huzûr-ı şer'a takrîr eylediğini işbu mahalle kayd ş.

Fi Selhî Şaban 1239

(13)

Şüf'alık kaydı

Elcineye tâbi Çerez sâkinlerinden Kozmoz veled-i Aleksan zimmî huzûr-ı şer'a gelip takrîr eder ki mâlûmulhudûd şüf'ası olduğum dut bahçesi frucht olunmuş elhâletü hâzihi mâlûmum oldu şüf'ası olduğum ecilden âhara vedir-meyip istimâ'ım hînî şüf'a ittihâzıma kaydolunsun deyu takrîr işbu mahalle kayd ş.

Fi 11 Şevval 1239

(14)

Şüf'alık kaydı

Ve yine Elcine Karyesine tâbi Çerez sâkinlerinden O-han veled-i Kirkor huzûr-ı şer'de takrîr eder ki müşte - rek ve şüf'alı olduğum mâlûmulhudûd menzil frucht olunmuş istimâ'ım hîninde şüf'a ittihâz eylediğim kaydolunsun deyu takrîr işbu mahalle kayd ş.

Fi 11 Şevval 1239

(15)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Filibos veled-i Ke şişoğlu nam zimmî huzûr-ı şer'de takrîr eder ki kasaba -

derûnunda mâlûmulhudud beyne'lcîrân fevkanî ve tahtânî menzil ve civârında bahçenin sahibi Sultan bint-ı Ekspâr ve zevci Artin veled-ı İstefân fruht eylemişler istimâ'ım olup hîn ve şüf'a olduğumu sicill-ı mahfûza kayd matlubumdur dediği takrir-ı mersum işbu mahalle kayd ş.

Fi 12 Şevval 1239

(16)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası sâkinlerinden Osman bin Hatiboğlu Mahmut nâm kimesne huzûr-ı şer'de takrir ederki şüf'ası olduğum mâlûmulhudûd bahçeyi sahibi müteveffîye Yeğen Alinin zevcesi Hâfıza fruht eylemiş hâzel'ân ismâ'ım oldu şüf'a dâvâsı eylediğim kaydolunmak matlubumdur dediği işbu mahall kayd ş.

Fi 12 Şevval 1239

(17)

Memleket masârifleri

Bîh iki yüz otuz sekiz senesinde mâh-ı Ramazân-ı Şerîfin yirmi üçüncü gününden sonra memleket masârifleri :

- Kâfile-ı evvelde kütük nezâretine memur olan	
Sakallı Ağasına ve kuş'una verilen hizmet	131
- Kütük Ağasına verilen hizmet kâfile-ı evvelde	
Kuruçaydan geldikte	45
- Kütük Ağasının kuş'larına verilen hizmet(nefer 4)	27
- Kütük muhafazası için gezen Voyvoda Ağanın	
ve Serdar Ağanın adamlarına hizmet	30

- Çitranâ mübâya'asının isti'câline Erzu- rundan gelen Tatara verilen hizmet	40
- Çorbacılar ve Kethüdâ yerinin muhasebesi için ma'dene gitmelerinin isti'câline gelen sekbâna hizmet	15
- Hacı Mehmet Ağanın muhasebesi için çorba- cılarbâ-arzuhal Miyaz ma'dene götüren Yeşen Mehmet Ağaya hizmet	40
- Husûs-ı mezbur için merhum Mehmet Ağa ma'de- ne avdetinde bargir kirası (aded 2)	30
- Kemah ve Germenis Voyvodası Hacı Rüstem Ağanın adamları hâne verilip üçer kuruştan bir gecelik yevmiye	48
- Hacı Rüstem Ağanın adamlarına ve yüküne mekkâre kirası (aded 4)	43
- Hacı Mehmet Ağa ile memleket muhasebesine giden dört köyden ve şehirden çorbacıların kelek kirası	40
- Kadı Halil Efendi ma'dene gittikte cümle marifetle verilen kelek kirası	40
	529
- Dâ emr-ı âlî Şam'dan Erzurum'a matlûben giden a'camların maiyyetine koşulan cebelulere	90
- Mezkur a'camlara verilen mekkâre hayvanların fazla kirası	170
- Hacı Mehmet Ağanın memleket ile muhasebesinin mü'yeti için selef pusulalarını ve i'lamı ma'- dene götürene hâsıl olan hizmet ve bargir kirası	80

- Eğin tarafına Ekrâd tasallut eylesesinin tenbihi için Çemişkezek Voyvodasına ve Ekrâdlara buyruları matlubîğin ma'dene giden hizmet	20
- Arapgir kurâları Ekrâda yataklık etmemeleri ve ihbâr etmelerinin tenbihi için karye-i mezburelere buyruldu götüreren adama hizmet	20
- Habib Usta Erzurum tarafına giderken ikrâm me'mul edip cümlenin istihsan görmesiyle verilen sırça bahâsı (aded 2)	250
- Konağa serir için olan masârif çağ ve bécâlar için	97
	1256
- Abdülkadir Efendinin üç günlük yevmiyesi	80
- Hacı Mehmet Ağanın selef pusulaları ma'dene gittikte pusulaları beyan eden i'lam harcı	60
- Mukaddem Boğos yediyle kafiye-i evvelde kayacılara verilen	195
- Kayapların kirası	13
- Ma'dene kereste götürmek için gelene : hizmet 25 hamaliye 18 kürek 4	49
- Bekir Çavuş Erzuruma avdetinde hâne sahibine verilen üç günlük mihmandâriye (sürü 7)	73
- Mîrî ve cizye kazalarda terâküm etmemesinin tenbîhi ferman sureti ve buyruları getiren Haznedâr Ağaya hizmet	500
- Haznedâr Hüseyin Efendinin usaklarına verilen	25
- Adâlet fermânı ile ma'an buyruları getiren Divan Efendisi Mehmet Efendi ve adamlarına hizmet	900

- Emin Efendi ve Havâca Kanok ma'an Erzuruma geldiklerinde memleketin düğen umûr hususlarına müsaade etmeleri için cümle marifetiyle kendilerine ve adamlarına hedâyâ olarak katır ve sair bahâ ve nakdiyat	820
- Hacı Mehmet Ağanın muhasebesi için üç nefer giden adamlara husûs-ı mezbûr için sarfettikleri mebâliğ : Kadı Efendiye 300 i'lâm harcı 30 Kethüda Efendiye 60 ve sair masarifleri 16	555
	4526
- Mirahor Ağa ma'denden Erzuruma avdette maiyyetine koşulan cebelûlere (aded 4)	40
- Sim Kâtibi Emin Efendi ve Havâca Kanok Erzuruma gittiklerinde maiyyetlerine koşulan cebelu 13	130
- Emin Efendi ve Havâca Kanok'a verilen menzil fazlası hayvan 15	180
- Hacı Mehmet Ağanın muhasebesi için karyelerden giden adamların masârifî	150
	5026
- Habib Usta Erzuruma mekkâre hayvanları menzil fazlası	70
- Ramazân-ı Şerifin yirmi üçüncü gününden Zilkade-nin beşinci gününe kadar mürûr ve ubûr eden yüz otuz dokuzuncu süvârinin mihmandârları Serdâr Osman Ağanın	488
	5585

(18)

şûf'alık kaydı

Eğin Kazasına tabi Venik Karyesinden Gül Ağanın yedinde olan bir kıt'a mülk bahçesini âhara bey'yledikte şüf'ası olan Cerak oğlu Mağdeli İvan zimmî ittihâz-ı şüf'a eyle - diği ecilden işbu mahalle şerh verilmiştir

Fi 19 Şevval 1240

(20)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kazasına tabi Karuşle Karyesinde Merkar zimmî - nin yedinde olan bir kıt'a mülk menziline âhara bey'yle - dikte şüf'ası olan Karabet zimmî ittihâz-ı şüf'a eylediği ecilden işbu mahalle şerh verilmiştir.

Fi 4 Şevval 1240

(21)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kazasına tâbi Kâmerkap Karyesinden Artin zimmî - nin yedinde olan bir kıt'a mülk bahçesini âhara bey'yle - dikte şüf'ası olan Şaban Ağa ittihâz-ı şüf'a eylediği e - cilden işbu mahalle şerh verilmiştir.

Fi 13 Şevval 1240

(22)

Şüf'alık kaydı

Eğin Kazasından Serkis zimmînin yedinde olan bir kıt' - a menziline âhara bey'yledikte Şüf'ası olan Atane zimmî

ittihâz-ı şüf'a eylediği ecilden işbu mahalle şerh verilmiştir

Fi 17 Şevval 1240

(23)

Şüf'alık kaydı

Hacı Yusuf oğlu Mahallesinde Ramet oğlunun kızı Oskahi nasraniye bir kıt'a mülk menziline Ahara bey'eylediğini şüf'adârı Ohan zimmi ittihâz-ı şüf'a ve taleb-ı muvâ - sebe edip ihbârı bu mahalle kaydolundu.

Fi 21 Şevval 1240

(24)

Buyruldu sureti

Harpumlu Hacı Yusuf Ağanın Voyvodalık buyruldu

sûretidir

Şerî'atmeâb Eğin Kadısı Efendi zîde fazluhû ve mezûnun bi'l-iftâ Efendi zîde takvâhu ve mefâhiru'l emsâl ve'l akrân vücûhundan İzzetlû Serdâr Osman Ağa ve Ağavât -ı sâire ve iş erleri ve söz sâhipleri ve Boşadı Nâhiyesi ihtiyârânı ve ehâlîsi ve re'âyâ kocabaşıları bi'esrihim in-nâ ola ki işbu bin iki yüz kırk senesi Mart'ı iptidâsın - dan Şubat'ı gâyeti'ne değin bâ hatt-ı humâyun-ı şevketim-den uhde-ı dâverânımıza tevcih ve ihsân-ı hisravân buyru-ları ma'âdin-ı humâyun-ı şahâneme merbût Eğin Kazasının zabt u rabt ve idâresi ve lâzimu'l husûl olan emvâl-ı mat-lûbesi cem ve tahsîl ve istifâsına ve fukarâ-yı ra'iyet ve sekene-ı memleketin hıfz-u himâyesi kârdânâ ve umûra â-

şinâ bir voyvodanın nasb ve ta'yîniñden lâ-budd ve mukta-
zî olduğuna binâen kudvetu'lemâsil ve'lakrân Hacı Yusuf A-
ğa zîde kadruhû bu defa tarafımızdan Voyvoda nasb ve ta'-
yîn olunmuş ve umûr-ı lâzime-ı kazâ ve muhâfaza-ı fukarâ-
yı re'âyâ ve saire uhde-ı liyâkatına ihâle ve tefvîz kıl-
ılmış olmağla imdi sizler ki muhâtabun-ı mûmâ'ileyhim -
siz vusûlunda Ağay-ı mûmâ ileyhi cümleñiz Voyvoda bilip -
re'y-ı mustavsfî üzre amel ve hareketle memûr olduğu hîde-
mât-ı lâzime de tarafına muvâfakat ve mutâbakat ve mugâyir-
ı vaz' ve harekâtın vuku'undan tevakkî ve mübâ'adet ve
sen ki Voyvoda-ı mûma ileyh^{sen} sen sen dahi mecbur olduğun -
gayret ve hamîyyeti ibrâz ve icrâ ederek muktazây-ı memu-
riyetin üzre kazây-ı mezkûrun zabt-u rabt ve idâresi ve
mûtâdu'l itâ olan matlûbâtın vakit ve zamânı ile cem' ve
tahsîl ve irsâl ve tediyesi ve vedî'ay-ı Cenâb-ı Bârî o-
lan fukarâ ve re'âyâ ve berâyânın mezâlim ve ta'addiyât -
tan hîfz u himâyesi ve erbâb-ı şurûr ve mefsedet ve ger -
de-ı bağy ve şakavetin men' ve def'i ile istihsâl-ı âsâ -
yış-ı bilâd ve istikmâl-ı saâdet-ı âsûdeğî ibâde bi'lvü -
cûh ikdâm ve mübâderet ve re'yinden hâric harekât-ı nâ
marziyyeye mütecâsir olanların te'dîb ve terbiyelerine ba-
kılmak için o makûleleri isim ve şöhretleriyle tarafımıza
arz ve inhâya bezl-ı mâ hasal vis' ve liyâkat eylemek te'-
kidini hâvî ve memuriyetini muhtevî Dîvân-ı Ma'âdin-ı Hu-
mâyun ve Gümüşhâne ve Livâ-ı Malatya'dan işbu buyruldu
tahrîr ve yedine i'tâ ve ba's ve tisyâr olunmuştur inşâllahu

Ta'âlâ vusûlunda gerektir ki vech-ı meşrûh üzre a-
mel ve hareket ve hilâfından ittikâ ve mübâ'adet eyleyesiz.

Rî 29 Ramazan 1240

(25)

Buyruldu sureti

Ovacık ve Şeyh Hasanlı Ekrâdlarının men' ve
def'i için gelen buyruldu sureti

Şerî'atmeâb Eğin Kadısı Fazîletlû Efendi zîde fazlu-
hû ve me'zûnen bi'liftâ Fakahatlû Efendi zîde takvâhû ve
Kudvetu'lemâsil ve'lakrân Voyvodası İzzetlû Yusuf Ağa zî-
de kadruhû ve vücûhundan Serdârî Ağa ve Ağavât-ı sâire ve
ig erleri ve söz sâhipleri ve umûmen Boşadı Nâhiyesi ve ih-
tiyârân ve ehâlîleri bi'ecme'ihim inhâ olunur ki Şeyh Ha-
sanlı ve Ovacık Ekrâdlarının Eğin Kazâsı fukarâ ve kurâ -
larına mürûr-u ubûr eden ebnâ-ı sebîl'e zuhûra gelen ha -
sârât ve ızrârlarının def' ve ref'i ile istihsâl-ı âsâyı-
ş-î kazâ ve istikmâl-ı emniyet ve fukarâya bakılmak için
ötedenberi Behrebeli nâm mahalle mâhiyeli bekçilerin nasb
ve ta'yîn ettirilerek Ekrâd-ı mezkûreden o misillû kuttâ'ı
tarîk ve sârik makûlelerinin zikrolunan Behrebeli nâm ma-
halden beri tarafa geçirmek ve fukara ve ebnâ-ı sebîle i-
hânetleri vukû'unda bekçiler tarafından ve sâireden kavga
ve nizâ'a dair şemâtât ve sâir zuhûrunda gerek cânib-ı mem-
mleket ve gerek Boşadı Nâhiyesi kurâlarından imrâr ve i'â-
ne olunarak indifâ'ı keyd ve mazarrâtlarına bil'ittifâk ik-
dâm ve mübâderet olunmak kazânızın usûl-ı kadîme ve şu -
rût-ı müstedîmesinden olmağla imdi sizler ki mûhâtabûn- ı
mûnâ ileyhim siz vusûl-ı buyrulduğumuzdan zikrolunan Behre-
beli nâm mahalle mâhiyeli bekçiler nasb ve ta'yînle cümle
vücûh-ı kazâ ve ehâlîleriniz ve Boşadı Nâhiyesi ittifâk -

ve ittihâd üzre bulunarak bundan böyle Ekrâd-ı mezkûrenin fukarâ ve re'âyâ ve ebnâ-ı sebîle ihânet ve hasârları zuhûriyle kurâlar ve yollardan kavga ve nizâ'a dair âsâr -ı şemâtât istimâ'ında karyeye civâr olan kurâlardan imdâd ve i'âne ettirilerek tard ve def'lerine ve ele geçenlerinin katl ve ihlâklarına biribirine i'tinâ ve dikkat ve ma'â -z-Allâhu Ta'âlâ bu imrâr ve i'âne ve nasb-ı bekçiyâna ve saire hususlarına kimlerin tarafından rahâvet ve betâ' at zuhûr ederse o makûleler muhaze ve itâb olacaklarını herkesin göğ ve hûşlarına ilkâya mübâderet ve bi'littifâk sarf-ı makderet ve gayret eylemeniz te'kîd ve vasâyâsını hâ vî Dîvân-ı Ma'âdin-ı Humâyun ve Gümüşhâne ve Livâ-ı Kalat yadan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve ile ba's ve tisyâr olunmuştur inşa'Allâhu Ta'âlâ vusûlunda gerektir/ki vech-ı meşrûh üzre amel ve hareket ve hilâfı mûcib olur : hâlâtın vukû'unu gâyetü'lğâye tehâşî ve tecânüb eyleyesiz. kad vasala ileynâ

Mî Gurra-ı Şevval 1240

(26)

Buyruldu sureti

Kasaba ve kurâlardan evler mahall-ı âhara gitmemek için sâdır olan buyruldu

Şerî'atmeab Eğin Kadısı Efendi zîde fazlühû ve me'zû nun bi'liftâ Fakahatlû Efendi zîde takvâhu ve kudvetu'le- mâsil ve'lakrân Voyvodası İzzetlû Yusuf Ağa zîde kadruh û ve vücûhundan Yeniçeri Serdâr Osman Ağa zîde kadruhû ve a lavât-ı sâire ve iş erleri ve söz sâhipleri zîde kadruhum

ve Kocabaşları bi'esrihim inhâ olunur ki Eğin Kasabası ve kurâlarında sâkin ve mütevattın ehâlilerinden bazıları bi lâd-ı âhara nakl-ı hâne ve iskân ederek salyâne ve tekâ - lifatları kusur kılan ehâlileri üzerlerine tahmîl olarak, bu sebeb muhill-ı nizâm-ı kazâ ve pâymâl-ı fukarâ ve re-âyâ olmaktan nâşî min-ba'd kazâ-yı mezkûrun derûnu ve bî - rûnunda bir hânenin mahall-ı âhara nakl ve iskân olunmama- sı te'kidini hâvî bundan akdem şerefrîz-isahife-ı sudûr buy - yrulan bir kî't'a fermân-ı âlişân mûcebince ve muktezâsın- ca amel ve hareket olunmakta ise de bu günlerde ehâliyy - ı kazây-ı mezkûrdan bazı kimesneler hânelerini mahall-ı â - hara kaldırmak ve vatan-ı kadîmini terketmek dâ'iyelerin- de oldukları taraf-ı memlekette takdîm kılınan bir kî't'a i'lâm-ı şer'î mefhûmundan nümâyân olmuş olmağla imdi siz- ler ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhim size son buyrularımızda o makûle nakl-ı hâne ve iskân dâ'iyesinde olanların men' ve def'leri muğâyır-ı emr-ı âlî ve münâfiyy-ı şurût-ı memle - ket olur hâlâtın vukû'unu tevakkî ve mübâ'adet ve ma'âz - Allahu Ta'âlâ bundan sonra kasaba ve kurâlardan sirren ve alenen bir hânenin Âsitâne-ı Aliyyeye ve bilâd-ı âhara nakl ve iskânı lâzım gelir ise vardığı mahalden zecren ve kahren vatanına i'âde ve ircâ'ı ve bu vesîle ile kazânı - zın hâkim ve zâbitân ve vücûhları mazhar-ı muâheze ve i - tâb olacağı dakikalarını her/kesin gûş-ı hûşlarına ilkaya ikdâm ve mübâderet ve muğâyır-ı irâde-ı seniyye-ı şâhâ ne ve münâfiyy-ı nizâm-ı kazâ hâl ve hareketin vukû'undan mü cânebet ve bu hususta bezl-ı mülâyemet eyleyiniz te'kidini hâvî Divân-ı Ma'âdin-ı Humâyun ve Gümüşhâne ve Livâ'ı Ma-

latyadan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve ile ba'sâ
ve tisyâr olunmuştur in şâ'allâhu Ta'âlâ vusûlunda gerek-
tir ki vech-ı meşrûh üzre amel ve hareket ve hilâfını mu-
cib olur hareketin vukû'undan tevakkî ve mübâ'ade eyle -
siz. Kad vasala ileynâ

Rî 11 Şevval 1240

(27)

şûf'alık kaydı

Cevrioğlu Mahallesinde Araboğlu Davidin oğlu Gazar
bir kıt'a mülk bahçesini âhara bey'eylediğini şûf'adâ
Sa'fer zimmî ittihâz-ı şûf'a ve taleb edip ihbârı bu ma-
halle kaydolundu

Rî 25 Şevval 1240

(28)

şûf'alık kaydı

Kileriğosoğlu Mahallesinde Balioğlu Boğdasar zimmî-
tarafından vekili Misakoğlu Koca İstefan bir kıt'a mülk-
menzil ve muttasıl bir kıt'a bahçe mülkünü İstefan zimmî
vekâleti hasebiyle âhara bey'eylediğini şûf'adârı Korci-
Aleksanoğlu Ovanes zimmî ittihâz-ı şûf'a ve taleb edip ih-
bârı bu mahalle kaydolundu.

Rî 19 Rebûlevvel 1241

(29)

Şehzâde Abdülmecid'in doğumu

Şehzâde iki yüz otuz sekiz senesi mâh-ı Şaban-ı Şerîfin on

birinci günü yevm-i Salı'da cüvânbahtân Şehzâde Abdül-
mecid Hân dünyaya teşrif eylediğini cümleye tebşir eyle-
mek üzere kuluna sâdır olan fermân-ı celil-i şân suret -i
kaydıdır

(30)

Mürûr tezkerelerine aid fermân sureti

İşbu bin iki yüz otuz sekiz senesi mâh-ı Recebülfe-
rd gurrelerinden sâdır olan fermân-ı celîlüşşân Eğin Mah -
kemesine vürûd ve mazmûn-ı münîfi işâ'at olundukta mürûr
ve ubûr eden ibâ-ı Müslimîn ve sair milletin mürûr tez -
kereleri için sâdır olan fermân-ı alî'nin suret kaydıdır.

(31)

Dâvâ olunmamak için kayd

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Kokik oğlu Artun-
zimmî Kasaba-ı mezbur'a tâbi Surek Karyesi mütemekkinle-
rinden Marim bint-ı Nehabet ve Yordan veled-ı Yâni ve Ma-
zlo veled-ı Keşiş Panayot ve Matik zimminin zevcesi Sof-
he bint-ı Mikol ve oğlu Marderos ve Marim veled-ı Matyos
Defiler ile beynlerinde ahz u atâlar olup üç beş defa in-
delhükkâm mürâfa'a ve muhasebeleri rü'yet ve mu'arazaları
men' ve def' birle zimmetlerinde mütâlebesi kalmayıp mü-
cerred ızrâr ve mütemerrid olduğuna binâen tecdid-ı dâvâ
ile zimmîyûn-ı mesfûrûnları ızrâr kasdiyle zâbitlerine
istikâ ve mutazarrırlar oldukları emr-ı âşikâr olmağla
fînâ ba'd mütemerrid-ı mesfûrun dâvâsı mesmû'a olunmamak
için işbu mahalle kayd ve şerh verilmiştir.

Fi 13 Zilkade 1239

(32)

Buyruldu sûreti

Şerâyi'si'âr/Arapgir ve Eğin ve Kuruçay ve Kemah ve
 Germanis Kadıları ve Müftüleri Fazîletlû Efendiler zîde
 fazluhum ve Mefâhîru'lemâsil ve'lakrân Voyvodagân ve Zâ -
 bitânı İzzetlû Ağalar zîde kadruhum ve vücûh-ı memleket ve
 iş erleri ve söz sâhipleri bi'ecme'ihim inhâ olunur ki me
 mûlik-ı mahrûsetü'lmesâlik-ı şâhânede vâkî kâffe-ı bilâd
 ve emsârda sâkin ve mütevattın zümre-ı sâdât-ı kirâm üzer -
 lerine Üstâd-ı Es'ad Nakîbül'eşrâfı bulunan zümerât ha -
 zarâtı taraflarından mektûb ile her bir beldenin hâkimi/ve
 vâlisi arz ve i'lâmları ile ve kâh ehâlisinden mevcûd sâ -
 dât-ı kirâm muhızırları ile Kaymakamlık hidmet-ı halîlesi
 sâdât-ı kirâm oymağı çavuşânı yed ve ma'rifetiyle tevcih
 ve ifâ olunmak ve lede'liktizâ azl ve takribleri lâzım gel -
 edikte cünha-ı sahîhası vülât-ı izâm ve hükkâm tarafla -
 rından cânib-ı Devlet-ı Aliyye'ye arz ve i'lâm ile bâ i -
 şâret-ı aliyye ve bâ fermân-ı âlî iktizâsı ifâ kılınmak
 ve zümre-ı sâdâttan bulundukları bilâdda bâ-hükm-ı şer'î-
 ve şerîf zimmetlerinde tahakkuk eden ashâb-ı hukukun hak -
 larının tahsîli ve te'dîb ve habs ve terbiyeleri Kaymakam
 Nakîbül'eşrâf kimesnelerin yed ve ma'rifetleriyle olunmak
 lâzimedden iken bu esnâda hilâf-ı rızâ'ı Voyvoda ve Serdâr
 ve Mütesellim Meclislerinde Sâdât-ı Kirâm habs-ı Ahâr ile
 ma'an habs ve tezlîl ve terzîl ve bu makule mu'âmeleler
 Kaymakamların haklarında dahi zuhûru ile vatanlarından fi -
 râr ve Âsitâne-ı Sa'âdete azimet eyledikleri ve fukarây-ı
 kârât bilâ mûcib . tecrîm ve tekdîr olunmakta oldukları

istihbâr ve istimâ' olunup ri'âyet- ı sâdât-ı kirâm mad -
desini cümleye lâzime-ı zimmet ve inhâ olunduğu vechi ile
bilâ mücib-ı sahîh sâdât-ı kirâm hakkında tekdîr ve tah -
kîr misillü mu'âmele icrâsı vâki olduğu halde bi'lvücûh
rızây-ı âliye muğâyir olduğu rehîn-ı hayyiz-ı bedâhet ol -
mağla bundan böyle o makule emr-ı münkire cür'et olunma -
yarak sâdât-ı kirâm hakkında ri'âyet ve himâyetleri icrâ -
sına ihtimâm ve dikkat ve sahîh-ı sâdât-ı kirâmın gerek -
terbiyeleri ve gerek üzerlerinde olan hukuk-ı ibâd'ın tes -
viyesi Hakîbü'legrâf Kaymakamları ma'rifetiyle olup Zâbi -
tân-ı Örf tarafından ele güne tezlîl ve adem-ı ri'âyet vâ -
ki olmamasına ve bu vesile ile hâne-ı avârıza bakılıp ve
sâir mu'tâdü'lîtâ olan vergileri dahi alınmamak iktizâ et -
meyeceğinden o makule mu'tâdü'lîtâ olan vergileri alınıp
fakat haklarında mu'âmele-ı gayr-ı lâika vukubulmaması hu -
susuna mübâderet olunmak bâbında bu defa cânib-ı keremce -
vânib Hazret-ı Veliyyü'lîniâm-ı Ekremiye hitâben bir kıt'a
emirnâme-ı sâmi Hazret-ı Sadâretpenâhî şerefvurûd alınmış
mantûkunca bir kıt'a fermûde-ı Hazret-ı Veliyyü'lîniâm - ı
Ekremî Zâbitânımıza mefharetrîz sudûr kılınmış ve husûs -ı
mezkûrun Ma'den-ı Humâyuna merbût kazâlara neşr ve ilânı -
emr ve irâde buyrulmuş olmağla imdi sizler ki muhâtabûn-ı
mûmâ,ileyhimsiniz keyfiyet irâde-ı seniyye-ı mefâd-ı buy -
ruldumuzdan ma'lumlarınız oldukta ber minvâl-muharrer sâ -
dât-ı kirâm hakkında mu'âmele-ı gayr-ı lâ'ikadan mübâ'a -
det ve irâde-ı seniyyenin infâz ve icrâsına bir yerden teş -
vîr-ı sâk gayret eylemeniz için ber mantûk fermûde-ı Haz -
ret-ı Veliyyü'lîniâmî tarafımızdan dahi işbu buyruldu tah -

rîr ve ile tesyir olunmuştur bimennihî Ta'âlâ vusû -
 lunda gerektir ki vech-ı meşrûh üzre amel ve hareket ve
 hilâfından tevakkî ve mücânebet eyleyesiz
 Kad vasala ileynâ

Rî 29 Muharrem 1240

(33)

Eğin Müftüsü ile oğlu hakkında

Kudvetü'l-nüvvâb elmüteşerri'in Eğin ve Sivas Nâible
 ri zîde ilmuhumâ tevki'-ı reffî'ı humâyun vâsıl olacak mâ
 lûm ola ki Eğin Müftüsü el Hâc Ömer Efendi ve oğlu Muham
 med hilâf-ı şerî'at-ı garrâ ve muğâyır-ı rızâ fukarây -ı
 ra'iiyyet ve ehâliyy-ı memlekete envâ'ı mezâlim ve ta'ad-
 diyâta ictirâ etmekte olduklarından bahisle merkumların
 bir mahalle nefy ve iclâları ile zulm ve ta'addîlerinden
 fukarânın tahlîsi husûsu ehâli tarafından bu defa inhâ
 ve istirhâm olunmaktan nâşî merkûmân el Hâc Ömer Efendi-
 ve oğlu Mehmed'in li'eclittâdib Sivasa nefy ve iclâ o -
 lunmaları bâbında emr-ı şerîfim sudûrunu bi'lfiil Şeyhü'
 l islâm ve müftî'lenâm olan Mekkî zâde a'lemülulemâ el -
 mütebahhirîn efdalu'lfudalâ el müteverri'in Mevlâna Mus-
 tafa Âsım edâme'ellâhu Ta'âlâ fedâ'iluhû işaret etmelerin
 ile işaretleri mücebince merkûmânın Çavuş mübâşeretîyle
 Sivasa nefy ve iclâ olunmaları fermânın olmağın indî sen
 ki Eğin Nâibiy-ı mûmâ ileyh şen ma'rifetinle merkûmları
 ahz ve mübâşir ta'yîn olunan Divân-ı Humâyunum Çavuşla -
 rından kudvetü'lemâsil ve 'lakrân el Seyyid Bekir Çavuş -
 zîde kadruhû'ya terfîkan Sivasa nefy ve irsalleri husû -

sunâ mûsâra'at eyleyesin ve sen ki Sivas lâ'ibiy-i mûmâ-
 ileyh/sen vusûlunda merkûmânı ol tarafta menfiyyen meks
 ve ikamet ettirip bilâ fermân ıtlâklarından mûcânebet ve
 hatva'i vâhîde mahall-ı âhara salıverilmeleri lâzım ge-
 lir ise mes'ûl ve mu'âteb olacağını bilip ona göre muhâ-
 fazaları esbâbını istihsâle dikkat ve vusûllarını Çavûş-
 ı merkûm ile derbâr-ı şevketkarârıma tahrîr ve i'lâma mü-
 bâderet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur
 buyurdumki hükm-ı şerîfimle vusûl buldukta bu babda vec-
 h-ı meşrûh üzre şeref yaftâ sudûr eden fermân-ı âlişân-ı
 vâcibü'littibâ' ve lâzımü'limtisâlimin mazmûn-ı münfî ü-
 zere amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-ı şe-
 rifeme i'timâd kılasız . Tahrîren ve evâsıt-ı şehri Mu-
 harremü'lharâm sene-ı erba'ûne ve mieteynâ ve elf.

Kad vasala ileynâ:

Efî Gurre-ı Safer 1240

(34)

Buyruldu sûreti

Tezkiresiz Sûvâri ve Piyadeye konak verilmemek için

sâdır olan buyruldu sûretidir

Şerî'atmeâb Eğin Kadısı Efendi zîde fazluhû ve me'-
 zûnen bi'liftâ fakahatlû efendi zîde takvâ ve kudvetu'l
 enâsil ve'lakrân Voyvodası İzzetlû Yusuf Ağa zîde kadru-
 hû ve vücûhundan Yeniçerileri Serdâr Osman Ağa ve sair
 13 erleri ve söz sâhipleri zîde kadruhum ve re'âyâ Koca-
 taşlıları bi'esrihim inhâ olunur ki Eğin Kazâsı ve Kurâ -
 larına murûr ve ubûr eden asâkir tâifeleri ve sairlerine -

taraf-ı memlekette konak verilerek zuhûr eden masârifat
ları tevzî'e idhâl ile bu keyfiyet fukarâ ve re'âyâya bi
r takım ızrâr ve hasârı mûcib olduğundan başka cemî' za-
manda fukarâ ve re'âyâ ve sekene-ı kazânın vikâye ve hi-
mâyesi ve bu misillü beyhûde masârifâtla pâ zede ve perfî-
gâniyeti mugâyır-ı rızây-ı gâhâne ve rızâmızın hilâfı ol
mağla imdi bundan böyle Kasaba ve Kurâlarııza murûr ve
ubûr eden asâkir tâ'ifesi ve sâireden yedlerinde tezki -
releri olmayanlara konak verilmeyerek tard ve def'lerine
ve tezkireleri olanların birer gecelik oluru ile idâre -
lerine ikdâm ve mübâderet ve bu sebeple fukarây-ı re'â -
yânın ızrâr ve hasârdan vikâye ve himâyelerine bi'lvücûh
sarf-ı makderet ve gayret eylemeniz te'kidini hâvî Divâ-
n-ı ma'âdin-ı Humâyun ve Gümüşhâne ve Livâ'ı Malatya'dan
işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve ile ba's ve tisyâr
olunmuştur bimennihî ta'âlâ vusûlunda gerektir ki vech-ı
meşrûh üzre amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mü-
bâ'adet eyleyesiz deyu

İad vasala ilehâ :

Rî 11 Şevval 1240

(35)

Kiraya tahvîl emrinin sureti

Lienziller kirâya tahvîl olunduğunun te'kid
emrinin sûretidir

Me'âhiru'lkudât ve'lhükkâm ma'âdinu'lfadâil ve'lke-
lâm Üsküdar'dan Anadolunun orta kolu yemîn ve yesâriy-
le nihâyetine varıp gelince yol üzerinde vâkî kazâların

Kudât ve Müvvâbı zîde fadluhum tevkî'-ı refî'-ı humâyun
vâsıl olacak ma'lûm ola ki bitevfîkihi sühbânehû ve ta-
âlâ i'mâr-ı memâlik ve innâ ve tahsîl-ı refâh ve râhat-
ı fukarâ ve zu'afâ niyyet-ı hayriyesiyle bu defa taraf
taraf i'lân olunduğu üzre mecmû menzilleriniz ittifâk-ı
ârâ ile kiraya tahvîl olunup karargîr olan nizâmı muk-
tezâsınca her tarafa âmed ^{şad} ~~u~~ şad edenlerin beher saate
yirmişer paradan (gerisi yoktur)

(36)

şüf'alık kaydı

Eğin Kasabasında vâki Çevlik Mahallesiinde kâ'in Me
hmed Ağanın oğlu Osman bir kıt'a mülk menzilini âhara -
bey'eylediği istimâ'ım olduğu anda ittihâz-ı şüf'a.
eylediğini ecilden işbu mahalle kayd ş.

(37)

şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası sükkânından Hacı Hasan zâde Hacı Ha
san Ağa huzûr-ı şer'a gelip şöyle takrîr-ı kelâm ederki
Hacı Osman Mahallesiinde kâ'in Davit oğlu mülkü demekle-
mârûf nâm bahçe âhara bey'eylediğini istimâ'ım olup it-
tihâz-ı şüf'a olduğunu işbu mahalle kayd ş.

Rî 27 Receb 1242

(38)

Eğin Kasabası Mahallâtından Erikî Mahallesiinde kâ-
â Benbekici Mağdelli Agop mülkünü âhara bey'eylediğini

şüf'ası olan Arslan oğlu Serkez istimâ'ı anda ittihâz-ı şüf'a eylediğini işbu mahalle kayd ş.

Rî Gurre-ı Rebi'ülevvel 1243

(39)

şüf'alık kaydı

Bğın Kasabasında kâin Tahtacâmi-ı şerîf kurbunda vâ-ki değırmende olan beş pay bir akçe hissesini Macı İbrâ-himin kızı Ayşe âhara bey'eylediğini istimâ'ı anda itti-hâz-ı şüf'a olduğu dâvâ ve huzûr-ı şer'a ihbâr eylediğini bu mahalle kayd ş.

Rî 7 Cemâziyelevvel 1243

(40)

şüf'alık kaydı

Mezbûre Ayşe Sandık Bağında kâin bir kıt'a menzili ile bahçesini âhara bey'eylediği şüf'ası olan Sadık A-ğa istimâ'ı anda ittihâz-ı şüf'a ve taleb eylediği işbu mahalle kayd şerh ve bir kıt'a tarlasını dahi merkur Sadık Ağa ile karındaşı Esad âhara bey'olundugunu istimâ'ı anlarında ittihâz-ı şüf'a ve taleb eylediği işbu mahalle kayd ş.

Rî 7 Cemâziyelevvel 1243

(41)

şüf'alık kaydı

Yine mezbûre Ayşe Yukarıbağ demekle mâruf nâm bağı âhara bey'olundugunu şüf'ası olan Macı Osman istimâ'ı an

da ittihâz-ı şüf'a ve taleb eylediği kayd ş.

Rî 7 Cemâziyelevvel 1243

(42)

Şüf'alık kaydı

Derûn-ı kasabada mezbûre Ayşe bir kıt'a hâlf arsasını âhara bey'eylediğini şüf'ası olan Yaşar bin Mustafa Ağa istimâ'ı anda ittihâz-ı şüf'a ve taleb eylediği işbu mahalle kayd ş.

Rî 7 Cemâziyelevvel 1243

(43)

Şüf'alık kaydı

Sandıkbağı Mahallesinde kâin Ayşe yedinin mülkü âhara bey'olunduğunu şüf'aları olan İsmail ve İbrahim nâm kimesneler istimâ'ı anda ittihâz-ı şüf'a ve taleb eyledikleri işbu mahalle kaydolundu.

Rî 7 Şaban 1243

(44)

Şüf'alık kaydı

Pekir Karyesinde kâin Bal Ağanın oğlu İlacı Mustafa'nın mülkü âhara bey'olunduğunu câr-ı mulâsıkı olan İbrahim bin Mustafa istimâ'ı anda ittihâz-ı şüf'a ve taleb eylediği işbu mahalle kayd ş.

Rî 9 Ramazan 1243

şüf'alık kaydı

Margele Karyesinde kâin el Hâc Mustafa Ağanın emlâ -
kını âhara bey'eylediğini şüf'ası olan Atûfetlû Kâmil E -
fendi tarafından istimâ'ı anda ittihâz-ı şüf'a ve taleb -
eylediği işbu mahalle kaydolundu.

Rî 19 Zilkade 1243

(46)

şüf'alık kaydı

Eğin Kasabasında kâin Tüfenkçi Ömer Ağa Mahallesinde
vâki Kodik oğlu Semaon~~ı~~ zimmî bir kıt'a mülk menziline â
hara bey'eylediğini câr-ı mulâsık şüf'ası olan Merkel oğ-
lu Kalos zimmî istimâ'ı ânında ittihâz- ı şüf'a ve taleb-
eylediği işbu mahalle kayd ş.

Rî 25 Şaban 1243

(47)

şüf'alık kaydı

Eğin Kasabasında bir kıt'a mülk bahçesini âhara bey'
eylediğini câr-ı mulâsık şüf'ası olan Kasaboğlu Kardiros'
zimmî istimâ'ı ânda ittihâz-ı şüf'a ve taleb eylediği iş-
bu mahalle kayd ve ş.

Rî 7 Cemâziyelevvel 1244

(48)

şüf'alık kaydı

Eğin Kasabasında Çavuşoğlu Mahallesinde kâin Sabikoğ

lu Makroviç zimmînin mülk menzil ve muttasıl bahçesi âhar-
dan tüccâr Etanoğlu Kiyork'a bey'olunduğunu Hanefioğlu Mu-
hammed Emin şüf'ası olup bey'-ı mezkûru istimâ'ı ânında i-
ttihâz-ı şüf'a edip taleb eylediği işbu mahalle kaydolun-
du

19 Cemâziyelâhir 1244

(49)

şüf'alık kaydı

Eğin Kasabası sâkinlerinden Sâ'î Yusuf'un Kerîmesi Ay-
şe bir kıt'a hâlfarsasını el Hâc Bekir Efendiye muvâza'a
ile hibe eylediğini câr-ı mulâsık şüf'ası olan Mehmed E-
min istimâ'ı ânda ittihâz-ı şüf'a ve taleb-ı muvâsebe ey-
lediği Meclis-ı Şer'de takrîr ve tescil olunsun dedikte
işbu mahalle kayd ş.

13 Rebiülevvel 1244

(50)

İran Devleti ile mu'âhede

Devlet-ı Aliyye ile İran Devletinin müte'âhid
emrinin suretidir

Destûrûn-ı mükerremûn-ı müşerrefûn-ı mufahhamûn-ı nizâmû'
lâlem müdebbirû li'umûrilcümhûr bi'lfikrissâkib mütemmimû
mehâmme'lenâm birre'yissâib mümehhidu bünayânü'ddevlet ve
'likbâl müseyyidu erkânü'ssâdet ve'liclâl elmahfûfûna bi-
sunûfi avâtifi'lmelikilâlâ Anadolunun orta kolunda vâki '
vüzerây-ı izâm edâme'llâhu Ta'âlâ iclâlehum ve âzamelüme-
râû'lkirâm efâhime'lküberûlfiham ulu'lkadri ve'lihtirâm e-
shâbü'lizzi ve'lihtişâm elmuhtassûne bimezîdi inâyeti'lme

likilâlâ mîr-ı mîrân-ı kirâm dâme ikbâlühum ve kâdî kudâ
 tû'lmüslimîn ve vâli'lmuvahhidîn ma'âdinülfadl ve'lyakîn
 râfi'ulâlâmüşşerifet ve'ldîn vârisû ulûmü'lenbiyâ ve'l -
 murselîn elmuhtassûna bimezîd-ı inâyeti'lmelikilmübîn me
 vâliy-yı fihâm zîdet fadâiluhum ve mefâhiru'lkudât ve'l-
 hukkâm ma'denülfadâil ve'lkelâm kudât ve nüvvâb zîde fad
 luhum ve mefâhirü'lemsâl ve'lakrân mütesellimîn voyvoda-
 gân ve a'yân vesâir zâbitân ve vücûh-ı ehâli ve bi'lcüm-
 le iş erleri zîde kadruhum tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâ -
 sıl olacak ma'lûm ola ki bimeşî'eti-LLâhi Ta'âlâ Devlet-
 ı Aliyye-ı ebediyyüd'devâmımla İran Devleti beyninde bir
 müddetten beri vuku'bulan mübâyenet ve şikak elhâletu hâ
 zihî mebd'e'i silm ve vifâk olarak devlet-ı müşârun iley-
 hâ ile hudûd-ı kadîme ve ahd-ı visâk üzre akd-ı musâlahâ
 olunup tarafeyn-den ebvâb-ı harb ve kitâlün-fih olmak -
 tan nâşî bu husûs-ı hayreyn-ı mensûsun iktizâ eden mahal
 lere işâ'asıyle ehâliy-ı İrandan Ka'be-ı Mükerrreme ve Me-
 dîne-ı Münevvere vesâir Bilâd-ı İslâmiyeye gelip giden -
 lere hüccâc ve züvvâr-ı Rum ve ehâliy-yı sâir bilâd-ı İs-
 lâmiyeye misillü şâmil-ı bilcümle olunup kendilerden vur-
 ma nâmiyle ve hilâf-ı şer' ve kanun-ı sâir vechiyle nes-
 ne mütâlebe olunmayup ve atebât-ı aliyye züvvârı ve yed-
 lerinde ticâret malı olmayanlardan bac taleb olunmamak
 ve yedinde ticaret malı olanların hesab üzre gümrükleri-
 ber-mütâd alınıp ziyâdemütâlebe kılınmamak şerâit-ı sâ -
 bika muktezâsından olmağla fîmâ ba'd Devlet-ı İran hüccâc
 ve tüccârı hakkında bu şart-ı kadîmin tenfîz ve icrâ-
 sına Devlet-ı Aliyyem Vüzerây-ı İzâm ve Mîr-ı Hac ve Mî-

r-ı İrân-ı Kirâm ve sair Zâbitân ve hükkâm tarafların -
dan kemâl-ı dikkat ve ri'âyet ve ekâbir-ı Devlet-ı İrâ -
niyeden lacc-ı şerîf ve Atebât-ı Aliyyeyi ziyârete giden
lere hallerine göre hürmet kılınması ve kezâlik Devlet-ı
İrânîye tüccârının rûsûmât gümrükleri hususunda teba'a-ı
saltanat-ı seniyyemden olan ehl-ı İslâm tüccârına ne vec
h ile muâmele olunur ise ol vech'le muâmele olunmaklığı
ve ticâret mallarından bir defa yüzde dört kuruş gümrük -
leri alındıktan sonra yedlerine i'tâ olunan edâ tezkire-
sine muhâlif âhar mahalde dahi bedel-ı âhara devrolmadık
ça tekrar gümrük talep olunmaması ve İran Devlet tüccar-
ve Teba'a ve Ehâlisinden Devlet-ı Aliyyem memâlikine â -
med u ged edenler hakkında ber muktezây-ı cihet-ı câmi'a
-ı İslâmiye dostâne mu'âmele olup ezâ ve ızrar'dan mah
fûz olması ve Devlet-ı Aliyyem memâlikinde İranlıdan bi-
lâ veled fevt olanların vasiy-yı şer'îsi olmadığı halde-
beytûlmâla ma'mûr olanlar tereke-ı müteveffâyı ma'rifet-ı
şer' ile sicille ba'delkayd müemmen mahalde ayniyle bir
sene hıfz-edip vârisi veyâhut vekil-ı şer'îsi zuhûrun da
ber müceb-ı defter eşyâ-ı ma'rifet-ı şer'le teslim eyle-
yip rûsûm-ı âdiyesi ve eşya hıfzolunan mahallin kirası -
nın alınması ve mahfûz olan eşya harîk ve bu misillü ka-
zâ ile telef olur ise iddi'â olunmaması ve bir sene müd-
det mürûrunda vâris ve vasî veyahut vekili zuhûr etmez i
se tereke-ı mahfûza beytûlmâldan fruht olup semeni hı-
fz kılınması husûsâtı bu def'a akdolunan mu'âhede te'kid
kılınıp icray-ı şurût ve uhûde dikkat lâzimedden olmağı n
serrefyafte sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevketmakrûnum mu-

cebince i'lân-ı musâlahayı hâvî işbu emr-ı şerîfim ısdâr ve Sadr-ı A'zam Silahdârı arkadaşlarından kudvetü'lemâ - sil ve 'lakrân Lîr Osman zîde kadruhû ile tesyir olunmuş - tur imdi siz ki vüzerây-ı müşâr ve mîr-ı mîrân mevâlf ve kudât ve nüvvâb ve sâir mûmâ ileyhim/siz keyfiyet ma'lû - munuz oldukta bu peyâm-ı hayrin encâmını her/kese ilân , ve işâ'a ederek ber mûceb-ı ahd-u şart amel ve hareketle hilâfı vaz' ve hâlet vuku'a gelmemesine ihtimâm ve mübâ - deret eylemeniz bâbında fermân-ı alîşânım sâdır olmuştur buyruğum vusul buldukta bu babda vech-ı meşrûh üzre şe - refyafte .. sudûr olan fermân-ı vâcibü'litbâ' ve lâzimü'l - intisâlimin mazmûnu ve tâ'atmakrûnu ile amel ve hareket - ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasız.

Kad vasala ileynâ

Rî Selh-ı Muharrem 1240

(51)

Mahalle ehâlisinin şikâyeti

Eğin Kasabasımahallâtından Kara Ali Mahallesi ehâli - leri bi'ecmeihim huzûr-ı şer'a gelip Ali oğulları Ömer - ve oğlu Mustafa ve Çolak Osmanoğlu Kemîş ve Veli Mehmet - ıglu Ahmet ve Topaloğlu Kemîş ve Karayılan Halil Ağa ve - lacı Haliloğlu Hasan ve İacı Kahuşoğlu Lekir ve Ballı İs - mail ve Usta Mehmet ve Molla Şit ve Molla Circis ve Ah - met ve sâirleri kasabadan Kısırlı Ömer Ağanın torunu Mü - seyn müvâcehesinde üzerine şöyle dâvâ ve takrîr-ı kelâ m - tierler ki işbu Müseynin mahallemizde mülkü olmayıp dâi -

mâ bağ ve bahçe aralarında ırzlarımıza sû'i nazar ve nâ-hemvâr harekete cesâret ve bed ef'âl bir kimesneden olup etvâr u akvâlinde bir türlü hoşnut ve râzılar olmadıkları ve fîmâ ba'd bilâ maslaha mahalleye kadem basmak şartı ve zâbita ma'rifetiyle te'dîb olunması husûsunu iltimaslariyle işbu mahalle kayd ş.

Ef 17 Muharrem 1243

(52)

Vakıf pınarlarına tasallut

İğne Karyesi sâkinlerinden el Hac Mahmut Efendi huzûr-ı şer'de yine karye-ı mezbûre sâkinlerinden Bekir Efendi zâde Bekir müvâcehesinde şöyle dâvâ ve takrîr-ı kelâm edip dâ'î Ömer Ağa vakıf pınarlarına mütevellî vekilli olduğum ecilden mâ'î lezîzin cârî olan mevzi'lerini açıp vakf'a gadr mucib olduğundan şer'an merkumun keff-yedini kat'etmek matlûbumdur dedikte ğibbe istifsâr ve a-kîbel-inkâr merkumun kendi ve gerek ayâl u evlâdı taraflarından pınâr-ı mezbûrun küp ve künklerine tasallut ve müdâhale ederler oldukça şer'an üzerlerine ispat olur ise yüz kuruş kat'olduğu işbu mahalle kayd ş.

Ef 21 Rebi'ülevvel 1243

(53)

Cinos karyesi ehâlisinden arz-ihâl

Cinos Karyelû mu'âf emrinin kaydı sûretidir

Mudvetü'lkudât ve'lhükkâm ma'denü'lfazl ve'kelâm -

Nevlânâ Eğin Kadısı zîde fazlühü ve mefâhirü'lemâsil ve'l
 akrân a'yân ve zâbitân ve cücûh-ı memleket ve sair iş er-
 leri zîde kadruhum tevkî'-ı reffî'-ı hümâyun vâsıl olacak-
 ma'lûn ola ki Arapgir Sancağında vâki Eğin Kazâsına tâbi
 Cinos nâm karye ehâllerinin rikâb-ı hümâyunda Divân-ı Mû-
 mâyunuma takdîm eyledikleri bir kît'a arz-ı halleri mef -
 hûmunda üzerlerine vârid olan tekâlifâtın edâsında bir v-
 ech ile kusurları yok iken bazı kimesneler hilâf-ı rıza -
 ta'addî eyledikleri beyâniyle vâki olan müdâhalelerinin -
 men' ve def'i için bir kît'a emr-ı şerîfim verilmek rica-
 sına istid'â-ı inâyet eyledikleri ecilden kuyûda mürâcaat
 ve muktezâsı su'âl olundukta karye-ı merkumenin gayri -ez
 tenzîl-ı mukayyed olan bir aded avârız hânesinin karye -ı
 mezbûre civârında vâki muhavvif ve muhâtır olan Gökdere -
 ve Parakaya ve Havaderesi'nin nâm mevâzı'ı ta'mîr ve ter-
 mîm eylemeleri şartıyla üç rubu' hânesi tenzîl ve iktizâ-
 eden senevî sekiz kuruş mâlî iki yüz on dört senesinden i-
 tibâren Eğin Mukâta'asına zammolunmak üzere iki yüz on üç
 senesi evâhır-ı Zilka'desinin sûret-ı emr-ı şerîfim veril-
 miş olduğu ve mu'ahharen diğer emr-ı şerîfim verildiğinin
 kaydı bulunmadığı ve târih-ı mezburda verilen suret ve em-
 r-ı şerîfimin hilâfı müdâhale ve ta'addîlerinin men' ve def-
 'i için te'kîdi hâvî emr-ı şerîfim ısdârı muktezây-ı mas-
 lahat idüğü mevkuât Divân-ı Mûmâyunum kalemlerinden -
 derkenâr olunmakla derkenârı mûcebince amel ve hareket o-
 lunmak fermânım olmağın te'kîdi hâvî bâ takrîr işbu emr-ı
 celîlû'l-kadrim ısdâr ve ile irsâl olunmuştur imdi vu-
 sûlunda siz ki kadı ve a'yân ve zâbitân-ı mûmâ ileyhimsiz

ber vech-ı muharrer kazâ-ı mezbûra tâbi elyevm bir rubu hâne ile mukayyed Cinos Karyeleri ehâlileri vârid olan tekâliften hisselerine isâbet eden hâl ve tahammüllerine göre kabzına memura edâ eylediklerinden sonra hilâf-ı şer'-ı şerîf ve bilâemr-ı münîf ziyâde tekâlif tarh ve tahmîl ve sair bida'ı mezâlim ile ta'addî ve rencide olun - mamaları şurûtundan olmağla karye-ı merkume ehâlileri ber muceb-ı şurût hisselerine isâbet eden tekâlifi edâ - dan sonra hilâf-ı emr-ı şerîfim kimesne tarafından ve taraf-ı âhardan müdâhale ve ta'arruz olunmamak hususuna ihtimâm ve dikkat ve hilâfından ziyâde hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur bu yurdum ki hükm-ı şerîfimle amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-ı şerifeme i'timâd kılasız

Âf 7 Zilhicce 1241

(54)

Re'âyâ nın elindeki eslihanın toplanması

Zeber-ı ebdân-ı ma'âdin-ı hümâyun kazâlarında müte-mekkin re'âyâ tâifesi yedlerinde hayli silâh bulunduğu bil'-ihbâr tahkik gerde-ı şehriyâri idüğünden kazâ ve kurâlarda kâin re'âyâ yedlerinde bulunan esliha ve âlât-ı harbiyenin cümlesini ahz ve müemmen mahalle vaz' ve hıf-ziyle defterinin Dersaâdete takdîm olunması bâbında asker sürücülüğüne memur dergâh-ı muallâ kapucubaşılarının - dan Behram Paşa Kethüdâsı Atûfetlû Mehmet Ağa Hazretleri naiyyetine koşulan Silahşörâne-ı Hâssa dan el Hac Ahmet' â vesâtatiyle sudûr eden fermân-ı celîlü'lüvvânın bir

kıt'a mamzî sureti ve mûcebince Kaymakam Ağa Efendimizin bir kıt'a buyruldu aliyyeleri mantûk-ı lûtuflarına imti-sâlen Eğin Kasaba ve Kurâsında mütemekkin re'âyâ tâife - sinden bâde'ttahrîr ve'ttecessüs ecnâs-ı esliha ve âlâ - t-ı harbiye mukaddem Ma'âdin-ı Hümâyun Emîni ve şeref câ - yi-ı Ser Askerî Devletlû Kerhametlû Salih Paşa Efendimiz tarafından bir kıt'a fermân-ı sadâretpenâhîde mûnderic - buyruları emir ve üslupları Mubâşiri Mâfız Ağa ma'rife - tiyle ve ma'rifet-ı şer' ve Zâbiti ma'rifetleriyle yerli yerinden cem' ve tahsîl olunan ecnâs-ı eslihadan üç yüz altmış mikdâr tüfenk ve karabina ve iki yüz kırk mikdârı - nın tabanca ve yüz otuz mikdâr kılıç ve bıçak ve gaddâra ve pala cümlesini mamzî defteriyle mübâşır-ı merkuma tes - lîmen Ma'âdin-ı Hümâyun Hazinesine irsâl ve tescîl olun - duğu işbu mûcibçe Silahşor-ı mûmâ ileyh memûriyetine i' - lâm olunduğu işbu mahalle kayd ve şerh verildi.

Rî 9 Cemâziyelevvel 1244

(55)

Hamamın mülkiyet dâvâsı

Eğin Kasabası ehâlfilerinden Matiboğlu İbrahim Ağa i bnü'l-Hâc Muhammed Meclis-ı şer'de kasaba-ı mezbûr sâkin lerinden el Hac Muhammed ibnü'l-Hâc Hu'mân muvâcehesinde üzerine dâvâ ve takrîr-ı kelâm edip kasabamız derûnun da - kân Çifte Hamam'ın ricâle mahsûs olan hamamı işbu Hacı Muhammedin babası el Hac Hu'mân icâr niyetiyle mülkiyete rabt ve ba'dehû vefâten veresesine intikal ettikten son - ra müdde'â aleyh merkumdede oğulları el Hac Hasan ve Ah-

met nâmân-ı kimesnelere olan deynine tutuverdikten sonra müzteriyy-ı merkumdan iştirâeylemişim elyevm merkum vakfiyet iddi'âsiyle Ma'âdin-ı Humâyun Emîni ve şerefânibi Ser Askerî Sâlih Paşa Hazretlerine istikâ müşârun iley h dahi bana avaz için şimdilik üç bin kuruş i'tâyâ emir bu yunmaları ile merkum maharrolarak egerçi Meclis-ı şer' de mebâliğ-ı mezbûre yedime teslîm olundu ise de Vakıf iddi'âsına binâen ve emr-ı irâde-ı aliyye ye imtisâlen iskât olup bir müddet sonra mülk olduğu inde'lşer' zâhirve mütehakkık oldukta bâhüccet-ı şer'iyeye şirâ'en mülkümdür yedime i'tâ olunan mebâliği icârına mahsub oluna deyû bu vechle kavl-ı meşruhası işbu mahalle kaydolundu

Rî Curre-ı Cemaziyevvel 1244

(56)

55 sayılı belge ile irtibatlıdır

Minvâl-ı muharrer üzre Devletlû Merhametlû

Sâlih Paşa Efendimizin emirnâmeleri sûretidir

Fazîletlû Efendi ve İzzetlû Mehmet Ağa

Eğimli Hacı Mehmet nâm kimesne ye irsen intikal eden hamam Dedeoğluna üç bin kuruş borca tutuverilmiş ve Dedeoğlu dahi Hatiboğlu İbrahim Ağaya bey'etmiş iken muahharan merkum Hacı Mehmet vakfiyet iddi'âsiyle hamamı zaftedip zikrolunan üç bin kuruşun mûmâ ileyh Hatiboğluna reddi telbiye olunmuş iken hâlâ vermediği inhâ ve tahsîli istid'â kılınmış olmağla imdi vusûl-ı şukkamızda tarafeyn tuzâr-ı şer'a celb ile ber muktazây-ı şerî'at-ı mutahhara

rü'yet ve sâlifüzzikr üç bin kuruşu Hacı Mehmetten tah -
sil ve merhum İbrahime teslîme mübâderet ve akçeyi edâda
ta'allul eder ise icâb-ı şer'-ı şerîf üze hamam zabt ve
İbrahime i'tâya gayret eylesesiz
İad vasala ileynâ

Fi 18 Recep 1244

(57)

Kisvelerle ilgili buyruldu sûreti

Eğin Kasaba ve Kurâsında mütemekkin olan re'âyâ
tâ'ifesinin kisvelerinden bâhis vürûd eden buy-
ruldu kaydıdır

Şerî'atmeâb Eğin Kadısı Fazîletlû Efendi zîde fazlu
hû ve me'zûnen bi'liftâ fakâhatlû efendi zîde takvâhu ve
kudvetü'lemâsil ve'lakrân voyvodası izzetlû zîde kad-
ruhû ve mefâhirü'lemâsil ve'lakrân vücûh ağavâtından ye-
niçeri Serdârı Osman Ağa ve Zağim Ahmet Ağa ve Sûfî zâde
Hacı Mehmet Efendi ve Müezzini zâdı Süleyman Efendi Puğâ
dî Kethüdâları ve sair iş erleri ve söz sâhibleri ve u -
mûman kurâ ihtiyarları zîde kadruhum inhâ olunur ki Eğin
Kasaba ve Kurâlarında kâin re'âyâları elbise ve kisvele-
ri bahânesiyle bâzı taraflardan ısrâr ve bu sebeple işâ-
l-ı dest-ı mazarrat ve hasâr olunduklarından nâşî tâ'i -
fe-ı mersûmenin bahâne ile rencide ve remîdeden men'i ve
bu vesile ile cevri ve ta'addî sûretlerinde olanların def
ve ref'i husûsunu tenbîhan bundan akdem bir kît'a buyrul
dumuz irsâl ve tisyâr olunmuş ve tâ'ife-ı mersûmenin el-
bise ve kisveleri ta'dâd ve tasrîh buyrulması bu defa vâ

Kasaba ve Kurâlarında kâin re'âyâları elbise ve kisveleri ta'dâd ve tasrîh buyrulması bu defa vâ

rid olan bir kıt'a i'lâm-ı şer'ide cümlenin istid'aları-
 olunmuş ise de ötedenberi re'âyâ tâ'ifeleri kendilerine-
 mahsus olarak renkli elbise ve hâkezâ lââyik-ı vechile kis-
 velerine dahl ve taarruz olunmadığı Vüzerây-ı İzâm Evliy-
 ây-ı umûr efendimize hizmet eden taraf tâ'ifelerinin hal-
 lerine münâsib ise ve kisvelerinden başka sar ve mesh ve
 babuş ve çakşur ilbâs edegeldikleri ve etraf kazalarına-
 nazaran tâ'ife-ı mersûmede Yeniçeriyân ve Tüfekçiyana ta-
 hsîs kılınan Börk ta'bîr olunur ki büyük festen mâadâ u-
 fak fes üzerine münâsib kuşak ve çit bağladıkları öteden-
 beri gerek kaza 'nız ve gerek etraf kazalarda vuku bula-
 rak bir taraftan men' ve def'i olmadığı her kesin ma'lû-
 mu iken derûnî kazanızda bazı kimesne bu elbise husûsu-
 nu ser rişte ittihâz ederek vedî'atı-Llâh olan re'âyâ ya
 bilâ sebep gadr ve rencide ve ızrâr ve remîde kaydında o-
 ldukları derkâr ve hattâ bunda akdem Erzurumdan ticâret-
 le kazânızdan mürûr eden Arapgirli Kespar nâmında bir ne-
 fer re'âyâ-yı küçükle fes bahânesiyle helâk olma derece-
 sinde darb ve mecrûh ettikleri vâzih ve âşikâr olmaktan-
 râşî imdi sizler ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz vusûl -ı
 buyrulduğumuzda tâ'ife-ı mersûmenin hallerine münâsib el-
 bise ve kisveleri ve ber minvâl muharrer sarrâfân ta'i-
 sesinden olanların âdât-ı kadîme-ı memleket üzre mesh ve
 babuş ve çakşurları ve rençber ve tüccar ve hizmetkâr ma-
 culeleri olanların fakat küçük ve ortaya münâsib kuşak -
 ve çit bağlamalarının men'i ve taarruz olunmamağı gayret
 ve min ba'd bu vesile ile cevri ve ta'addilerini mûcib o-
 lan harekâttan mübâ'adat eylesin ve sen ki voyvodalı-

1-1 mûmâ ileyhi sin sen dahi tâ'ife-1 mersûmeden hadd - 1
 tazîfesini tecâvüz elbise ve kisve giymeye mütecâsir olan
 ların te'dîb ve terbiyelerine lâayık-1 vechle gayret ve di
 kat ve sizler ki mahalle ehâlî ve iş erleri siz sizler
 dahi ber mûcib-1 buyruldu amel ve harekete ibtidâr ile ö-
 deden beri ne vech ile komşuluk edegelinmiş iseniz bundan
 öyle dahi hukukî merâtibini icrâ ederek birbirleriniz i-
 le hüsn-1 zindeganlı ve mu'âşeret ve meyânenize ihtilâl'i
 te kıyl u kali mûcib olur harekâtın def'i ve ref'i esbâ -
 nın istihsâline bi'lvücûh sarf-1 makderet eyleyiniz ten
 dahi hâvî işbu buyruldu tahrîr üzre amel ve hareket ve hi
 kâfîrattan ittika ve mücânebet eyleyesiz

Fi 9 Recep 1238

(58)

Tekâlifattan men'olunma emri sûreti

Eğin Kazâsı Sivas Tekâlifâtından men'olunan
 emrin sûret kaydıdır

Düstûr-1 Mu'azzam ve Mûkerrem Müşir-1 Mufahham ve Mu
 kerrem Nizâmü'lme-âlim Müdîr-1 umûrû'lcumhûr bi'lfikri's-
 âlib Mûtemmin mehâmmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib Mûmehhidü
 Mâyânü'd-devleti ve'l-ikbâl Mûşeyyidü erkânî's-saâdeti -
 ve'l-iclâl el Mahfûfû bisunûfi avâtıfî'l-Meliki'l-Âlâ Er-
 râm Vâlisi ve Şark Canibi Ser Askeri Sadr-1 Esbak Vezî-
 rî Rauf Paşa edâme'l-lâhu Ta'âlâ iclâlehu ve Kudvetü'l -
 âlât ve'l-hükkâm ma'denü'lfazâil ve'l-keâm Arapgir ve
 Kâdılarını zîde fazluhumâ ve Kudvetü'l-emâcid ve'l-âyan
 Kâdîn-1 Humâyunum Emîni Vekili zîde mecdühû ve Kefâhi .

rü'l-emâsil ve'l-akrân âyân ve zâbitân ve iş erleri zîde-
kadruhum tevkî'-ı reffî'-ı humâyun vâsıl olacak mâlum ola-
ki sen ki Ser Askerî-ı müşârun ileyh sin tarafından vârid
olan tahrîrât meâlinde Ma'âdin-ı Humâyunum merbûtâtından-
olan Eğin ve Arapgir Sancağı Ma'âdin-ı Humâyunuma merbût-
olalıdan beri Sivas Eyâletine vârid olan tekâlif-ı mühimme
den hisse vemedikleri yoğiken bu sene-ı mübarekede
Eyâlet-ı Sivastan mürettep mübâya'a şütürânından Livâ - ı
mezbûr olan mehâr-ı şütürâna hisse tarh ve tahmîl etmele-
ri hasebiyle bundan akdemce afv-ı hususi Arapgir tarafın-
dan bâ i'lâm niyâz ve istirhâm olunmuş ise de Sivas Vâli-
si Vezîrim Hakkı Paşa edâme'l-Lâhu Ta'âlâ iclâlehu nun ta-
hrîr ve inhâsına mebnî hisse-ı ma'âdinlerini edâ eyleme -
leri bâbında tekrâr isti'câli bâvî emr-ı şerîfim sudûr
edip ancak Livâ-ı mezbûr ehâllileri Ma'âdin-ı Humâyun-ı Şâ-
hânemin ve sair hidemâtını rû'yet ettiklerinden başka
Ma'âdin-ı Humâyunum Kazâlarından Çark Ordusuna mürettep
asker ve zehâ'ir ve ağnâm ve araba tekâlifini dahi beraber
edâ eylediklerinden iki taraf tekâlif vermeleri perişan -
lıklarını mûcib umûr-ı ma'denin ta'attulunu müstevcib
olacağı eclinden Sivas tarafından ol makule tekâlif tarhve
taleb olunmamak için bundan akdem ehâlî yedine emr-ı şerî
fin verilmiş olup bunlar gözetilmeyüp iki taraf hisse ver-
mek lâzım geldiği surette beher hal perişan olarak niha -
retinde Ma'âdin-ı Humâyunum umûrunun ta'attuluna sebep
olacağına binâen müşârun ileyh in inhâsiyle sâdır olan em -
r-ı şerîf-ı mezkurun kaydı terkîn ile eyâlet-ı mezkure -
tarafından o makule tekâlif mütâlebesiyle ta'addî ve ren-

cide olunmamak üzere bir kât'a emr-ı şerîfîm sudurunu tah-
rîr ve inhâ eylediğin ecilden kuyûd'a lede'lmürâcaat Rum-
eli Vali Vezirim Mehmet Paşa edâme'l-lâhu Ta'âlâ iclâlehu
maiyyetinde mevcûd bulunup iktizâ eden zehâir ve mühimmâ-
tın nakli hizmetinde istihdâm olunmak üzere Sivas Eyâle -
tinden müretteb şütürandan Arapgir Sancağı hissesine isâ -
bet eden her ne ise tamâmen Dersââdetime irsâli babında -
muahharan emr-ı şerîfîm verilmiş olduğu ba'de ihrâc ikti-
zâsı mu'teberân-ı ricâl-ı Devlet-ı Aliyyemden Darbhâne -ı
Âmirem Nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mîr Hüseyin
şüsnü dâme mecduhû dan isti'lâm olundukta zikrolunan Ma' -
den-ı Humâyunum umûrunu ta'attuldan vikayesini inhâ ve il-
timâsın üzere muahharan verilen emr-ı şerîfîmin kaydı ter-
kîn olunarak Eyâlet-ı merkuma tarafından o makule tekâlif
mütâlebesiyle ta'addî ve rencide olmamak üzere kat'ıyyü'l-
mefâd emr-ı şerîfîm hususu i'lâm eylediği bâ takrîr le -
de'l-arz mûcebince tanzîmî husûsu irâde-ı külliyyeme ta'al-
luk ederek ber minvâl muharrer mezkurenin isti'câlini-
hâvi muahharan verilen emr-ı mezkûrun kaydı terkîn olun -
mağla ol vechle amel ve harekete bezl-ı cidd-ı himmet ey-
lemek fermânım olmağın işbu emr-ı celîlü'l-kadrim ısdâr -
ve ile irsâl olunmuştur imdi vusûlunda bâlâ da be-
yân olunduğu gibi Ma'âdin-ı Humâyunum umûrunu ta'attulun-
dan vikayeten muahharan verilen emrin kaydı ref' ve terkîn
olunmuş olduğu ma'lûmun oldukta Sivas Eyâleti tarafındano
makule tekâlif mütalebesiyle ta'addî ve rencide ettirilme-
mesi hassaten sarf-ı küllî gayret eylesin ve siz ki ka-
dılar ve Ma'den Emin Vekili mûmâ ileyhim ve sairleri siz

siz dahi emr-ı şerifim mucibince amel ve hareket eyleme-
niz fermân-ı âlişânım sâdır olunmuştur buyurduy-ı şeri-
fimle vardıkta buna ber vech-ı meşru' üzre âmîl olasınızve
şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmit-tâsi'i aşar şehri-ı Zilkade senet se
mâniyete ve selâsin ve mi'eteyn ve elf

Fi Gurre-ı Muharrem 1238

(59)

Altın fiyatları

Altın için gelen buyrulduğunun suretidir

Râyicine karar verildiği üzre İstanbul altını sekiz
ve fındık altını onbir ve Mısır altını yedi kuruşa ve Ce
zayir Tunus ve Trablus altınları on iki kuruş ve Rumî yi
rmi beş ve nısfı on iki buçuk ve rub'u altı kuruş on pa-
raya ve Fındık rub'iyesi üç kuruşa ve İstanbul rub'iyesi
yüz paraya ve Yıldız altını on beş kuruş on paraya ve Ma
car altını on beş kuruşa ve Framise altını on dört kuruş
otuz paraya ve beyaz akçeden Cihadiye beş kuruşa ve ek -
mek iki kuruşa ve kuruş kırk paraya ve rubu' fiat asliy-
yesi üzre on paraya ve avâriz cinsinden ma'adâ üç nevi -
riyal altı buçuk kuruşa ve avâriz altı kuruşa câri olup
radde'i nizâmını tecâvüz etmemesi ve Saforin ta'bîr olu-
nur altın hiç alınıp verilmemesi biddefe'ât te'kid olun-
muş olduğu işbu mahalle kayd ve şerh verildi

İad vasala ileynâ

Fi 15 Safer 1239

(60)

Hediye edilen kitaplar

Devlet-ı Aliyye tarafından Ma'den-ı Humâyun Emni - Devletlû Salih Paşa Efendimiz ma'rifetiyle hediye kılı - nan Münib Efendi tercemesinden iki cild kitabın kaydıdır

Eimme-ı müctehidîn-ı izâmdan allâme-ı zû fûnûn İmam Muhammed aleyhi rahmetü's-Samed Hazretlerinin te'lifâtın dan olup bundan akdem müteveffâ Münib Efendi ma'rifetiyle terceme olunarak nef'an li'l-ibâd tevfiir ve teksiri- intişârı irâde-ı hayriyesiyle şerefriz sahife - sudûr olan fermân-ı âli mucebince bu defa Dârü't-tıbâ'ay-ı Âmi- rede tab' ve temsîl olunmuş olan Siyer-ı Kebir nüsh-ı - nefîsesinden bir mikdârının memâlik-ı şâhânedeki kâin kütüp hânelere ve kütüphâne olmayan mahallerde mahkemelerde hı- fız ve tevkîf ve sicillere kaydolunarak sicillât-ı misil- lû seleften halefe devr veteslîm olunmak ve Küftiy-yı be- lde bulunanlar ale'd-devâm nezâret etmek üzere istifâde-ı ulûm-ı nâfi'a zımında ehl-ı ulûm ve tullâb tarafların - dan mürâca'at ve mütâla'a kılınmak gartıyla mahkemede hı- fız olunmak bâbında savb-ı Devletmüştârun ileyh tarafından sudûr ve vürûd eden buyrulduy-ı veliy-yi kebîrin kaydı - dır ve sûretidir.

Kad vasala ileynâ

Mî 15 Cemâziyelevvel 1241

(61)

Bir ev ile bir dükkanın satışı

Üçin kazasına tabi Kamekap Karyesi mütemekkinlerin
 den Lazikoğlu Aleksan veled-ı İstefan nâm zimmî Meclis-ı
 şer' de karye-ı mezbûre mütemekkinlerinden kinise vekili-
 Sekyas veled-ı Avanes nâm zimmî müvâcehesinde şöyle tak-
 rîr-ı kelâm ve ta'bîr anı'l-merâm edip an asl ecdâdından
 bi'isminî muntakıl karyemiz derûnunda kâin bir taraftan-
 Lalemoğlu mülkü ve bir taraftan Keşişoğlu^{Agop} mülkü ve iki -
 taraftan tarîk-ı'âm ile mahdûd bir bâb hân ve fevkanîüç
 bâb oda ve kurbunda vâki kasabhâne ve hizâsında bir bâb
 dükkan mülklerim olup ancak hân-ı mezkurdan mürur ve
 mürûr eden kimesnelerin hayvânâtı rızam ile beytût edege -
 lir iken geçinmede usretim olduğundan vâki olan ta'mîri-
 ne adem-ı iktidârım birle harâba müşrif olmağla emlâk-ı-
 mahdûd-ı mezkûru bicümlet-ı mâ yeştemiluhû ve yahvîhi ta-
 rafeynden icâb ve kabûlü hâvi ve şurût-ı müfesssereden
 arî ve yeri bey'-ı bâtt kat'î ve sahîh-ı şer' ile ve saf-
 katen vâhide ile kinise-ı mezkûr için vekili işbu Sekyas
 zimmî ye bin kuruşabey' ve teslim ve temlîk ve ol dahi -
 bi'l-vekâlet ber vech-ı muharrer iştirâ ve tesellüm ve -
 temellük ve ahz u kabz ve kabûl eyledikten sonra semen-ı
 mebî'-ı mezkûru yedinden tamâmen ahz u kabz eyledim sâ -
 lifü'z-zikr emlâk-ı mahdûd-ı mezkûr ve kasabhâne ve dük-
 kân-ı mezkurda benim aslâ alâka ve medhalim kalmayup ve-
 kil ve müşteriy-yı mesfûrun mülk-ı müşterâyı ve hakk-ı -
 sarfı olmağın keyfemâ yeşâü ve yehtâr mâlikâne mutasar -
 rîf olması için ber minvâl-ı meşrûh cânib-ı şer'den ye -
 dine hüccet-ı şer' iye verilsin dedikte gabbe't-takrîr ve
 't-tasdîk mâ hüve'lvâki' bi't-taleb keth. ve terkim o -

lundu tahrîran fî evâil-ı şehr-ı Rebîülevvel senet-ı ih-
dâ ve erba'ine ve mi'eteyn-ı ve elf

Rî 17 Şevval 1241

(62)

Yem ve yiyeceklerin parasız olamayacağı

Hâlen Ma'den-ı Humâyun Emini Osman Paşa Efendimiz -
den bâ istid'a vürûd edip etrâf-ı erba'adan mürûr ve u -
bûr eden ebnâ-yı sebîlin uğradıkları kazâlarda bir sudan
gayri cümle yem ve yiyecekleri her kes kendi keselerin -
den almak için sâdır olan emr-ı âlî-yı münderic mektûb-
ı sâmi'de mezkûr olan irâdeleri beyân :

Pazîletlû Mâ'ib Efendi ve İzzetlû Voyvoda Vekili Ku
hammed Ağa Vüzerây-ı İzâm ve Mîr-ı Mîrân-ı Kirâm ve Ha -
deme-ı Devlet ebed kıyâm ve Kâffe-ı mürûr u ubûr eden ka
pılı ve kapısız askerî ve sair ebnâ-ı sebîl vardıkları -
yerlerde yem ve yiyeceklerini akçesiyle alarak fukarâ'ya
bâz ve hasâra mûcib olmamak bâbında emr-ı âlî şerefsudûr
olmaktan nâşî Eğin Kazâsı tenk ve sengistân bir mahal ol
duğundan te'kîdi hâvî bir kıt'a buyruldu verilmesini bâ
i'lâm ve tahrîrât istid'â kılınmış olduğundan dâiremiz -
den masâlih ile mürûr-ı ubûr edenlerden ma'adâ hasr-ı kim
olur ise evvelden kazânıza vusullarında yem ve yiyecek -
lerini akçeleriyle almağa sâdır olan emr-ı âlî kâfi idü -
ğünden ber mantûk-ı emr-ı âlî ve fermân-ı şerîf amel ey -
lemeniz matlûbumuzdur.

Rî 7 Rebîülevvel 1246

(63)

Mescide bir mütevellî nasbı

Eğin Kasabası Mahallâtından olup merhûm ve mağfûr le-
hû Küftiy-yı Sâbık Hacı Osman Efendi Mescid-ı Şerîfine ib-
kay-ı şem' bir bâb dükkânından beher sene hâsıl olan gal-
lesinden ifrâzen nasb olunmak üzere sâhibi el Hâc Abdullah
Ağa ibn-ı Muhammed Emin nâm sâhibü'l-hayrın kebir oğlu Mu-
hammed Emin huzur-ı şer'ide mahalle-ı mezbûr ehâlileri
mescid-ı şerîf-ı mezkûra mahsus evkafına bir mütevellî
nasbı elzem olduğunu eyâlet-ı mezbûrenin İmam Ali Efendi-
ibn-ı Sâlim Efendi nâm kimesne hazır olduğu halde şöyle i-
hbâr eder ki işbu Ali Efendi mescid-ı mezkûr evkafından mü-
tevellî nasb ve ta'yîn olunmağa ve umûr-ı tevliyyete müdür
ve muktedir ve hakkında enfa' ve her vech ile mahall ve
müstahak olduğunu bi'l-ihbâr canib-ı Efendiy-ı mûmâ ileyh
mütevellî nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi tevliyyet-ı mez-
kûru kabûl ve hizmet-ı lâzimeyi edâya kıyâm ve ta'ahhüd ve
iltizâm etmeğin merhum Muhammed Emin dahi cümle müvâcehe-
sinde ve huzûr-ı şer'ide müteveffâ babası Hacı Abdullah
ağanın ruhu için ibka eylediği şem'i için nakden yüz kuruş
mütevelliy-yı merkuma nakden teslim ol dahi ahz ve kabz -
ve beher sene hâsıl olan on bin kuruş nemâsından şem' - ı
mezkûru mütevellî-yı merhum ibka'ya kendine tenbîh ve mez-
bûr Muhammed Emin tarafına min ba'd dahlolunması işbu ma-
hall'e kaydı

Fî 17 Rebiülevvel 1242

(64)

Salyâne emri

Eğin re'âyâlarının karâren salyâne vermeleri için
ısdâr ettirdikleri emrin suretidir

Kudvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'lfazl ve'l-kelam
Nevlânâ Eğin Kadısı zîde fazluhû tevkî'-ı refî'-ı humâyun
nâm vâsıl olacak ma'lûm ola ki Eğin Kazasına tâbi içfe -
Karyesi Ehâlilerinin mukayyed olan avâriz ve nüzûl hâne -
leri ref'olunarak Derbendçi ta'yîn olunmuş olduklarından
avâriz mâlî mütâlebesiyle rencide ve ta'addî olunmamaları
bâbında bâ hatt-ı humâyun-ı şevketmakrûn karye-ı mezkûr
ehâlisi yedlerine başka ve karye-ı mezbûr ehâlisinin mu'â-
fiyetleri fakat avârizdan ibâret olup menzil masârif ve
tekâlif-ı sâireden hisselerine düşeni kazâlı ehâlisiyle
bi'lmaiyye edâ eylemeleri için kazâ-ı mezbûr ehâlisinin
istid'âlarına mebnî başka evâmir-ı şerîfem verilmiş isede
tekâlif maddesi beyhlerinde nizâ'ı mûcib olduğunu ve def'
an li'lnizâ' tarafeynin yedlerine verilen evâmir-ı mezkûr
kayıdaları ref' ve terkîn olunarak ba'dâzîn tarafe-ı devle
t-ı aliyyemden umûr-ı mühimme ile mürûr ve ubûr eden me'-
mûrîn için kazâ-ı mezbûr tarafından menzil masârif ve
evâmir-ı aliyyem ile vârid olan tekâliften hisselerine i -
sâbet edeni tamâmen edâ eylediklerinden sonra sâir bilâ -
ferman tekâlif-ı şâkka tarh ve tevzî'i ile rencide olun -
mamaları için tekâlif şurûtu derciyle ik yüz otuz iki se
nesi evâ'il-ı Cemâziyelâhiresinde ber vecH,ı tafsîl tara
feyne evâmir-ı şerîfem verilmiş iken karye-ı mezkûr ile -

Bekir ve sair üç aded karye ehâlipleri mu'âfiyet iddi'a-
 siyle tekâliflerini ve şark Ordusu nüzûliyyatını edâ dan
 intinâ eylediklerini beyânı birle tarih-ı mezbûrdan beri
 zimmetlerinde terâküm eden tekâlif hisselerinin tahsili
 için emr-ı âlişanım ısdârı hususunu kazâ-ı mezbûr ehâli-
 si bundan akdem rikâb-ı humâyun-ı şahâneme arz-ıhâl tak-
 dimi ile lede'l-istid'â kurâ-ı selâse-ı merkume ehâlisi-
 nin tekâlife dair iddi'a ve ısrarları vâkı'a mutâbık mı -
 dır ve karye-ı mezkûr ^{Bağdad} ve Diyar-ı Bekir ve sair ebnâ-
 ı sebîlin mürurgâhı mıdır ve derbendçiliklerinin lüzûmu-
 var mıdır yok mudur mahallinden ve civâr olan Divriği ve
 Arapgir ve sair kazâlardan sıhhat ve hakikatının isti'lâ
 mı husûsunu irâdeye ta'alluk edip ol bâbda isti'lâmı hâ-
 vi sâdır olan emr-ı şerîfime cevap olarak Kuruçay ve Div-
 riği kazâlarından vârid olan i'lâmların hülâsası meâlin-
 de emr-ı şerîf-ı mezkûrun vusûlundan bahisle zikrolunan
 İçfe ve sair iki aded karye ehâlileri ber minvâl muhar-
 rer otuz iki senesindenberi hisse tekâliflerini vermedik-
 leri ve İçfe Karyesi Bağdada cadde olmadığı ve fakat
 Arapgir Kazâsında vâkı Dutbeli Derbendi Diyar-ı Bekir ve
 sair ebnâ-ı sebîlin mürurgâhı olduğundan Poğadi Mahiye -
 sinden ma'adâ kazâ ve kurâ'nın Müslim ve re'âyâsı derben-
 d-ı mezkûru muhâfaza ve idâre eylemek üzere tekâlif-ı se-
 niyyemin bilcümle tesviyesine müsaade-ı seniyyem erzân -
 kılınmış iken Divriği ve Kuruçay Kazaları zikrolunan i'-
 lâmlarında tahrîr ve inhâ eyledikleri ecilden meâl i'lâ-
 mâta nazaran mezkûr İçfe Karyesi Bağdad Caddesi olmayup -

derbendçiliklerinin dahi lüzumu olmadığı halde mukaddema tensîl olunmuş olan hâne-ı avârizları ifâ ve derbendçi -
 liklerinin kaydını ref' ve terkîn ile ba'dâzin bâ evâmîr-
 r-ı alıyyem vârid olan tekâlif ve mürettebât-ı seferiyye
 ve masârif-ı menzilden hisselerine isâbet edenin mahal -
 linde cümle ma'rifet ve ma'rifet-ı şer' ile tanzim olu -
 nan tevzî defteri mûcebince emlâk ve arâzî ve hâl ve ta -
 hammüllerine göre kabzına memûra edâ eylemeleri için ber -
 mûceb-ı şurût-ı tekâlif ve seferiyye emr-ı şerîfim i'ta -
 sı husûsu bâ takrîr rikâb-ı humâyun-ı mülûkâneme lede'l -
 arz ber mûceb-ı şurût-ı tekâlif ve seferiyye edâ eyleme -
 leri için emr-ı şerîfim ısdârı hususuna irâde-ı seniyyem
 ta'alluk edip ol bâb'da hatt-ı şerîf-ı şâhânem şerefrîz -
 sudûr olmağla mûcebince sefer-ı humâyunum vuku'unda mü -
 rettebât-ı sefer-ı humâyunum için mübâyâ'a ve iddihârı -
 fermân olan her ne ise mu'âf ve gayr-ı mu'âf ve havâs ve
 evkaf bilcümle dâhil olup mürettebât-ı seferiyyeden her
 kes hisselerini ber mûceb-ı defter-ı tevzî kabzına memû -
 ra edâ eylemeleri şurût-ı seferiyyeden olmağla tekâlif -
 ve seferiyye şurûtu mûcebince amel ve hareket olunmak -
 fermânın olmağın hususunda işbu emr-ı şerîf-ı celîlü'l -
 kadîm ısdâr ve ile irsâl olunmuştur imdi vusûlunda -
 sen ki kadı mûmâ ileyh sin ber vech-ı muharrer şerefyaf -
 ta sudûr olan hatt-ı humâyun-ı şevketmakrûn-ı şâhânem -
 mantûkunca zikrolunan İçfe ve Pekbir ve sair üç aded kar -
 ye ehâlileri ba'dâzin bâ evâmîr-ı alıyyem vârid olan te -
 kâlif ve mürettebât-ı seferiyye ve masârif-ı menzilden -

hisselerine isâbet edeni mahlilde ve cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tanzîm olunan tevzî defteri mücebin ce'âlâk ve arâzi ve hâl ve tahammüllerine göre kabzına me'nâra edâ ettirilmesi husûsunaihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı hatt-ı humâyunum ve mugâyır-ı şurût-ı tekâlif ve sefer hareketinden tevakkî ve mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuştur buyurdumki hükm-ı şerîfim le vardıkta bu bâbda vech-ı megrû üzre şerefyâfta-ı sudûr olan işbu emr-ı şerîf-ı âlişân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâ - zimü'l-imtisâlin mazmûn-ı münfi birle âmil olasin şöyle bilesin alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasın

Hi 25 Safer 1239

(65)

64 sayılı belge ile irtibatlıdır

Ve mücebince Sadâret penâhî mektubunun
kaydıdır

Şeri'atşî'âr Eğin Kadısı Efendi zîde fazlühû ba'des-
selâm Eğin Kazâsına tâbi İçfe Karyesi ehâlîlilerinin mu
kayyed olan avâriz ve nüzûlhâneleri ref'olunarak derbend
çi olunmuş olduklarından avâriz mâlî mütâlebesiyle te
'addî olmamaları bâbında karye-ı merkume ehâlisî yedleri
ne menzil masârif ve tekâlif-ı sâireden hisselerine düşe-
ni kazâ ehâlisîyle bi'layn edâ eylemeleri için ehâliy- yı
merkume ye mukaddemâ evâmîr-ı şerîfe verilmiş ve tekâlif
maddesi nizâ'ı mûcib olduğundan def'an li'l-nizâ' evâmî-
r-ı şerîfe-ı mezkûre kayıdları ref' ve terkin birle te -
kâlif şurûtu derciyle tarafeyne evâmîr-ı şerîfe i'tâ

olunmuş iken karye-ı mezbur ile Pekbir vesair üç aded karye ehâllileri mu'âfiyet iddi'âsiyle tekâliflerini ve şeref ordusu mürettebâtı edâdan imtinâ eyledikleri muahharan inhâ olunarak ol babda isti'lâmı hâvi sudûr eden emr âlî lade'lvürûd zikrolunan İçfe ve sair iki aded karye ehâllisi hisse-ı tekâliflerini verdikleri ve İçfe Karyesi- Bağdad Caddesi olmayup fakat Arapgir kazâsında vâki Durbeli derbendi Diyar-ı Bekir ve sair ebnâ-ı sebîl'in mürurğânı olduğu beyânıyla Bağdad Mahiyesinden ma'addâ kazâ ve karânın müslim ve re'âyâsı derbend-ı mezkûru muhafaza eylemek üzere tekâlif-ı seniyyenin bilcümle tesviyesine - müsâ'ade-ı seniyye erzân kılınması bâ i'lâmât inhâ olmak tan nâşî İçfe Karyesi Bağdad caddesi olmayup derbendçiliklerinin dahi lüzûmu olmadığı halde mukaddemâ tenzil olunmuş olan hâne avârızları ifâ ve derbendçilikleri kaydı ref' ve terkîn ile ba'dâzîn bâ evâmir-ı aliyye vâride olan tekâlif ve mürettebât-ı seferiyye ve masârif-ı menzilden hisselerine isâbet edeni mahallinde ma'rifet-ı şer' ve cümle ma'rifetiyle tanzîm olunan tevzî defteri mûcebince edâ eylemeleri için ber mûceb-ı şurût-ı tekâlif ve seferiyye emr-ı âlî ısdârı husûsuna irâde-ı seniyye - ta'alluku ile ol babda hatt-ı şerîf-ı şâhâne şerefrîz sudûr olmağla imdi tekâlif ve seferiyye şurûtu mûcebince amel ve hareket olunmak bâbında sâdir olan emr-ı âlî mûcebince mektûb tahrîr ve irsâl olunmuştur inşa'ıl-Lâhu - ta'âlâ vusûlunda ber mûceb-ı emr-ı âlî harekete dikkat eyleyesin

Es-seyyid Ali Paşa

Mî 25 Safer 1239

(66)

64 ve 64 sayılı belgelerle irtibatlıdır

Mûceblerince sâdır olan buyruldu sûretidir

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı izzet Kapıcı
bağlarından Ma'den-ı Humâyunda Vekilimiz İzzetlû Şakir-
Ağa dâme mecduhû ve şerî'atmeâb Eğin Kadısı Efendi zîde
ilmuhû inhâ olunur ki Eğin Kazâsına tâbi İçfe ve Dekirve
Eko ve Egrek Karyeleri ehâlîlerinin tekâlif ve mürette -
bât-ı seferiyye ve masârif-ı menzil'den hisselerine isâ-
bet edeni ber mûceb-ı defter-ı tevzî kabzına memûr'a edâ
ettirilüp hilâfı hareket olunmak bâbında şerefrîz sahî -
fe-ı sudûr olan emr-ı âlî işbu buyruldumuza leffen tîs -
yâr olunmağla bimennihî ta'âlâ tafsîl-ı keyfiyet mefâd-ı
münîf-ı emr-ı âlîden ma'lûmunuz oldukta tenfîz ve icrâ -
sına dikkat ve mugâyirinden mübâ'adet eylemeniz için ber
mûceb-ı emr-ı âliy-yı Dîvân-ı Erzurum ve Ma'âdin-ı Hu -
mâyun ve Gümüşhâne ve Malatya ve cânib-ı Ser Askerîden
işbu buyruldu tahrîr ve kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân Sec -
câdecibaşımız Bekir Ağa ile tesyir olunmuştur inşa'illâ-
hu Ta'âlâ vusûlunda gerektir ki ber mûceb-ı buyruldu
amel ve hareket ve hilâfından mücânebet eyleyesiz

Mî 25 Safer 1239

(67)

İki kişinin Eğinden çıkarılmaması

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Mizmânoğlu Serkiz-
in oğulları Hacı ve Haçdir-ı zimmiler bâ emr-ı âlî va -
tan-ı aslîleri olan kasaba-ı mezbûrda hânelerinden ebedî

ıtlâk olmamak üzere mütemekkin olmaları için neffî ve du -
hullarında mersûmâna mahall-ı âhara hutva-ı vâhide git -
memeleri için kşabadan çilingir İstefan ve babaları mes-
fur Serkiz ve ammûları İstepân-ı zimmiler kavî kefil
olup huzûr-ı şer'ide takrirleri bu mahall'e kayd ve şerh-
verilmiştir

Mî 15 Cemâziyelevvel 1239

(68)

Lir zimmînin berâtı

Sorkli Karabaş zimmînin berâtı suretidir

Antakya ve Şâm-ı Şerif ve tevâbi'i Rumîyân Patriği
Menodyos nâm râhib Divân-ı Rumâyunuma memhûr arz-ı hâl
edip Patrikliğine dâhil Erzurum ve tevâbi'i Metropolitidi -
Teodosyos nâm râhib bundan akdem hâlik olup yeri hâlî ka-
lmakla mücerrebü'l-etvâr ve kârgizâr ve sadâkatkâr hâlen
Ahîsha Metropolitidi işbu dârende-ı berât-ı âlişân kudvetü
millet muhtârül-Mesihîyet Teofilitos nâm râhib hutimet
avâkıbuhû bi'lhayr intihâb eylediğini bildirip peşkeş mî-
risi ayn nakid teslîm-ı hazîne-ı âmirem eylemek şartıyla
zikrolunan Metropolitidlik râhib-ı mesfûra tevcih ve yedi-
ne gurûtu ile berât-ı âlişânın verilmek recâsına istid'a
y-ı inâyet eylediği ecilden hazîne-ı âmirende mahfûz mu-
kata'ası defterlerine nazar olundukta Vilâyet-ı Erzurum-
ve tevâbi'i Metropolitidliği iki bin dört yüz akçe mîrî pe-
şkeş ile mersûm Teodosyos Râhibin üzerinde olduğu derke-
nâr olunmağla sâdır olan fermân-ı âlişânın mûcebince
âdet peşkeşi olan meblağ-ı mezbûr iki bin dört yüz akçeber
vech-ı nakid teslîm-ı hazîne-ı âmirem eyledikte sûret -ı

Huznanca-ı Rumâyunum verilmeğin bin iki yüz otuz dokuz -
 senesi lebiülevvelinin yirmi altıncı gününden bu berât-ı
 Rumâyunu verdim ve buyurdum ki mesfûr Teofilitos nâm Râ-
 hib hutimet avâkibuhû bi'l-hayr varıp hâlik Piskopos ye-
 rine zikrolunan Erzurum ve tevâbi'inde sâkin Rumîyân tâ-
 ifesi üzerlerine kadimden olagelen âdet ve kanun ve âyin
 atlaları muktazâsınca metropolid olup Metropolidliğine -
 tâbi yerlerde tâife-ı mezbûrenin ölüsü ve keçisi mersûnu
 üzerlerine metropolid bilip âyinlerine müte'allik umurla-
 rında doğru sözünden tecavüz eyleyemeyeler ve metropoli-
 dliğe tâbi yerlerde azl ve nasba müstahak olan papasla-
 rı Râhib-ı mesfûr âyinleri üzre azl ve kiliselerini âha-
 ra verdikte hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm âhardan müdâhale
 olunmayıp ve Râhib-ı mesfûrun ma'rifet ve izni yoğiken ba-
 zı kurû papasları âyinlerine muhâlif nikâh câiz olmayan-
 kefereye nikâh eylemeyeler ve bir zimmiye avrat erinden
 kaçsa veya bir zimmi avrat boşamalı veyahut almalı olsa
 aralarına râhib-ı mesfûrdan gayri kimesne girmeye ve ka-
 rışmaya ve akd-ı nikâh ve fesh-ı nikâh ve münâza'un fih-
 olan iki zimmi mâ beynlerini rızâları ile ıslâh ve ikti-
 zâ edip âyin atlaları üzre kiliselerinde yemin verdikte
 hilâf-ı mu'tâd ve kadîm kudât ve nüvvâb tecrîm ve te'zim
 eylemeyip ve Metropolidliğine tâbi yerlerde merd olan pa-
 paslar ve keşişler ve kalogriyeler ve sair zimmi tâifesi
 kendi âyin atlaları üzre kiliseleri fukarasına ve patri-
 ke ve metropolide her ne vasiyet ederlerse makbûl olup -
 hem şahidleriyle şer'le istimâ' oluna ve merd olan papas-
 ların ve keşişlerin ve kalogriyelerin mu'tâd-ı kadîm üz-

re patrik'e aid metrukâtların râhib-ı mersûm patrik için-
 ahz u kabz eyledikte hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm Beytü'lmâl ve
 Hassân adamları müdâhale eylemeyip ve kadimden kendi âyin
 lerî üzere kiliselerine müte'allik bağ ve bahçe ve çiftlik
 ve değirmen ve çayır ve tarlalarına ve ayazma ve manastır
 larına ve sair kiliseye vakf olan eşya ve duvarlarına bun
 lan evvel metropolid olanlar ne vechle zabt ve tasarruf
 eilemişler ise mesfûr Teofilitos Râhib dahi ol vechle za
 bt ve tasarruf eyleyip tamf-ı âhardan fûrû bâyi' ve müzâ -
 him olmayıp dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler
 alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılalar tahrîren vâ'lyevmis-sâbi'
 aşar gehr-ı Rebiülâhir sene tis' ve selâsûn ve mi'eteynve
 elf

Kad vasala ileynâ

Rî 27 Cemaziyelevvel 1239

(69)

Karyeye aid salyâne emri

Mavril Karyesi ehâlfilerinin salyâne emrinin

sureti kaydıdır

Kudvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-ke -
 lâm Mevlânâ Eğin Kadısı zîde fazluhû tevkî'-ı refî'-ı hu -
 mâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Eğin Kazâsına tâbi Mav -
 ril Karyesi re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım gelen bi'l -
 cümle tekâlifin edâsında kusurları olmayıp ekser emlâk ve
 arâzileri ehl-ı İslâm yedine geçip tekâlifî vâride ve mat -
 lûbât-ı seniyyeden mu'âfiyet iddi'âsiyle hisselerine dü -
 zeni edâ etmediklerinden bu keyfiyet perişanlıklarına bâ-

if olacağını beyân birle tekâlif-ı vârideden her kes his-
 selerine düşeni edâ eylemek üzere bir kât'a emr-ı şerîf -ı
 âlişânın sudûrunu kazâ-ı mezbûr kadısı bir kât'a i'lâmın-
 la tahrîr ve inhâ etmekten nâşî kuyûda mürâca'at ve ikti-
 zâsı suâl olundukta Arapgir Sancağında vâki Eğin Kazâsına
 tâbi Kavril Karyesi bir aded avâriz ve nüzûl hânesiyle mu-
 kayd oldugu ve bir kazâyâ tâbi kasaba ve mahallât ve ku-
 râsı ehâlileri üzerlerinde mukayyed olan avâriz ve nüzûl-
 malını ber mûceb-ı emr u defter vakit ve zamaniyle kabzı-
 na memûra i'tâ ve kazâlarına evâmîr-ı aliyyemle vârid
 olan tekâliften dahi her kes emlâk ve arâzi ve hâl ve ta-
 hammüllerine göre ma'rîfet-ı şer' ve cümle ma'rîfetiyle -
 ta'dîl ve tesviye-ı vech üzere tanzîm olunan tevzî defteri
 mûcebince hisselerine düşeni tâbi oldukları kazâ ehâlisî-
 ile bi'l-maiyye edâ eylediklerinden sonra hilâf-ı şer' -ı
 şerîf ve bilâ emr-ı münîf ziyâde tekâlif mütâlebesi ve sa-
 ir bida'-ı mezâlim ile ta'addî ve rencide olunmamak şurû-
 t-ı tekâliften olmağla bu sûrette karye-ı merkumede emlâk
 ve arâzî ve zabt ve zira'atları olanlar her kim olursa ol-
 sun hâl ve tahammüllerine göre tekâliften hisselerini edâ
 eylemek üzere emr-ı şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği mevku -
 fattan derkenâr olmağla derkenârı mûcebince emr-ı şerîfim
 i'tâsı bâbında iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir müstecme'-
 ccenî'ulnevâlî ve'l-mefâhir elmuhtassu bimezîdi inâyeti'l-
 selikid'dâim Başdefterdârım el Seyyid Muhammed Es'ad dâme
 vuvvuhû telhîs etmekle imdi telhîs mûcebince amel olun -
 sak bâbında fermân-ı âlişânın sâdır olmuştur buyurdum ki
 emr-ı şerîfimle vardıkta bu bâbda sâdır olan emrim üzere

amel edip dahi tekâlif şurûtu vech üzere olduğu hazîne -1
 âmirin defterlerinde mukayyed olmağla sen ki kadı mûmâi-
 leyh sin şurût-1 muharrere-1 mezkûre mûcebince amel ve -
 hareket birle karye-1 merkumede emlâk ve arâzileri ve za
 bt ve zirâ'at edenler her kimler ise olsun hâl ve taham-
 mûllerine göre vâride olan tekâliften hisselerini edâ
 ettirip hilâf-1 şurût ve mugâyır-1 emr-1 âlişânım bir tür
 lû ta'allul ve muhâlefet ettirmeyesin şöyle bilesiz alâ-
 met-1 şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren fi'lyevmittâsi'
 aşar min şehri Muharremü'l-harâm sene tis'i ve selâsû ne
 ve ni'eteyni ve elf

(70)

69 sayılı belge ile irtibatlı

Lâvril Karyesine tarafeyne verilen salyâne
 hüccetinin sûreti kaydıdır

Eğin Kazâsına tâbi Lâvril Karyesi sâkinlerinden Ca-
 fer bin Veli ve Ahmet bin Halil Monla Ali namında kimes-
 neler Meclis-1 Şer'-1 Şerif-1 Enver ve Mahfel-1 Dîn-1 Lü
 zîf-1 Ezherde karye-1 mezbûre mütemekkinlerinden Keşiş -
 Maçador ve Semercioğlu Lardiros ve Melkon zimmîler hazır
 oldukları halde şöyle takrîr-1 kelâm ve bast-1 ani'leme -
 ram ederler ki kazâmızda cem'olunup bâ defter-1 mamzî -
 karyemize vâride olan tekâlif kazâdan sinîn-1 kesîreden-
 beri yüzer kuruş kabzına memûr'a edâ ve bâki masârifî iş
 bu karyemiz zimmîleri edâ edegelir iken tekâlif-1 karye-
 ales-seviyye beynlerimizde taksîm olunduğu bir kıt'a em-
 s-1 âlî ısdâr ettirdiklerinde fîmâ ba'd bâ defter-1 mam-

zî vâride olan tekâlif kazâ ve karyemizde vukubulan ma -
 sârifin cümlesinden altı kuruşta bir kuruş bizler edâ ve
 baki beş kuruşu karyemiz zimmîleri edâ etmek üzere bey -
 lerimizde ber vech-ı maktû' mukavele ve tarafeynden her
 birlerimiz razılar olduklarımız halde kabul ve takrirle -
 riniz hüccet-ı şer'iyeye olunsun dediklerinde zimmiyyun-ı
 mesûrûn dahi Müslimân-ı merhumûnun cümle kelimâtlarını -
 bi'l-müşâhede tasdik ve kabul atmeğın mâ huve'lvâki' bit -
 taleb ketbolundu Osman Efendi Enbiya Bey Hacı

Ömerağa Mustafa bin () Mehmet

Efendi () Honla Muhzır
 Mustafa

Rî Gurre-ı Ramezan 1239

(71)

Adlî altın için mukarrer fiat

Adlî altın'ın tebdîli sikke fermanın sûret-ı
 kaldıdır

Mefâhiru'l-kudât ve'l-hükkâm Ma'denü'l-fazâil ve'l-
 kelâm Ma'den-ı Humâyunuma merbût kazâların Kudât ve Kuv -
 vâbı zîde fazluhum ve Hudvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ma'den -
 ı Humâyunum Emini Vekili zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâ -
 sil ve'l-akrân voyvodagân ve a'yân ve sâir zâbitân ve vü -
 cûh-ı menleket ve bilcümle iş erleri zîde kadruhum tevki' -
 -ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki elhâletu hâ
 zihî Darbhâne-ı İmiremin kat' ve darb ile tâmı on iki ve
 nisfı altı kuruş ve rub'iyesi yüz paraya rayic olan adlî
 altını fiyât-ı mukarrer üzere tedâvül edip aleddevâm tes -
 hîl-ı muâmelât-ı nâs zımnında neşrolunmakta ise de zikr-

olunan altının yazısı çıplak ve taklidi insan olması ha-
sebiyle Kumelinde ve bâhusus Adalarda Kalpazan çoğalıp -
kalp altın yapmakta ve bu cihetle ortalıkta kalp altın -
tekenüz bulmakta olduğundan ve sikke maddesi husûsât -ı
sâireye bir vechle kıyâs olmayıp usûl-ı nizâm-ı devlet-ı
aliyyeme dokunur şey olarak bâ fesâd-ı mezkurun önünü ke-
stirilip bir râbıta-ı kaviyyeye rabt ve neski lâzım gel-
diğinden bundan böyle evvelke resim üzre adlî tammi ve -
nisfının rub'iyesini kat' ve darb olunmayarak vezin ve
ayârı yine olarzla olup fakat yazısı hurda ve san'atlı ve
kolaylıkla taklid kabul etmeyecek resim ve sûretle tam'ı
on iki ve nisf'ı altı kuruş ve rub'iyyesi yüz paraya ol-
mak üzre cedid sikke ihtibâr ve bu vechle kat' ve darb o-
lunduğu surette hem bey' ve şirâda derkâr olan mazarrat-
ı fesâdın indifâ'ı ve hem o makule kalp altınların ahz u
i'tâda kalp'ın fark ve temyîzi mümkün olacağına binâ 'en
mukaddem kat' ve darb olunan adlî tammi ve nisfının ve
rub'iyesinin resmi terk ile ba'dâzin bu resm-ı cedid üz-
re darb olunması ve o misillü mağşûş ve kalp altın alı -
nıp verilmemesi husûsu ittifâk-ı ârâ ile karârgâr olup
ol babta hatt-ı humâyun-ı şevketmakrûnum sahîfe pîrây-ı -
sudur olmağla siz ki kudât ve nüvvâb ve ma'den-ı humây-
num emini vekili ve sair mûmâ ileyhim siz keyfiyeti zî -
r-ı hükûmetlerinizde lâzım gelenlere ifâde ve tebyin ve
şimdi bu vechle kat'a teşebbüs maksûd-ı mücerred kalpa -
zanın bilâ teklif taklîd ile kalp altın yapmağa cesâret-
leri mahzûrunun indifâ'ı garazına mebnî idüğünü bilip he-
r kes elde bulunan adlî altınını kalp ve mağşûştan fark

ve temyiz ile ahz u i'tâda dikkat eylemelerini cümlelerin-
gûş-ı huşlarına telkin ederek husûs-ı mezbûra dâir i'ti-
nâ ve nezâret ve bu cedîd altınların ve sâir sikke-ı ha-
sene-ı şâhanenin ve Düvel sikkeleriyle meskûk envâ'ı al-
tın ve nakid ve sâirenin râdde-ı nizâmından bir akçe zi-
yâdeye alınıp verilmemesi emrine dahi sarf-ı reviiyyet ey-
leyiniz fermânım olmağın mahsus işbu emr-ı celflü'lkad -
rim isdâr ve Sadrazam Tatarlarından kudvetü'lemâsil ve'l
akrân Ahmet zîde kadruhû ile tisyâr olunmuştur imdi şu
kalp maddesinin külliyyen indifâ'ı ve kâffe-ı nûkudun ra-
dde-ı nizâmında istikrârı irâde-ı seniyye-ı kâtı'am mu-
kaddem muktezâsından idüğü ve ol bâbda ıgâmâz ve tesâmüh-
edenler tahkiki ile haklarından gelineceği ma'lûmunuz ol-
dukta ber minvâl-ı muharrer amel ve hareket ile icrâ -yı
irâde-ı seniyyem bi'l-ışmâl sarf-ı vus' ve kudret ve hi-
lâfını tecvîzden begâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz-
bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olunmuştur buyruldu bu-
sûl buldukta bu bâbda vech-ı meşrûh üzre şerefyafta su-
dûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-intisâli-
min mazmûnu itâ'atmakrûn ile amel ve hareket ve hilâfın-
dan hâzer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet -ı
şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-ı Cemâziye-
levvel sene tis'eve selâssûne ve mi'eteyn ve elf
Kud vasala ileynâ

(72)

Ra'ûf Paşanın buyruldu su

Lenzil için i'lâm matlûbu için Devletlû Ra'ûf Paşa

Efendimizden gelen buyruldu sureti

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Dergâh-ı Âlî Kapıcıbaşılardan la'âdin-ı humâyunda Vekilimiz İzzetlû Şâkir Ağa - dâne mecdühû inhâ olunur ki memâlik-ı vesî'atü'l-mesâlik-ı şâhânede menzîl masârifî çoğalarak fukarây-ı ra'iiyyeye hasâr-ı azîm ve bâr-ı sakîl olduğuna binâen bilcümle mülklerin kirâyâ tahvîliyle fukarâ üzerinden fazla masârifin ref' ve imhâsına irâde-ı seniyye-ı şâhâne ta'alluk edip Anadolu ve Rumeli'ye kol kol evâmîr-ı aliyye neşrolunmuş olduğundan sûret-ı irâde-ı seniyye ve keyfiyet -ı mîzâm-ı müstahsene mefâd-ı münîf-ı evâmîr-ı şerîfeden mâlûm ve âşikâr ise de işbu menzîl maslahatı bazı mahalde-vücûh ve saireye me'kel olmuş ve bu cihetle menzîl masârifî bir iki kat olarak fukarâda tâb u tâkât kalmamış olduğundan bu bâbda olan fesâdın külliyyen mahv u izâlesiyle fukarây-ı ra'iiyyet bundan böyle o makule zulm ve taaddîden kurtarılmak dahi muktezây-ı irâde-ı seniyyeden olarak bâ evâmîr-ı aliyye bazı menâzile müretteb olan imdâdiyelerin mikdârı kuyûd'dan müstebân isede menzîli olan kazâların memleketçe bir senede ne mikdâr masârifleri olduğunun sıhhat ve hakîkatî etrâfiyle bilinmek için her bir menzilhâne masârifî olarak bir sene zarfında akçe ve arpa ve saman nâmiyle fukarâdan ne mikdar şey alınmış ve menzilhâneler bir senede kaç kuruş ile idâre olunmuş geçen senenin masârif-ı menzîlin şek ve şübheden ârî doğrucasını ne vechle ise sicilde mukayyed olduğu ve chle müfredâtıyla aynı masârif menzîlin mamzî defter-ı uhârâda ve irsâl olunması husûsuna irâde-ı aliyye ta'alluk etmiş olduğundan uhdemizde ezelden bi'lcümle mahaller de

kaç menzilhâne var ise her bir menzilin masârifi bir senede ne mikdâra bâliğ olmuştur ve her bir menzil için fu karâdan ne alınmıştır başka başka izâh vechile sicil den ve erbâb-ı vukuftan tahkîk ile sıhhat ve hakikatı vechi- ile iktizâ eden mamzî defter ve i'lâmâtının ahz ve irsâline mübâderet olunmak bâbında bu defa emirnâme-ı sâmiy- ı Hazret-ı Sadâretpenâhî şerefyapta vürûd olup La'âdin-ı Humâyûn kazâlarında vâki menzilhânelerin bir senede ber- minvâl-ı muharrer masârifi ne mikdâra bâliğ olmuştur ve fukarâdan ne alınmıştır şüpheden ârî olarak sicilden ve erbâb-ı vukuftan tahkîk ile suâl-ı âliye cevap olacak ve chle ber vech-ı sıhhat mamzî defteriyle i'lâmâtının ahz ve irsâline mübâderet eylemeniz için Divân-ı Erzurum ve La'âdin-ı Humâyûn ve Gümüşhâne ve Malatya ve cânib-ı Ser Askerîden işbu buyruldu tahrîr ve ile tesyir olunmuş - tur inşa'dı. İlâhu Ta'âlâ vusûlunda gerektir ki mûcebince- amel ve hareket ve hilâfından begâyet tehâşî ve mücâne - bet eyleyesiz deydü

İfî 23 Zilhicce 1239

Mad vasala ileynâ

İfî 28 Muharrem 1240

(73)

Mahiyelerin teslimi

Derûn-ı kasaba İslâmından ve dağ kurâlarından mat - lûb-ı hazret-ı veliyyü'n-niami ma'rifet-ı şer' ve cümle- ma'rifetiyle tertîb olunan yüz nefer süvârî ve piyâde baş - buğları maiyyetiyle irsâl ve şevvâl-ı Mükerrerem'in Gurre

kaç menzilhâne var ise her bir menzilin masârifî bir senede ne mikdâra bâliğ olmuştur ve her bir menzil için fu karâdan ne alınmıştır başka başka izâh vechile sicil den ve erbâb-ı vukuftan tahkîk ile sıhhat ve hakîkatı vechi- ile iktizâ eden mamzî defter ve i'lâmâtının ahz ve irsâline mübâderet olunmak bâbında bu defa emirname-ı sâmiy- ı Hazret-ı Sadâretpenâhî şerefyafta vürûd olup La'âdin-ı Humâyûn kazâlarında vâki menzilhânelerin bir senede ber- minvâl-ı muharrer masârifî ne mikdâra bâliğ olmuştur ve fukarâdan ne alınmıştır şüpheden ârî olarak sicilden ve erbâb-ı vukuftan tahkîk ile suâl-ı âliye cevap olacak ve chle ber vech-ı sıhhat mamzî defteriyle i'lâmâtının ahz ve irsâline mübâderet eylemeniz için Dîvân-ı Erzurum ve La'âdin-ı Humâyûn ve Gümüşhâne ve Malatya ve cânib-ı Ser Askerîden işbu buyruldu tahrîr ve ile tesyir olunmuş - tur inşa'dı. İlâhu Ta'âlâ vusûlunda gerektir ki mücebince- amel ve hareket ve hilâfından begâyet tehâşî ve mücâne - bet eyleyesiz deydü

Rî 23 Zilhicce 1239

Mad vasala ileynâ

Rî 28 Muharrem 1240

(73)

Mahiyelerin teslimi

Derûn-ı kasaba İslâmından ve dağ kurâlarından mat - lâb-ı hazret-ı veliyyü'n-niami ma'rifet-ı şer' ve cümle- ma'rifetiyle tertîb olunan yüz nefer süvârî ve piyâde baş - buğları maiyyetiyle irsâl ve şevvâl-ı Mükerrerem'in Curre

si i'tibâriyle neferât-ı merkumûnun mâhiyeleri mahalle -
rinden ikişer aylık ber vech-ı peşin kendilerine teslîm-
ve bâki mâhiyeler gur-re-ı mezbûreden iki mâh tekmîlinden
sonra işleyecek mâhiyeler mahallerinden teslim olunmak i-
çin işbu mahall'e kayd ve şerh verilmiştir

Hi 8 Şevvâl 1241

(74)

Emr-ı âlî sureti

Kudât ve Nüvvâbların haklarında sudûr eden

emr-ı âlî'nin sûretidir

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ül-mehâmid ve'l
mekârim elmuhtass bimezîdi inâyeti'l-melikiddâim Dergâh-
ı mu'allâm Kapıcıbaşılarından ka'âdin-ı humâyûnum Emîni-
vekîli şâkir dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kudât ve'l-hük-
kâm ka'âdinü'l-fazâil ve'l-keâm ka'den-ı humâyûnuma mer-
bût kazâların kudât ve nüvvâb ve müftîleri zîde fazlunun
ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân-ı ve a'yân-ı vi-
lâyet zîde kadruhum tevki'-ı refî'-ı humâyûn vâsıl ola -
cak na'lûm ola ki memâlik-ı mahrûsemde mütevattın kâffe-
ı ehâlî ve ra'âyâ ve âmme-ı zu'afâ ve fukarâ aleddevâm -
sâye-ı inâyetvâye-ı mülûkânemde müstazill ve âsûde ve ce-
zâ-ı mezâlim ve ta'addiyâtın emîn ve âzâde olmaları ak-
sâ-ı merâm-ı şâhânem olmaktan nâşî himâyet-ı fukarâ ve
siyânet-ı aceze ve berâyâ hususları her bâr tenbîh ve te-
kîd olunmaktan hâlî olmadığından kat'ı nazar her kazânın
vâki olan masârif-ı sahîhasından hâkimü'ş-şer' olanlar -
karc-ı defter ve imzâ olarak kuruş başına birer para al-

mak ve umûr-ı mühimme ve masâlih-ı vilâyet için arz ve î
lâmlardan başka harç alınmamak ve defter tevzi'e ziyâde bir
akçe idhâl olunmak ve birbirlerine arz icrâsı veyâhut bi
gayr-ı hakkın celb-ı mâl dâ'iyeye-ı fâsidesinde ihlâ inhâ-
ıstikâ ve hasım ittihâz ettikleri kimesne ile hîn-ı mü -
râfa'ada şartları sâbit ve zâhir olup şer'an men'olunan-
dâvâlardan hükkâm tarafından mahsûlu def' nâmiyle mugâ -
yır-ı fetvây-ı şerîfe bir akçe ve bir habbe alınmamak ve
şer'an hükmolunan da'âvîden dahi resm-ı âdîden ziyâde bi
r gey mütâlebe ve ahz kılınmamak ve vâki olan mevtây-ı -
askeriye ve gayr-ı askeriye'nin sağır ve sağırası ve yahu
t gâ'ibte vârisi olmayıp tahrîri îcab etmeyen terekeyi -
bir türlü cebr u tazyîk ile tahrîrden ve teberrük ve res
m-ı kısmet nâmiyle nesne mütâlebesinden mücânebet ve ve
resesi sığâr veyâhut gâibte olup mücib-ı tahrîr olan mü
teveffânın terekesi tahrîr ve terkim ve ba'del-ihrâc et
techîz ve't-tekfîn düyûn-ı müsbet ve sûls vasâyâsı var i
se edâ ve tenfîz ile her ne bâki kalır ise beyne'l-vere
se alâ mâ faraza 'Llâhu tevzi ve taksim ettirilip tereke
ı bâkiyeden ücret-ı kassâmîn ma'a kâtibîn ve haddâmîn -
min haysü'l-mecmû' fukahây-ı izâm rahimehumu 'Llâhu Ta'.
alâ hazarâtının ta'yîn buyurdukları ücretü'l-kassâm rub'u
l'uşr kez-zekât bin kuruştayirmibez kuruştan ma'adâ bir
şey talep olunmaması ve nafaka ve vasâyet hüccetlerinden
harc alınmaması ve terekelerden hükkâm taraflarından me
tâ' ve eşyâ istirâ kılınmaması ve eytâma âdiyyen intikal
eden hâne ve akâr'dan defter kassama bedel nâmiyle tah
rîr ve idhâl olunmayıp vasf'ye devr-ı şer' ile idâne

olunması hususlarına dikkat olunmak ve vukû'-ı yafta olan
 mevtây-ı Müslimîn ve merdegânın muhallefâtına taraf-ı şe
 r'den kemâliyle i'tinâ olunarak mâl-ı eytâmın telef ve -
 serk'den vikâyesi zımnında mahâkim kâtipleri ve çukadâr-
 ve sâirleri mâl-ı eytâma vaz'-ı yed ve zimem tahsîline -
 müdâhale olunmayıp ancak muhızrlar birbirlerine kefil
 olarak müteveffânın terekesi ahz u kabz ve zâyi'ât zuhûr-
 eder ise kendilerinden taleb ve tazmîn ettirilmesi emri-
 ne mübâderet ve tereke tekmîl ve tamâmen tahsîl olunma -
 dıkça resm-ı âdî ahzinden ve terekeden kâtib ve muhızırve
 çukadâr ve sâir hademe-ı mahâkim câniblerinden metâ' ve -
 esyâ istirâsından mübâ'adet kılınmak bâbında Anadolu ve
 Rumeli'nin lerine tevârîh-ı muhtelifle ile bi'd-def-
 e'ât evâmîr-ı alıyyem ısdâr ve tisyâr kılınmış ba'zı hük
 kâm taraflarından o makule umûr-ı mühimme ve memleket ma
 sâlihi zımnında verilen arz-ı i'lâmlardan müstakilce ha-
 rc mütâlebe ve ahzolunduğundan başka tevzî'ât vuku'unda
 altı aylık masâriften kuruşta birer paradan mahalline gö-
 re iki bin üç bin nihâyet dört bin kuruşa kadar harc
 alınması iktizâ eder ise de defter-ı tevzî'a beş bin se-
 kiz bin on beş bin on sekiz bin kuruşa kadar harc defte-
 re idhâl ve idrâc ve lâ an asl mürûr ubûr ve âmed u şedd
 edenlerin masârifî için falan'dan istikrâz ve filân'dan-
 zî kudret denilerek defter-ı mezkûra bir o kadar akçe da
 hi ilâve ile envâl-ı fukarâ târâc olunmakta idüğü ve rü-
 yet ve istimâ' olunan da'âvîden dahi elli kuruş harc i'-
 lâma mütehammil olmayan maddeden yüz elli iki yüz kuruş
 alınmak ve müdde'â aleyh'den hükm-ı şer' ile tahsîli

iktizâ eden mebâliğ'den bir kuruşta birer pâreye bedel be-
 ger pâre altışar pâre resim ahzolunmak vermez der birdir
 ve senevî ancak ızdırîğin lâ an asl meselâ bin kuruş id-
 di'â edip şer'an nesne geldiğine mebnî mu'ârazadan men'-
 olundukta mazlûm olan müdde'â aleyh'den bir kaç yüz ku-
 ruş resm def' ve vefât edenlerin veresesi sağır ve sağı-
 rası olsun olmasın cümlesi tahrîr ve bir pâreye kana'at-
 olunmayıp istedikleri kadar resm-ı kısmet ahz ve eytâma-
 nasbolunan vasîlerden dahi vasâyet hücceti harcı nâmiyle
 yetimin malından terekesinin vus'atına göre üç yüz beş -
 yüz bin bin beş yüz kuruş miktârı akçeleri alındıktan son-
 ra iki mâh geçer geçmez vasî töhmet özü ile azlolunup-
 bir takım akçe alınarak âharı vasî nasb ve vasî yedinde-
 olan mâl-ı yetimin senede bir def'a hesâbı rüyet ve harc-

muhâsebe nâmiyle insâf'tan hâriç akçe tahsîl kılınmak
 nisillû nice nice hâlât-ı redf'e ve muhtere'ât-ı memnû'a
 ihdâs olunmuş olduğu tahkîk kılındığına mebnî ol bab' da
 şeref efzây-ı sahîfe-ı sudûr olan hatt-ı humâyun adâlet-
 makrûn-ı mülûkânem mücebince iki yüz otuz iki târihin de
 dahi nizâm-ı mezkûrun te'kîdini hâvî memâlik-ı mahrûseme
 mü'ekkid fermânlar neşrolunmuş ise de bu esnâda bazı ma-
 hallerde mevâdd-ı merkumeden dolayı dahi fukarây-ı ra'î-
 yyeti tecrîm ve ızrâr olunmuştur ve husûsiyle def'-ı re-
 sm dedikleri zulmiye yine alınmakta olduğu vâsıl-ı sâmi'
 ay-ı gehriyârânem olup bu keyfiyet şer'-ı şerîfin hilâfı
 ve min külli'l-vücûh rızây-ı mülûkâneme muğâyir ve münâ-
 fî olduğuna binâen fî mâ ba'd her taraftan men'iyile hu-
 sâs-ı mezbûra i'tinâ ve dikkat olunarak bâlâda mezkur

nizâmuların harf be harf icrâsına ikdâm ve dikkat olunmak i
 zâre tekrâr-ı te'kîdi mutazammın evâmîr-ı celîle-ı mülû -
 kânem sudûrunu bi'lfiil şeyhü'lislâm ve müftî'lenâm olan
 mekkizâde a'lemü'lulemâi'lmütebahhirîn efdalü'lfudalâi'l
 müteverri'în Mevlânâ Mustafa îsım edâme'llâhu Ta'âlâ fa-
 dâiluhû işâret etmeleriyle vech-ı megrûh üzre amel ve ha-
 reket olunmak fermânım olmağın te'kîden ve tahzîren işbu
 emr-ı şerîfim dahi ısdâr ve Sadrâzam Tatarlarından Ali
 ile tisyâr olunmuştur imdi zamân-ı sa'd-iktirân-ı pâdişâ-
 hânemde kâffe-ı aceze ve fukarâ ve âmme-ı re'âyâ ve be -
 râyâ'nın cemî'-ı mezmûn ve ta'addiyâtın vikâyeleriyle -
 sâye-ı merâhimvâye-ı cihândâremde âsâyış ve rahatları
 şhass-ı metâlib-ı cihândârânem idüğü ve husûs-ı mezkûr zı-
 mnında bu defa dahi memâlik-ı mahrûsemde cemî' eyâlet ve
 elviye mutasarrıflarına ve hükkâm ve sair iktizâ edenle-
 re başka başka evâmîr-ı alıyyem ısdâr ve irsâl kılındığı
 ve sen ki kapıcıbaşıy-ı mûmâ ileyhsin ma'lûmun oldukta -
 zîr-ı idârende olan bi'lcümle kazâlarda harf be harf ic-
 râsiyle muğâyır-ı vaz' ve hâlât vukû'a gelmemesi esbâbı-
 nı istihsâle dikkat ve bundan sonra hilâfına cesâret
 eder olur ise o makulelerin te'dîbât-ı lâyıkaları icrâ
 olunmak üzre isim ve şöhetleriyle keyfiyeti Dersââdetime
 tahrîr ve inhâya mübâderet eylesin ve siz ki kudât ve-
 nüvvâb ve sair mûmâ ileyhsiz mazmûn-ı emr-ı şerîfim .
 İzin dahi meczûmunuz oldukta müceb ve muktazâsı üzre amel
 ve hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücâne -
 bet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur
 buyurdum ki hükm-ı şerîfimle vusûl buldukta bu babda vec

h-ı megrûh üzre şerefyafıta sudûr olan vâcibü'l-ittibâ' ve
 lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı münfî birle âmil olasız -
 şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren
 fî evâhir-ı şehr-ı şâbânelmu'azzam sene tis'e ve selâsun
 ve mieteyn ve elf
 Had vasala ileynâ

Rî 21 şevval 1239

(75)

İlgirdiğ'in nefyedilmesi

Ermeni ta'ifesinden Eğin Kasabası mütemekkinlerin -
 den İci İlgirdiğ-ı zimmî kendi hâlinde olmayıp ve re'y-ı
 âyinlerine muğâyir hareket eylediğini İstanbul -
 ve tevâbi'i Patriki Karabet nâm râhib inhâ etmekleyin ve
 inhâsı mûcebince bâ fermân-ı âlî vilâyetten nefi ve ma -
 hall-ı âhara salıverilmesine ve arz-ı edebiyile mukayyed-
 olacağını huzûr-ı şer'de kasaba-ı mezbûr mütemekkinleri-
 nden Malaycı Ovanes Sivaslıoğlu ve Arkandaşoğlu Agob ve
 oğlu Sahak nâmâmûn-ı nasrânîler kefil oldukları bu mahal
 l'e kayd ş.

Had vasala ileynâ

Rî 5 Zilhicce 1242

(76)

Menâzilin kiraya tahvîli

Memâlik-ı mahrûsada cemî' menâzil kirâya tahvîl
 ve orta kolda vâki vüzerâ ve mîr-ı mîrân ve mü -
 sellim ve kudât ve nüvvâb ve sâirlere hitâben -
 sâdır olan emrin sûretidir

Mî 21 Safer 1240

Tevkî'-ı reff'-ı humâyunum vâsıl olacak ma'lûm ola-
ki

himmet-ı vülât-ı himmet tâcidârenem bi'lcümle memâlik-ı -
mahrûsa-ı şâhânem ehâlî ve sekenesinin emn u emân ve in-
tizâm-ı ahvâllerine masrûf ve sırf masâlih-ı mühimme-ı -
mûsta'cele-ı saltanat-ı seniyyem ile bil'îcâb Rum ve
Anadolu taraflarına âmed u şed eden hademe-ı devlet-ı -
aliyyem ve tatarâne için fi'l-asl menzil vaz'ından maksû-
d-ı aslî dahi mücerred ulakların güzergâhları olan mahal
lerde ehlendirilmemesi ve ferde ta'addî vuku gelmemesi
usûlunun münhasır ve mahsûs iken murûr-ı ezmân ile usûl-ı
kadîmine hâlel gelerek masâlih-ı mühimme ile memûr olan-
lar ile diğerleri birbirine karışıp birer takrîb-ı in'âm
menzili imkânı ile gidenlerin mühimme ve gayr-ı mühimme-
olanları taşralarda bilinmeyerek ve muhâfaza-ı bilâd ve
himâyet-ı ibâd'e memûr vüzerây-ı izâm ve sâiri tarafın -
dan dahi ihtimâm olunmayarak isteyenler şunun bunun hi -
mâyesiyle cümlesi hemvâr olmakta ve bu takrib menzille -
rin masârifi refte refte çoğalıp elhâletu hâzihî fukarâ-
ve zu'afânın tâkat ve tahammüllerinden hâric dereceye var
mış ve hattâ vüzerânın ve müsellimîn ve voyvodagânın ah-
kâl ve eskalları menzil bargirleriyle iyâb ve zihâb et -
mekte olduğu teşrifât-ı humâyunu şâhânem ile Erzurum câ-
nibine gidip gelen Daşçukadâr-ı Mehriyârânenin re'yelayn
teşhûdu olmuş olduğundan mukaddemlerde menzil hakkında -
teebbüsât ve icrâ olunan nizâmın adem-ı istikrârı mühim
ve gayr-ı mühimmenin müsâvi üzre cereyân eylesinden

nâgi zaman-ı adâlet iktiran mülûkânemde mecmû'-ı memâli-
k-ı mahrûsanın i'mârı ile fukarây-ı ra'iiyyetin âsâyı3 ha/
leri levâzımı istihsâlı ve istikmâl kılınmak hadd u ha7-
riyyet-ı mu'tâd-ı cihândârânem idügünden nizâm-ı menzi-
lin ba'dazın ta'addî vuku'a gelmeyecek ve bozulmayacak -
vechile hüsn-ı nizâm ve râbitası ittifâk-ı ârâsı ile ke-
rre ba'de uhrâ mülâhazave mütâlebe birle ba'del-karâr şu
vechle tebeyyün ve i'lân olunur ki memâlik-ı mahrûsanda-
kâffe-ı bi'lcümle menzilhâne umûmen kirâyâ tahmîl ve men-
zil en'âmı ve ahtâbı külliyyen ref' ve ilgâ olunmakla lu^{an}
eli ve Anadolunun her bir mahallerinde menzil olan iyâb
ve cihâb eden mühimme ve gayr-ı mühimme müsâvât üzre ol-
mak ve her tarafa fî-i kâfi olup cemî'-ı memâlikte berâ-
ber yürünek vechile erbâb-ı vukuftan bâ tahkîk beher re'3

bargire sayfen ve şitâ'en saat başına yirmişer paradan
kifâyet eden ücreti tahsîs olunmak ve fî mâ ba'd hiç bir
mahalde vechen mine'lvücûh saat başına yirmişer paradan-
ziyâde ve noksân kimesneden taleb ve teklîf olunmamak ve
sırf mühimme ile i'zâm olunacak ricâl-ı devlet-ı aliyye-
ve hademe-ı saltanat-ı seniyyenin ve tatarânın lâzım ge-
len ücretleri taraf-ı mîri'den verilmek üzre her birine-
hadd-ı i'tidâlde kaç hayvan lâzım geleceği verilecek evâ-
mirde tasrîh ve tahkîk olunup eğer ta'yîn olunan mikdar-
dan ziyâde hayvan getirecek olurlar ise onların kirâla -
rını kendi keselerinden vermek ve hazine-ı hâssam ve dar-
bhâne-ı ma'mûrem ve ters âne ve zahîre ve zahîre hazîne-
lerinin vâridât-ı mukarrare ve emvâl-ı sâiresinin zamâ -
-ı tahsîli ne vakit ise usûlunda Sadrâzam ve hazâin - ı

mîriye memurları taraflarından mahalline ve vüzerây-ı
 /zâm ve müsellimîn beraber ikişer def'a mekâtib taleb ve
 te'kid olunduktan sonra o misillü zimmet-ı sahîhanın te'-
 diyesinde mumâtala vuku'u ile ferman ve mübâşir gitmesi -
 lâzım geldikte memûr kılınacak mübâşirin iktizâ eden men-
 zil kirâları asıl emvâl kimlerden tahsîl olunacak ise vak-
 tiyle vermedikleri için bu dahi zecren onlardan ve
 kasap başlığı ve gerek ve emremânet ve nezâretlerin taş-
 ralarda olan ocaklık ve mevâzin tahâsulu için bi-d-def'ât
 mahalline mekâtib-ı mü'ekkide ile te'kidten sonra taraf -
 larından adam göndermeleri icâb eylediği hâlde kezâlik -
 bunların tahâsulu zımnında gidecek mübâşirlerin dahi men-
 zil ücretleri asıl mal ile beraber tahsîl olunmak ve sırf
 mühimme olarak vüzerây-ı izâm ve mîr-ı mîrân-ı kirâm kapı
 kethüdâları taraflarına verilerek gezer tatarlar ile îrâd
 ettirilecek evâmîr-ı alıyyem ve tahrîrât için fakat mahal
 lerine varıncaya kadar saat başına yirmişer paradan icâb-
 eden menzil kirâsının cânib-ı mîri'ye i'tâsını ve vüzerâ-
 yı izâm ve mîr-ı mîrân ve mütesellim ve voyvodaların ve
 beraber gevketkarâr-ı şâhânem tevârüd eden tatarları har-
 cırâhları şimdiye dek kendi taraflarından verildiği misil
 lü ba'dazin menzil kiralarının dahi saat başına hesâbiyle
 kendi taraflarından te'diyesi lâzımgelmekle ol vechle ic-
 râ kılınmak ve kendilere vilâyete dâir maslahatlar için
 lersâfdetimden kendilere ve gerek taraflarından Dersâfde-
 time ve gerek etrâfa âmed u şed edecek tatarların bilcüm-
 le menzil kiraları ve vüzerâ ve mîr-ı mîrân ve mütesellim
 ve voyvodaların taraflarındanⁿverilmek ve ba'dazin taşra -

larda olan vüzerâ ve mîr-ı mîrân ve müsellimîn ve voyvo-
dağın ve sair zâbitân taraflarından zir-ı idârelerinde -
bulunan kazâlara adam gönderilmek iktizâ eyledikte kendi
hayvanları ile gönderilip mahâll-ı me'mûrundan ma'adâ yol

da vardıkları menzilhanelerde yem ve yiyeceklerini dahi
kendi akçeleriyle almak ve'l-hâletu hâzihî menzilhânele-
re inen ulakları menzilhâne tarafından me'kûlâtı verile-
rek bu dahi asıl menzil masârifine zam ve ilâve ile fu -
karâdan tahsîl olunmakta ise de bundan sonra vaz'oluna -
cak kira usûluna mebnî menzilhânelerde hiç kimesneye meccânen yem ve yiyecek verilmeyip hademe-ı devlet-ı aliyyemden me'mûriyetle taşraya azîmet edenlere ve gerek vüzerâ ve mutasarrıfîn dâ'irelerinden hasbe'l-muktaazâ .

İhtislahatın kazâlara gönderilenlere memleketçe konak ve -
rilegeldiğinden bunların minvâl-ı kadîm üzere memleketler
de münâsib konaklara misâfir verilerek asıl menzilhâne -
piyâde tatar ve çukadâr vesâir bu misillü ulaklara ve hi
dnet-ı devlet-ı aliyyemden dahi menzilhânede müsâferet
eden olur ise onlara dahi menzilhânelerde meccânen yem ve
yiyecek verilmeyip istedikleri halde kendileri akçeleri-
ile almak ve elyevm memâlik-ı mahrûsanda bulunan menzil-
hâneler ekseri memleket malı olarak ta'mîr ve inşâları -
ve sair masârif asıl menzil masârifine ilâveten memleket
tarafından görülmekte ise de fî mâ ba'd menzilhânelerin

suretiyle kiracıbaşı nasbolunacak adamlara .

İhtislahatın an selef devr ve teslim olunarak bundan böyle ge -
rek menzil hayvânâtı ve gerek menzilhânelerin ta'mîr ve
termîmleri ve menzilhâne hademesinin ve sürücülerin ve -

hayvânâtının yem ve yiyecek ve ni'âl ve mih ay -
 lık ve yıllık ve me'kûlât vesair cüz'î ve küllî kârfe -
 hasıl olan kirâ akçesiyle idâre olunup bunun
 memleketten zinhâr sebeben mine'l-esbâb bir akçe ve-
 rilmek ve ba'dazin menzilhânelerin bu vechle idâresi
 her bir mahalde vâli ve hâkim-i şer' ve müsellim ve-
 sâbitân ve vücûh-ı memleket ma'rifetleriyle birer mukte-
 lî ve müstakîm kiracı başı ta'yîn olup tedârik
 edeceği hayvânât tuvânâ olmasına ve ulaklar terfîk olun-
 mayıp tenbîhât-ı seniyyem mücebince nîzâm-ı mezkûrun
 teddevvân vikaye ve icrâsına memleketçe dahi ikdâm ve ne-
 zâret olunmak ve elyevm menzilhânelerde mevcûd hayvânâ -
 tın ki-memleketteki menzilhâncilerin malı olduğu maznûn
 olup memleket malı olan hayvânâtı bu nîzâm sebebîle tez -
 elden istirdâd olduğu halde yerine kiracıbaşı hayvânât-
 cen'edinceye kadar menâzil mu'attal olacağı bédîhî olmak
 hesabıyla o makule memleket malım olan hayvânât ve levâ-
 zım'a cümle ma'rifetiyle değeriyle bahâ takdîr ve kiracı
 başına teslim ile yedinden taraf-ı memlekete sened alı -
 nıp esâsını tedrîcî edâ etmek ve bundan böyle menzilhâ -
 nelerin kira usûluna tahvîli vesiylesiyle menzilhâne et-
 raflarından âmed u şed edecek ulaklara ve ulaklar tara -
 fından menzilhânelere bir günâ cevri ve ta'addî olunmaya -
 rak her tarafta nîzâm-ı merkumun vikaye ve istikrârına -
 menzilhânelerin hüsn-ı idâre ve intizâmına dikkat ve
 ihtîsam olunmak lâzîmeden olduğu ecilden ba'dazin menzil -
 hânelerde yarar ve tuvânâ hayvanları besletip âmed u şed-
 eden ulaklara ağır ve amelmanda hayvânât verilneyip ulak-

lara ve bâ husus umûr-ı mühimme ve müsta'cele gidenlere -
 sinhâr bargiri intizâren alıkonulmayıp derhal bargirleri-
 çekip bindirilmek ve bir menzilhânedan diğer menzilhâneye
 kaç saat ise fakat ona göre yirmişer paradan ücretleri he-
 sabıyla şimdiden sicillât-ı mahâkime kaydolunup öylece
 amel olunmak ve yiyecek alımları ise akçesi alınıp bu
 alım ile menzilhâne avâ'idî ve sürücü bahşığı nâmı ile-
 ve nâm-ı şharla bir akçe talep olunmamak ve ulaklar yem -
 ve yiyecek aldıkları surette ziyâde ve fâhiş bahâ alınma-
 yıp mâyc-ı reft üzere verilmek ve ulaklardan bazıları
 âyânetsizliğinden ve gerek menzilhâneye bir günâ nefsânî -
 yetten nâgî suvâr olduğu tuvânâ hayvânâtı kasden itlâf
 eder ise bundan kısâsına cesâret eden tatar vesâir her
 kim ise telef eylediği hayvanın bahâsını tazmîn ettirmek
 için ol memleketin vâlisi ve hâkimi ve zâbitânı tarafları-
 nın tahkîk-ı birle keyfiyeti hakikat üzere garezsiz Der -
 sa'âletime bildirilmek ve hayvânâtı teleften vikaye fî -
 maba'û her kim olur ise bir bargire alınmış ve kayıdan zi-
 yâde yük yükletilmeyip hilâfa cesâret edenler muhâze
 kılınmak ve cemî' malında sitane olarak saat başına yir-
 mişer para ücret alınıp gerek devlet-ı aliyyem olan ve
 gerek sair yedlerinde menzil ahkâmı olsun deyû olmasın
 hiç bir kimesneden yirmişer pâre den ziyâde kirâ ve bahşığ-
 talep ve ahz olunmamak ve cemî' menzilhânedan diğer men-
 zilhâneye kadar kaç saatlik mesâfe olduğu ikdânda mukay-
 yed ve her bir yerde ma'lûm olduğuna binâen her mahallin-
 mesâfesi kaç saat ise yedlerinde sırf mühimme menzil ahkâmı
 olan ulakların since ol mikdar ücreti hesab ve taraf-ı

...ârî'den talep ve sırf mühimme için ulakların yedle-
rinde bu vechile ahzolanup zinhâr hilâf-ı vâkı zâid saat
haber verilerek bir akçe ve bir kıyye ziyâde hesab istia-
â olunmamak üzere husûs-ı mezkûr ittifâk-ı ârâ ile kara-
gîr olup ol bâbda sarîhü'l-mefâd inâyet-efrâ-ı sudûr e-
olan hatt-ı humâyun şevketmakrûn-ı şâhânem mücebince Ana-
dolı ve Rumeli'nin üzer kollarına başka başka evâmîr-ı -
gerîfem neşriyle nizâm-ı mezkûr lâzım gelen kalemlere kayd
ve inlâ ve kapı kethüdâlarına ve sair iktizâ eden ma-
hallere ilm u haberleri i'tâ olunmuş olunmağla siz ki vü-
zerây-ı müşâr ve mîr-ı mîrân ve mevâlî ve kudât ve nüv -
vâb ve sair mûmâ ileyhimsiz siz dahi zîr-ı idârenizde kâîn

menzilhânelerin olvechle hüsn-ı idâre ve tanzîmî zim-
nında bi'l-intihâb kirâcıbaşı nasb olunarak nizâm-ı mez-
kûr sicillât-ı muhâkeme sebt ve taraf-ı şer'den birer sâ-
ret kirâcıbaşılıkların yedlerine i'tâ birle aled-devâm muk-
tazâsiyle amel ve hareket ve yedinde böyle umûr-ı mühimme
ile i'zâm olunacak devlet-ı aliyyem ulakları hîn-ı azî -
metlerinde ne tarafa gidecekler ise mürûr edecekleri
menzilhâneler bu tarafta kaydolunacak olduğuna mebnî altı-
ay mürûrunda hesab görölüp lâzım gelen kirâ ücretleri
canib-ı mîrîden i'tâ olunmak üzere geçtiği mahallerde dahi-
yedlerine verilen menzîl ahkâmı mücebince verilecek hay-
vânâtın mikdarını başkaca sicille işâret ve mugâyır-ı ni-
zâm vaz' ve hareket vuku'a gelmemesi esbâb ve vesâilini
istihsâl ve istikmâle memleketçe bi'littifâk i'tinâ ve ne-
zâret ve bunun mugâyır-ı hareket ve menzîl ref'olunmuş -
deyû sekren inzâmı gereği gibi usûl-ı gereğince bir men-

cihânen ulak tevkîfine cür'et olunursa olmahallin mü -
 tesellimi veyahut voyvoda ve a'yân misillü iş başında her
 kim bulunur ise onun ve vücûhun eşedd-ı ta'zîbi ili hak -
 kından gelineceği cezm ve teyakkun ederek ona göre amel -
 ve harekete ikdâm ve sarf-ı rü'yet eylemeniz fermânın ol -
 mağın tenbîhen ve ihtimâmen işbu emr-ı celîl'ü-lkadrîm is -
 dâr ve hassam hasekiden kudvetü'l-emâcid ve'l-âfân âkif -
 lasaki zîde mecdühü ile tisyâr olunmuştur imdi bundan mak -
 sûd şu menzil maddesinden dolayı ibâdu'llâhın mübtelâ ol -
 lukları birtakım cevri hasardan tahlîsiyle mücerred i' -
 mâr-ı memâlik sinden ibâret idüğü ve bundan sonra -
 toğâ'a-llâhu ta'âlâ işbu nizâm-ı kavî vakten mine'l-evkat -
 buyrulmayup re'y-ı müstakar olmasına bizzât taraf-ı humâ -
 yunundan ihtimâm olunacağı müstağniy-yı kayd-ı ifhâm
 olmağla her halde nizâm-ı mezkûra dikkat ilâ mâğâ'a-llâhu -
 ta'âlâ düstûr-ü'l-amel tutulup her bir mahâl'de dâim ve
 müstemirren icrâsına ihtimâm ve gayret olunmak kat'î irâ -
 de-ı seniyyem muktezâsından idüğü ve bu bâbda iğmâz ve
 teklâsül ve imrâr-ı vakt bu vechle câiz olmayıp mütecâsir
 olanlar beher hâl mazhar-ı itâb-ı şedîd olacakları igtibâh
 olduğı ma'lûmunuz oldukça ber vech-ı megrûh amel ve hare -
 ketle icrây-ı lâzime-ı fukarâperveri ve dânihi bi'l-itti -
 fâk ikdâm ve her halde nizâm-ı mezkûrun tatarruk-ı halâl -
 den vikayesine sarf-ı vus'-ı ve ihtimâm ve hilâf-ı vaz' ı
 tecvîzden hazer ve ittikâ-ı tâm eylemeniz bâbında fernâ -
 n-ı âligânım sâdir olunmuştur buyurdum ki vusûl bul -
 ukta bu bâbda vech-ı megrûh üzre şer'iyâfta-ı sudûr olan

ferâh-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzîmü'l-întisâlinin maznâ-
nu itâ'atmakrûnu ile amel ve hareket ve hilâfından gâye-
tü'l-gâye hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilersiz a-
alânet-ı gerîfeme i'timâd kılarsız kad vasala ileynâ

Rî 25 Safer 1240

B: (77)

Kiliseye aid emir sureti

İliç Maryesinin kiliselerine müte'allik olan
emr'in sûretidir

Kudvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denül-fazl ve'lkelâm
tevlûna Eğin Kazası zîde fazlühâ tevkî'-ı refî'-ı humâ -
yun vâsıl olacak ma'lûm ola ki İstanbul ve tevâbi'i Er -
meniyânı Patriği Boğos nâm râhip Dîvân-ı humâyununa mem -
hûr arz-ıhâl edip Patrikliğe dâhil mahallerde kadimden -
zabt ve tasarruflarında olan kilise ve manastır ve ziyâ-
retgâhlarına ve icrây-ı âyinlerine ehl-ı örf tâifesi ta-
raflarından ve âhardan müdâhale ve ta'arruz olunmamak bâ-
lâsı hatt-ı humâyun gevketmakrûn-ı şâhânemle ma'nûn
vedine verilen berât-ı âlişân şurûtunda musarrah olmağla -
patrikliğine tâbi Eğin Kazâsında İliç Maryesinde kâir
kadim'den Millet-ı Ermeniyân'a mahsus Marim Ana Kilisesin-
de sâkin ruhân ve papas ve söz sâhibleri ve huddâm vesâ-
ir Ermeni Me'âyasını mücerred celb-ı mâl kasdiyle bazı -
ehl-ı örf ve zâbitân ve sipâhileri taraflarından tertiş-
nânu vesâir türlü türlü bahâneler ile bigayr-ı hakkın
tekâfir ve tecrîm eylediklerinden ber vechle tâkatları kal-
mayıp perâkende ve perîşân olacakları zâhir ve âşikâr ve

makule hilâf-ı şer'-ı şerîf ve muğâyır-ı şurût-ı berâ
 -ı âlişân zulm ve ta'addî olduğuna rızây-ı humâyunum
 bildirip o makule celb-ı mâl sevdâsiyle ehl-ı
 örf ve zabîtan ve sipâhileri ruhbân ve papas ve söz sâ -
 hiplerine vesâir re'âyâ fukarâlarına hilâf-ı şer'-ı şerîf
 ve muğâyır-ı rızây-ı humâyunum vâki olan rencide ve ta -
 addîleri men' ve def' birle her halde himâye ve sıyânet -
 olunmak için emr-ı şerîfim verilmek bâbında istid'ây-ı
 himâyet eylediği ecilden hazîne-ı âmiremde mahi'üz Piskopos
 mukâta'ası Defterlerine nazar oldukça bu makule patrik -
 iğe dâhil mahallerde kadîmden zabt ve tasarruflarında
 olan kilise ve manastırlarına ve ziyâretgâhlarına ve icrâ
 y-ı âyinlerine ehl-ı örf tâifesi taraflarından ve âhar -
 lan müdâhale ve ta'arruz olunmamak husûsu Pâtrîk-ı mersû
 nun bâlâsı mu'anven hatt-ı humâyun-ı şevketmakrûnum ye -
 line i'tâ olunan berât-ı âlişân şurûtunda musarrâh oldu -
 ğu derkenâr olunmağla imdi şurûtu mûcebince amel olunmak
 bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdun ki hük -
 m-ı şerîfim vardıkta bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel
 elip dahi Patrîk-ı mersûmun berâtı şurûtu vech-ı meşrûh -
 üzre olduğuhazîne-ı aliyyem defterlerinde mukayyed olmağ
 la şurût-ı muharrere-ı mezkûre mûcebince amel ve hareket
 olunup hilâf-ı şer'-ı şerîf ve muğâyır-ı şurût zikrolu -
 lan Marîm Ana Kilisesinde sâkin ruhbân ve papas ve söz -
 sâhipleri ve huddâm ve sâireye ehl-ı örf tâifesi taraf -
 larından celb-ı mâl kasdiyle bilâ emr-ı şerîf teftiş kay -
 dı ve sâir gunâ vâki olan rencide ve ta'addîlerin ma'ri
 fet-ı şer'le men' ve def' ve her halde himâyet ve sıyâ -

netleri husûsuna ihtimâm ve dikkat eylesin şöyle bile-
sin ve alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasın tahrîren fî e-
avâil-i şevval sene semâniye ve selâsûn ve mieteyn ve elf
kâd vasala ileynâ

rî 13 Rebiülevvel 1241

(78)

Hüccet Sureti

Minnetoğlu Mağdesi Ohan-ı zimmînin hüccet
sûreti kayıdır

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Zümrüt bint Toros-
nâm nasrâniye Meclis-i şer'ide kasaba-ı mezbûreden hâmil-
i bendü's-sefer Minnetoğlu Mağdesi Ohan veled-i Mirkor -
nâm zimmî müvâcehesinde şöyle dâvâ ve takrîr-i kelâm
edip sağır oğlum Sekyâsı kendi hâlinde durur iken işbu
Mağdesi Ohan bigayr-ı kasdın yeddiyle darb ve ihâfe eyle -
diğinden oğlum mezbûr kuvvet derecesinde olmağla suâl
olunup şer'an ihkâk-ı hak olunması matlûbumdur dedikte gıb-
be's-suâl müdde'â aleyh-ı mesfûr Mağdesi Ohan zimmî ce-
vâbında sabiy-ı mesfûr Sekyâsı darb ve ihâfe etmeyip ve
haberim yoktur deyu def'le mukabele edecek müdde'iyey-ı
kersûmenin makalini mübeyyin beyyine taleb olundukta it-
fân-ı beyyineden aczini i'tirâf birle mesfûr Mağdesi
Ohan zimmîye lâzım gelen yemîn teklîf olundukta adem-ı im-
tinâ' birle tahlîf olunup şer'an sünne-ı lâzime gelmeyip
ve ba'del-keşf ve'n-nazar sabiy-yı mezbûr ecel-ı mev'ûdu
ile hâlik olup ve anası mezbûre Zümrüt Kasrâniyye şer'an
mu'ârazası men' ve def' olunmağın mâ huve'l-vâki bi't-ta-

leb ketb ve terkım olundu tahrıran fı evâsıt-ı Rebi'ülâ -
hır sene isneyn ve erba'ın ve mieteyn-ı ve elf.
Abdürrezâk Ağa İbrahim Ağa Hatiboğlu Muhzır Konla Musta-
fa.

Rı 15 Rebi'ulâhır 1241

(79)

Menzillerin kiraya tahvîli

Defâhırü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denu'lfadâil ve'l-ke-
lâm Üsküdar'dan Diyârbakır'a varıp gelince yol üzerinde-
vâki kazaların kudât ve nüvvâbı zîde fadluhum tevkî'-ı -
refî'-ı humâyunu vâsıl olacak ma'lûm ola ki bitevfâkihi
sübhânehû ve ta'âlâ i'mâr-ı memâlik'te ittihâd ve tahsî-
l-ı refah ve râhat-ı fukarâ ve zu'afâ himmet-ı hayriye -
siyle bu def'a taraf taraf i'lân olunduğu üzre mecmû'-ı
menziller infâk-ı vâir ile kirâyâ tahvîl olunup karar
olan nizâmı muktezâsınca her tarafa âmed u şed edenlerin-
boher saat yirmişer paradan iktizâ eden ücretleri umûr-ı
mühimme-ı mu'tenâ ile gidenlerin cânib-ı mîride ve mâ'
edâsının kendi taraflarından verilmesi ve fakat menzilhâ-
neye ityân olanların yem ve yiyecekleri mu'tedil bahâ ..
ile kendi keselerinden idâre ettirmesi husûsuna irâde-ı :
merâhin'âde-ı cihandârânem müte'allik olmaktan nâgi umûr-ı
mühimme ile hâssam mi'mârrî hulefâsından Mehmet Tâhir-
halife zîde kadruhûya üç re's bargir rükûbuna i'tâ olun-
muştur ber mantûk-ı emr-ı âlî varacak menzilhâneye oniki
saat mesâfe olduğundan yirmişer paradan on sekiz kuruş -
kirası kiracıbaşıya i'tâ olunduğu işbu mahall'e kaydolun-

bu tahrîran fî Saferü'lhayr sene erba'in ve mieteyni ve
elf

fî 24 Safer 1240

(80)

Bazı karyelerin salyâneye rabtı

İçne ve bekir ve Erko karyeleri salyâneye rabtolun-
duğu emrin suretidir

Kudvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazâil ve'l-
kelâm Mevlânâ Eğin Hadısı zîde fazluhû ve zikrini hususu-
na mübâgir ta'yîn olunan Sadrâzam hazîne yamaklarından -
kudvetü'l-efâdıl ve'l-akrân Edhem ve merâhirü'l-emâsil -
ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde kadruhum -
tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Eğin
kazâsına tâbi İçne Karyesi ehâlilerinin mukayyed olan
avâriz ve nüzûl haneleri ref'olarak derbendçi ta'yîn olun-
muş olduklarından avâriz-ı mâlî mütâlebesiyle rencide
olunmamak bâbında karye-ı mezkûre ehâlisi yedine başka ve
karye-ı merkum ehâlisinin mu'âfiyetleri fakat avârizden-
ibâret olup menzil masârifi ve tekâlif-ı sâireden hisse-
lerine düşeni kazâsı ehâlisiyle bi'l-maiyye edâ eyleme -
leri içn kazâ-ı mezbûr ehâlisinin istid'âlarına mebnî baş-
ka evâmîr-ı şerîfem verilmiş ise de tekâlif maddesi bey-
lerinde nizâ'-ı mûcib olduğundan ref'an lilnizâ' tara-
feynin yedlerine verilen evâmîr-ı mezkûre kayıdları ref'
ve terkîn olunarak ba'dazın taraf-ı devlet-ı aliyyenden-
evâmîr-ı şerîfemle vârid olan tekâliften hisselerine isâ-
bet edenî tamâmen edâ eylediklerinden sonra bilâ fermân-

tekâlif tarh ve tevzi'yle rencide olunmamak bâbında mu-
kaddemâ evâmîr-ı şerîfem verilmişken karye-ı mezkûre ,
ile Bekir ve sair üç aded karye ehâlîleri mu'âfiyet iddi'â
siyle tekâlifâtını ve şark Ordusu terettübâtını edâdan-
intînâ eylediklerini beyân birle târih-ı mezkurdan beri-
zinnetlerinde terâküm eden tekâlif hisselerinin tahsîli-
için emr-ı şerîfim ısdârı husûsunu kazâ-ı mezbûr ehâlisî
mukaddemâ rikâb-ı şâhâneme arz-ihâl takdimiyle istid'â
eylediklerine binâen kurâ-ı selâse-ı merkûme ehâlisinin -
tekâlife dâir iddi'â ve ısrarları vâkı'a mutâbıkıdır ve
karye-ı merkûme Bağdad ve Diyâr-ı Bekir vesâir ebnâ'ı seb-
îlin mürûrgâhıdır ve derbendçiliklerinin lüzûmu var mı-
dır yok mudur mahallinden ve civâr olan kazâlardan bâ emr-ı
şerîfim lede'l-isti'lâm zikrolunan İçne vesâir üç
aded karye ehâlîleri ber minvâl muharrer otuz iki senesin-
den beri hisse-ı tekâliflerini vermedikleri ve İçne Har-
yesi Bağdad Caddesi olmadığı ve fakat Arapgir Pazasında-
vâkı Tutbeli Derbendi Diyâr-ı Bekir vesâir ebnâ'ı sebî -
lin mürurgâhı olduğundan boşadı Mâhiyesinden ma'adâ kasa-
ba ve kurânın Müslim ve re'âyâsı derbend-ı mezkûru muhâ-
faza ve idâre etmek üzere tekâlif-ı seniyyemin cümleten -
tesviyesine müsaade-ı seniyyem erzânî kılınmasını İçin -
ve bivriği ve Kuruçay kadıları i'lâmlarında tahrîr ve in-
hâ eylediklerine mebnî zikrolunan İçne Haryesi cadde ol-
mayıp derbendçiliklerinin dahi lüzûmu olmadığı halde mu-
kaddemâ tenzil olunmuş olan hâne-ı avârızları ibka ve der-
bendçiliklerinin kaydları ref' ve terkân ile ba'dazin -
â evâmîr-ı alıyyem vâride olan tekâlif ve mürettebât-ı

seferiyye ve masârif-1 menzilden hisselerine isâbet eden her ne ise mahallinde ma'rifet-1 şer' ve cümle ma'rife - tiyle tanzim olunan tevzi defteri mücebince emlak ve arazi ve hâl ve tahammüllerine göre edâ olunmak bâbında bâhatt-1 humâyun-1 şevketmakrûnum seferiyye şurûtu derciyle otuz sekiz senesi Zilkâdesinde verilen emr-1 şerîf'im mücebince sene-1 sâbika Rebi'ülevvelisinde te'kîdi hâvî emr-1 şerîfim verilmiş olduğu kuyûdât-1 müstebâne olup elhâletü hâzihi kurây-1 selâse mezkûre ehâliyelerinin Divân-1 humâyunuma takdim eyledikleri bir kîta arz-ihâl - leri mefhûmunda bundan akdemce kurây-1 selâse-1 merkume- ehâlisiyle kazây-1 mezbûr ehâli ve re'âyâsı lede' l müdâfaa hâl ve tahammüllerinden bahsolunarak derbend olmaz dan mukaddem mahallinde her teveccühle tekâlif tevzi'i - ve tahsîli olunageldikte isti'lâmı icâb-1 maslahattan öken derakeb kazâtarafından mahalline kağıt tahrîriyle sicillâtı kendi kavî-1 hudlarına uydurarak hâl-1 tahammül lerini ketm ve ihfâile bunlara ziyâde hisse tarh ve gadr sevâsında olduklarını beyân birle taraf-1 devlet-1 aliy yenden mübâşir ta'yin birle cümlesinin hâl ve tahammül - leri zâhire ihrâc ve gadr ve himâyeden ârî olarak keyfiyet isti'lâm olunmak üzere emr-1 şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'âları ile emr-1 şerîf-1 mezkûr kaydı ihrâc oluna - rarak kurây-1 merkûmenin terkân olunan mu'âfiyetlerinden evvel verdikleri tekâlif hisseleri ne mikdardadır ve el - zevn hâl-1 tahammülleri ve emsâlinin ve gerek kasaba ve kârânın hisse-1 tekâlifî nedir gadr u himâyeden ârî ola - rak sicil'den ve erbâb-1 vukuf'dan ta'yîn olunan mübâşir

ma'rifetiyle hakkâniyet üzere tashîh ve bâ i'lâm ve mah-
zar ve Dersaâdetime inhâ olunmak bâbında mü'ekkid emr -1
şerîfim ısdârı husûsuna irâde-1 aliyyem ta'alluk etmekle
imâi sen ki kadı ve a'yân ve zâbitân ve sair mûmâ iley -
himsiz ber minvâl-1 muharrer amel ve harekete ihtimâm ve
dikkat eylemeniz fermanım olunmağın isti'lâmı hâvî işbu-
emr-1 celîlü'l-kadrim ısdâr ve mübâşır-1 merkûm yedi ile
ba's ve tisyâr olunmuştur içne'ye vusûlunda keyfiyet
irâde-1 aliyyem muntûk-1 emr-1 şerîfîmden ma'lûmunuz ol -
dukta bâlâda bast ve beyân olunduğu vech üzere kurâ-1 mer-
kûmenin terkin olunan mu'âfiyetlerinden evvel verdikleri
tekâlif hisseleri ne mikdârdır ve elyevm hâl ve tahammül
leri ve emsâlinin ve gerek kasabanın hisse-1 tekâlifi ne
dir gadr u himâyeden ârî olmak sicil'den ve erbâb-1 vu -
kıf'dan ma'rifet-1 şer' ve mübâşır-1 merkum ma'rifetiyle
ber vech-1 hakkaniyet tashîh olunarak keyfiyetin bâ ilâm
ve mahzar Dersaâdetime tahrîr ve inhâ olunması husûsu na
dikkat ve hilâf-1 rızây-1 aliyyem hareketi tecvîz ile ma-
zhar-1 muâhaze ve itâb olunmaktan ittika ve mücânebet ey-
leyesiz ve sen ki mübâşır-1 merkumsun sen dahi müceb-1 emr
-1 şerîfimle amel ve hareket ve resm-1 mübâşırlığına mün-
âfi hareketten tevakkî ve mübâ'adet eylemek bâbında fer-
mânım âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-1 şerîfim
ile vardıkta bu bâbda vech-1 meşrûh üzere şerefyâfta-1 su-
dûr olan işbu emr-1 şerîf-1 celîlü's-şânının mazmûn -ımı
zîfi birle âmil olasın şöyle bilesin alâmet-1 şerîfeme -
i'timâd kılasın Kad vasala İlaynâ

(81)

Bir arsa satışı

Emin Kazâsına tâbi Kâmerkâb Karyesi sâkinlerinden -
 Hüseyin ibn-ı Abdullâh nâm kimesne Meclis-ı Şer'-de yine -
 Karye-ı mezbûre mütemekkinlerinden Nikoğos veled-ı Haça-
 dur nâm zimmi müvâcehesinde şöyle takrîr-ı kelâm eder ki
 bundan akdem vefât eden pederim müteveffây-ı merkumdan -
 müntakil karyemiz derûnunda kâ'in mülk menzirim ittîsâ -
 lında vâki etrâf-ı erba'adan Harzikoğlu'nun kızı bahçesi
 Nokolomoğlu Karabet bahçesi ve müşteriy-yı mesfûr menzi-
 li ve bir tarafı kendi bahçem işbu hududlar ile mahdûd
 olan bir kıt'a arsamı işbu Nikoğos'a dokuz yüz on kuruş i-
 le adedi ma'lûm olmayıp müşârun ileyh olan Filos'a bey '
 ve semen-ı mezkuru müşteriy-ı mesfûr yedinden tamâmen ah-
 z u kabz ve Filos-ı mezkuru meclis-ı tarh ve ey-
 lediğim ecilden gerek tarafımdan ve gerek şuf'aları tara-
 fından dahl-ı ta'arruz olunmaması için takrîrim tescîl
 Olunsun dedikte kaydı ş.

Mî 1 Şaban 1245

(82)

Menâzilin muhâsebesi

İki yüz kırk senesi mâh-ı Safer ayının on beşinci -
 gününden memâlik-ı mahrûsa'da vâki cemî' menâzilin kira-
 ya tahvîl ve umûr-ı mühimme ile devlet-ı aliyye tarafı -
 dan memûrînin saat başına yirmişer paradan ücret verilip
 altı ayda mîrî ile muhâsebesi rü'yet olunmak için işbu -
 mahall'e kaydolunmuştur

Mî 15 Safer 1240

- Diyarhünerhulêfâsından Mehmet Tâhir halife Diyar-1		
behîre memuriyetle gidip avdetinde ona iki saat		
Diyârî'ye üç re's bargir	aded 3	18
- Menzîl emrini getiren Haseki İki Ağanın etbâ'i-5'		
ve Ma'denden berâber koğulan Sakallı Ağasına		
Kuruça'ya verilen bargir	aded 3	21
- Def'a Kuruçaydan avdetinde La'dene verilen		
bargir	aded 3	27
- Ma'den-1 Humâyuna memuriyetle Darphâne-1 İmire-		
den gelen Çukadâr Ağaya verilen üç re's bargir		
	aded 3	21
- Ma'den-1 Humâyuna memuriyetle Darphâne-1 İmire-		
den gelen Çukadâr Ağaya verilen üç re's bargir		27
- Ma'den-1 Humâyuna memuriyetle Darphâne-1 İmire-		
den gelen Çukadâr Ağaya verilen üç re's bargir		21
- Dedoka Ocağ-1 İmire tarafından Kol Çavuşuna Ma'-		
den-1 Humâyun Menzilhânesine kadar mürûruna ve-		
rilen iki re's bargir	aded 2	-----16
		151
- Baltı Brasta'ta giden tatara Kuruçaya kadar		
menzilhânesine mürûruna verilen iki re's bargir		14
- Baltacı başı'na giden tatara Kuruçay menzilhâ-		
nesine kadar verilen bargir	re's 2	14
- Ma'âdin-1 Humâyuna avdetlerinde iki tatara ve-		
rilen dört re's bargir		32
- Kütük emri getiren Mehmet Ağaya menzîl bargiri		
Ma'âdin-1 Humâyuna varıncaya kadar üç re's bargir		
Kaymakam in'âmı ile verilen	aded 3	24

- Ma'âdin-ı Humâyundan Gümüşhâneye giden laci Ahmet tatarlara verilen üç re's bargir Kaymakam in'ânıyla verilmiştir

21
---256---

- Gümüşhâneneden Ma'den-ı Humâyuna giden laci Ahmet tatarlara verilen üç re's bargir Kaymakam in'ânıyla verilmiştir

24

- Ma'denden Trabozanagiden Kuruçaylı Tuğutlu oğlunu getiren iç ağasına Dayburt'tan verilen beş re's bargir

aded 5

35

- Orta Kol'un yemîn ve yesârı'na adâlet emrini getiren tatar İbrahim Ağa'ya Divriği Kazâsına verilen üç re's bargir

aded 3

18

- Dîvân tezkiresiyle Gümüşhâneye giden Derviş Ağa'ya bargir

aded 5

35

- Âsîtâneden gelip Ma'âdin-ı Humâyuna giden Sadrazam Çukadârı bargir

aded 3

24

- Derviş Ahmet Ağa'nın Gümüşhâneye avdeti bargir

aded 5

40

- Tuğutlu oğlu'nu Trabozana getiren Enderûnî Ağası Genç Ağa'nın Ma'âdin-ı Humâyuna avdeti bargir

aded 5

40
---472---

Saferü'l-hayr'in yedinci gününe kadar muhâsebesi Osman Ağa ile rû'yet olunmuştur

Rî 9 Safer 1241

- Vangelò Lazari zimmiyyi menfiyyen bu tarafa getiren Lilal Çavuş Ağa'nın avdetinde Kuruçay'a verilen üç re's bargir

aded 3

21

- Umûr tezkiresi için ferman getiren Sadrâzam
tatarı İsmâil Ağa'nın Ma'dene rûkûbuna veri-
len üç re's bargir kirası aded 3 24
- Lîfî tahsili için ta'yîn buyrulan Defterdâr
Efendi Çukadârı Mustafa Ağa'ya Ma'den-1 Humâ-
yuna verilen üç re's bargir aded 3 27
- Umûr-1 mühimme ile Ma'den-1 Humâyuna varıp
Umûşhâneye memuriyetle giden Mahmut Ağa'ya
verilen üç re's bargir aded 3 21
- Umûr-1 mühimme ile Ma'den-1 Humâyuna memur
Kol Çavuşuna verilen iki re's bargir 18
- Def'a umûr-1 mühimme ile Ma'den-1 Humâyuna
memur Kol Çavuşuna verilen iki re's bargir 18
- Umûr-1 mühimme ile Devlet-1 Aliyyeden gelen
Sadrâzam tatarı Ahmet Ağa'ya Divriğe verilen
üç re's bargir aded 3 18
- Hadice Sultan'ın emrini getiren Sadrâzam ta-
tarı Ahmet Ağa'ya Kuruçaya verilen iki re's
bargir aded 2 14

(83)

İtlâk emri

Vangeli Lazârî zimmî'nin itlâk emri kayıdır

Mudvetü'l-nüvvâb-ülmüteşerri'in Eğin Kazâsı Mâ'ibi Me
vlânâ zîde ilmuhû tevkî'-1 refî'-1 humâyun vâsıl olacak -
sa'lâm ola ki Eğin Kazâsınatâbi Vanik nâm karye mütemek -
linlerinden olup Dersaâdetimde sarrâf tâifesinden iken bun
lan akdem hilâf-1 rızâ hareketine binâen li'eclit-te'dîb

Bu'nî Kazâsına nefy ve iclâ olunmuş olan Kazâri nâm zimmi'nin müddet-1 nefyi hayli vakt olup kendisi ol tarafta ve iyâl u evlâdı bu tarafta sefil sergerdâne ve bi'lvücûh - merhamet ve şefkat-1 seniyye-1 mülûkâneme şâyeste ve şâyân olduğundan bahisle merhameten afv u ıtlâkı bâbında emr-1 şerîfîm sudûru zevcesi tarafından bâ arz-ihâl istid'â ve istirhâm olunmuş olmaktan nâşî mesfûrun afv u ıtlâkı fermânım olmağın imdi fîmâ ba'd hilâf-1 rıza hareket-te bulunmamak şartıyla mesfûrun cürmü afv ve ıtlâk olduğun sen ki lâib-1 mûmâ ileyh sin ma'lûmun olduğta şart-1 ıtlâkını gâs-1 hûşuna gereği gibi telkîn ederek kayd-1 neff'den tahliye-1 sebîline mübâderet eylemek bâbında fermân-1 âlişânım sâdır olunmuştur buyurdum ki hükm-1 şer'îmle vardıkta bu bâbda vech-1 meşrûh üzre şerefyâfta sudûr olan fermân-1 vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-ımtisâlimin mazmûnu itâ'atmakrûnu ile âmil olasın şöyle bile - sin alâmet-1 şerîfeme i'timâd kılasın tahrîran fî evâ - sıt-1 şehir-1 Cemâziylâhir sene erba' ve erba'în ve mie - teyni ve elf Kad vasala ileynâ

Rî 5 Şevval 1244

(84)

Kazârinin kefâleti

Kazâri zimmi'nin Deraliyye'ye mürûruna amucası Keşi soğlu Mağdesi Yorgi kefâletiyle izin verilmiştir

Rî 5 Şevval 1244

(85)

Şuf'alık kaydı

İçne Karyesi sâkinlerinden Hemafri nâm hâtun karye-ı mez
burda kâin bir kıt'a mülk menzîlini âhara bey'ettiğini -
şuf'ası olan kacı Mehmetoğlu Bekir nâm kimesne istimâ'an
da ittihâz-ı şuf'a ve taleb ettiği işbu mahall'e kayd

9

Mî 6 Rebi'ülâhir 1245

(85)

Eğine bağlı köylerin tekâlifî

İzâ'is-ı defter oldur ki

İşbu bin iki yüz kırk senesine mahsûben Eğin Kazâsı
verimdârları İçfe ve Bekir ve Erko Karyeleri ile salyâne
hânceleri vâki olup bâ emr-ı âlî Devlet-ı Aliyyeden ta' -
yîn buyrulan Mubâşir İbrahim Ağa ma'rifeti ve ma'rifet-ı
şer'le kurây-ı selâse-ı mezbûre ehâlileriyle verimdârâne
merhum huzûr-ı şer'de mürâfa'a ve lede'd-dâvâ ehl-ı vu -
kûf ve bî gazez-ı Müslimîn huzûr-ı şer'a cem' ve islâh-ı
beyn murâd ve tavassut etmeleriyle verimdârâne-ı merku -
mûn ve kurây-ı selâse ehâlîleri hüsn-ı rızâ ve ihtiyar -
ları ve muslihûn tavassutu ile kurây-ı selâse-ı merkume -
den İçfe Karyesi yirmi para ve Bekir Karyesi dört para -
ve Erko Karyesi kezâlik dört para ve derûn-ı kasaba re'ây
âsı seksen para ve Kâmerkap Karyesi yirmi para ve kâr -
şele Karyesi beş para ve Cenbos Karyesi on para ve Kendir
Karyesi dört para ve Sandık Karyesi beş para ve Venik Kar -
yesi on dört para ve Sorun Karyesi üç para ve Loşke kar -
yesi dört para ve Havril Karyesi beş para ve İranın Viz -
ân ve Ağıl ve Dillo Karyeleri altı para cem'an yüz sek -

sen dört paraya nizâm ve her birleri şukka ve şukka bi' l-ittifâk râzılar olup ve bu şurût-ı müstahsene üzre bâ defter-ı mamzî cem' olunan tekâlfî kaza ve her birleri üzerlerinde mukarrer olunan paraları üzere bi'lmaiyye edüya cümleten ta'ahhüd ve iltizâm eylediklerini ve işfe üzerine bağılı oldukları Dutbeli Derbendi ve tarikları ile Erko Karyesinin kezâlik merbût oldukları tarîk ve kâprülerini ve derûnî kasaba re'âyâsı merbût olduğu Meh - r-ı Fırât üzerinde olan Cisar-ı Kebîrin ta'mîrleri ikti - zâ eyledikte Boşadı Nâhiyesinden mâ'addâ kazâ verimdârâ - nâlıları masâriflerini râzı oldukları halde bi'lmaiyye - edâ eyleyeceklerinin takrirleri işbu mahall'e kayd ve - şerh verilip sıhhat ve hakîkatına temhîr ve imzâ olun - muştur

Kefs-ı derûn-ı kasaba	Karye-ı İşfe	Karye-ı Kâmerkap
80 pâre	20 pâre	20 pâre
Karye-ı Kârşele	Karye-ı Cibnos	Karye-ı Bekir Ka.Erko
5 pâre	10 pâre	4 pâre 4 pâre
Karye-ı Kendir	Karye-ı Venik	Karye-ı Sorun Kar.Koşke
4 pâre	1' pâre	3 pâre 4 pâre
Karye-ı Sandık	Karye-ı Kavril	Karye-ı İranın Vizgin ve Ağıl ve Dillo
5 pâre	5 pâre	6 pâre
Bekun 184 pâre Yüz seksen dört pâre'dir		

Mübâşir Edhem Ağa ve Zâbitân ve ehâlf ma'rifetleri ve - kurây-ı selâse-ı merkume ve derûn-ı kasaba-ı ehâlf ve - re'âyâ verimdârları iltimasları ile menzilhâneleri ber - vech-ı müfredât ta'dâd olunup sıhhat ve hakîkatı ehâlf - min huzûr-ı şer'a inbâr eyledikleri menâzil-ı mezkure -

nin müfredât defteridir ki ber vech-ı âtı ale'l-esâmî zikrolunur

Rî 21 Receb 1240

İçfe-1 derun-1 kasabada
ta'dâd olunan verimdârın
menzilhâneleri cem'iyekun

aded 805

yalınız sekizyüzbeş menzil

İçfe Karyesinde ta'dâd
olunan verimdârın men-
zilhaneleri cem'iyekun

aded 193

yalınız yüzdoksanüç men.

İçko Karyesinin ta'dâd
olunan menzilhâneleri cem-1
yekun aded 61
yalınız altmışbir menzil

İçko Karyesinin ta'dâd
olunan menzilhâneleri
cem-1 yekun aded 52
yalınız elli iki menzil

İçkire hâze'd-defter bima'rifetü'l-ehâlî

Madâ ednâh el Seyyid Muhammed şâkir bi Madâ Eğin
ufiye anhu

(86)

Bir kefâlet kaydı

Ortatepe Mahallesi sükkânından Marslı Hacı'nın torunu
Mehmet Sa'dullah'ın sağır oğlu Yaşar Mehmed'e min kı -
bel-1 şer'den babası Mehmet Sa'dullâh vasî nasbolunup
anası müteveffiye İbide nâm hâtundan on ikide yedi sehm
İtibâriyle sağır-1 mezbûr hissesine dört yüz yetmiş kuruş-
mukudunu babasına Meclis-1 şer'de teslim ve itlâf olur
İse vasiy-yı merhumun li'ebin er karındaşı Ömer dahi şer'-
de kefil olduğu işbu mahall'e kayd ş

Rî 19 Kebi'ülâhir 1242

min müfredât defteridir ki ber vech-ı âtı ale'l-esâmî zik
rolunur

21 Receb 1240

Hefs-ı derun-ı kasabada
ta'dâd olunan verimdârın
menzilhâneleri cem'iyekun
aded 805

yalınız sekizyüzbeş menzil

İçfe Karyesinde ta'dâd
olunan verimdârın men-
zilhaneleri cem'iyekun
aded 193

yalınız yüzdoksanüç men.

İçfir Karyesinin ta'dâd
olunan menzilhâneleri cem-ı
yekun aded 61
yalınız altmışbir menzil

Erko Karyesinin ta'dâd
olunan menzilhâneleri
cem-ı yekun aded 52
yalınız elli iki menzil

Murire hâze'd-defter bima'rifetü'l-ehâli

Madâ ednâh el Seyyid Muhammed şâkir bi Madâ Eğin
ufiye anhu

(86)

Bir kefâlet kaydı

Ortatepe Mahallesi sükkânından Marslı Hacı'nın torunu
Mehmet Sa'dullah'ın sağır oğlu Yaşar Mehmed'e min kı -
bel-ı ger'den babası Mehmet Sa'dullâh vasî nasbolunup
anası müteveffiye âbide nâm hâtundan on ikide yedi sehm
itibâriyle sağır-ı mezbûr hissesine dört yüz yetmiş kuruş-
mukudunu babasına Meclis-ı şer'de teslim ve itlâf olur
İse vasiy-yı merkumun li'ebin er karındaşı Ömer dahi şer'-
le kefil olduğu işbu mahall'e kayd ş

21 Rebi'ülâhîr 1242

(87)

şuf'alık kaydı

Kömerkap Maryesi mütemekkinlerinden İvad nasrâniye-
nin menzilini ecânib'den bir kimesne bey'olunduğunu câ -
r-ı mulâsık Mahmut Ağa istimâ'ı anda ittihâz-ı şuf'a ve
taleb-ı muvâsebesi işbu mahall'e kayd ş

Rî 11 Safer 1244

(88)

şuf'alık kaydı

Derûn-ı kasaba sâkinlerinden Ohaten Kadenlioğlu Em-
kohel Zi'alek ve Mezikoğlu Serkez şuf'ası Çolakoğlu Ova-
nes ———— evin satıldığı istimâ'ı aldıkta huzûr-ı şer
'a ihbâr etmesiyle işbu mahall'e kayd ş

Rî 15 Şevval 1244

(89)

şuf'alık kaydı

Bğın Kasabası mütemekkinlerinden Koyuncuoğlu Hocas-
ve Agop zimmîler bir kıt'a mülk menzillerini âhara bey'-
ettikleri şuf'ası olan Emin Efendi istimâ'ı anda
ittihâz-ı şuf'a ve taleb-ı muvâsebe ettiği kayd ş

Rî 21 Rebi'ülevvel 1245

(90)

Bir emrin sureti

Adâlet için gelen emr'in sûretidir

Anadolu'nun orta kolu yemin ve yesârı ile nihâyeti-
ne varınca vüzerây-ı izâm ve ümerâ ve mîr-ı mîrân ve ku-
şât ve nüvvâb ve mütesellimîn ve voyvodagân ve a'yân ve

zâbitân vesair iş erleri zîde kadruhum tevkî'ı refî'- 1
humâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki bir müddettenberi gü -
rûh-ı müzevvirîn tekessür edip hattâ Anadolu ve Rumeli'de
vâki kazâ ve kasabât ve kurâ ehâlisinden eşirrâ makulele-
ri mücerred cerr-ı menfa'at ve icrây-ı ta'arruz ve nef -
sâniyet dâ'iesiyle kizb ve hilâfı irtikâb ve ihtiyâr ve
ibâdu'llâhı ta'cîz ve ızrâr zımnında Dersa'âdetime gelip-
müzevver da'vâlar ihtirâ' ederek şunun bunun hakkında hi-
lâf inhâ ile mübâşirli fermânlar ısdâr veyâhut hasım it -
tihâz eylediği bî cürüm kimesneleri Dersa'âdetime ihzâr -
ettirtip lede't-terâfû' bir şey lâzım gelmeyerek mu'âra -
zadan men'olunmakta ise de o makulelerin hîn-ı mürâfa'ada
da'vâları sahîh olmayıp mahzâ ızrâr kasdiyle tezvirden
ibâret idüğü şer'an tahakkuk eder ise ta'yîn ettirdikleri-
mübâşirin ücret-ı mübâşiriyeleri mukaddemâ Anadolu ve Ru-
melide kâin mahâkim sicillâtına evâmir-ı celîlele kayd -
ettirilmiş olan müdde'iy-ı mütemerrid nizâmı mücebince ma-
clûm olan müdde'â aleyh den taleb olunmayarak ber müceb-ı
fetvây-ı şerîfe husûmet-ı kâzibe eden müdde'iy-ı mütemer-
rid'ten tahsîl olunması husûsu verilen fermânında derc ve
tasrîh olunmakta ise de taşralarda nizâm-ı mezkûr'a hiç -
ri'âyet ve icrâsına takayyüd ve dikkat olunmayarak yine -
mazlûm olan müdde'â aleyh ücret-ı mübâşiriyet i'tâsiyle -
rahnedâr ve ol vechle ehl-ı arz mazlûm gürûhu dâçar-ı zu-
lûm ve hasâr olmakta olduğu tahkik kılınıp bu sûret cenâ-
b-ı Lâî'î'nin hilâfı ve şer'-ı şerîfe ve fetvây-ı münife -
münâfi bir keyfiyet olduğu zâhir ve ba'dazın nizâm-ı mez-
kûrun her tarafta icrâsiyle fukarây-ı ra'iiyyet ve sükkâ -

n-ı memleketin o makule mezâlim ve ta'addiyâtta vikaye-
ti irâde-ı aliyyem muktezâsından idüğü bedîhî ve bâhir -
olmaktan nâşî husûs-ı merhum bu defa Anadolu ve Rumeli -
nin uc kollarına evâmîr-ı celîle-ı mülûkânem ısdâr ve ti-
syârı ile te'kîd kılınmış olmağla siz ki vüzerây-ı müşâr
ve mîr-ı mîrân ve mevâlî ve kudât ve nüvvâb vesair mûmâ-
ileyhimsiz siz dahi keyfiyeti zîr-ı hükûmet ve idâreniz-
de olan mahallerde lâzım gelenlere i'lân ve işâ'at ve ni-
zâm-ı mezkûrun aleddevâm icrâsına i'tinâ ve dikkat ede -
rek ba'delyevm aslı ve fer'ı olmayan da'âvî-yı müzev -
vere zuhûriyle hîn-ı mürâfa'ada müdde'inin hakkı sâbit
olmayıp da'vâsı mahzâ ızrâr ve ta'cizden ibâret olduğu be-
dîdâr olanların maslahatlarına gerek Dersaâdetimden me-
mur olan ve gerek vâlî ve hâkim taraflarından ta'yîn kıl-
lanan mübâşirlerin ücret-ı mübâşiriyesi müdde'a aleyhden
taleb olunmayıp o makulelerin ücret-ı mübâşiriyeleri hu-
sûmet-ı kâzibe eden müdde'iy-yı mütemerrid'ten ber mûce-
b-ı fetvây-ı şerife tahsîli birle hilâfı vaz' ve hâlât -
vuku'a gelmemesine bi'l-ittifâk ikdâm ve sarf-ı rü'yet -
eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden ve ikdâ-
men ve ihtimâmen mahsûsan işbu emr-ı celîlü'l-kadım ısdâr
ve Sadrâzam tatarlarından kudvetü'l-emâsil ve'l-ak -
rân İbrahim zîde kadruhû ile tisyâr olunmuştur imdi zamân-
n-ı adâlet iktirân-ı şâhânemde hiç bir ferd'in bî vech -
rahnedâr ve mübtelây-ı cevri ve hasâr olduğuna rızây-ı hu-
sûyunun olmadığına binâ'en fî mâ ba'd bâlâda beyân olu-
şan vasâyâ ve tenbîhât-ı mülûkânem muktazâsı vâkıf-
mahâkimde mukayyed olan nizâm-ı mezkûr mü'eddâsı lâyıki-

üzre icrâ ve nizâm-ı merkumun tatarruk-ı halelden vika -
 yesine dâimâ ve müstemirren nezâret ve ihtimâm olunmak -
 matlûb-ı hidîvânem idüğü ve bundan sonra dahi ıgâmâz ve -
 tesâmüh ile hilâf-ı vaz' ve hâlet vuku'a gelir ise hük -
 kâm vesair memurların icrây-ı te'diblerine ibtidâr kılı -
 nacağı ma'lumunuz oldukta ber minvâl-ı muharrer amel ve
 hareket ve infâz-ı emr u irâde-ı cihândârânemle icrây-ı -
 lâzime-ı hakkâniyet bil'ittihâd mezîd-ı ikdâm ve dikkat -
 ve nizâm-ı mezkur her tarafta düstûrû'l-amel tutulup bir
 vakitte hilâfı vaz' ve hareket vuku'una irâ'et-ı ruhsat -
 tan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında -
 fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur tahrîran fî evâsıt-ı şehr-ı

Cemâziye'lûlâ sene erba'în ve mietcyn ve elf
 kad vasala ileynâ

Hi 17 Zilhicce 1240

(91)

Cizye emri

Cizye için sâdır olan emrin sûretidir

Hudvetü'l kudât ve 'lhükkâm ma'denü-lfazl ve 'l-ke'lâm -
 Mevlânâ Dğın Kadısı zîde fazluhû tevkî'-ı refî'ı humâyun
 vâsıl olacak ma'lûm ola ki İstanbul ve tevâbi'i Ermeni -
 Patriki'nin takdîm eylediği bir kât'a arz-ıhâli mefhûmun
 da Dğın Kazâsının kasaba ve kurâlarında vâki kilise ve -
 manastırlarda mütemekkin ruhbân ve papas ve huddâm maku -
 leleri vesair Ermeni Taifelerinin beher sene üzerlerine -
 edâsı lâzım gelen cizye-ı şer'iiyelerini esnâf-ı selâse -
 i'tibâriyle tahsildârlarına edâ'da bir vechle kusurları -
 rüçken cizyedârlar mal cizyelerini tamâmen tahsil eyle-

dikten sonra yedlerine kağıd vermeyip hilâf-ı şer'-ı şerî ziyâ'le akçe taleb eylediklerinden mâ'adâ evsat ve - ednâ'ya müstahak olanlarına hilâf-ı şurût a'lâ kağıd te klîfî ve emred mürâhik hükmüne dâhil olmayan sabî gulâm larından dahi cizye mütâlebesi ve bahâne-ı saire ile ren cide oldukları beyânıyla ber mûceb-ı şurût ale'r-ru'ûs evrâkları tevzi' icâb eden mal cizyeleri ma'a zamm-ı şer'î edî olunduktan sonra ziyâde sene ve bahâne-ı saire ile ta'addî ve rencide olunmamak bâbında emr-ı şerîfîm i'tâsı husûsunu tahrîr ve istirhâm etmekten nâşi kuyûda mürâca'at olundukta Eğin Kazâsı Sivas ve tevâbi'i kale mi cizyesi mülhakâtından olduğu ve ehl-ı zimmî'nin bir ferdi hâric ve kağıdsız kalmamak ve bir neferi ketm ve inhâ olunmamak şartiyle vech-ı şer'î ükre hâl ve istih kaklarına göre esnâf-ı selâse i'tibâciyle a'lâyâ müsta hak olanlarına a'lâ ve evsat'a müstahak olanlarına ev sat ve ednâ'ya müstahak olanlarına ednâ ale'r-ru'ûs ev rakları tevzi' ve iktizâ eden mal cizyeleri ma'a zamm-ı şer'î cânib-ı mîrî için cem' ve tahsîl olunması ve emred mürâhik hükmüne dâhil olmayıp şer'an cizyeye müsta hak olmayan sabî gulâmlarından cizye mütâlebesi ve bahâne-ı saire ile rencide ve ta'addî olunmamaları şurû t-ı cizyeden olmağla bu sûrette kazây-ı mezbûr cizyedâ rı tarafından re'âyây-ı mersumlara inhâ kılındığı vech ile ta'addî ve rencide olduğu vâki' ise ber mûceb-ı şurût ve ma'rifet-ı şer'le men' ve def'olunmak bâbında - emr-ı şerîfîm i'tâsı iktizâ eylediği cizye muhâsebesin den derkenâr olunmağla ber minvâl-ı meşrûh amel ve

hareket olunmak bâbında fermânım olmağın bâ takrîr işbu -
 emr-ı celîlü'l-kadrim isdârve ile irsâl olunmuştur
 imdi vusûlunda sen ki kadı mûmâ ileyhsin keyfiyet mantâ
 k-ı emr-ı şerîfimden ma'lûmun oldukta fermânım olunduğu
 ve bâlâda bast ve beyân kılındığı vechile kazây-ı mez -
 bûr cizyedârı tarafından re'âyây-ı mersûmlara ta'addî -
 ve rencide olunduğu vâki ise ma'rifet-ı şer'le men' ve
 def' olunması husûsuna mezîd-ı i'tinâ ve dikkat ve hi -
 lâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemek bâbında fermân -ı
 âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ı şerîfimle va
 rûdıkta bu bâbda vech-ı meşrûh üzere şerefyafta-ı sudûr
 olan işbu emr-ı şerîf-ı âlişânımın mazmûn-ı itâ'atmakrû -
 nu üzere âmil olasın şöyle bilesin alâmet-ı şerîfeme
 itimâd kılasın tahrîrâmfi'l-ye vmissâdis aşar şehr-ı
 zilkâ'de sene erba'în ve mieteyn ve elf

İad vasala ileynâ

İf 21 Zilhicce 1240

(92)

Otuz senelik âdet

Dğın'in ulemâ fukarâsından Dğın hâkimi efendiler -
 Voyvodalar sâlif'ten hilâf'a devrolunup ber mu'tâd-ı -
 kadîn hâkim efendilerden beher hafta Tâhir Efendiye ve-
 rilegelen kırk para Ramazan İdi'nde bir a'lâ entârî voy-
 voda ağalardan yine her hafta kırk para iki İd-ı mübâ -
 reklerde birer çift a'lâ yemeni verilegeldiği işbu
 mahall'e kaydolunmadan murâd her kim ki bunu vermeye
 çekinirse işi gücü rastgitmez vesselâm işbu kaydın sure-

ti merhum Tâhir Efendinin yedine i'tâ olunduğu işbu
mahall'e kayd ş

Otuz seneden beri mu'tâd-ı kadîm dir gaflet olunmaya ve

sselâm

El kadîmu lâ yütrek

Deher gün

şabahları mahkemede kahvaltı

Fi 15 Rebi'ülevvel 1244

(93)

Hesab müfredâtı

Lâ'is-ı defter oldur ki

İşbu bin iki yüz kırk senesine mahsûben Şevval' in
on beşinci gününden Eğin Kazâsının ber mu'tâd-ı kadîm -
La'den-ı Humâyun Hazinesine verilegelen bedel-ı kömür -
ve bohça bahâ ve ikrâmiye vesair mukannenât ve mürûr
ubûrun mihmandâriye masârifî ve châli'nin ma'dene gidip
gelmesi masârifî ve şehr vekili yediyle Voyvoda Mustafa
ma'rifetiyle mücteme' olan masârifât ve harc-ı imzâ ve
zâbitân ağaların tahsildâriyeleri veznedârâna kazâ ma
'rifetleri ve ma'rifet-ı şer'le tevzî olunan salyâne de
fterinin sûretidir ki zikrolunur

Fi 15 Şevval 1240

- Ber mu'tâd bedel-ı kömür-ı La'den-ı Humâyun Hazinesine verilegelen	1230
- Veliyyü'n-niam Efendimize verilen bohça bahâ	4000
- Bedel-ı iltizâm mal mukata'a	7500
- Voyvoda Ağa'nın Veliyyü'n-niam Efendimize verdiği bohça bahâ	5000
- Veliyyü'n-niam Efendimizin daire-ı devletlerine	

verilen harc-ı bâb

1370
-19000-

- Def'a Veliyyü'n-niam Efendimize verilen	5000
- Necâbetlâ Beyefendiye verilen	1000
- Methudâ Beyefendiye verilen	1900
- Lazinedâr ağaya verilen	700
- Dîvân Kâtibi Efendiye verilen	700
	<u>28300</u>
- Sin Kâtibi Efendiye verilen	150
- La'vete gelen Başçavuş Ağaya verilen hizmet	500
- Harc-ı buyruldu	100
- Celikli ve çavuşlara verilen	300
- Mürk avâ'idine verilen	200
- Harc-ı bâb	250
- Mürk ilbâsına buyurun diyene	<u>100</u>
	29900
- La'denden gelen kapıcıbağının berâberince olan tatarı verilen 15 duhancıbaşıya verilen duhan ve kahve bahâsı 18	33
- Üç aded kelek kirasına verilen 24 kayape ve tulun parası 230 Dârendeli Ömer Efendiye koğulan cebelâ'ya 50	304
- Def'a duhancıbaşıya kahve ve duhan bahası 18 salyâne bakayasına gelen duhancıbaşıya verilen hizmet 750	768
- Adamlarına verilen 50 kütük ağasına verilen 50 kurtlara verilen 22 voyvoda ve Serdarağa ve u- çaklarına 30	152
- Kütük ağasına kahve ve duhan bahası 15 kütük	

İçin gelen sakallı ağasına verilen	125	140
- Hazine ile giden cebelû'ya 80 beraber giden bir ugağa hizmet 10 Kemâhtan gelen hazineye koşulan cebelû'ya 30		120 31417
- Sivas Vâlisinin tatar ağasına verilen mekkâ- riye 48 ma'denden gelen hazineye koşulan ce- belû'ya 30		78
- Acem barışıklığı emrini getiren Osman Bey'e verilen hizmet 250 menzil tashihine ferman getiren tatara 160		410
- Lüftü Efendiye gelen çavuşa verilen 80 menzil emriyle gelen birun ağa sına verilen 100 ve sâ'iyeye verilen 15		195
- Menzil emrini getiren Hasekiye koşulan cebelû- ya verilen 30 haytabaşı için ma'dene giden sâ'iyeye verilen 10		40
- İâkîm Efendiye ve Hasan Ağaya alınan yorgan 63 menzil emriyle gelen Haseki Ağaya verilen hiz- met 650		713
- Kayd serzedeler için ferman getiren Hasekiye verilen 150 ma'denden kember koşulan tatara 40		190
- Tezkere husûsuna ferman getiren devlet tatarına verilen 100 ma'den beraber koşulan tatara verilen 30		32943 130
- Lakır dersi için gelen havâs'a verilen 25 hazine ile koşulan cebelû'ya 60 Serdâr ağaya haytabaşı mihmandâriye 112		197
- Haytabaşına verilen esb bahâ ve odabaşı		

ve çavuşlarına ve kâtibine verilen	627
- Ma'denden gelen hazineye koşulan cebelû'ya 60	
Acem defni için ma'denden gelen tatara 50 hâ-	
kim efendiye yevmiye 80	190
- Salyâneden Kebî'ülâhir gurreşine kadar Osman	
Ağaya verilen mihmândâriyesi 769	769
- Kapıcıbaşının atlarının masârif Osman Ağaya	
verilen 23 Acemlere koşulan cebelû'ya verilen 100	123
	34979
- Acemlerin mihmândârı Ali Efendiye verilen	
hizmet 75 hazine ile giden cebelû'ya 80 altın	
emrini getirene 75	230
- Darphâne Çukadârına koşulan cebelû'ya 80	
hazine getiren cebelû'ya 70 mahkemeye alınan oda	
takımı 55	205
- Menzil husûsuna gelen İbrahim Efendiye hiz-	
met 250 efendimizin kitaplarını getiren ağaya	
koşulan cebelû'ya 100	350
- Salyâneden bâki gûzeşte 227 memleketten Deraliy-	
yeye gönderilen sâ'iyeye 50 adâlet emrini getiren	
çavvâsbaşına 300	577
- Kebî'ülâhirin ibtidâsından şâbân-ı şerif üçüne	
kadar mürûr u ubûrun mihmândâriye masârifleri	670
- Rân-ı salyâneden şâbân-ı şerif üçüncü gününe	
kadar voyvoda ağa konağına giden perâkende masârif	443
- Tebşir buyrulduzu getiren	37454
- Kaymakam ağanın adamına hizmet 150 altın em-	
zini getiren tuğcubaşıya verilen 40	190

- Teftiſe giden delviye ve gavvâslara verilen 72 isti'câle gelen kulu'na verilen 10	82
- Def'a tebgîr buyrulduſunu getiren baſçavuş ağaya 250 Ağa Efendimizin ma'dene teſrifinde kiracıya 20	270
- Osman Ağanın ſalyâneye kadar mihmandâriyesi 1309 ve Gümüşhânedan gelen balta da mihmandâriye 38	1347
- Cümle ma'rifetiyle kiracıbaşı Os- man Ağaya iâne 5000 ſehr vekili yediyle memleket için alınan para güzesteſi 500	39343 5500
- Loğadı Lâhiyesinden Haytabaşıya verdikleri avâid 679 kethudâ yeri yediyle perâkende maſârifât 800	1479
- Çorbacıların ma'dene maſrafı ve ſehr vekili mâhiyesi ve voyvoda ağa yevmiye ve mihmandâ- riye ve ſaraydâr ücreti	3451
- ſehr vekili yediyle konağa ve mahkemeye olunan yatak veſair maſârif bâ defter-ı müfredât	771
- Kendir ve Moſke Karyelerinin haytabaşıya verdikleri avâidât	131
	50675
- Voyvoda Ağanın maſârifine iâne 4000 ve tah- sildâriye ve kethudâ ve kâtibine ve harc-ı bâb 1850	5850
- Aſim Efendinin ma'dene maſrafı 300 harc-ı ızzâ 1500 kâtibiye 300 huddâma 150 muhzıra 15	2265

- Berdâr - Gayamauna masrafı 180 tahsildâriye ve harc-ı bâb 370	550
- Methudâ yerinin ma'dene masrafı 180 ve tah- sildâriyesi 250 ve Pazarbaşı ve dellâliye 95	525
- Doğadı Lahiyesine tutulacak bekçilerin ücreti	1440
	61305

(94)

Lavril Karyesi tekâlifî

Lavril Karyesinin tekâlifî ehl-ı İslâm ve re'âyâ-
ları altı sehim itibâriyle bir sehim sâdır olan
fermânın sûretidir

Kudvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fadl ve'l-ke-
lâm Mevlânâ Eğin Kadısı zîde fadluhâ tevkî'-ı refî'-ı
homâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Eğin Kazâsına tâbi Lav-
ril Karyesi re'âyâsı üzerlerine lâzım gelen tekâlifleri-
nin edâsında kusurları olmayıp ve ekseri emlâkları ve
ârâzileri ehl-ı İslâm yedine geçip tekâlif-ı vâride ve -
matlûbât-ı seniyyeden mu'âfiyet iddi'âsiyle hisselerine-
düşeni edâ etmediklerinden re'âyânın perişâniyyetini mû-
cib olacağı mukaddemâ lede'l-inhâ Arapgir Sancagında
Eğin Kazâsına tâbi Lavril Karyesi bir aded avâriz ve nü -
sulhânesiyle mukayyed olup karye-ı merhum ehâlisi üzer -
lerinde mukayyed avâriz ve nüzûl malını vesair evâmir -ı
aliyyemle vâride olan tekâliften dahi emlâk ve arâzi ve
kâil ve tahammüllerine göre ber vech-ı ta'dîl ve tesviye-
mahallinde ma'rifet-ı şer'le tanzîm olunan tevzî defteri
mâcebince hisselerine düşeni edâ eylemek şurât-ı tekâlif

ten olduğundan zikrolunan karyede emlâk ve arâzi ve zab-
t ve zirâati olanlar her kim olur ise olsun hâl ve taham-
müllerine göre hisselerine düğeni ifâ eylemek üzere ikiyüz
otuz dokuz senesi evâsıt-ı Muharreminde emr-ı şerîfim is-
dâr ve tisyâr olunmuş idi elhâletü hâzihî karye-ı mezkûre
re'âyâsının takdim eyledikleri bir kıt'a arz-ıhalleri mof-
hûnunda emr-ı şerîf-ı mezkûr mahalline lade'l-vusûl herke-
sin hâl ve tahammüllerini tebeyyün ve zâhire ihrâc birle-
ta'dîl ve tesviye şurûatuna tatbîk ve tevsîkan tekâlif - i
vâride altı sehim itibâriyle bir sehimini re'âyâ ve kusu -
runu ehl-ı İslâm ifâ edeceğini beyân-ı birle ber vech -i
muharrer-ı mukaddem verilen emrin te'kidini hâvî emr-ı şerîf-

fin i'tâsını husûsunu tahrîr ve istid'â ve ol bâbda ver-
dikleri i'lâmı ba's ve isrâ eylediklerine binâen emr-ı şerîf

-ı mezkûr kaydını ba'del-ihrâc muktazâsı suâl olunduk-
ta tekâlif husûsî emlâkve arâzî ve hâl ve tahammüle göre-
edâ olunmak murâd olduğundan ba'dazın vâride olan tekâlif
her kesin emlâk ve arâzî ve hâl ve tahammüllerine göre ta-
rh ve tevzî ve tahsil olunmak üzere mukaddem verilen emrin
te'kidî hâvî emr-ı şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği mevku -
fâtta derkenâr olunmağla emri derkenârı mucebince amel
olunmak fermanım olmuştur buyurdum ki hükm-ı şerîfim var -
dıkta bu bâbda mukaddemâvârid ve hâlâ vech-ı meşrûh üzere
te'kidî hâvî şerefyafatasudûr olan işbu emr-ı şerîfim ce -
lîlü's-şân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin maz -
mûn-ı münîfi üzere âmil olasin şöyle bilesin alâmet-ı şerî-
fime i'timâd kılasın kad vasala ileynâ

25 Rebi'ülevvel 1241

(95)

Kazasker yerine ta'yîn

İzzetmeâb şerî'atnîsab Mevlânâ el Seyyid Abdullâh

Efendi ibnû's-Seyyid Muhammed Emin Kamyab

La'de-ttahiyyetülvâfiyeh inhâ olunur ki Lâ'in Kuta -
 sarrafı Mehmet Şakir işbu sene-ı erba'în ve mi'eteyni ve
 elf Zilhiccetü'lşerîfesi gâyetinden dört ay tevkîtiyle -
 ref' ve yeri bâ hâmise muvakkati olduğun Kazasker-ı sâ -
 bık ruznâncesinde mukayyed bezâver-ı inâyet-ı şehriyârî-
 cînakla ber tevcîh-ı sâbık sana ibka olunmuştur gerektir
 ki kazây-ı merkuma sene-ı âtiye Cemâziyelevvelisi gurre-
 sinden ancak on iki ay mutasarrıf olup beyne'l-ehâlî ic-
 râ-y-ı ahkâm-ı şer'iyyede sa'y-ı cemîl ve vâkı'a olan mu-
 hallefât-ı mevtây-ı askeriyyenin mûcib-ı tahrîr olanla -
 rını tahrîr ve terkım ve beyne'l-verese bi'lfarîzetü-ş -
 şer'iyye tevzî' ve taksîm eyleyip bakiyye-ı müddet-ı

Şer'iyyeni kazâ-ı âhardan tekmîl eyleyesin vesselâm

El Fakir el Seyyid Yusuf el Hâdi Mu'asker Anadolu

(96)

Partiye nâmı ile alınan para

Ekâdî kudâtü'l-Müslimîn Evâli Vülâtü'l-uvahhidîn -
 ma'âdinü'l-fadâil ve'l-yakîn râfi'î a'lâmü's-şerîat ve'd -
 dîn vârisî ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el muhtassûna -
 binezîdî inâyeti'l-Melikilmu'în Anadolunun orta kolu bi -
 yemîn ve yesâriyle nihâyetine varınca vâkı Mevâliy-yı fi-
 nâm sîdet fadâ'iluhum ve mefâhirü'l-kudât ve'l-hükkâm ma-

ilâhî'l-fadâil ve'l-keîâm kudât ve nüvvâb zîde fadluhum
 ve nefîhîrû'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vü-
 cûd-ı memleket ve bilcümle iş erleri zîde kadruhum tev-
 sîf-ı nefî'-ı humâyun vâsıl oluncak ma'lûm ola ki hilâ-
 fetsinât-ı mülûkâneme mevhibe-ı Cenâb-ı Kabb-ı İzzet
 olan şîme-ı kerîme-ı şefkat ve rikkat muktazâsınca inâye-
 t-ı himmet-ı vâlâ tühmet-ı tûcidârânem semt-ı adâlet -
 vâsılma ma'tûf dâire-ı aktûr-ı hayriyet âsâr-ı hidivâ -
 den istihsâl-ı âsâyış-ı hâl-ı enâm ve istikmâl-ı ârâmi-
 ş-ı bal-ı havâss ve âmm'e masrûf olduğu misillû taraf-ı
 şîref-ı şehriyârânemden mansûb vulât ve mutasarriffin-
 den himâyet-ı fukarâ ve sıyânnet-ı aceze ve zu'afâ em -
 r-ı ehemmîne dikkat ve uhde-ı ubûdiyet ve memûri -
 yetleri idüğü âşikâr ve bu dakikaları gözetip zîr-ı des-
 tâne olan ehâlîfe fukarâya bir gunâ ta'addiye mecbûr ol-
 maları irâdesiyle havze-ı hükûmetlerinde olan kâffe-ı
 iltizâmât kendilere ihâle kılınarak tevsîf-ı dâire-ı ma-
 âş ve intifâ'larına i'tinâ olunmuş ve ol vechle sekene-
 lâr-ı memleket ve aceze-ı ra'iiyyet bârgerânı müstelzim-
 olar evzâ' vuku'una mahal kalmamış olduğu bedîhî ve be-
 lîğîr iken uhdelerinde olan eyâlât ve elviyeden beher -
 den kart esnâsında Martiye nâmiyle akçe tahsîl eyledik-
 leri bi'l-iktizâ tebeddülât vuku'u ile sâbık ve lâhik -
 olanların sarrafları beynlerinde bedel-ı iltizâmât vesâ-
 liden dolayı Darbhâne-ı Âmiremde rü'yet olunan muhâsebe
 defterlerinden müstebân olarak keyfiyet ma'lûm-ı şâhâ -
 den olup sâye-ı şevketvâye-ı pâdişâhânemde mansûb zabt-
 eden bilcümle vüzerâ ve mîr-ı mîrân gerek semere-ı il -

tizâmât ve gerek vakt-ı hazerde hengâm-ı seferde se-
feriyye misillû muktenât vesâir vâridât adem-ı kana'at-
ile bir kat dahi Martiye ta'biriyle akçe almaları iz'â-
c-ı fukarâyı mûcib olacağı zâhir ve min külli'l-vücûh -
mizâc-ı adâlet imtizâc-ı mülûkâneme münâffî ve muğâyir -
olmaktan nâsî zîr-ı zılâl-ı merâhim ve esfâk-ı şâhânem-
de müstazill olan fukarâ ve zu'afânın himâyet ve sıyâ -
netleriyle taraf-ı eşref-ı mülûkâneme bir kat dahi is -
ticlâb-ı da'avât-ı hayriyyeleri zımnında fî mâ ba'd e -
yâlet ve elviye mutasarrıfı bulunan vüzerâ ve mîr-ı mî-
rânının ahzât eyledikleri Martiye nâmiyle fukarâdan bir
akçe almamaları husûsuna irâde-ı merâhim'âde-ı mülûkâ -
nem ta'alluk edip ol bâbda inâyet efzây-ı sudûr olan -
hatt-ı humâyûn-ı şevketmakrûn cihândârânem mücebince bi
lcûmle vülât ve mutasarrıfıne tenbîhi hâvî bilfi'il Sadr
âzam şiyem ve vekil-ı mutlak kaviyyü'l-himem ta-
afından başka başka mü'ekkid tahrîrât itâre ve tisyâr-
olunmuş olmanın i'lâmen ve ifhâmen işbu emr-ı celîlü'l-
kadrîm ısdâr ve Sadrâzam tatarlarından kudvetü'l-emâsil
ve'l-akrân zîde kadruhûlâmed ile tisyâr olunmuştur imdi
siz ki mevâliyy ve kudât ve nüvvâb vesair mûmâ ileyhim-
siz keyfiyet ma'lûmunuz oldukta mazmûn-ı fermân-ı adâ -
letünvânımı zîr-ı hükûmetinizde her kese i'lân ve fuka-
râ ve zu'afâ haklarında bu vechle dahi erzân kılınan me-
rhanet-ı seniyyemi sağîr ve kebîr cümleye işâ'at ve be-
yân ettiriniz bundan sonravülât ve mutasarrıfın taraf -
larına ihdâs eyledikleri Martiye nâmiyle bir nesne ver-
meleri ve her hâlde himâyet ve sıyânet olunarak sâyei

merâhimvâye-ı pâdişâhânemde âsâyış ve istirâhatları ile
du'ây-ı devâm-ı ömr ü şevket-ı şâhâneme muvâzabiyyet ey-
lemeleri vesâ'ilini istihsâle ihtimâm ve dikkat ve hilâf-
ı-ı rızâ vaz' ve hâlet vuku'unu tecvizden begâyet tevak-
kî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâd-ı

olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech- i
mevrûh üzre şerefyafıta-ı sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-it
tibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûnu itâ'at makrûnu
le anel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyle-
yesiz göyle bilesiz alâmet-ı şerifeme i'timâd kılasız
İad vasala ileynâ

Mî. 3 Receb 1241

(97)

Ma'dene aid hesab müfredâtı

Lâ'is-ı defter oldur ki İşbu bin iki yüz kırk bir-
senesine mahsûben şâbân'ülmuazzam yirminci gününde Lâ'in -
kazâsının mart salyânesinin vakti duhûl ve ber mu'tâd -ı
kadın ma'den-ı Humâyuna verilegelen bedel-ı kömür ve boh-
ça bahâ ve ikrâmiye vesâir âidât ve sâbık voyvoda Hacı -
İusuf ma'rifeti ve şehir vekîli Doğos zimmi yediyle def-
terleriyle vâki olan masârifât-ı kazâ ve sâbık Serdâr Os-
man ağıaya mürûr u ubûr edenlerin verdikleri mihmandâriye
leri ve kirâcıbaşıya verilen i'âne ve Boşadı ve âhar ku-
râların masrafları ve mukannen olan harc-ı imzâ ve zâbi-
tan tahsildâriyeleri vesâir masârifât cümle müvâcehesin-
de kirâ'at olundukta ba'del-kubûl ma'rifet-ı şer' ve cüm-
le ma'rifetiyle beyne'l-verimdâr ta'yîn ve taksîm olunan
müfredât-ı salyâne defteridir işbu sicill-ı mahfuza kayd ş

- Bir mu'tâd-ı kadîm .a'den-ı humâyuna verilegelen
bedel-ı kûmûr ve bohça bahâ ve bedel-ı iltizâm ve
hazîneye ikrâmiye 12730
- Levletlâ veliyyü'n-niam efendimize ve kethudâ
beye ve hazînedâr ağaya ve dîvân katibi efendi-
ye ve sim kâtibi efendiye ve dördüncü gelen mü-
bâşire hizmet ve harc-ı buyruldu ve çavuşlara
ve kûrk avâidi ve harc-ı bâb 10900
- Voyvoda Ağanın verdiği 5000
- Memleketli ma'dene varıp gelinceye kadar mürûr
ve ubûr edenlerin mihmandâriyesi ve konak kirâsı
voyvoda ağaya üç günlük ta'yînât ve saraydâr mâ-
hiyesi ve pazarbaşıya dellâliye 1455
- Şehr vekili Doğos yediyle konak masrafı 390 ve
perîşân kurâlardan tahsîli adîmü'l-imkân olan
salyâne kesri 940 ve masârif olunan akçelerin
alınan mahallelere verilen fazı 585 1915
- Şehr vekili bir senelik mâhiyesi 900 32000
ve yazıcı ücreti 150 ve salyânedan alınan
rubu' noksan 60 1110
- Mart da'vetinde efendilere ve ağalara şehir ve
kurâ çorbacıları ma'dene varıp gelmelerini iki
yağlı ve civan kiralari ve esnâ-i râhta ve
ma'dende olan masârifleri 1048
- Şehr vekili Berkiz yediyle olan konak masrafı
336 Erko Maryesinin bâ defter-ı müfredât masâ-
rifleri 551 ve Bekir Maryesinin salyâne husûsuna
ma'dene gittiklerinde olan masâriflerine i'âne 150 1037

- Cibnes karyesinin ma'den masrafı 100 ve kethüdâ
 357 ağa yediyle bâ defter-ı müfredât masârifleri
 357 sâbık kethüdâyeri Mehmet Ağa yediyle olan bâ-
 defter-ı müfredât masârifine i'âne 141 598
- Veli başı ve Tüfenkçi başıaga altı pâre karyeler-
 de bir gece beytütet eylediklerinde olan masârif-
 lerine i'âne 600 ve Havril karyesine 250 ve
 Leznîşin karyesine 150 1000
-
- 36792
- Menzil için kirâcıbaşı Osman Ağaya i'âne 5000
 ve ber mu'tâd voyvoda ağaya el lâc Cafer Ağanın
 masârifine i'âne olunan 4500 9500
- Çatıroğlu için buyruldu getiren tatara verilen
 40 ve Ovacıklı Ekrâdı için buyruldu getirene veri-
 len 10 ma'denden gelip Gümüşhâneye giden emine
 koşulan cebelû'ya 112 162
- Ma'denden gelip Kuruçaya giden darphâne çukadâ-
 rına koşulan cebelû 'ya 64 ve voyvoda konağına
 seril ve pencere masârifleri 57 Gümüşhâne Emîni
 Ali beye mekkâriye hayvan kiralari 105 226
- Kütüğe giden kelek kirası 14 kapaya ve tulum
 parası 330 kütük ağasına kahve parası 50 ve
 salyânelerine verilen yirmi iki 326
- Kütüğe gelen Yusuf gavvâs'a verilen hizmet 125
 ve kahve duhan parası 12 ve kütük için voyvoda
 ve serdâr adamlarına verilen 30 167
-
- 47274
- Kütüğe gelen gavvâs'a verilen bahşış 25

- Lehçilere barut ve kurgun bahâsı 12 bâ emr-ı
 âlî matlûb buyrulan on bin aded kütûğe gelen
 ağaya hizmet 300 ve sekbanına verilen 10 347
- Erzincanlı hâkim efendiye üçgünlük yevmiye 80
 mîri akçesi tahsiline gelen adama 25 sefine
 kütûğu için gelene ve kayacılar hizmet 20
 ve kömüre gelen gavvâs'a 75 200
- İacı Osman Ağa'nın komakısına 15 adâlet emri-
 ni getiren tatarlar verilen hizmet 25 bâ buyruldu
 Ahırâd için gelen mübâşir ağa'ya hizmet 350
 Ali'metullah Bey'in hayvan kiralarına 52 442
- Salyâne hususuna emir getiren gavvâs İacı
 Ahmet ağaya verilen hizmet 200 salyâne husûsu
 için Âsîtâneye giden sâ'îye ücret 155 tüfenkçi
 başı ağaya ve odabaşına ve alemdâr ve çavuşlara 140 495
- Daşçukadâr ağanın getirdiği ma'den mahpuslara
 hayvan kirası 14 tüfenkçibaşı ağanın mihmandâ-
 riyesi 328 Ahmet gavvâs'ın Kemahtan ma'dene ge-
 tirdiği yük kiraları 15 375
-
- 49115
- Osman Ağanın salyâne gününden Muharrem'in on ü-
 çüncü gününe kadar süvâri ve piyâde mihmandâ-
 riyesi 948 umûr-ı mühimme ile devlet-ı aliy-
 yeden in'âm emriyle ve efendimizin buyrulduzu
 ile gelen ulakların kiraları 472 1420
- Kenzil için ma'den tatar ağasına verilen 250
 tüfenkçi başına mekkâriye 10 ve tüfenkçibaşı
 ağaya esb bahâ 400 kömür husûsuna memlekettten

Delu beyi ağaya gönderilen adama hizmet 50

710

- Halyâne husûsuna mukaddem giden adamların masârifleri ve hizmet mübâşiriye 1495 kayapalara verilen 310 yukarı giden kelek kiralari 14 kütüğe gelen çavuş Hüseyin Ağaya 125

1944

- Kütük ağasının sekbânlarına verilen 22 voyvoda ağası ve serdar ağanın kütüğe mukayyed olan uşaklarına hizmet 30 kütüğe gelen çavuş Hüseyin Ağaya kahve ve duhan 12 kütük ağası Hacı Ahmet Ağayakahve parası 50

114

- Bâ buyruldu Behirbeli vesâir mahallere tutulan bekçiler kırk neferi kırk kuruştan 1600 ve iki bölükbaşısıya 400 hâkim efendinin yevmiyesi 80 bekçi husûsuna ma'dene giden sâ'ie 10

2090

55392

- Menzile emir götüreren peşkir ağası İbrahim Ağaya hizmet 225 Delubaş ağaya verilen esb bahâsı 400 ve yine Delibaş ağaya piştov 200 konakçı Vişlo ağa ve alendâr ve kâtübine ve kökekler ağasına 210

1035

- Def'a konakçıya ve çavuşlara verilen 204 Delubaş ağanın bir gecelik mihmandâriye 157 bekçiler için gelen sekbana 10 def'a behrebeli bekçilerinin sığır mâhiyeleri 2000 ma'dene giden sâ'ie 12

2383

- Daşçavuş Mustafa bey bekçiler için ma'dene gidip gelmesi 150 beher sene Arapgire verilen maktû' 23 delubaş ağanın altıbanîkaryeye vesair kurallara koşulan mihmandâ ra 40

213

- Moruçaya giden infidar ağasının mihmandâriyesi
23 yolların ta'mîri için usta Serkiz ve usta
Mihâile verilen 1590 Muharrem'in ondördüncü
gününden Rebî'ülâhîrin evâsıtına kadar Serdâr
Osman Ağaya mihmandâriye 917 2535
- Bekçilerin Rebî'ülûlâ ve Rebî'ülâhîr mâhiyele-
ri 4000 yol tezkiresi için ferman getiren
tatara 35 hâkim efendiye üç günlük yevmiye 80
ma'dene gidecek şa'îr için gelen segbana 10 4125
- Delubaşı mihmandâriyesi ser- 65685
- dâr ağaya 67 çamaşır ağası mihmandâriye 15
kaftan ağası mihmandâriye 30 ibrikdâr ağaya
mihmandâriye ve başçukadâr ağa mihmandâriye
44 selam ağası ve çamaşır ağa mihmandâriye 355 511
- Köprünün ta'mîri için bir kelek dut ağacı ve
hizarcılara 18 yolların ta'mirine tahta ve
sepet ve kazma ve kürek ve ve ip 61 Ova-
cıklı için buyruldu getiren kalağasına 325 404
- Selam ağasının kurduna 18 def'a çamaşır ağa-
sının mihmandâriyesi 49 Luştan ma'dene giden
şa'îre verilen çuval 62 tebşir buyruldu getiren
Yusuf Ağanın mihmandâriyesi 53 182
- Musufağaya hizmet 250 segbanına 10 arpa emi-
ninin mihmandâriyesi 31 duhancıbaşı Kemah'a
giderken mihmandâriye 19 Moruçaya dâvet için
Giden ağanın mihmandâriyesi 15 326
- Moruçaylı Enbiyâoğluna mübâşir giden ağanın
mihmandâriyesi 13 sultan müjdesine gelen tatara 25

Lebî'ülâhîrin on dördünden çaban beşine kadar	
Osman ağanın mihmandâriyeleri	914
- İaci Osman Efendi bu tarafa teğrifinde verilen	
esb bahâ ve Emîr-ı İlac Paşanın karındaşı gel-	
dikte tüfenk ve takım bahâları 850 in'âm olu-	
nan menzil duvarı ücreti	153
	1003
	69064
- Ber mu'tâd-ı kadîm voyvoda ağaya tahsildâriye	
ve kethudâ ve kâtibine harc-ı bâb	1650
- Voyvoda ağanın ma'dende ve esnâ-ı râhta	
olan masârifî	900
- İfâkin Efendiye harc-ı imzâ 2000 ve ma'den	
masrafı 300 ve kâtibine 400 ve harc-ı bâb	
200 ve mahzariye 30	2930
- Serdâr ağaya ber mu'tâd-ı kadîm tahsildâriye	
375 ve ma'dene varıp gelme masârifî 200	575
- İakib ağanın tahsildâriyesi 200 ve kethudâ	
yeri ağaya tahsildâriye 250 ve ma'den masrafı-	
na i'âne 180	630
- Meşke Maryesine i'âne	100
	75849
Lotyari lahiyesinin hums hisseleri ihrâc	15169
	61830

(98)

İuf'alık kaydı

-Şin Kasabası mütemekkinlerinden Çenazoğlu İstefan vele
 -ı İlgırdıç huzûr-ı şer'a gelip şöyle ıkrâr eder ki Çe

hazoğlu mahallesinde kâin bahçe-ı mezbûresini Totovaoğlu
lu Karabet veled-ı İsteran nâm-ı zimmî bir kıt'a bahçe-
mülkünü âhara bey'eylediği istimâ'ım olup ittihâz-ı şuf
'alığını sicille kayd ediver dedikte işbu mahall'e kayd
olundu

(99)

şuf'alık kaydı

Kürkçü mahallesinde vâki lekimbaşı mülkü âhara be
y'olunduğunu kürkçü İokas veled-ı Doğos zimmî ittihâz-ı
şuf'a ve iddi'â-yı zilyed olduğu bu mahall'e kayd ş

(100)

şuf'alık kaydı

Kürkçü mahallesinde kâin kilimbaşı mülkü âhara bey
'olunduğu istimâ'-ı anda Doğos veled-ı Sahak zimmî it-
tihâz-ı şuf'a ve taleb ve iddi'â-ı zülyed olduğu bu ma-
hall'e kayd ş

Hi 19 Rebi'ülâhir 1242

(101)

şuf'alık kaydı

İçin Kasabası sükkânından Çolak Osman Beşe nâm ki-
mesne Meclis-ı Şer'a gelip şöyle da'vâ ve takrîr-ı ke-
lâm eder ki Sandıkbağında Doldervaz kurbunda vâki Kova-
lak Cenazoğlu mülkü bey'olunmuş şuf'adârıyım bugün is-
timâ'ım olup ihbâr eyledim merkumu ihzâr edip şuf'a ol-
duğum hasebiyle şer'an tâlibim dedikte kayd ş

Hi 15 Şevval 1241

(102)

şuf'alık kaydı

Ortacâmi kurbunda Macı Muh Bey Mahallesi sükkânın -
 dan İbrahim bin Mustafa nâm kimesne Meclis-i şer'a gelip
 şöyle da'vâ ve takrîr-i kelâm eder ki menzîlim ittîsâ -
 lında Karaçetin zâde Ali Ağa menzîlini âhara bey'eyle -
 miş ben diyâr-ı gurbette idim bugün geldim menzîl-i mez -
 bûra ben şuf'ayım âhara verdirmem şer'an şeffi' olursam -
 matlûbumdur dedikte kayd ş

İ 3 Zilhicce 1241

(103)

şuf'alık kaydı

Mahmut Çelebi mahallesi sükkânından İbrahim bin Ma -
 lil nâm kimesne Meclis-i şer'a gelip şöyle da'vâ ve tak -
 rîr-i kelâm eder ki mahallemiz sükkânından Arapzâde Be -
 hir Ağa Cirmi Mahmud'un haffdi Mehmed'e bey'eylediği ba -
 hçeye şeffi' ve hakk-ı şuf'alık benimdir benim haberim -
 yok idi şimdi istimâ'ım oldu dedikte kayd ş

Pi 5 Zilhicce 1241

(104)

şuf'alık kaydı

Eriki Mahallesiinde kâin Kalenderoğlunun mülkü âhara
 bey'olunduğunu şuf'adârı Mustafa Ağa istimâ'-ı anda it -
 tihâz-ı şuf'a ve taleb eylediği işbu mahall'e kaydolun -
 du

M 27 Rebi'ülâhir 1243

(105)

Menâzile zam yapılması

Memâlik-ı mahrûsada cemî'-ı menâzile onar para
dahi zam ve otuzar paradan görülmek için su -
dûr eden emrin sûreti kaydıdır

Müstûr-ı mûkerrem müşîr-ı mufahham nizâmü'l-âlem -
müdebbir-ı umûr-ı'l-cümhûr bi'l-fikrissâkib mütemmim-ı -
mehâmmü'l-enâm bir-re'yissâib mümehhid-ı bünyâne'd-dev-
leti ve'l-ikbâl müşîd-ı erkâne's-saâdeti ve'l-iclâl el-
muhtassu bisunûf-ı avâtifi'l-melikilâlâ ma'âdin-ı humâ-
yunum emîni vezirim el Seyyid Sâlih Paşa edâme'elâhu Ta-
âlâ iclâlehû ve mefâhirü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l
fadâil ve'l-keâm zikr-ı âti kazâların kadıları ve nâib
leri zîde fadluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân
ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erle-
ri zîde kadruhum tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak
ma'lûm ola ki mes'adet-ı hâl-i fukarây-ı ra'iiyyet niye-
t-i hayriyesiyle bundan akdem memâlik-ı mahrûsetü'l-mesâ-
lik-ı şâhânemde vâkî mecmû' menâzil kirâyâ tahvîl olu -
narak ba'dazin asıl umûr-ı mühimme ile âmed u şed ede -
cek hademe-i devlet-i aliyyem ve tatarânın saat başına
yirmişer para hesâbiyle ücretleri cânib-ı mîrîden ve yed-
elerinde ücret-ı menzil ahkâmı bulunanların ol vechle
ücretleri kendi taraflarından verilnek üzere bâ irâde-i
seniyyem bâ evâmir-ı aliyyem her tarafa i'lân olunmuş
ve muahharan her menzilin altı mâh zarfında mecmû' mas-
rafları ve ecrinden hâsıl olan ve mühimme olarak veri-
len mebâliğin keyfiyyeti Sadrâzam tarafından tahrîrât
isti'lâm kılınmış olduğuna mebnî ol bâbda tevârüd eden

defâtir ve evrâk vesâire me'âllerine nazaran ücret ola -
rak ulaklardan alınan ve mühimme için cânib-ı mîrîden ve -
rılması iktizâ eden mebâliğ'den başka her bir mahallin
menzili bir takım zâid masârif ile idâre olunmuş ve mu -
kaddem vürûd eden defterler ile muahharan gelen defâtir
birbirine uymuş olduğuna binâen menâzil-ı mezkûre işle -
yecek kolları ve lüzûmu olan/bargirleriyle bir senede muh -
tâc olunacak sahîh masrafları yaz'lı ve kışlı tahmîn ve
mürûr u ubûrun killet ve kesretine göre gereği gibi tah -
kîk olunarak iktizâ eden defter sıhhat eserleriyle keyfi -
yeti ig'âr olunmak bâbında kemeli ve Anadolu câniblerine
kadrâzam tarafından tastîr ve tesyîr olunan tahrîrâtta ce -
vâb olarak bu def'a tevârûd eden tahrîrât ve i'lâmât ile
gelen defâtire nazaran menâzil-ı mezkûreden ma'âlin-ı hu -
mâyunuma tâbi' Livâ-ı Arapgir ma'a Lâğın ve ve Erga -
ni ve İzoli ve Malatya ve Hasan Patrik ve Hasan Çelebi -
kazâlarında kâin menzillerin masârifî bir yük yirmi se -
kiz dört yüz kuruşa bâliğ olmuş ve mukaddemâ bilcün -
le menzillerin kiraya tahvillerinde kat'olunmuş olan sa -
at başına yirmişer para ücret ile idâre mümkün olamadı -
ğundan onar para/dağı zam ile otuzar paraya iblâğ olunmuş
tevârûd eden tahrîrât ve i'lâmâtta inhâ ve istid'â olun -
muş olduğuna ve vâkı'â her taraftan yirmişer para ücret
ile besleyecekleri hayvânât ve gerek sair masârifleri id -
dâre olunamayacağı anlaşılmış olduğuna binâen saat başına
otuz para ücret her tarafa göre hadd nisâbında olmakla
alel'umûm mecmû' mahalde otuz para ücret kat' ile buna
karar verilmek ve elhâletü hâzihî menzillerin ref' ve

ilgâsiyle her tarafta kira usûlu icrâ olunarak ba'dazın-
umûr-ı mühimme ile gidip gelecek hademe ve memûrîn-ı sâ-
ireye verilecek hayvânâtın mikdârına ve mahall-ı memûre-
lerinin mesâfesine göre işbu ikiyüz kırk bir senesi rûz-
ı hızarından itibâren saat başına otuz paradan iktizâ e-
den ücretleri nakden kendilerine i'tâ olunacağına ve ba'
del-yevm memâlik-ı mahrûsam ehâlî ve fukarâsı masârif-ı
menzil ^{al} bargirânından külliyyen halâs olacaklarına mebnî
bu mukâbelede kable'n-nizâm bazı mahallerin vürûd eden .
defterlerinde bilinen menzil masâriflerinin mikdârına na-
zaran defâtiri vürudlanmayan mahallerin dahi onlara kı -
yâsen bilcümle eyâlet ve elviyeden kadîm menzil masârif-
lerinin ögrü derecesinden noksan ve tis'i mertebesinden
ziyâdece ^{ma} olmak üzere cânib-ı hadd-ı i'tidâlde olarak ref'
-ı menzil bedeli umûr-ı mühimme ile memurlara verilecek
ücret kâfi görüldüğünden ol vechle tertib olunup ber min-
vâl-ı muharrer işbu sene-ı mübâreke rûz-ı hızarından iti-
bâren umûr-ı mühimme ile gidip gelecek ve tatarânın.
ber mûceb-ı nizâm iktizâ eden saat başına otuzar para üc-
retleri cânib-ı mîrîden an-nakd kendilerine i'tâ oluna -
cağından o makuleler vesâir gayr-ı mühimme ve gerek ken-
di umûr ve maslahatları için âmed u şod edenler dahi bi-
necekleri hayvânâtın iktizâ eden ücretleri kendileri ver-
mek lâzım geleceğinden fî-mâ-ba'd mühimme ve gayr-ı mü -
himme gerek hademe ve memûrîn ve tatarân ve gerek sâir
murûr ve ubûr edenlerden ellerinde menzil ahkâmı olsun .
elmasın hiç bir kimseyi kirâcıbaşı ile ücretsiz irkâb et-
meyip cümlesinden saat başına otuzar para ücretleri alı-

narak öylece ırkâb olunması ve zinhâr bu mikdar ücretten ziyâde ve bahâne-ı âhar ile bir nesne taleb olunmaması ve ehâlî ve fukarâ kiraya tahvilden mukaddem dâçâr oldukları menzil masârifinden sâye-ı şâhânemde ve ba'dazın bi'l-küllîye vâreste olacaklarından fakat umûr-ı mühimme ücreti mukabele menzil masârifinden ögrü mertebesine kârîb olarak bu def'a ma'âdin-ı humâyunuma tâbi Livâ-ı A - rapgir ma'a Eğinden bi'l- dörtyüz ve Harbirot Kazâsından dört bin kuruş ve Ergani Kazâsından dört bin kuruş ve Izoli Kazâsından üçbin beş yüz kuruş ve Malatya Kazâsından dört bin kuruş ve Hasan Patrik Kazâsından iki bin iki yüz elli kuruş ve Hasan Çelebi Kazâsından iki bin iki yüz elli kuruş ki cem'an yirmi bin dört yüz kuruştan ref'-ı menzil bedeli tertib olunmuş olmağla tevzî ve tahâsilinde dahi fukarâya hiffet olmak için bedel-ı mezkûrunun nisfî rûz-ı Hazârda ve nisf-ı âharı dahi rûz-ı Kasımda senede iki taksît ile tevzî ve e dâ olunmak üzere taksît-ı evveli olan on bin yedi yüz kuruş işbu rûz-ı Hazir tevzî'ine idhâl ve tahsîl ile câ-nib-ı mîriye ba's ve teslim edilmesi ve işbu bedel akçesi yalnız aslından menzilkeş veyahut menzile merbût olan kazâlara mahsûs olmayıp gerek menzilhâneli gerek menzilhânesiz kazâha-ı mezbûrenin müstemil olduğu karyelerin mecmû'una sâir mürettebât-ı mîriyye misillü ta'dîl ve tesviye şurûtu üzere tarh ve tevzî' olunması ve zinhâr zinhâr işbu bedel akçesi vesiylesiyle fukarâdan hizmet-i mûbâşşiriye vesâir guna bir akçe ve bir habbe ziyâde alınması ve sene âhîrinde bedel-ı mezbûrun keyfiyet-ı tev-

zî'i bilinmek ve kalemine kaydolunmak için her bir fukarânın sicillât'tan muhrec mamzî müfredât tevzî' defterine Dersâdetime irsâl olunması ve kirâ usûlunun icrâsından beri masâlih-ı mühimmeye memur olan hademe ve tatarâna verilen in'âm ahkâmında ücretleri ba'dehû cânib-ı mîrî - den verilnek üzere yazılmış olup ancak menzil maddesinin. Milliyen ref'ine mebnî kazâhâ-ı mezbûreden cânib-ı mîrî - ye tertîbî iktizâ eden karşılık akçesi ol vakitten beri tertîb ve tahsîl olunmayarak bu defa işbu sene-î mübâreke rûz-ı lîzârından itibâren berây-ı tertîb kılınmış ve ol - vechle verilecek mühimme ücreti masârifî şimdîye değin - tertîb ve tahsîl olunan karşılık akçesine mahsûb ve mu - habil olunarak masârif-ı mezbûre memleketçe ne vechle - mâre ve rû'yet olunmuş ise öylece kazâlara tevzî ve tah - sul ile yerli yerine te'diye kılınması ve ber minvâl-ı - muharrer tertîb olunan bedelin rûz-ı lîzârda tevzî ve ta - hâsul olunacak nisîf bedelin rûz-ı lîzârdan sonra nihâyet

iki mîh zarfında mahallerinden celb olup ol müddette celb ve tesellüm olunmadığı halde kapı kethüdâları ma - rifetleriyle vulât ve mutasarrîfîn Dersâdetimde sarf - raflarından ahz ve istifâ olunmak üzere kapı kethüdâların - dan bîned alınması ve ba'dazî menzilhânelerde hiç kimes - neye meccânen yem ve yiyecek verilmeyp hademe-ı devlet - î alıyyenden memûriyetle tağraya azîmet edenlere ve ge - rek vüzerâ ve mutasarrîfîn dâirelerinden hasbe'l-maslaha kazâlara gönderilenlere memleketçe konak verilegeldiğîn - en bunların ber minvâl-ı kadîm memleketlerde münâsib ko - nakhâlara misâfir verilmek üzere asıl menzilhâneye inen pi -

yâle ve tatar ve çukudâr vesair bu misillü ulaklara men-
 zilhânelerden meccânen yem ve yiyecek verilmeyip istedik-
 leri halde kendileri akçeleriyle almasını ve fî mâ ba' d
 menzilhânelerin bu vechle idâresi için her bir mahall'de
 vâli ve hâkim ve mütesellim ve zâbitân ve vücûh-ı memle-
 ket ma'rifetleriyle birer muktedir ve müstakîm adamlar .
 bi'l-intihâb kirâcıbaşı nasb ve ta'yîn olup tedârik e-
 deceği hayvânâtın dahi tuvânâ olarak ulaklar dahi tevkif o-
 lunmaması ve bundan böyle menzilhânelerde tuvânâ ve ya -
 rar kira hayvanları beslenip âmed u şed eden ulaklara a-
 ğır ve amel manda hayvan verilmemesi ve ulaklar bâhusus
 umûr-ı mühimme-ı müsta'cele gidenler zinhâr bargire in -
 tizâren alıkonulmayıp derhal bargirleri çekilip bindiril-
 mesi ve bir menzilhânedeki diğer menzilhâneye kadar kaç
 saat ise fakat ol hesab üzere otuz paradan ücretleri ve -
 yiyecek almışlar ise i'tidâl üzere onun akçesi alınıp bun-
 dan fazla menzilhâne avâidi ve sürücü bahşığı nâmı ve nâ-
 m-ı âhar ile bir akçe talep olunmaması ve ulaklar yem ve
 yiyecek aldıkları sûrette ziyâde ve fâhiş bahâ alınmayıp
 be-râyic-i vakt üzere verilmesi ve ulaklardan bazıları ge-
 rek diyânetsizliğinden ve gerek menzilhâneye bir gunâ ne-
 sâniyetten nâşî suvâr olduğu hayvânâtı kasden itlâf e -
 der ise ol mahallin vâli ve hâkim ve zâbitânı ma'rifet -
 leriyle igbu fazâhat²e cesâret eden tatar vesair her kim
 ise telef eylediği hayvânâtın bahâsını tazmîn ettirilmek
 için hakikat ve keyfiyeti garezsiz Bersaâdetime bildiril-
 mesi ve hayvânâtı teleften vikayeten fî mâ ba'd her kim
 olur ise bir bargire almış vukıyyeden ziyâde yük yüklen-

neyip hilâfı cesûret edenler muâhaze olunması ve cemî'-i memâlikte seyyânî olarak saat başına otuz para ücret alınıp gerek devlet-ı aliyyem ulakları ve gerek sair hiç bir kimesneden otuz paradan ziyâde kira ve bahşig taleb ve ahz olunmaması ve cemî memâlikte bir menzilhânenen diğer menzilhâneye kadar kaç saatlik mesâfe olduğu aklâmında ve her bir yerde ma'lûm olduğuna binâen her mahallin mesâfesi kaç saat ise ulaklardan dürüstçe ol mikdâr ücret alınıp zinhâr hilâf-ı vâkî ziyâde saat haber verilerek bir akçe ve bir habbe ziyâde istenilmemesi ve'l-hâsıl zaman-ı adâlet ünvân-ı şâhânemde bir kimesne bir kimesneye cevri ve zulm ve ta'addî etmeyerek herkes vazîfe-ı memûriyete dikkat ve iğbu tenbîhâtın hilâfı harekete cesûret eder olur ise te'dîbât-ı lâıykası icrâ olunmak üzere lâzım gelen tenbîhât ve te'kîdât bi'l-cümle memâlik hâkimi sicillâtına kayd u sebt ve taraf-ı şer'den birer sûreti kiracıbağlıların yedlerine i'tâ ve ale'd-devâm muktazâsiyle amel ve hareket olunması hususları ittifâk-ı ârâ ile karar verilerek ol bâbda sen ki vezîr-ı müşârun-ileyhsin sana ve sair'e hitâben başka ve Rumeli ve Anadolu taraflarına başka başka evâmîr-ı aliyyem ısdâr ve kapı kethüdâları taraflarına ilm u haberleri i'tâ olundukta tesviyesi husûsu bâ-takrîr aynen ulyây-ı mülûkâneme lede'larz iğbu nizâm ba'dazın hiç bir vechle tebdîl ve tağyîr olunmayıp hilâfına hareket edenler tahkîk ve te'dîb olunmak üzere bil'ittifâk karar verildiği vechile icrâ ve Rumeli ve Anadolu'da olan vüzerâ vesair memûrîn yevmiyesiyile fukarâdan bir akçe çıkmamasına ve ücretsiz bir ferdi-

bargire suvâr ettirilmemesine ve menzilci ve kirâcılarının
 Heret kifâyet etmiyor diyerek hîle ve fesâdları ve vüze-
 râ ve sairinin tevzî'e masraf idhâli vuku'a gelmemesine
 beğâyet ihtimâm etmeleri her birinin gûş-ı hûşu'na şim -
 diden tamamca ilka olunup hîn-ı vukuunda derhâl bilâ e -
 mân tertîb-ı cezâdan başka mu'âmele olunmayacağı te'kîd-
 kılınması husûsuna irâde-ı kâtı'ay-ı mülûkânem ta'alluk-
 edip ol mazmûnda hatt-ı humâyun-ı mevhibetmakrûn-ı şâhâ-
 nem şerefyafta sudûr olarak mûcebince lâzimu's-sudûr o -
 lan diğer evâmir-ı şerîfem ısdâr ve tisyâr olunmuş ve ka-
 pı kethudâları taraflarına ilm u haberleri i'tâ olunmuş
 olmağla işbu nizam ilâ mâ şâ'a-^{lâ}hu Ta'âlâ düsturü'l- a
 mel tutulup zinhâr ve zinhâr hilâfı tecvîz olunmayarak a
 le'd-devâm kâmilten harf be harf icrâ olunmak üzere sicill-
 ı mahâkime sebt ve kayd olunarak ber vech-ı muharrer ka-
 zâhâ-ı mezbûreden müretteb bedel-ı mezkûrun nısfı olan -
 mebâlig-ı mezbûre on bin yedi yüz kuruş'a inzımâm-ı re'y
 ve ma'rifetin ve ma'rifet-ı şer'le ve cümle ma'rifeti ve
 ittifâkiyle rûz-ı hazır tevzî'ine idhâliyle kazâhây-ı mez-
 bûrenin müstemil olduğu kurâsına ales-seviyye ta'dîl ve
 tesviye . şurûtu üzere tarh ve tevzî ve yerli yerinden fi-
 câb ve iktizâ edenlerden tamâmen ve kâmilten tahâsîl ve -
 vakt u zamânîyle Deraliyyeme tavsîl ve hazîne-ı âmirem'e
 teslîmi husûsuna bezl-ı cull-ı himmet eylemek fermânım .
 olmağın mahsûsan işbu emr-ı âlişânım ısdâr ve irsâl olun-
 muştur imdi vusûlunda bâlâda beyân olunduğu üzere keyfiye
 t-i irâde-ı şâhânem mantûk-ı fermân-ı âli ünvânında ma'-
 lûmun oldukça ber vech-ı muharrer şerefyafta-ı sudûr

olan hatt-ı humâyun mevhibet-makrûn-ı mülûkânemin infâz -
 ve icrâsına kemâl-ı dikkat ve ber vech-ı muharrer kazâ -
 hâ-ı mezbûreden müretteb bedel-ı mezkûr'un nısfı olan me
 bâliğ-ı mezbûre en bin yedi yüz kuruğu inzımâm-ı re'y ve
 ma'rifetin ve ma'rifet-ı şer'le ve cümle ma'rifet ve it-
 tîfak ile rûz-ı hıızır tevzî'ine idhâl ile kazâhâ-ı mez -
 bûrenin müstemil olduğu bi'l-cümle kurâsına ale's-sevîy-
 ye ta'dîl ve tesvîye şurûtu üzre tarh ve tevzî' ve yerli
 yerinden tamâmen tahâsîl ve vakt u zamâniyle Deraliyyeme
 tavsîl ve Hazine-ı Âmireme teslimi husûsuna müsâra'at ve
 bu bahâne ile bir akçe ve bir habbe tevzî'e veyahut hilâ
 f-ı emr ve muğâyir-ı rızây-ı şâhaneme hareket tecvîz o -
 lunduğu bi't-tahkîk ihsâs olunur ise tertîb-ı cezâdan bağ -
 ka mu'âmele olunmayacağını iktizâ edenlerin gûş-ı hûş -
 larına ilka ederek vedf'ay-ı Cenâb-ı Rabb-ı İzzet olan
 fukarâ-ı ra'îyyet ve zu'afâ-ı memleketin her halde hıfz-u
 himâyesiyle infâz-ı emr-ı irâde-ı şâhaneme sarf-ı kül -
 lü miknet eyleyesin ve sen ki kudât ve nüvvâb ve a'yân
 ve zâbitân ve vücûh-ı memleket mûmâileyhim ve sairlersiz
 keyfiyet-ı irâde-ı şâhanem sizin dahi ma'lumlarınız ol -
 dukta muceb ve muktazâsı vechile amel ve hareket ve hi -
 lâf-ı rıza ve muğâyir-ı fermânım hareketi tecvîz ile mu -
 âhaze ve itâb olmaktan begâyet tehâşî ve mücânebet eyle -
 meniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum
 ki hükm-ı şerîfimle vardıkta bu bâbda vech-ı meşrûh üzre
 şerefyafte-ı sudûr olan işbu emr-ı şerîf-i âlişânım vâ -
 cibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-îmtisâlimin mazmûn-ı münfî -
 birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfeme i'ti -

mâd kılâsız

kad vasalâ ileynâ

Rî Gurre-ı Ramazan 1241

(106)

Yeniçeriligin kaldırılması

Yeniçeri ve Berdârı ref'olması için sudûr

olan buyruldu sûretidir

Şerî'at-ı şî'âr Eğin Kazâsı mâ'ibi feyizlû efendi ve -
 müftisi salâhatlû efendi zîde fazluhumâ ve kudvetü'l-e -
 mâciâ ve'l-âyân voyvodası izzetlû laci Câfer Ağâ zîde me
 aduhû ve vücûh-ı memleket ve umûm ehâliy-yı vilâyet inhâ
 olunur ki bir müddettenberi Yeniçeri Ocağının derûnun da
 deli dolu ecnâs-ı muhtelife karışıp giderek yeniçerilik-
 ve ünvânı şakâvet ve isyân demek derecelerini kesb-
 cylemiş ve devlet-ı kaviyy-ı şevket-ı aliyyeye pekçok gâ
 ile îrâs ettirmiş olduklarından bu defâ cümlesi gazab-ı
 ategnâk-ı mülûkâneye mazhar olup bundan böyle yeniçeri
 ocağının nâm ve nîşânı külliyyen mahv u ilgâ olunarak
 onun yerine müceddeden mansûr-ı Muhammedî nâmiyle din ve
 devlete yarayacak asâkir tahrîr ve tertîbine şer'olunmuş
 ve fî mâ ba'd Yeniçeri nâmı ma'dûm olduğu misillû kanûnı
 ocak dedikleri şeylerin dahi ibtâli lâzım gelmiş olduğu-
 sizler ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz ma'lûmlarınız ol -
 duktâ ba'delyevm kazâ ve kasaba ve kurâlarınızdan bir fe
 rdâ yeniçerilik ünvânından bulunmayarak ve her bir mahal-
 le berdârlık husûsu ref' ve lağv-olunarak berdâra dair.
 olan masâlih ma'rifet-ı şer'le ve a'yân ve voyvodalar ma'
 rifetleriyle görölmeğe dikkat ve her kim bu nizâm-ı

haseneye mugâyir harekette bulunup yine serdarlık ve yeni
gerilik iddi'asına musır olurlar ise cezâsı tertib olu-
nacağı ve bundan böyle şeref'ten olanların mâkibü'l-es-
rife ma'rifetleriyle ve şeriften ma'adâ kim olur ise ol-
sun te'dîbi muktazî oldukça memleketin voyvodaları ma'-
rifetiyle icrâ olunup yeniçerilik ve serdarlık ünvanı -
kalkıp her kes irâde-ı kerâmet-irâde-ı pâdişâhî üzere
'tâ'at ve inkiyâd'a dikkat etmelerini cümleye i'lân ve
'pâ'at ve bu vechle ta'ahhüd ettirerek ma'rifet-ı şer'le
ta'ahhüdlerini müş'ir i'lâmına tarafınıza irsâle müsâ -
beret ve bu usûl'un mugâyirî hareket şöyle dursun bir -
söz söylemeye cesâret eden olur ise hakkından gelinmek-
için isim ve şöhretleriyle huzûrumuza i'lâma mübâderet-
eylemeniz bâbında tenbîhen ve tehdîden Divân-ı La'âdin-
ı humâyûn ve Gümüşhâne ve Livâeyn ve Bozok ve Malatya -
dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve gavvâslarımızdan -
topçu Hacı İbrâhim Gavvâs ile irsâl kılınmıştır bimenni
hî Ta'âlâ vusûlunda gerektir ki ber mûceb-ı buyruldu
emel ve hareket ve hilâfından ziyâde tehâşî ve mücânebet
eyleyesiz deydü

ad vasala ileynâ

fî 9 Muharrem 1242

(107)

Serdârlik mektûbu

Serdâr Osman Ağanın Serdârlik mektubu kayıdır

Şerî'at-şîâr Eğin Kadısı Efendi zîde fazluhû ba'de .
 eselâm inhâ olunur ki taht-ı hükûmetenezde serdâr olan-
 def'olunup yerine üslûb-ı sâbık üzre kudvetü'l-emâsil -
 ve'l-akrân ser turnâyî Osman Ağa zîde kadruhû serdâr -
 olan nasb ve ta'yîn olmağın işbu mektub tahrîr ve irsâl-
 olunaştır inşâ'Allâhu Ta'âlâ vusûlunda gerektir ki ka-
 âide-ı kadîm üzre merkumiy-yı kazâ-ı mezkurun serdârli-
 ğı kıyâm ve istihdâm ve ötedenberi olageldiği vechile -
 zabt ve rabt husûsunda emânet ve ihtimâm eyleyesiz ve
 sen ki serdâr-ı merkumsun kazâ-ı mezkurun serdarlığı sa-
 na tevcih ve tefvîz olmağın gerektir ki kâ'ide-ı kıyâm-
 ve kanun üzre zabt u rabt-ı neferât ve ahz u te'dîb-ı -
 haderâtiyle tanzîm ve te'mîn-ı bilâd ve terfîh-ı hâl-ı-
 ibâde bezl-ı makderet eyleyesin ve kazâ-ı mezkurda mu -
 kim ve misâfir yeniçerileri ve cebeci ve topçu ve top
 arabacı ve gılmân-ı acemî ve kol oğulları ve tavârîk - ı
 askerî cümlesi seni üzerlerine serdâr ve zâbit bilip dâ
 imâ itâ'at ve inkiyâd üzre olalar ve sen dahi kâffe-ı
 yûrûnu ahkâm-ı şerî'at ve kanun-ı kadîm emr-ı münîfe ta
 tbîk ve tavâ'if-ı merkumûndan bilâ vâris-ı ma'rûf fevt
 olanların metrûkâtlarını ma'rifet-ı şer'le zâbitâ ve sâ/ç
 -ı sultânîde fruht ve hâsıl olan esmânını cânib-ı bey-
 tû'lmâl için defter kassâmiyle ocağ-ı âmire tarafına ir-
 sâline mübâderet ve beher cümle sükkân-ı fukarâ ve berâ
 yânın emn u istirâhatlarını bâ'is hidemât-ı müstedbere-

vuku'a getirmeyi mucidd ve sâ'î olup müceb-ı mektupla
5 mil clasız tahrîran fî gur-re-ı şehr-ı Zilkâde sene ihdâ
ve erba'în ve mi'eteyn ve elf târih-ı mektubtan altı mah
sabtı için zeyl-ı mektûba gerh verilmişti
İnd vasala ileynâ

İ 11 Zilhicce 1241

(108)

Bir ferman sureti

Avlerin nakl olmaması ve mürûr tezkiresi

Fermân kaydıdır

Düstûrûn-ı mükerreremûn müğfirûn-ı mufahhamûn nizâmü'l
âlem müdebbirû umûrû'lcümhûr bi'l-fikrissâkib mütemminû-
mehâme'l-enâm bir-re'yissâib münehhid bünyânü'd-devlet-
ve'l-ikbâl müşîd erkânü's-saâdet ve'l-iclâl el mahfûf bi
sunûf-ı avâtıfû'l-melikilâlâ İnadolunan orta kolu biye -
mîn ve yesâriyle nihâyetine varınca vâki'de vüzerây-ı
izâm edâme'llâhu iclâlehum ve a'zamü'l-ümerâülkirân eîha-
mü'l-küberâülfihâm ulu'l-kadru ve'l-ihtirâm eshâbü'l-izz
ve'l-ihtişâm elmuhtassunabimezîd-ı inâyeti'l-melikil âlâ
mîr-ı mîrân-ı kirâm dâme ikbâluhum akâdî kudâtu'l-musli-
mîn avâlfı vulâtu'l-muvahhidîn ma'âdinu'l-fadâil ve'l-ya-
kîn rafi'î a'lâmu'ş-şerî'ati ved-dîn vârisû ulûme'l-en-
biyâ'ı ve'l-murselîn elmuhtassûna bimezîd-ı inâyeti'l-me-
likilmubîn mevâliy-yı fihâm zîdet fadâ'iluhum ve mefâhi-
ru'l-kudât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fadâil ve'l-keâm ku -
dât ve nüvvâb zîde fadluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-ak-
rân mütesellimîn ve voyvodağân ve a'yân vesâir zâbitânve
vücûh-ı memleket ve bi'lcümle iş erleri zîde kadruhum -

tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak ma'lûm olaki men' -ı mürûr nizâmı ittifâk-ı ârâ ile karargîr olarak memâlik-ı mahrûsatü'l-mesâlik-ı şâhânemde kâin kâffe-ı me - marr ve ma'berlerin lâyikiyle server-ı neyyiriyle mas - lahâtı olmayan mechûlû'l-ahvâl eşhâsın öteden beri ve - beriden öteye tezkiresiz bir vechle salıverilmemesi ve sahîh maslahâtı olanların tezkirelerine bakılıp dikkat - olunması ve bir kazânın adanına âhar kazâdan tezkire ve rilneyip her kes kendi kazâsından tezkire alması ve çık - tı - ı kazâdan tezkiresi olmayanın i'âde kılınması zammın da Anadolu ve Rumeli üzer kollarına ve dârü's-saltanat - ı seniyyem ve havâlisi memurlarına başka taşralardan dâ - rü'l-hilâfetül aliyyeme ev göçü nakli hem nüfûsun tek - sîrini mûcib ve hem akvât-ı yevmiyye ve havâyic-ı zarû - riyye husûsunda muzâyakayı müsteveçib olduğundan gayri o makule memleketlerinden kat'-ı alâka ederek evlâd ve i - yâlleriyle bu tarafa hicret edenlerin hisse-ı tekâlif - leri mahallinde kalanlara tarh ve tahmîl ile gürûh-ı fu karâ te'diyesine adîmü'l-iktidâr ve giriftâr-ı netice-ı hicret ve ızrâr olarak bu husus dahi ötedenberi memnû' - olduğuna mebnî turuk ve mesâkinin alâ mâ yelîk ve muhâ - fazasıyle Dersaâdetime ev göçü maslahâtı olmayan eşhâs - makulesinin salıverilmemesi bâbında sevâhil ve mağâyır - da bulunan vüzerâ ve mîr-ı mîrân ve hükkâma hatt-ı nâ - mukaddem-ı târih ile şukka-ı evâmîr-ı aliyyem ısdâr ve tisyâr olunmuş ve bu bâbda ılgmâz ve batâ'et ve hilâfı - harekete cesâret edenlerin bâ tahkîk icrây-ı te'dible - rine ibtidâr olunacağı etrâfiyle bildirilmiş iken ev -

göçü maddesinin bir kaç sene zarfında te'kid olunmaması -
 cihetiyle elhâletu hâzihî husûs-ı mezbûr layikiyle ten -
 fîz ve dikkat olunmayarak mahkemelerden tezkire i'tâsiy-
 le bazı ev göçü zuhûr edip esnâ-yı râhta memûrîn ve zâbi
 tan taraflarından men' ve i'âdeleri teklîf olundukça u -
 zak mahâllerden geldik diyerek bazı nisvân tâ'ifesini ta-
 zallum ve istirhâm etmekte ve Van ve Kars ve Sivas vesâ-
 ir uzak mesâfe mahallerden edenlerin dahi yedlerinde-
 kazâları tarafından tezkireleri olmayıp yollarda memûrîn
 câniblerinden su'âl olundukça kimi tezkirem yolda zâyi'-
 oldu ve kimi kazâyı uğradı diyerek hakîkati mechûl bir -
 takım bahâne îrâd ve ızhâr eylemekte oldukları ve âsitâ-
 ne-ı saâdetimden tezkire ahziyle sılasına gidenlerin yed-
 lerine verilen tezkirelerin avdetlerine şumûlu yeğiken -
 onlardahi sıladan avdetlerinde memleketlerinden başka tez-
 kire almayarak mukaddem Dersâadetimden aldıkları tezki-
 relerle gelmek dâ'iyesinde idükleri bil'ihbâr tahkîk-ı -
 gerde-ı şâhânem olup bu sûret nizâmât-ı mezkûrenin hilâ-
 fı ve min külli'l-vücûh rızây-ı ma'delet efzây-ı mülûkâ-
 neme muğâyir ve münâffî olmaktan nâşî siz ki vüzerây-ı mü-
 şâr ve mîr-ı mîrân ve mevâlî ve kudât ve nüvvâb vesâir -
 mûmâ ileyhimsiz fi mâ ba'd zîr-ı hükûmetinizde lâzım ge-
 len memarr ve ma'berleri gereği gibi sed ve bendlendire-
 rek maslahatı olmayan mechûlû'l-ahvâl eşhâsın öteden be-
 riye ve beriden öteye salıverilmemesi ve sahîh maslahatı
 olanların dahi yedlerinde asıl çıktıkları kazâların tez-
 kiresi olmadığı halde geri izleri üzerine i'âdesi ve
 denberi memnû olan ev göçü maddesine ve maslahat-ı zarûf-

iyesi olmayana zinhâr tezkire verilmemesi ve verilir se-
 bile esnâ-ı râh'ta i'tibâr olunmayarak geri çevrilmesi -
 ve hasbe'l-maslaha gerek Dersaâdetinden sılasına ve ge-
 rek taşradan Dersaâdetime tezkiresiz zükûr ve nisvândan-
 hiç bir ferdin mürûr ve ubûrlarına ruhsat ve cevâz göste-
 rilmemesi hususlarına kemâliyle ikdâm ve dikkat ve esnâ-
 yı tezkiresini sebeben mine'l-esbâb zâyi' eder olur ise
 zâyi' eylediği yola her hangi kazâdan kalkıp çıkmış ise-
 hemen ol kazâyı avdet ve oradan hîn-ı mürûrunda yerinde -
 varıp irâ'e eylediği tezkiresini ne sebeble zâyi'eyledi-
 ğini ifâde ve irâd ve tezkiresini eden memurları is-
 tişhâd ile tezkiresi zâyi' olduğunun sıhhati lede't-te -
 beyyün ol kazânın mahkemesinden bu vechle yedine zâyi'in
 den tezkire virilip ile olmadıkça ileri geçeceği ka-
 zâyı gelipte yolda tezkiremi şu vechle zâyi' ettim deyû
 iddi'â olanların kavı-ı hûdları işğâ olunmayıp beher hâl
 arana eylediği kazâdan tezkiresi zâyi' olduğunun-
 sıhhati ba'dettebeyyün elhak üzere geri çevirmeleri ve De-
 rsaâdetinden sıla tezkiresi alıp gidenlerin yedlerindeki
 tezkirelerinde tekrâr Âsitâne-ı saâdetime avdet edecek -
 leri muharrer olsun ve olmasın hîn-ı avdetlerinde yalnız
 z bununla iktifâ olunmayarak asıl memleketi mahkemesin-
 den dahi vürûd ve avdetini mübeyyin başka bir tezkire
 olup böyle olmadıkça bir vech ile imrûr ettirilmemesi es-
 bâb-ı vesâ'ilinin istihsâli ve istikmâline i'l-ittirâk -
 kemâliyle ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânın olmağın -
 te'kid ve mahsûsan işbu emr-ı celîlü'l-kadrım dahi is-
 lâk ve kadrâzam çukadârlarından kudvetül-emâsil ve'l-ak

rân el Hâc Ali zîde kadruhû ile tisyâr olunaştur indî -
 bâlâda beyân olunan vasâyâve tenbîhât-ı mülûkânem iktizâ
 sı ve el bâbda mukaddem ve mu'ahhar sünûh ve sudûr eden-
 car u fermân-ı hidivânem muktazâsı üzre gerek mürûr nî -
 câmı ve gerek ev göçü memnû'iyyeti maddeleri bundan böy-
 le beğâyet dikkatli ve etraflı tutularak hiç bir mahalde
 hilâfı hareket vücûda gelmemesi kat'î matlûb-ı gehriyâ -
 rın idûğû ve ba'dazin onu ziyâde batâ'et ve gaflet ve
 tama' ham rahâvet encâmıyle meyl-ı ve hilâfı hareke-
 te mütecâsir olanların vâki olacak ları karîn-ı sem'
 itibâr olmayarak beher hâl haklarından gelinecek ve
 bu husûs memâlik-ı mahrûsanda lâzım gelen mahallere bu
 def'aya mahsûs fermân ısdâr ve tisyâr ile te'kid kılın -
 ışı ma'lûmun olduktâ keyfiyeti taht-ı hükûmetinizde lâ-
 zım gelenlere etrafiyle ifâde ve te'kid ederek emr u i -
 râde-ı şâhaneme bi'l-ittihâd dâmen-ı dermeyân-ı gayret -
 ve hilâf-ı rızâ muğâyır-ı nizâm vaz' ve hâlet vukû'a gel-
 mesinden tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı-
 âligânın sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâ-
 bda vech-ı meşrûh üzre gerefyâfta-ı sudûr olan fermân -ı
 vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûnu itâ'at-
 makrûn ile âmil olasız göyle bilesiz alâmet-ı gerîfene -
 i'timâd kılarsız

Kad vasala ileynâ

Rî 15 Rebî'ülevvel 1241

(109)

Cizyelere aid bir emrin sûreti

Kâmerkap ve Kârşele ve İçfe Karyelerinin
re'âyâları cizyeleri için Çemişgezek ta-
rafindan mânî ve müdâhale olunmamak için
sâdır olan emrin kayıdır

Büstûr-ı mükerrrem müşîr-ı mufahham nizâmü'l-âlem müdeb -
bir-ı umûrû'l-cümhûr bi'l-fikrissâkib mütemmim-ı mehân -
mü'l-enâm bir-re'yissâib mümehhid-ı bünyânü'd-devlet ve'
l-ikbâl mügid-ı erkânü's-sâdeti ve'l-iclâl elmahrûri bi-
sunâf-ı avâtıfı'l-melikilâlâ müvallâ ma'den-ı humâyun'un
Amîni Vezîrim el Seyyid Sâlih Paşa edâme'llâhu Ta'âlâ ic
lâlehû ve kudvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fadâil -
ve'l-keâm Mevlânâ Eğin Kadısı zâde fadlühû tevkî'-ı re-
fî-ı humâyunum vâsıl olacak ma'lûm ola ki Arapgir Sanca-
ğında vâki Eğin Kazâsına tâbi Kâmerkap ve İçfe ve Kârşele
Karyeleri re'âyâlarının Dîvân-ı Humâyunuma takdîm ey-
ledikleri arz-ıhalleri mefhûmunda re'âyâ-yı merhum üzer-
lerine edâsı lâzım gelen cizye-ı şer'îyye ve resm-ı is-
penç ve resm-ı arûs ve âidât-ı sâirelerini kabzına me' -
mûra edâ eylediklerinden sonra hilâf-ı şurût ve muğâyı -
r-ı rızây-ı âlişânım ziyâde nesne mütâlebesiyle ta'addî-
ve rencide olunmak îcâb etmez iken bu esnâda Çemişgezek-
sâkinlerinden Kılıççioğlu Mustafa nâm kimesne sizin ebâ
ve ecdâdınız altmış ve yetmiş sene mukaddem Bâd ve Çemiş
gezek taraflarından nakletmişler diyerek fuzûlî cizye ve
resm-ı ispenç ve arûs vesâir mütâlebesiyle ta'addî ve re-
ncideden hâli olmadığından perîşân hâllerini mûcib oldu-
ğunu beyân birle merkûmun hilâf-ı şurût vâkı'ı olan mü-
dâhalesinin men'i ve def'i bâbında sen ki vezîr-ı müşâ -

rûnileyhsin sana hitâben bir kât'a emr-ı şerîfim i'tâsı-
 nı istid'â eyledikleri eclinde kuyûd-ı lâzimesi ba'del -
 ihrâc muktezâsı su'âl olundukta zikrolunan Eğin Kazâsı -
 cizyesi Sivas ve tevâbi'i kalemi cizyesi muhallefâtından
 olup kalem-ı mezbûr cizyesinin iki yüz kırk bir senesine
 mahsûben emr-ı cibâyeti hâlen Sivas Vâlisi düstûr-ı mü -
 kerrem müğîr-ı mufahham nizâmü'l-âlem Vezîrim Mehmet Pa-
 şa edâme'llâhu Ta'âlâ iclâlehu'ya ihâle olunmuş olduğu -
 ve cizyedâr birbirlerinin mukayesesine dâhil olmayan re-
 âyâya birle ile evrâk vermeyup eğer verdiği şer'an sâbit-
 ve zâhir olur ise de geriye red ve akçesi bi't-temâm ahz
 ve asıl mukayesesine dâhil olduğu kalem ve kazâ cizyedâ-
 rı tarafından evrakları verilip icâb eden mal cizyeleri-
 ma'a zamm-ı şer'î cânib-ı mîrî için cem' ve tahsîl etti-
 rilerek hilâf-ı şurût ve muğâyır-ı rızây-ı âlişânım re'â
 yây-ı mersûmeye kazây-ı âhar cizyedârının vâki olan mü -
 dâhale ve ta'addîsinin men' ve def'i için emr-ı şerîfim-
 i'tâsı iktizâ eylediği cizye muhâsebesinden derkenâr a -
 olunduğu bâ takrîr lede'l-arz mücebince emr-ı şerîfim is-
 dârı husûsuna irâde-ı aliyem ta'alluk edip ber minvâl-ı
 tahrîr amel ve harekete bezl-ı cidd-ı himmet eylemek fer-
 mânım olmağın hâssaten işbu emr-ı celîlü'l-kadrım isdâr-
 ve irsâl olunmuştur imdi vusûlunda keyfiyetairâde-ı ali-
 yyem mantûk-ı emr-ı münîfim ma'lûmun oldukta fermânım ol-
 duğu ve bâlâda bast ve beyân kılındığı vechile kazâ-ı me-
 zbûra tâbi kurây-ı merkumede memleket re'âyây-ı mersûme-
 nin yedlerinde mevcûd atfık ve cedîd cizye evrâklarına in-
 zinâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-ı şer'le ba'del -

nazar hangi kazâ cizyedârı tarafından verildiği sâbit ve zâhir olur ise ber mûceb-ı şurût ol kazâ cizyedârı tarafından hâl ve istihkâklarına göre evrâkları tevzî' ve î - câb eden mal cizyeleri ma'a zamm-ı şer'î cem' ve tahsîl - edilip hilâf-ı şurût ve muğâyır-ı rızây-ı âlişânım re'â - yây-ı merkumeye kazây-ı âhar cizyedârının o makule vâki olan müdâhale ve ta'addîsinin men' ve def'i husûsuna sarf- ı kıl-lû miknet eyleyesin ve sen ki kadı mûmâileyhsin sen dahi mûceb-ı emr-ı şerîfim amel ve hareket ve hilâf'ından- tehâşî ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâ- dır olmaştur buyurdum ki hükûm-ı şerîfime vardıkta bu bâb da vech-ı megrûh üzere şerefyafta-ı sudûr olan işbu emr- ı şerîf-ı celîlü's-sân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-intisâ- lînin mazmûn-ı münfîi birle âmil olasin şöyle bilesin a - lâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasın
İnd vacala ileynâ

İâ 5 Muharrem 1242

(110)

Mürûr tezkiresi i'tâsı emri

İçfe Haryesinden Rısmışoğlu mahdûmunun hânesi
Asitâneye ihrâc için mürûr tezkiresini i'tâyâ
voyvoda ağa'ya vârid olan emirnâme sûretidir

Ezzetmend'im Eğin Voyvodası İacı Câfer Ağa'ya İçfe -
Haryesinden Rısmışoğlunun mahdûmunun hareminin bu vakte -
kadar Bersaâdete gitmeyip meksine sebep bir kıt'a yol buy-
rulduzu istedikleri idüğü bu defa vârid olan şukkadın ma'
lârum olmaştur mersûmenin azîmeti yol buyrulduzuna hâcet-

olmayıp Eğin Mahkemesinden mürûr tezkiresiyle olacağından vusûl-ı emirnâmemizde Eğin Mahkemesinden mürûr tezkiresini ahz ve yedlerine i'tâ birle Bersaâdete irsâli-matlûb'dur

Rî 9 Muharrem 1242

(111)

şuf'alık kaydı

Eğin Kasabası sükkânından Alelekçi Kaspar veled-i Öcep Meclis-i şer'a gelip şöyle takrîr-ı kelâm eder ki -
Lehr-ı Fırat civârında mülk bağına muttasıl Totovaoğlu-
Harabet bağını âhara bey'eylememiş benim hakk-ı şuf'am-
dır ittihâz-ı şuf'amı li'eclilhaber kaydolunma matlûbun-
dur dedikte kayd ş

Rî 29 Rebi'ülevvel 1242

(112)

şuf'alık kaydı

Brîkî Mahallesinden Ali Ağazâde Mustafa dâ'inin ba-
hçe mülkü âhara bey'olunduğunu şuf'ası olan Ali Ağazâde
imin Ağa'nın oğlu Bekir istimâ'-ı anda ittihâz-ı şuf'a-
eyleyip huzûr-ı şer'de ihbâr etmeğe işbu mahall'e kayd ş

Rî 11 Muharrem 1243

(113)

şuf'alık kaydı

Brîkî Mahallesinde kâin Ali Ağazâde Mustafa im-
nun bir kıt'a bahçesi âhara bey'olunduğu şuf'a olan im-
narcı Lalilzâde Osman Ağa istimâ'-ı anda ittihâz-ı şufa

ve taleb eylediği işbu mahall'e kayd s.

13 Muharrem 1243

(114)

Sipah Silâhdâr ve Kethüdâ yeri

Sipah Silâhdâr ve Kethüdâ yeri ref'olunması için

sâdır olan fermân-ı âlî sûretidir ve mûce -

since buyruldu sâdır olunmuştur

Müstûr-ı mûkerrem müşîr-ı mufahham nizâmü'l-âlem mü
debbir-ı umûrû'l-cümhûr bi'l-fikrissâkib mütemmim-ı mehâ
mme'l-enâm bi'r-reyissâib mümehhid-ı bünyânü'd-dvleti bi
l'ikbâl müzeyyid-ı erkânes-saâdeti ve'l-iclâl el mahfûfu
bi sunûfi avâtiri'l-melikilâlâ Sancağı Mutasarr-
rîfî ve Ma'âdin-ı humâyunum Amiri Salih Paşa edâme'l
lâhu Ta'âlâ iclâlehû ve mefâhiru'n-nüvvâbülmütegerri'în-
irapgir ve Eğin ve Kuruçay lazâları nâibleri zîde ilmu -
hum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve
vücûh-ı ehâlî ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tev-
kî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl oluncak ma'lûm ola ki devle-
t-ı aliyye-ı ebdiyyü'd-devâm ve saltanat-ı seniyye-ı ser
mediyyi'l-kıyâmında sipâh ve silâhdâr ve bölükât-ı erbaa
ta'bîr olunan ulûfecân ve gurabây-ı yemîn ve yesâr ocak-
ları fi'l-asl seferler vuku'unda serdâr-ı ekrem bulunan-
lar ma'iyetiyle sefere eymek ve gazâ ve cihâd duruşup de
vlet-ı Muhammediyyenin işine yaramak üzere vaz' ve ihyâ
olunmuş ise de mürûr-ı zamân ile yeniçeri ve cebeci ocak-
ları misillû onlara dahi mâ takaddem'den fesâd karışıp -
hattâ ezmân-ı sâlifede kuvvetli bulundukları vakitlerde-

titne ve tuğyân ve hurûc ala-ssultân tarîkini bunlar ib-
 tidâ ederek eşkiyâsı yüzlerinden devlet-ı aliyyeye nice
 mazarrat vuku'a gelmiş ve ol vechle mütecâsir oldukları
 sû'i ef'alllerine mücâzâten mukaddemâ görmüş oldukları -
 kahr ve tenkid'ten sonra min kâbeli'r-rahmân üzerlerine
 idbâriyet çöküp günden güne za'iflayarak her bir ocakta
 kethüdâ ve halfa ve çavuş ve nefer namıyla bulunanlar -
 sefer ve hazerde bir işe yaramayacak nüfûs-ı kalîleden-
 ibâret kalmış olup hâl böyle iken lede'l-iktizâ ordûy-ı
 humâyunumla çıktıklarında bir şey bırakmaksızın ve bir-
 iş görmeksizin asılsız şu kadar bu kadar neferimiz var
 diyerek külliyyetli terfihler almaklığı i'tibâr ve ken-
 dilerine me'kel ittihâzlanmış olduklarından mevâcib def-
 terlerinde mastûrû'l-esâmîlerin birazına an yed ve bi-
 razına ta'ayyüş ve birazına taşralı ve birazına sergili
 ve kalan deyû türlü isimler itlâkiyle beher mevâcibte -
 hazîne-ı âmiremden verilen bir kaç bin ulûfe'den fakat-
 kalîlü'l-mikdâr esâmî sâhiplerinin ulûfeleri sergi fer-
 şıyla verilip mâ'adâsının ashâbı mefkûd olunmak hasabi-
 yle kendilerine ekl kalmakta ve bu cihetle bunca zaman-
 dan beri beytû'l-mâl-ı Müslimînin bu yüzden dahi telef-
 ve hasâretine bunlar sebep olmakta olduğundan ve sandı-
 k-ı asâkire mahsûs ulûfeler ise mutlak beytû'l-mâlin em-
 r-ı cihâda mahsûs masrafı demek olup bu makule dîn u de-
 vlete yaramayan eşhâs elinde itlâfına mesâğ husûsan sal-
 tanat-ı seniyye-ı ebediyyü'd-devâmda dâimâ i'lây-ı ke-
 limet-ı el'ulyâ ve ifây-ı farîza-ı cihâda gazâ zım-
 nında emr-ı cihâd'a ve dîn u devlete yarayacak müretteb

ve muvazzaf her asâkir-ı islâmiyenin lüzûm ve ehemmiyeti hasbe'l-vakt ve'l-hâl farz mesâbesinde olduğu cümleye vâzih ve âşikâr ve bu cihetleriyle de ba'dazın bunların bu hâlüzre ibkâsı beytû'l-mâl-ı Müslimîni beyhûde itlâftan gayri bir fâideyi müntic olmayacağı cihetle bâ avn u inâyet-ı Hazret-ı Bârî ittifâk-ı 'âm ile yeniçeri ocağının nâm ve nişanları rûy-ı arz'dan kaldırıldığı mi sillû bunlar dahi ber muktazây-ı şerî'at-ı mutahhara kü lliyyen ref' ve ilgâ ve bi tevfi'kihi Taâlâ bundan böyle beytû'l-mâl-ı Müslimîn mâ vudı'a lahûsuna tahsis ve nâ hak yere me'kel edenleri hizy-ı vebâl'den tahlis zımının da umûmen mahv u terkîn kılınması husûsu sarây-ı humâyû numda akd-olunan Meclis-ı Şûrâda sâbık ve esbak şüyûh-ı İslâm ve vüzerây-ı izâm ve sudûr-ı kirâm ve ulemây-ı a' lâm ve ricâl-ı devlet ebed kıyâmın beyninde icmâ'-ı kül lî ve ittifâk-ı ârâ ile karârgîr olarak ol vechle zikr-olunan ocakların mansıb-ı dîvâniyeden ma'dûd olan ağâ - lî ve kâtiblikleri ve menşe-ı imzalar olan kalemlerive bi'l-cümle usûl ve tarîk ve kavâ'id-ı erkânları ref' ve ilgâ ve ashâbı nâ mevcûd esâmîler umûmen mahv u terkîn-ve yedlerinde olan sancaklar ahz-olunmuş ve keyfiyet ik- tizâ eden mahallere mahsûs evâmîr-ı aliyem ısdâr ve ti syâriyle negr ve i'lân kılınmış almagla vezir-ı müşârve nâibler ve sair mumâ ileyhim siz siz dahi keyfiyeti yâ- nî bundan böyle memâlik-ı mahrûsa-ı şâhânemde sipâh si- lâhdâr ve bülûkât-ı erba'a nâmı ve onlara mahsûs olan - kethudâ birlikleri külliyyen ref' ve imhâ ve Dersââdetim de sâhibleri nâ mevcûd olan mecmû' yevmiye ve esâmîleri

dahi külliyyen terkîn ve ilğâ kılındığını iktizâ edenlere ifâde ve tebyîn ile ol taraflarda sâlifü'z-zikr ocaklara mensûb olanlar bundan böyle sâir efrâd-ı mu'minîn-misillû cânib-ı şerî'at-ı garra'dan ve taraf-ı eşref-ı pâdişâhânem'den müte'ayyin ve mensûb olan vâli ve hâkim-ı şer'-ı şerîf vesair memleket zâbitlerine itâ'at ve inkiyâd ederek cümlesi ırz ve umûrlariyle kâr ve kisb - leriyle ve zirâ'at ve ticâret ve hirâset ve san'atları - yle meşğûl olarak her hâlde muktazây-ı şerî'at-ı mutah - hara üzre hareket eylemelerini ve içlerinde hilâf-ı şer - rî'at-ı garrâ hareketi vukû'a gelenlerin ve işbu emr-ı fermân-ı şâhâneme muğâyir söz söylemeye cesâret edenle - rin icrây-ı te'diblerinde dakika fevt olmayacağını gû - ş-ı hûşlarına ilkâ ve telkîn'e ihtimâm ve mübâderet ey - lemeniz fermânım olmağın şerefriz-ı sudûr olan hatt - ı hunâyûn-ı şevket-makrûn-ı mülûkânem mücebince i'lâmenve i'rhâmen ve tenbîhen ve ikdâmen mahsûsan işbu emr-ı celf lû'l-kadrim ısdâr ve ile tisyâr olunmuştur imdi mazmû - n-ı emr-ı fermân-ı şâhânemi ol taraflarda iktizâ eden - lere i'lân ve işâ'at ile taşralarda işbu ocâğ-ı mülğâ - lara mensûb olanlar ba'dâzin sâir efrâd-ı mü'minîn mi - sillû şer'-ı şerîf'ten ve taraf-ı saltanat-ı seniyyen - den mensûb vulât ve hâkim ve memleket zâbitlerine itâat ve inkiyâd eylemeleri esbâbını istihsâl'e ikdâm ve mü - bâderet eylemeniz kat'î matlûb-ı cihândârânem idüğü ve bu bâbda ol emrine muhâlefet ve şer'-ı şerîfe ve emr-ı irâde-ı şâhâneme muğâyir hareket vukû'una rızây-ı şerî - fim olmadığı ma'lûmunuz oldukça ber minvâl-ı muharrer -

amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-ı sa'y ve gayret ve hilâfından tehâşî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîğânın sâdır olunmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâbda vech-ı meşrûh üzere şerefyafta-ı sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-intisâlimin mazmûnu ve itâat-makrûnu ile amel ve hareket ve hilâfından ittikâ ve mübâ'adet eyleyesiz göyle bilesiz alâmet-ı şerîfene i'timâd kılasız
had vasala ileynâ

Rî 25 Safer 1242

(115)

Guf'alık kaydı

İçfe Karyesinde Kalos Ağrı zimmînin menzîlini âhar-ı boy'eylediğini câr-ı mulâsıkâ Gül Mehmet istimâ' - ı anda ittihâz-ı guf'a ve taleb-ı muvâsebe eylediği takrîri ile kayd ş

Rî 8 Şaban 1244

(116)

Guf'alık kaydı

İçfe Karyesinde Timurzâde Emin Ağanın hânesi fruht olundukta Osman bin Mehmet istimâ' ettikte huzûr-ı gerîc ihbâr-ı guf'a olduğu işbu mahalle kayd ş

Rî 17 Ramazan 1245

(117)

Muhallefâtın tevzîi

Büstûrûn-ı mükerremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirû umûrû'l-cümhûr bi'l-fikrissâkib mütem-

minü mehmûme'l-enâm bir-re'yissâib mümehidü bünyânü'dd-
 evleti ve'l-ikbâl mügîdâ erkânü's-saâdeti ve'l-iclâl el
 mahrûr bi sunûr-ı avâtıml-..elikilâlâ Anadolunun orta ko-
 lu yemîn ve yesâriyle nihâyetine varınca vâkı vüzerây-ı
 izâm edâme'llâhu taâlâ icâlehum ve a'zanü'l-ümerâi'l-ki-
 râm eihâmü'l-küberâi'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtisâm -
 el muhtassûna bimezîd-ı inâyeti'l-melikilâlâ mîr-ı mîrâ-
 n-ı kirâm dâme ikbâlehum ve kâdî kudâtü'l-Müslimîn evâ-
 liy-yı vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fadâil ve'l-yakîn-
 râfi'î a'lâmü'ş-şerîat ved-dîn vârisü ulâmü'l-enbiyâ ve
 l-mürselîn el muhtassûna bimezîd-ı inâyeti'l-melikil -
 mübîn mevâliy-yı fihâm zîdet fazâiluhum ve mefâhirü'l -
 kudât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazâil ve'l-keâm kudât ve
 nüvvâb zîde fadlulhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mü-
 tesellimîn ve voyvodagân ve a'yân vesair zâbitân ve vü-
 cûh-ı ehâli ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tev -
 kî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl oluncak ma'lûm ola ki laz -
 ret-ı Rabbü'l-âlemîn zât-ı humâyunumu hâmiy-yı dîn-ı mü-
 bîn ve imâme'l-Müslimîn buyurup devlet-ı aliyye-ı ebedi
 yyü'ddevâmımızı şer'-ı şerîf ile ilâ kıyâmü's-sâ'at mu-
 halled ve pâyıdâr buyurmuş olduğundan felâ cereme her
 halde ve her bir hususta muktazây-ı şerî'at mazhara-ı -
 Muhammediye ve sünnet-ı seniyye-ı Ahmediyye'ye kemâl- ı
 ittibâ' ve mütâba'at olunmak aksây-ı âmâl meziyyet iş -
 tinâl-ı şâhânem ve zill-ı zalîl-ı mülûkânemde müstazill
 olan kaffe-ı ibâdın iltizâm-ı hüsn-ı hâl ve refâh-ı bâl
 lerine i'tinâ ve dikkat kılınmak ikdâm-ı merâm-ı merâ -
 sim ittisâm-ı pâdisâhânem olduğu zâhir ve âşikâr olup-

ma'a hâzâ bunca sene ve a'vândan beri saltanat-ı seniyye-
yende yeniçeri tâ'ifesinin fart-ı cehâlet ve adem-ı i -
tâ'atle her bir geyde ğuluvv ve istilâlleri ve emr-ı ci
hâdın mahsûs olan beytû'l-mâl-ı Müslimînin beyhûde telef
ve hasâratına bâ'is olan matâlib-ı nâ bedidlerî sebebi-
yle şimdiye kadar ekser umûrun merkez-ı lâyıkında görü-
lenmesine bâdî oldukları derkâr ve ezcümle bu âna ka -
dar bazı muhallelâtların cânib-ı mîrîden zabt ve tahrî-
ri sebebi dahi bunların yüzünden telef-ı beytû'l-mâl ce -
br-ı noksân için zarûret mesetmesinden neş'et edegel -
diği bedîhî ve bedîdâr iken bu defâ mahz-ı kudret-ı ka -
hire-ı lazret-ı Allah ve mu'cize-ı bâhire-ı Cenâb-ı İ -
sâletpenâhi eser-ı celîli olmak üzere muktazây-ı kitab -
ve şerî'at ve ittifâk-ı umûm ve icmâ-ı ulemâ-ı ümmet i -
le yeniçerilik nâminin rûy-ı arz'dan mahv u ilğâsı ile
dâmen-ı saltanat-ı seniyyemin müyesser-ı girev-ı lazre -
t-ı Rabb-ı Rahhâr olarak işbu mâh-ı Zilkâ'detü'tterife-
nin dokuzuncu günü Perşembe Saray-ı Humâyunundan merhûm
Sultan Ahmed Câmî-ı şerîfine ihrâc olunan livâ-ı saâdet
envây-ı lazret-ı sultân-ı Enbiyâ aleyhi efdalu'ssalât -
ve't-tahâyâyı tekrâr üçüncü Cumartesi günü Saray-ı hu -
mâyun-ı mülûkâneme ârây-ı vâridü cem'iyet-ı uzamâ ile -
bi'l'lâde zât-ı humâyunun müsta'liy-yıttazîm istikbâl ve
mültesem-ı şifâh'ı tefhîm ve ibcâl ederek bâbü's-saâde-
tüşşerife pişgâhında ibrâz-ı merkez-ı feyz-ı ikbâl-ı ve
zîr sâye-ı saâdetvâyesinde müctemi' olan bi'l-fiil Sad-
râzam sünûde-ı şiyem ve vekîl-ı mutlak kaviyyü'l-himem-
düstûr-ı ekrem müşîr-ı efham nâzım-ı menâzım Muhammed -

Selim Paşa edâme'llâhu Ta'âlâ iclâlehu ve zâ'afa bi't -
tedbîri-ktidâruhû ve ikbâluhû bi'l-fiil şeyhü'l-İslâm -
ve müftiy-yi enâm olan Kadızâde a'lemü'l-ulemâi-lmüte -
bahhirin efdalü'l-fudalâi-lmütevarri'in Mevlânâ Muham -
med Tâhir edâme'llâhu Ta'âlâ fadâ'iluhû ve sâbık-ı es -
bak-ı şüyûh-ı İslâm ve sadaka-ı kirâm vesair ulemây-ı -
a'lâm ve ricâl-ı devlet-ı aliyye-ı ebedî kıyâm hazır ol -
dukları halde du'â-ı devâm-ı ömr-ı devlet-ı şâhâne ve -
mansûriyet-ı dâime-ı saltanat-ı seniyye-ı pâdişâhâneme -
te'diye ve ikmâl olunduktan sonra kubbe altına bizzât -
tegrîf-ı humâyunum vuku'u ile müşârun ileyhimin cümlesi
ni huzûr-ı fâidu'n-nûr-ı mülûkâneme dühûl ve ictimâ' ge -
refine nâil ederek kârîha-ı subha-ı mülûkânemden masla -
hat- ı celfleye dâir tenbîhât-ı celfle-ı cihândârânem -
şerefsudûr olduğu sırasında lehu'l-hamd devlet-ı aliy -
yemiz ve cümle ümmet-ı Muhammed tâife-ı merkûmenin viz -
r u vebâl ve gurûr-ı a'mâllerinden kurtulup yüzlerinden
olan telefât-ı mîriyyesi dahi ber taraf olmak cihetiyle
inşâ-illâhu Ta'âlâ bundan böyle cüz'î ve küllî kaffe -ı
umûr ve husûsta cümlelerin medâr-ı fevz u felâh ve sermâ -
ye-ı selâmet ve necâhımız olan hablü'l-metîn şerî'at -ı
mutahhara'ya elbirliğiyle başlayıp ve her hâlde kitâbve
sünnet üzere davranılıp serimû inhirâfa cevâz gösteril -
memesi ve alelhusus bugünkü günden sonra zabta muhalle -
fât sipeh'si külliye terk ve imhâ olunarak gerek vüze -
râ ve mîr-ı mîrân ve ricâl ve bi'l-cümle hademe-ı dev -
letimden ve gerek Derseâdetimde ve taşralarda müte'ayin
olan vücûh ve a'yân ve voyvoda ve mütesellim ve tüccâr -

vesair Müslim ve re'âyâdan her kim olur ise olsun vefât edip eytâm ve veresesi olanların cüz'î ve küllî zuhûr eden kâffe-ı muhallefât ve emvâl ve emlâk ve bi'l-cüml e terekeleri eytâm ve vereselerine alâ mâ farada'LLâhu Ta'âlâ tevzî' ve taksîm olunarak cânib-ı mîrîden ve taraf-ı âhardan kat'an dahl ve ta'arruz olunmaması ve taşralarda bu misillü eytâm ve veresesi olarak vefât eden vüzerâ ve mîr-ı mîrân vesâirenin evvelki gibi hâne ve konak ve daireleri mahzarlanmaması ve hükkâm-ı şer' taraflarından dahi verese-ı sağır ve sağırası olmayanların terekelerine cebren tahrîri teklîf olunmayıp sağır ve sağırası olupta ma'rifet-ı şer'le tahrîri lâzım geldiği hâlde dahi mesâğ-ı şer'î kuruş başına birer para resm-ı kismet alınarak zinhâr ve zinhâr ücret-ı kâtibiye ve haddâmiye ve çukadâriye ve zammiye ve resîdiye ve âhar türlü nâm ve vesiyile ile ziyâde bir akçe ve bir habbe alınmayıp masârif-ı tahrîriye resm-ı mezkurdan idâre ve iktifâ kılınması ve bu makule ma'rifet-ı şer' ile tahrîri icâb eden terekeler memâlik-ı mahrûsamda fakat hükkâm-ı şer' ma'rifetiyle yazılıp vüzerâ ve mîr-ı mîrân ve mütesellimîn ve voyvodagân ve a'yân ve zâbitân ve sâiri taraflarından kat'an bir akçe ve bir habbe iste nilmeyerek karışılmaması hususlarına irâde-ı kâtı'a-ı pâdişâhânem mesâğı berây-ı sudûr olmağla siz ki vüzerâ ve mîr-ı mîrân ve mevâlî ve kudât ve nüvvâb vesair mûmâileyhimsiz muktazây-ı emr u irâde-ı seniyye-ı pâdişâhânem üzre ba'dazin taht-ı hükûmetinizde kâin mahaller de

o makule eytâm ve veresesi olarak vefât edenlerin her ne rütbe ve sınıftan olur ise olsun zuhûr edecek cüz'î ve - küllî muhallelât kimesne tarafından hafî ve celî bir gu-nâ müdâhale ve ta'arruz olunmayarak alâ mâ farada'llâh u Ta'âlâ beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunması ve mevcûd-verese-ı kebîresi olan terekeler hükkâm-ı şer' tarafla - rından cebren tahrîr olunmayıp sağır ve sağırası ve gâib ve gâibesi mücib-ı tahrîr olanlardan dahi resm-ı kısmet- olarak kuruş başına birer pâre'den ziyâde hiç bir nâm ile bir akçe ve bir habbe alınmaması ve bu misillû tereke ve muhallerâtlara vulât ve mutasarriifîn vesair ehâliyy-ya ʔrî sâbitânı taraflarından dahi vechen mine'l-vücûh dahl ve ta'arruz olunmaması hâssaten bi'l-ittifâk mezîd-ı i'- tinâ ve dikkat ve her halde taraf-ı egref-ı cihandârâne-me cümle'den da'avât-ı hayriyye isticlâb vesâ'iline ihtinâm ve gayret eylemeniz fermânın olmanın tenbîhen ve - ihtinâmen igbu emr-ı celîlû'ş-şânım ısdâr ve sadrâzam ta- tarlarından kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân lusa zîde kadru- hû ile irsâl ve tisyâr olunmuştur imdi igbu fermân-ı ce- lîlû'l-envârının mazmûnu adâlatmakrûnu cümleye ifâde ve terhîm ve her bir kazâ mahkeme sicilline bi'ibâretihâ se- bt ve terkîm olunarak ilâ mâ şâ'a-llâhu Ta'âlâ infâz ve- icrâsına cümle tarafından ihtinâm ve dikkat kat'î matlû- b-ı pâdisâhânem idüğü ve bundan böyle dahi ? ? ?

(118)

Şahidlerle vefât hükmü

Şahin Kasabası sâkinlerinden Araboğlu Mehmed Ağa muvâ

cehete yine kasaba sâkinlerinden Muhammed bin Halil ve Ali bin Abdullah huzûr-ı şer'ide şöyle takrîr ederler ki bundan dört sene mukaddem Araboğlu Bekir Ağanın oğlu Mustafa siffineye binip gazâyâ sefer ettiğine bizler şahidleriz ve şahâdet dahi ederiz deydü her birleri edâ-ı şahâdet eylediklerinde bâ fetvây-ı şer'î merkumun mevtine hükmolunduğu işbu mahalle kayd g

İf 25 Rebî'ülâhîr 1243

(119)

Guf'alık kaydı

İşin Masabası sâkinlerinden olup katırcı Belnik oğlu Üner'in ahır ve arsası âhara bey'olundugunu guf'ası olan Mehmet Emin istimâî anda ittihâz-ı guf'a ve talebeylediği işbu mahalle kaydolundu

İf 27 Rebî'ülâhîr 1243

(120)

Guf'alık kaydı

İşin Masabası sâkinlerinden Hâşim Efendinin hânesi ni ve bahçesini ecânibden âhara bey'olundugunu câr-ı muâsıkı olan Zâim Ahmet Ağa istimâ'-ı anda ittihâz-ı guf'a ve taleb-ı müvâsebe eylediğini huzûr-ı şer'a ihbârve takrîri işbu mahalle tescîl olundu

İf 10 Receb 1244

(121)

Ev göçü naklolunmaması

Re'âyâ tâ'ifesinin ev göçü naklolunmaması husûsuna sâdir olan emrin sûretidir

Müstür-ı mükerrer müşîr-ı mufahham nizâmü'l-âlem -
 müdebbir-ı umûr-ı'l-cumhûr bi'l-fikrissâkib mütemmim - ı
 mehlûm-ı'l-enâm bi'r-reyissâib mümeħhid-ı bünyânü'ddev -
 leti ve'l-ikbâl mügeyyid-ı erkânü's-saâdeti ve'l-iclâl-
 elmeħrûf-ı bisunûr-ı avâtıfı'l-melikilâlâ ma'âdin-ı hu-
 mâyunun emîni vezîrim Paşa edâne'llâhu Tâ'âlâ iclâluhû -
 ve kudvetü'n-nüvvâbü'l-müteğerri'în Dğın sâibi Levlânâ-
 zâde ilahû tevķi'-ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak ma' -
 lûn ola ki tağradan Deraliyyene ev göçü gelmesi sekene-
 ı Lârfü's-saltanatü'sseniyyenin emr-ı ta'ayyûte girir -
 tûr-ı muzâyaka olmaları vesair gunâ mahâziri müstelzim-
 iktisâdî bâhir olmaktan nâğî bu makule ev göçlerinden bir-
 neferin akçeye tama'an sirren ve alenen mürûruna ruhsat
 ve cevâz gösterilmeyip bi'eyyi hâlin küllî ile tahzir -
 leri hâlâtına ihtimâm ve hilâfından ittikânâm olunması-
 beher sene iktizâ eden mahallere evâmîr-ı gerîfem neç -
 riyle tenbîh ve te'ķîd olunmakta iken Dğın Kazâsı ehâ -
 lisinden ekserisinin ticâretleri Dersaâdetime münhasır-
 olduğundan içlerinden kesb-ı refâh edenler iyâl ve ev -
 lâdını ber takrîb Dersaâdetime celbetmiş olduklarından-
 onların hisse-ı tekâlifleri fukarâ-ı sâireye ve aceze-ı
 ra'ıyyete tarh ve tahmîl olduğuna mebnî te'diyesi husû-
 suna tâb-ı âver tahammül olunmayıp olvechle mağdûr ol -
 duklarını kazâ-ı mezbûr ve kurâsı ehâlisi mukadde mâ bâ-
 arzihâl lede'l-inhâ ve'l-istid'â ol babda te'ķîdi hâvî-
 iki yüz otuz dört senesi evâhir-ı Cemâziyel'âhiresinde-
 sâdir olan emr-ı gerîfime muğâyir bu esnâda içlerinden-
 bazıları Deraliyyene ev göçü nakletmek dâ'iyesinde ol -

duklarını kazâ-ı mezbûr ehâlisi bu def'a bâ arz-ihâl in hâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-ı münffim mücebince amel olunmak bâbında te'kîdi hâvî emr-ı münffim sudûrunu istid'â etmelerine Dîvân-ı lumâyununda mahfûz kuyûd-ı ahkâm mürâca'at ber vech-ı muharrer târih-ı merkunda emr-ı şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ ısdâr olunan emr-ı şerîfim mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi fî mâ ba'd kazâ-ı mezbûr ehâlisinden iyâl ve evlâdiyle Dersaâdetime gelmek murâd edenlerin bir neferi salıverilmeyerek fukarây-ı ra'iiyenin istihsâl-ı esbâb-ı refâh ve asâyişleri husûsuna ihtimâm ve dikkat ve bu bahâne ile mürûr ve ubûr eden sahîh-ı erbâb-ı masâlih'ten olanlara Dersaâdetime emti' a ve ehyâ nakliyle me'lûf tüccâr tâifesine müdâhale ve taarruz vukû'undan tehâşî ve mucânebet eylemeniz bâbında fermânım âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ı şerîfimle vusûl buldukta bu bâbda vech-ı meşrûh üzre şerefyâfta-ı sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâ zimü'l-imtisâlimin mazmûnu itâ'at makrûnu ile âmil olasız göyle bilesiz alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasız Kad vasala ileynâ

Rî 25 Cemâziyelüla 1242

(122)

Hâlik olan Ageb'un mal taksîmi

Bâ'is-ı defter oldur ki

Lâğın kazâsınatâbi İçfe Karyesi mütemekkinlerinden olup bundan akdem isitâne-ı aliyyede medyûnen ve müstağrakan

duklarını kazâ-ı mezbûr ehâlisini bu def'a bâ arz-ihâl in
hâ ve maddemâ sâdır olan emr-ı münfîm mûcebince amel
olunması bâbında te'kîdî hâvî emr-ı münfîm sudûrunu is-
tid'â etmelerine Dîvân-ı Humâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ah-
kâmın mârûca'at ber vech-ı muharrer târih-ı merkûmunda em-
r-ı şerîfin verildiği mastûr ve mukayyed bulunmanın mu-
kaddemâ isâf olunan emr-ı şerîfin mûcebince amel olun-
mak fermânım olmanın imdi fî mâ ba'd kazâ-ı mezbûr ehâ-
lisinden iyâl ve evlâdiyle Dersaâdetime gelmek murâd e-
denlerin bir neferi salıverilmeyerek fukarây-ı ra'yye-
nin istihşâl-ı esbâb-ı refâh ve asâyişleri husûsuna ih-
timâm ve dikkat ve bu bahâne ile mürûr ve ubûr eden sa-
hîh-ı erbâb-ı masâlih'ten olanlara Dersaâdetime emti' a
ve egyptâ nakliyle me'lûf tüccâr tâifesine müdâhale ve ta-
arruz vukû'undan tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında-
fermânım âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ı şe-
rîfimle vusûl buldukta bu bâbda vech-ı meşrûh üzre şe-
refyafta-ı sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâ -
zimü'l-intisâlimin mazmûnu itâ'at makrûnu ile âmil ola-
sınız şöyle bilesiz alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasız
Kad vasala ileynâ

Rî 25 Cemâziyelü'lâ 1242

(122)

Lâlik olan Ağob'un mal taksîmi

Bâ'is-ı defter oldur ki

Eğin kazâsınatâbi İçfe Karyesi mütemekkinlerinden olup-
bundan arîem İsitâne-ı aliyyede medyûnen ve müstağrakan

hâlik olan Mandoloğlu Agob veled-ı Ohan nâm zimminin vârisi sağır oğlu Boğos Der'aliyyede olduğundan karye - 1 mezbûrede kâin karındaşı Kırkor ile müşâ' ve müsterek mülk menzil ve bahçe ve eşyâ-ı mütenevvi'e-ı ma'dûdele-ri ma'rifet-ı şer' ve ashâb-ı düyûn iltimasları ile tahrîr ve mesfûr Kırkor hissesi ba'del-ikrâr veresesine teslim bâkî nısf-ı âharı mesfûr Agob hissesine ikrâr ve ma'rifet-ı şer' le tahrîr ve beyne'l-Müslimîn ve zimmiyân müzâyede ve sağır-ı mezbûr Der'aliyyede olduğundan verese-ı âharı bulunmadığından ashâb-ı düyûnun deynleri sâbit olunması adimü'l-imbândan olmağla bir kayyım nasbı lâ budd ve muktazî olmaktan nâşî kayyım dahi bulunmadığından fakat tereke-ı mezbûre ve bahçe mülkleri müzâyede olup semenleri şimdilik ashâb-ı düyûna el lâc Mahmud Efendi ma'rifetiyle el lâc Halil Ağa yedine emâneten teslim ve hîn-ı zaferde düyûn-ı müsbetesine edâ ve teslim olunacak tereke-ı mezbûrenin mukarrarât defteridir ki ber vech-ı âtî ale'l-esâmî zikrolunur

Tahrîran fî evâhır-ı Cemâziyel'ülâ sene sineyn ve erba'în ve mieteyn ve elf

- Döğeme kilimi aded 2 kıymeti 60,5
- Döğek aded 1 kıy. 23 - yorgan aded 1 kıymeti 19
- Köhne yastık aded 5 kıy.22 - Çul ad.2 kıy.6(10para)
- Çini tabak aded 8 kıy. 12(10para)
- Dillur takımı ve tepsi aded 3 ve 1 kıy. 4 (10 para)
- Çamdan aded 4 kıymeti 8 - aded 1 kıy. 6.5
- Mürdistân bıçak kıy. 4 (5 para) - Omuz makraması aded 4 kıy. 5 (10 para) - Çatal bıçak kaşık kıy.10(10 para)

- Çit mekat ve yastık yüzü aded 3 ve 5 kıy. 22
- Döşek yastık aded 4 kıy. 27 - Leğen ibdâik ad.2 kıy. 22 - Ceviz iskemle aded 1 kıy. 11 (10 para
- Sofra bezi ma'a pegkir aded 1 kıy. 7
- Lâvi azlâvi aded 9 kıy. 22 - Tekne aded 1 kıymeti 3
- Mühne sarı ihrâm aded 1 kıy. 12 - Yan şiltesi ad.2 kıymet 65 - Sandık aded 1 kıy.4 - Tandır iskemlesi aded 1 kıy. 20 - Domye aded 1 kıymet 17
- Def'a yorgan aded 1 kıy. 26 - Madife ot yastık aded 5 kıy. 22 - Def'a döşek aded 1 kıymeti 26
- Çit bezli ot yastık aded 7 kıy, 26(10 para) - Menil yorgan aded 1 kıy. 13 (5 para) - Mühne keçeler aded 5 kıy. 5 - Def'a yorgen aded 1 kıymeti 25
- Menil yorgan aded 1 kıy. 16 - Minder aded 1 kıy.6
- Şilte döşek ve minder aded 1 ve 1 kıymet. 28
- Def'a yan şiltesi aded 2 kıy. 85 - Mühne minder a. 1 kıy. 4 (10 para) - Müsta'mel halı aded 1 kıy. 21
- Abdest leğeni aded 1 kıy. 22 - Sandık aded 1 kıy.- 50 - Lir kıt'a bahçe kıymeti 225 - Diğər harab bahçe kıymeti 100 - Lakır 19 kıy. 240
- Harındagiyle müsterek menzilin büyük avlu tarafı bir vech nısf tahtânî ve fevkânî mülk menzil kıymeti 5000 yekun 6315 - yekûn altı bin üç yüz on beş kuruttur.

(123)

Şuf'alık kaydı

Erîkî Beresinde vâkî Dökmeci Amir Ömer Kavaklışı - mülküm ittisâlında olup iki taraftan karabet ve ittisâ-

linda olup bugün istimâ'ım olduki bey'olunur imig hak -
 k-ı şuf'a benimdir ittihâz-ı şuf'a için işbu mahall ' e
 kayd 3 ittihâz-ı şuf'a Mehmed Lâşim bin Ömer

(124)

Hüccet kaydı

Totove Oğlu'nun pınar hücceti kaydıdır

Şin kasabası mütemekkinlerinden olup bundan akden
 hâlik olan Totove Oğlu Ereğil nâm hâlik'in sağır oğul -
 ları İvanso ve Limaon nâmân-ı sağırlerin kibel-ı ger' -
 den bâ hüccet-ı ger'ıyye vasiyye nasbolunan ninele.
 Oserhi lite Ovanes tarafından tasdîka vekili lokas vele-
 d-ı Ağayek nâm zımmî huzûr-ı ger'-ı şerîf-ı lâzımü'tte-
 grif'te kasaba-ı mezbûreden genç ağazâde Zâ'im Ağa ib -
 nü'l-lâc Ali muvâcchesinde bi'l-vekâlet üzerine şöyle -
 da'vâve takrîr-ı kelâm edip müteveffiye sâhibetü'l-hay-
 rât Âbide Lâtûn vakfeylediği mâ-ı lezîz'in beşte bir hi-
 sse kadimden müvekkilim menzili derûnunda bir masura aş-
 hânedi ve bir masura avluda ve bir masura kapı önünde-
 cereyân ederek taksîmi mevzi'inden işbu Zâ'im Ağa kat'-
 eyledi su'âl olunup mûcib-ı ger'ıyesi matlûbundur dedik
 te Ğibbe's-suâl Zâ'im Ağa cevâbında atîk menzili mâ'ı -
 lezîzi şirâ ettiği vakit pınâr-ı mezbûrun mevzi'ine de-
 Ğin iktizâ eden ta'mîr ve termîmi rû'yet etmek şartiyle
 ıktirâ olunmuştur deyû ve kavli cevâb edecek merkûm Zâ-
 im Ağadan beyyine taleb olundukta isbât-ı beyyineden iz-
 hâr-ı acz ve ibrâz-ı senedin i'tirâf-ı acz edip bâ vesâ-
 tat-ı muslihûn vakf-ı mezbûra teberru'an li'l-vâkıf ik-
 tizâ eden ta'mîrine i'âne olunmak üzere beher sene ca se

hiz kuruga sulh ve bedel bi't-terâdî mütevellî-yı mer-
kûma câf etmelerini huzûr-ı şer' de ta'ahhüd etmekle pl-
nâr-ı selâse-ı mezkûru kadimden ne vechle cereyân ede -
gelmiş ise yine ol vechle mütevellî-yı merkûma icrâsı-
nı beyân-ı birle mâ huve'l-vâki kayd olundu

21 Rebi'ü'lâhîr 1242

(125)

Huzûr-ı şer' de aile ikrârı

Arifî Mahallesinde sâkinân Âsım oğulları Bekir ve
Mehmed huzûr-ı şer' de şöyle takrîr ederler ki Bekir' in
zevcesi Arapgirli Ayşe ve mezkûr Bekir'in gelini Hanîfe
nâm mezbûrânlar târih-ı terkîm'den sonra gece ve gündüz
de mahalle-ı mezbûrda vâki menzillerimize vakten mine'l
evkat dâhil eylemeler eğer duhullerine mahalle ehâlile-
rinden mu'terif olurlar ise Orta Cami-i şerîfe yüz ku -
rug nezrin olsun deyû huzûr-ı şer' de ikrâr eyledikte ve
eğer hânemize mezbûr Ayşe ve Hanîfe gelir ise ben ve vâ
liden ve Karındaşım Bekir'i dahi mahalle ihrâc eylesun-
lar deyû huzûr-ı şer' de ikrâr ve takrîrleri mûcebince i
şbu mahalle kayd ş

11 Muharrem 1243

(126)

Pınar suyu'na aid ta'ahhüd

Eğin Kasabasında kâin dâ'î Ömer Ağanın vakıf ve ic
râ eylediği pınar'ın mütevellîsi olan Hacı Yusufoğlu İb-
rahîm Ağa huzûr-ı şer' de şöyle takrîr-ı kelâm eder ki -
bundan akdem zikrolunan pınar'ın kadimden cârif olan mâi

lezîzi noksan bulur ise ta'mîr ve termîmine sarf olunan
mebûlîgi kendi kesemden vakf'a teberrü' eyledim vakıf
akçesinden bir pâre noksan olmayacağını ta'ahhüd ve bu
vech'le sicill-i mahfûza takrîri kayd ş

M 23 Rebi'ulâhîr 1243

(127)

Sarrâf ailesinin İsitane'ye nakli

Doyacıoğlu Sarrâf Aleksan-ı zimmî'nin hânesi

İsitâne-ı aliyyeye nakl için vurûd eden

buyruldu

Şerî'atmeâb Dğın Mâibi fazîletlû efendi zîde fazlu
hû ve kadvetü'l-emâcid ve'l-âyan voyvodası izzetlû el
lâic Câfer Ağa zîde mecduhû inhâ olunur ki kazâ-ı mezbûr
sâkinlerinden olup Dersaâdette mütemekkin Sarrâf Dozacı
oğlu Aleksan zimmî'nin ehli Takohî nâm nasrâniye elyevn
kazâ-ı mezbûrda olmağla mersûnenin Dersaâdete nakli hu-
sûsuna irâde-ı aliyye ta'alluk ederek ruhsat verilmiş
olduğu sen ki efendi voyvodomız mûmâ ileyhsin bu bâbda -
hiç bir kimesnenin recây-ı istid'âsına bakılmayarak ve
avk ve te'hîr olunmayarak Takohî nâm nasrâniyeyi serfân
ve âcilen ta'yîn olunan mübâgir ma'rifetiyle ihrâc ve -
Dersaâdete göndermeniz bâbında Dîvân-ı La'âdin-ı Humâyû
n ve Gümüşhâne ve Yeniyaylar ve Bozok ve Sancağ-ı Kalat-
yadan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve Enderûn Ağavâtı -
mızdan Şamdan Ağası Ömer Ağa ile tisyâr kılınmıştır bi-
mennihî Ta'âlâ gerektir ki ber vech-ı meşrûh üzere ber
mûceb-ı buyruldu amel ve hareket ve hilâfından hazer ve

mücânebet eyleyesiz deyû kad vasala ileynâ

Rî 25 Rebî'ülâhir 1243

(128)

Su kullanma mukâvelesi

Eğin Kasabası sâkinlerinden ve ağavât'tan Dînar zâ
de el Hâc Ali Ağa ve el Hâc Yusuf zâde el Hâc Memiş Ağa
nâmân-ı kimesneler huzûr-ı şer'de yine kasaba hânedânın
dan el Hâc Mehmet Efendi müvâcehesinde şöyle takrîr e -
derler ki dörtyol merğeti ile cârî dâ'î Ömer Ağa'nın va
kıf eylediği pınar'ın el Hâc Mehmet Efendi hânesine a -
kan yirmi dört kıyye nuhâs kazğan dokuz dakikada dolup
ve yana ve gerek önüne taş konularak aktıktan sonra yi -
ne kadîmi üzre dokuz dakikada kazğan delma şartıyla bey
nlerinde mukavele işbu mahalle kayd ş

Rî 27 Rebî'ülâhir 1243

(129)

Müftü ta'yfni

Müftü Fakâhatlı Ahmet Efendinin menşuru kaydı

İzzetmeâb Eğin Kazâsında sâkin Müftüzâde Ahmet

Efendi ba'desselâm

Kazâ-ı mezbûrda me'zûnen bi'l-iftâ olan el Hâc Ömer
Efendi'nin fevtiyle hizmet-ı fetvâ mu'attal kalıp senin -
ehliyet ve istihkâkına mebnî hizmet-ı fetvâ'ya me'zûni -
yetin bâ arz ve bâ inhâ vâliy-yı vulâşâna istid'â olun -
kağla kazâ-ı mezbûrda hizmet-ı celîle-ı fetvâ

fımızdan sana izin verilmiştir gerektir ki lede'l-istif
tâ asahh-ı akvâl-ı e'imme-ı hanefiyye aleyhim rahmetu -
Rabbu'l-arşı ve'l-beriyye ile iftâ edip kütüb-ı mu'te -
bereden nakl-ı sarîh ve imzâlarında Eğin Kazâsında me'-
zûn bi'l-iftâ olduğunu tasrîh eylesin vesselâm
Murrîre fi't-tâsi' min şevvâl elmükerrem sene selâse ve
erba'în ve mi'eteyni ve elf

Rî 9 Şevval 1243

(130)

Kadı'nın inhâsı

Bismillahirrahmânirrahîm

İzzetmeâb Şerî'atnisâb Mevlânâ Semâhatlû

es-seyyid Mehmed Hâzik Efendî kâmyâb

Ba'det-tahiyyetülvâfiyeh inhâ olunur ki ber vec-
h-ı mansıb mutasarrıf olduğum Eğin Kazâsının umûr-ı şer
'iyyesi işbu sene-ı hamse ve erba'în ve mi'eteyn ve elf
Muharremü'l-âtî gurrelerinden tarafımızdan cenâbınız inhâ-
le ve tefvîz kılınmıştır gerektir ki kazâ-ı mezbûru gur-
ra-ı merkûmeden zabt-edüp beyne'l-ehâli icrây-ı ahkâm-ı
şer'iyyede sa'y-ı cemîl ve vâkı'a olan muhallelâfât-ı mev-
tây-ı askeriyyeyi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi-
lfarîzatü's-şer'iyye tevzî' ve taksîm eylesiniz vesse -
lâm el fakîr Zeynül'âbidîn el kâdî bi Kazâ-ı Eğin

(131)

Altın ve diğer para kıymetleri

Fındık altını ve fındık rub'iyesi ve İstanbul altını -

dirhem 1 fiat 15,5 - yaldızlı Kacar altını dir -
hem 1 fiat 19,5 - Atık Sultan Mahmud altını dir -
hem 1 fiat 17,5 - Atık Sultan Mustafa altını dir -
hem 1 fiat 16,5 - Mısır altını dirhem 1 fiat 13
- Dublin ve saforin ta'bîr olunan altın dirhem 1 fiat
18 - Evânî altını dirhem 1 fiat 16,5 - Tam Rumî
aded 1 fiat 28 - Mısfıyesi aded 1 fiat 14 - Ru
b'ıyesi aded 1 fiat 7 - Atık yüzlük aded 1 fiat
5 - Aynı ikilik aded 1 fiat 4 - Atık kuruş
aded 1 fiat 2 - Cihâdiye aded 1 fiat 6 - Ce
did ikilik aded 1 fiat 2 - Cedid kuruş aded 1
fiat 1 - Riyal aded 1 fiat 9

(132)

Tekâlif ödemeyen bazı kurâ ehâlisî

Kudvetü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-ke
lâm Mevlânâ Eğin Kadısı zîde fazluhû ve mefâhirü'l-emâ-
sil ve'l-âkrân a'yân ve zâbitân vesâir iş erleri zîde -
kadruhum tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak ma'lûm o
la ki Eğin Kazâsına ötedenberi bâ evâmîr-ı aliyyem vâ -
ride olan tekâlif vsâir cümle ehâliyy-ı kazâ ile bi'l -
ittifâk her bir hâneye göre tarh ve tevzî' olunagelmîş-
iken gerek derûn-ı kasaba ve gerek tevâbi'i olan içfe -
ve Hâmkap ve Enek ve Kargele ve Boren nâm kurâ ehâlîle-
ri ber takrîb-ı sınıfın-ı vâfireden beri mu'âfiyet tahsîl
ve hisse-ı tekâliflerini adem-ı ifâ birle onların hiss-
e-ı muvazza'aları sâir hânekeş kurâ'ya tarh ve tevzî
Olunduğundan bu keyfiyet fukarânın min külli'l-vücûh peş-
ışanlıklarına bâdî ve şurût-ı mer'ıyyenin dahi hilâfı-

nı mü'eddi olduğunu beyân-ı birle bu bâbda bir kıt'a em -
 r-ı gerîim ısdârı husûsu Eğin Kazâ ve Kasabası ve Loğadı
 Lâhiyesi ehâlîsi tarafından bâ arz-ihâl istid'â olunmak -
 tan nâgî kuyûd'a mürâca'at olundukta Arapgir Sancağında -
 kâin nefis Eğin Kasabasının mukayyed olan elli bir buçuk
 aded avâriz ve nüzülhânelerin kırk dokuz adedi üç def'ada-
 tenzil olunarak ol mukabelede nefis-ı kasabada cârf olan -
 nehr-ı kebîr'in üzerinde olan cisri kendi yedlerinden ta'
 mîr ve termîm etmek şartiyle köprücü ta'yin oldukları -
 ve İçfe Karyesinin hîn-ı tahrîrde vâkî yirmi yedi buçuk
 aded hânesi mukaddemâ tenzil ve mukabelesinde köprücü ta'-
 yin olunmuşlar ise de kazâ-ı mezkûr ehâlîsi hizmet-ı mez-
 kûreyi idâre ve rü'yeti ta'ahhüd eylediklerine binâen iki
 yüz otuz sekiz senesinde bâ hat-ı humâyun-ı şevketmakrûn-
 ı şâhânem köprücülükleri ref' ve avâriz ve nüzülhâneleri-
 ifâ kılınmış ve Kâmerkap Karyesinin on üç aded avâriz ve
 nüzülhânesinin on buçuk adedi ve Soren Karyesinin iki
 aded avâriz ve nüzülhânesinin bir adedi ve Vanek Karyesi -
 nin beş aded avâriz ve nüzülhânesinin üç adedi ve Kârgele
 Karyesinin beş buçuk aded avâriz ve nüzülhânesi tekâmilen-
 ref' ve tenzîl olunmuş olmağla bu surette Eğin Kasabası
 ehâlîleri köprücü ta'yin olunduklarından mu'âfiyetlerinin-
 ibkasiyle hânesinin ibkasına irâde olunduğu halde mahall-
 ât-ı mezkûrenin memur oldukları hizmet-ı cisri İçfe Kar -
 yesi misillü cümleten ehâliy-yı kazâ rü'yet ve idâre bir-
 le gerek mahallât ve gerek zikrolunan İçfe ve Kâmerkap ve
 Kârgele ve Vanek ve Soren Karyeleri ehâlîleri tekâlif - ı
 vâride ve masârifat-ı vâkı'ay-ı memleket her ne ise ma' -

nı mü'eddi olacağını beyân-ı birle bu bâbda bir kıt'a em -
 r-ı gerfîm isâfî husûsu Eğin Kazâ ve Kasabası ve Loğadı
 Lâhiyesi ehâlisî tarafından bâ arz-ihâl istid'â olunmak -
 tan nâgî kuyûl'a mürâca'at olundukta Arapgir Sancağında -
 kâin nefs Eğin Kasabasının mukayyed olan elli bir buçuk
 aded avâriz ve nüzülhânelerin kırk dokuz adedi üç def'ada
 tenzil olunarak ol mukabelede nefs-ı kasabada cârî olan -
 nehr-ı kebîr'in üzerinde olan cisri kendi yedlerinden ta'
 mîr ve termîn etmek şartiyle köprücü ta'yin oldukları -
 ve içfe Karyesinin hîn-ı tahrîrde vâkî yirmi yedi buçuk
 aded hânesi mukaddemâ tenzil ve mukabelesinde köprücü ta'-
 yin olunmuşlar ise de kazâ-ı mezkûr ehâlisî hizmet-ı mez-
 kûreyi idâre ve rü'yeti ta'ahhüd eylediklerine binâen iki
 yüz otuz sekiz senesinde bâ hât-ı humâyun-ı şevketmakrûn-
 ı şâhânem köprücülükleri ref' ve avâriz ve nüzülhâneleri-
 ifâ kılınmış ve Kâmerkap Karyesinin on üç aded avâriz ve
 nüzülhânesinin on buçuk adedi ve Soren Karyesinin iki
 aded avâriz ve nüzülhânesinin bir adedi ve Vanek Karyesi -
 nin beş aded avâriz ve nüzülhânesinin üç adedi ve Kârgele
 Karyesinin beş buçuk aded avâriz ve nüzülhânesi tekmîlen-
 ref' ve tenzîl olunmuş olmağla bu surette Eğin Kasabası
 ehâllileri köprücü ta'yin olunduklarından mu'âfiyetlerinin-
 ibkasiyle hânesinin ibkasına irâde olunduğu halde mahall-
 ât-ı mezkûrenin memur oldukları hizmet-ı cisri İçfe Kar -
 yesi misillü cümleten ehâliy-yı kazâ rü'yet ve idâre bir-
 le gerek mahallât ve gerek zikrolunan İçfe ve Kâmerkap ve
 Kârgele ve Vanek ve Soren Karyeleri ehâllileri tekâlif - ı
 vâride ve masârifat-ı vâkı'ay-ı memleket her ne ise ma' -

rifet-ı şer' ve cümle ma'rifetiyle ber vech-ı ta'dîl ve -
 tesviye tanzîm olunan tevzi' defteri mücebince gerek İslâm ve gerek re'âyâ her kes hâne-ı kadîme ve emlak ve
 arâzî ve hâl ve tahammüllerine göre hisse-ı matrûhalarını-
 vakit ve zamaniyle ber müceb-ı şurût-ı tekâlif kazâsı
 ehâlisıyla bi'l-maiyye edâ eylemek üzere emr-ı şerîfim is -
 dâr ve i'tâsı husûsu mevkûfât'tan derkenâr olunarak bâ -
 takrîr lede'l-arz mücebince emr-ı şerîfim isdârı husûsuna
 irâde-ı aliyem ta'alluk etmekle vech-ı meşrûh üzere amel
 ve harekete mübâderet olunmak fermânım olmağın hâssaten -
 işbu emr-ı âlişânım isdâr ve irsâl olunmuştur imdi vusû -
 lunda siz ki kadı ve a'yân ve zâbitân vesâir mûmâ ileyhim
 siz hoyfiyet-ı irâde-ı aliyem mantûk-ı emr-ı şerîfimden-
 ma'lûmunuz oldukça fermânım olduğu ve bâlâda beyân kılın-
 dığı üzere mahallât-ı mezkûrenin memûr oldukları hizmet -ı
 cısrî işfe Karyesi misillû cümleten ehâliy-ı kazâ rû'yet-
 ve idâre birle gerek mahallât ve gerek kurâ-ı mezkûre
 ehâlileri tekâlif-ı vâride ve masârifât-ı vâkı'ay-ı memle -
 ket her ne ise ma'rifet-ı şer' ve cümle ma'rifetiyle ber -
 vech-ı ta'dîl ve tesviye tanzîm olunan tevzi' defteri mü -
 cebince gerek İslâm ve gerek re'âyâ her kes hâne-ı kadîme
 ve emlak ve arâzî ve hâl ve tahammüllerine göre hisse-ı -
 mevzi'elerini vakit ve zamânı ile edâ eylemeleri husûsuna
 dikkat ve mübâderet ve hilâf-ı emr ve muğâyır-ı rızâ ha -
 reketten ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı
 âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-ı şerîfimle var -
 dıkta bu bâbda vech-ı meşrûh üzere şerefyafta-ı sudûr olan
 işbu emr-ı şerîf-ı celîlü's-şân vâcibü'l-ittibâ! ve lâzi-

mü'l-întisâlimin mazmûn-ı münfî birle âmîl olasız şöyle-
 bilesiz alâmet-ı gerîfeme i'timâd kılasız
 Tahrîran elyemi't-tâsi' aşar min şehr-ı Saferü'l-hayr se-
 net-ı selâse ve erbe'in ve mi'eteyn-ı ve elf
 Had vasala ileynâ

(133)

Lir cerh hâdisesi

Lâşin Kasabası Mahallâtından Erki Mahallesi sükkânın
 dan Kodik Oğlu Lu'aymân nâm şakî mahalle-ı mezbûre sâkin-
 lerinden Vezir Oğlu Feyzullâh nâm kimesneyi bilâ mücib ib-
 tina âlet-ı cerh ile darb ve mecrûh ve helâk mertebesine-
 girmiştir olduğu kibel-ı şer'den keşf-olunup cirhi sıhhat-
 buluncaya değin iktizâ eden nafakay-ı iyâli vecerrâh üç -
 retî şakî-yı merkûmdan lâzım geleceğinden kırk dört sene
 si Cemâziye'lûlâsının yirminci yevm-ı Cuma işbu mahall'e
 kaydolunmuştur

Rî 20 Cemâziyel'ûlâ 1244

(134)

Alınan akçeye dair tezkire

Lâ fermân-ı âlî memûr olduğum Arapgir Kazâsında Beni
 zli Mukâta'asının on akçe hissesi olan Dînârzâde Mehmet -
 ve Mahmut veled el Hâc Ali Ağanın bâ defter-ı hâkânî müce-
 bince iki yüz otuz dokuz ve kırk bir senesinin mal miri -
 yesi yüz on kırk otuz para tamâmen tarafımıza teslim ahz
 u kabz olup işbu tezkire tahrîr ve yedine i'tâ olunmuştur
 Şeyû i'tâsında işbu mahall'e kayd

Rî Curre-ı Cemâziyel'ûlâ 1243

(135)

Alınan akçeye dâir tezkire

Lâ emr-ı âlî memur olduğum Arapgir Lazâsında Denizli Lukâta'asının beş para hissesi olan el lâc Ali Bey ve led-ı Genç Halil Ağa bâ defter-ı hâkânî mûcebince otuz altı senesinden kırk bir senesine varıncaya değin mal mîrîsi yüz kırk dört kuruş sekiz para tamâmen tarafımıza teslim ahz u kabz olup işbu tezkire tahrîr ve yedine i'tâ olunmuştur deyû i'tâ-ı sened işbu mahalle kayd ş

Mî Gurre-ı Cemâziyel'ûlâ 1243

(136)

Alınan akçeye dâir tezkire

Lâ fermân-ı âlî memur olduğum Arapgir Lazâsında Denizli Lukâta'asının beş para hissesi olan İbrahim Bey ve led-ı Genç Halil Ağa bâ defter-ı hâkânî mûcebince otuz altı senesinden kırk bir senesine varıncaya değin mal mîrîsi yüz otuz dokuz kuruş altı para tamâmen tarafımıza teslim ve ben dahi ahz u kabz eyleyip işbu tezkire tahrîr ve yedine i'tâ olunmuştur deyû i'tâ-ı sened mahall'e kayd ş

Ali Kadenci

Mî Gurre-ı Cemâziyel'ûlâ 1243

Defterdâr Efen.

(137)

Akçe teslimi kaydı

Lâfâda muharrer Abdürrezzâk Ağadan cümle ma'rifeti ile bin iki yüz on kuruşu mihmandâr nasb-olunan latiboğlu İbrahim Ağaya cümle muvâcehesinde huzûr-ı şer' de teslim olunduğu kaydolundu

Mî 21 Şevval 1243

(138)

Eslihayı toplama buyruldu

Eğin Kazâsının re'âyâ yedlerinde olan eslihası

toplanmak vurûd eden buyruldu kaydı

Şerî'atmeâb Eğin Lâibi fazîletlû efendi zîde ilmuhû ve kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetlû Mehmet-Ağa zîde kadruhû zikr-ı âtî husûsuna tarafımızdan mübâ - şir ta'yîn olunan Kapıcılar Bölükbaşısı lâfız Ağa inhâ - olunur ki memâlik-ı mahrûsatü'l-mesâlik-ı şâhâne mûte - mekkîn ehl-ı zimmet re'âyâ tâifesi sâye-ı hazret-ı pâdi - şâhîde her cihetle mahfûz olup onlara âlât-ı harbiyyenin lüzûmu yok ise de bir müddetten beri re'âyâ nın ekseri esliha i'mâle meyl ve rağbet eylediklerinden ve bu husûs - usûl-ı ra'iiyyete münâffî bir keyfiyet olacağından mukad - demâ ta'alluk eden irâde-ı seniyye mûcebince bi'l-cümle - re'âyâ yedlerinde bulunan esliha taraf taraf memûr ma' - rifetiyle devşirilmiş ve ol vakit Eğin Kazâsı re'âyâsı - yedlerinde bulunan esliha toplanmayıp kalmış velev top - lanmış olsa bile lâyıkıyla bakılamamış olduğundan ve Eğin re'âyâsı her bir cihetle mahfûz olarak onlara kat'an silahın lüzûmu olmayacağından ma'adâ silah demek ehl-ı - slâma mahsûs bir madde olup re'âyânın kullanması ka'ide - ı ra'iiyyete münâffî bir keyfiyet olduğundan zikr-olunan Eğin Kazâsı re'âyâsı yedlerinde her ne mikdar esliha var ise devşirilmesi husûsuna irâde-ı aliyye ta'likıyla ol - bâbda tarafımıza olarak bir kit'a fermânnâme-ı sâmi şe - ref vurûd eylemiş olduğu siz ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhin siz ma'lumlarınız oldukça imdi vusûl-ı buyrulduğumuzda ma'

rifet-ı şer' ve ta'yîn olunan mübâşir-ı mûmâ ileyh ma' -
rifetiyle gerek derûn-ı kasaba ve gerek kazâ-ı mezbûrun-
hâvî olduğu kurâ'da mütemekkin re'âyâ tâifesi yedlerinde
bulunan eslihayı devşirip ve derûn-ı kasabada bir mahfûz
mahall'e vaz' ve hıfz edip mamzî defterini huzûrumuza -
takdîme mübâderet ve sen ki mübâşir-ı mûmâ ileyh sin sen
dahi muktazây-ı memûriyetin üzre re'âyây-ı mesfûr yedle-
rinde bulunan eslihayı ahz-edip ve mahall-ı mü'emmende -
hıfz ile bir tânesinin geriye kalmaması ve ketm ve ihfâ-
olunmaması emrine ziyâde dikkat ve bu vesile ile zinhâr
bir akçe ve bir habbe almayıp ve aldırmayıp icrây-ı muk-
tazâsı emir ve irâde-ı aliyyeye gayret eylemeniz bâbında
ber mûceb-ı fermânnâme-ı sâmi Dîvân-ı Ma'âdin-ı Humâyun -
ve Gümüşhâne ve Eyâlet-ı Diyar-ı bekir ve Rakka ve Elviye
-ı Dozok ve Yeni il ve Malatyadan işbu buyruldu tahrîr -
ve ısdâr ve mübâşir-ı mûmâ ileyh ile ba's ve tisyâr olun-
muştur inşa'Allâhu Ta'âlâ gerektir ki ber mûceb-ı buyrul-
du amel ve hareket ve hilâfından ittikâ ve mücânebet ey-
leyesiz deyû

Knd vasala ileynâ

Mî 9 Şevvâl 1243

(139)

Önceki ile irtibatlıdır

Sonradan mûcebince sudûr eden mektup sûretidir

Fazîletlû Efendi ve İzzetmend'im Mehmet Ağa ve Hâ-
fız Ağa

Bâ fermân-ı Âlî Eğin Kazâsı re'âyâlarından esliha toplan-
ması me'mûriyetine dâir bu def'a vârid olan ma'rûzâtını-

zın meâli manzûrum olmuş ve şimdiye kadar cem'olunan es-
 lihanın ecnâs ve ne mikdâr a'dâdı tahrîrâtınız mefâdın -
 dan bilinmiş olmağla re'âyây-ı mersûmeden ve kurâlarda
 olan re'âyâsından toplanacak esliha tekniî olunarak arka-
 sı alındıktan sonra eslihanın cinsi ve sâhiblerinin ismi
 ma'rifet-i şer' ve ma'rifetiniz ile başka başka müfre-
 dât defterinde derc ve tasrîh kılınmak üzere yazdırıp ve
 cem'olan eslihayı ol tarafta mahfûz ve mü'emen mahall-
 var ise defter mücebince ta'dâd olunarak vaz' ve temehh-
 ür ederek mübâşirine bin kuruş hizmet verip mamzî defter
 ve i'lâmîyle berâber i'âde eylesesiz ve illâ eslihanın
 ol tarafta hıfz-olunacak mahalli yok ise defter mücebince-
 bu tarafta hıfz-olunmak için mübâşirine teslim ve tarafı
 mıza irsâle dikkat eylesesiz

Veliyyü'n-niam efendimizin kendi hattıdır toplanmış es -
 liha ne mikdâr ise mamzî defteriyle ma'an alıp bu tarafa
 gelesiz

Mî 12 şevvâl 1243

(140)

hesûp müfredâtı

Lâ'is-ı defter oldur ki

Bin iki yüz kırk iki senesine mahsûben şevvâl'ü-lmü-
 kerremîn on birinci gününde Mart i'tibâriyle Lâ'in Hazâsı-
 nın Ma'den-ı humâyun Hazînesine ber mu'tâd verilegelen be-
 del-ı kömür ve boğça bahâ ve ikrâmiye ve voyvodâ-ı kasâ -
 el lâc Câfer Ağa ma'rifeti ve cümle ma'rifetiyle nasb-
 olunan gehir vekili Berkiz yediyle vukû'bulan masârif-ı ka-
 zâ ve menzîl bârgirleri için kirâcıbaşı i'ânesi ve mürûr-

u ubûrun mihmandâriyeleri ve masârifât-ı sâire ve mukannen olan harç imzâ ve zâbitân tahsildâriye ve menzil için cânib-ı mîriye iki taksid üzere verilen masârifât cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i ger'le beyne'l-verimdâr tevzîf ve kabul olan masârifât-ı kazâ salyânesinin defteridirki her vech-i âtî ale'l-esâmî zikr-olunur

Efî 11 Şevval 1242

- Her mu'tâd-ı kadîm Ma'den-ı Humâyuna verilegelen bedel-ı kömür ve boğça bahâ ve ikrâmiye ve bedel-ı iltizâm 12730
- Devletlû veliyyü'n-niam efendimize ve kethudâ Ağaya ve hazînedâr ağa ve divân kâtibine ve sîm kâtibine ve da'vetçi ağaya ve harç buyruldu ve kûrkû bedeli ve çavuşlara 10900
- Devletlû veliyyü'n-niam efendimize verilen hediye bahâ 1650
- Devletlû veliyyü'n-niam efendimize voyvoda ağasının verdiği 5000
- Da'vet ile ma'dene giden efendiler ve ağaların hayvan ve kelek kirâları ve makdûsîlerin ma'dende ve esnâ-i râhta masârifleri ve gelen tatara 863
-
- 31143
- Lâ buyruldu Eğin ve Boşadı'dan Ovacık Ekrâdı için matlûb buyrulan süvârî ve piyâde için gelen tatara ve ma'dene giden hayvana ve sâ'îye 110
- Selâm ağası Kuruçaya giderken koşulan cebelû ve Çemişkezek'e matlûb buyrulan üç aded hayvana memûr segbân ve baltacıbaşıya şa'îr ve nân-ı azîz 47

- GümüŖhânededen gelen balta ve Bresta'da verilen
ga'îr ve nân-ı azîz ve üzüm ve menzil için ta-
tar ağanın avâ'idi ve ğavvâsa ve iki def'a ma'
dene giden sâ'îye verilen 353
 - Bâ buyruldu Ma'denden Erzuruma giden delûnun
mihmandâriyesi ve ğehir vekili Serkez yediyle
konak masârifî ve Kuruĝaydan kafilî-ı ûlâ kü-
tüĝe giden kelek 640
 - Ma'den ve bağının iskelelerine giden kayapa ve
kütük ağası Hacı Ahmet Ağaya hizmet ve kahve
bahâ ve segbanlarına voyvoda ağanın segbanları-
na verilen 412
-
- 32705
- Bâ buyruldu kütük için gelen ğavvâs'a verilen
hizmet ve kahve ve duhan ve segbana verilen ve
ordudan firâr eden asker husûsuna gelen tatara
verilen efendimizin develeri yağlamak için kat-
ran ve ve hamâliye 296
 - Segban başına verilen hizmet ve menzilin saat
başına onar para tesellüm için ferman getiren
Devriş ağaya ve mürûr emrini getiren Sadrazam
Çukadârına verilen ve tatara ve mihmandâriyeleri 654
 - Ordudan firâr eden mahbusları geriye getirmeye
gelen adama hizmet ve silahlarını yükletmeye
hayvan kirası ve ma'denden firârî baltacılar
için gelen segban ve menzil ve mürûr emirlerini
getiren ağalara verilen 109
 - Boĝadı lâhiyesine bekçi nasbolunmak için buy-

rudu getiren Mahmut Ağaya hizmet ve mihmandâ-
riyesi ve Erzurumdan gelen delûbaşı ağaya veri-
len avâ'id ve kahve ve duhan ve hayvan kiraları

650

- Orduya giden hayvan kiraları ve sâbık voyvoda
Hacı Yusuf Ağa gününde şehir vekili Serkiz ye-
diyle bâ defter-ı müfredât yolların ta'mîri i-
çin masârifât ve Eğin ve Boşadı bağbuğlarına
verilen kahve ve harçlık ve çavuş ve alemdârına
verilen

630

35044

- Bâ emr-ı hazret-ı veliyyü'n-niamı Keşot Karye-
lerinden gelen şa'îr ve bu taraftan Ma'den ve
Şengâh iskelelerine giden kelek kiraları ve şa-
'îr-ı mezkurdan anbar ve hamal ve sah ve çağ ve
zürkil olunmasına ve bekçilerine verilen

2369

- Şa'îr-ı mezkûr için Ma'denden gelip Atama Karye
ve Şengâh iskelesine giden adamlara verilen ve
salyâne-ı sâbık tevzî'inden sonra Boşadı mâhiye-
sine i'âne olunan ve def'a mürûr emrini getiren
tatara verilen

941

- Bâ emr-ı âlî Eğin Kazâsı menzili için iki taksid
üzre cânib-ı mîriye verilen ve Çemişkezek'e mat-
lûb buyrulan üç adet bargir kıymeti ve berâber
giden adama ücret ve Malutyağa giden uû'îye verilen

898

- Devletlû efendimizin delûbaşısı ağa tarafından
mektup getiren bölükbaşıya verilen ve Ma'den-ı İbu
mâyun seffnesi için matlûb buyrulan ağaçların hamâ-
liye ve gelen verilen ve mihmandâriyeleri

131

- Osman Ağa ve Memo Ağanın beg aylık mürûr u ubûr mihmandâriyeleri ve sultan müjdesi emri haberi gelmelerinden akdem haberini getiren tatara verilen in'âm ve memleket maslahatı için Âsitâne- den gelen sâ'ie verilen	869
	40252
- Harile-ı sânf kütüğü için Memah'a giden kelekçi- lere ve kirâlarına ve segbana verilen ve orduya giden hayvan kiraları ve ma'dene giden sâ'ie ve- rilen ücret	365
- Gümüşhâne emini efendinin gelen konakçısına ve Çavvâs ve segbanlarına verilen ve efendiy-yı mûmâ ileyhin mihmandâriyesi ve Atama Karyesine rigbe i- çin kütük ağasına giden adama verilen ücret	866
- Memah ve Mercanes Kazâlarından gelen kütük için Ma'den ve bağının iskelelerine giden kababa üc- retleri ve Gümüşhâne Âmininin sonradan gelen et- bâ'larının mihmandâriyeleri ve Deraliyyeden gelen tatara verilen	411
- Lehçi mâhiyesi ve Siyâsa zahîre için Lalatyaya giden sâ'ie verilen ve kütük nezâretine memûr Ahmet Çavvâs'a verilen hizmet ve kahve ve duhan ve segbanlara verilen	180
- Kütük ağası İacı Ahmet -ğaya verilen hizmet ve kahve bahâsı ve segbanlarına verilen ve kütük ne- zâretine voyvâda ağanın adamlarına verilen ve oda belî nâm mahal'den köprü başına kadar yolların ta'mîrine giden masârif	298
	42372

- Kâbık Cümüşhâne Umûni Ali Beyin ve etbâ' ve katarıyla mihmandâriyeleri ve Gergütten Ma'dene mahbûs getiren yirmi sekiz ğavvâs ve piyâdeucu mihmandâriyeleri ve Beraliyyeden gelen tatara verilen 377
- Sivastan matlûbu için Ma'dene giden sâ'ie verilen ve için yine Ma'dene giden ve ovacak mahbuslarını Ma'dene götüren adamlara verilen 72
- Asitâne-ı aliyyeye gidenler cânib-ı şer'den i'lâm ve voyvodalar taraflarından yodlerine tezkire iltimasları ile kilârcıbaşı ağaya ve mürûr husûsuna gelen tatara verilen 137
- Efendimizin delîlbaşı ağa tarafından gelen konakçıbaşıdelîle verilen ve Çemişgezeğe varan adamlara verilen ve delilbaşına tarafından Çemişgezeğe giden adamına ücret 200
43208
- Beraliyyeye azîmet edenler cânib-ı şer'den ve voyvoda ağadan i'lâm ve tezkire ve kavî keril ile geline deyû fermân getiren tatara ve buyruldu ile gelen mübâşir ağaya verilen ve saptabaşının alemdarına verilen 200
- Üç def'a ve üç kât'a yeniçeri umûruna dair ferman getiren tatarlara verilen ve kömür için gelen ğavvâs'a verilen ve her mu'tâd voyvoda ağanın masrafına i'âne ve orta mektûbu getiren sâ'ie verilen 4725
- Cinos Karyesinin masâriflerine i'âne 250 hâkim efendinin Ma'dene masrafı 400 ve Ma'den-ı Humâyun

- seffinesine matlûb buyrulan direklik ve ağaç
kaymetleri ve perâkende mihmandâriye masrafı 1114
- Ordu esnâsında mürûr-ı ubûr'un mihmandâriye
masrafı ve sultan müjdesi getiren tatara ve-
rilen hizmet ve mihmandâriyesi ve barut kay-
meti ve maslahat zammı ile gelen çukadâr ağaya
verilen 335
- Delilbaşı ağanın yeğeni öldükta Pengâne
karyesine getirilen hayvan kirası ve delilbaşı
ağanın tatarına verilen ve ma'dene gidene ücret 88
49670
- Deraliyyede yeniçeri takımından bâbîâli ve ağa
kapısını yağma ve firârîlerin kuytu ve koltuğu
aranmak için fermân getiren tatara verilen ve mih-
mandâriyesi ve hoşkeriden gelen davarları der-
benle kadar getiren uçaklara verilen 104
- Delilbaşı ağaya esb bahâ ve kahve ve duhan ve
tüfenk ve çizme ve bölükbaşlarına ve çavuşları-
na verilen ve bir gecelik mihmandâriye masârifi 866
- Delilbaşı ağa memlekete uğranamak için kethudâ
beyefendiye arz-ihâl getiren adama ve bekçilere
cevab verilmek için mektup getiren adama ve tatar
ağasına verilen avâ'id 290
- Lehre ve Kosta yılları bekçiler altmış üç nefer
ve iki bölükbaşları beş ay on günlük mâhiyeleri
cen'an yekûn 19467
- Bâ buyruldu Gümüşlü Ekrâdına memur mübâşir ağa-
nın hizmeti ve mihmandâriyesi ve ma'dene mektup

getiren adama verilen ve Kuruçay Voyvodasından
gelen Koggeri mahbuslarını ma'dene getiren
adamlara verilen

348

- Perdizli kömürcüler kethudâsını

70745

mahbûsen ma'dene getiren adamlara verilen
hizmet ve hayvan kiralarına ve devletlû veliy-
yü'n-niam efendimizin müjde ve ibkâ haberini
getiren ve yeniçeri maddesine gelen tatara ve-
rilen

275

- Tebğir buyrulduğunu getiren Selim Ağaya verilen
hizmet ve Osman Ağa ve Memo Ağanın altı mâhlık
mihmandâriyeleri vesâir perâkende mihmandâriye

1798

- Kırk bir senesi salyânesinden mağdûr ve fakîrû'
lhâl kurâlarda kesir kalan salyâneleri ve zahî-
re husûsuna Sivasa ve ma'dene gidenlerin masârif
ve ücretleri

1152

- Lâ emr-ı âlî devlet tatanımemûren geldikte ve-
rilen hizmet ve şehir vekili Serkez yediyle ko-
nak masrafı ve hâne naklolunmamak için Deraliy-
yeye ve Tokata gönderilen sâ'îlere verilen

1115

- Âsitâne-ı Aliyyeye hâne naklolunmamak için bâ
emr-ı âlî ve buyrulduy-ı veliyyü'n-niami ta'yîn
buyrulan mübâşir ağaya verilen ve husûs-ı mezbûr
için iki def'a ma'dene gidenlerin ma'den ve yol
masrafları ve hayvan kiraları

1395'

- Def'a Memo Ağa ve Halil Ağanın mihmandâriye-
leri ve ortamektubunu ve memleket için yap-

76480

tırılan fermanı getiren sâ'îlere verilen	987
- Bu sene-ı mübârekede bâ emr-ı âlî menzîl için câhib-ı mîriye verilecek iki taksîde ve Dutbeli Derbendi bekçilerine verilen ve Voyvoda Ağanın üç günlük ta'âmiyesi	2125
- Akçe naks'ın ve Voyvoda Ağanın ma'dene masrafı ve konak kirası ve tahsildâriyesi ber mu'tâd-ı kadîm ve İliç Karyesi re'âyâları masâriflerine i'âne	3453
- Cinos Karyesine i'âne ve hâkim efendiye ber mu'tâd harc-ı imzâ ve i'lâma verilen ve harc-ı bâb ve mahzariye ve Voyvoda Ağanın konağına masraf	3464
- Hocagân efendiye altın emri için ma'dene i'lâm getiren adama verilen ve balta brastad masârif ve memleket yazıcısına ve mahkeme kâtibine ve köprü kurbunda caddeye yıkılan duvarların ta'mîrine verilen	854
	87363
- Yeni tutulandan mukaddem altı yanda karye taraflarından Hosta ve Avaz nâm mahallere üç aylık tutulan bekçi ücreti ve yüz elli beş nefer süvârî ve piyâdenin mihmadâriyesi	986
- Kırâcıbaşı memleket tarafından i'âne ve akçe güzêştesi ve İran'ın Vizeşin ve Tavrîl Karyelerine i'âne	4040
- Sâbık Kethüdâ yeri Mehmet Ağanın bâ defter-ı müfredât yediyle olan masârif ve Halil Ağa yediyle olan masârif ve Voyvoda Ağanın Kethüdâ ve	

kâtibine ve harc-ı bâb ber mu'tâd	1503
- Kaymakam Makbû'l-eşrâf Osman Ağaya bermu'tâd tahsildârîye ve Boşadı İhtiyârına tahsildârîye ve pazar başı ve dellâliye	545
- Şehir vekili mâhiyesi ve saraydâra verilen	1200
	95637
- Sefîne için giden ağaçların kıymeti geriye reddolunduğundan ihrâc	310
	95327
- Menzile zammolunan onar para fazla ihrâc	130
	95197
- Boşadı hissesine isâbet eden hums hisse ihrâc	19039
	76158

Malınız yetmiş altı bin yüz elli sekiz kuruştur
 Defs-1 kasaba 8 para (33112) Karye-1 İçfe 2 para(8278)
 Karye-1 Kâmerkap 2 pa(8278) Karye-1 Kârşele 5 P(2069,5
 Karye-1 Bekir 4 para(1150-24para)Karye-1 Erko 4 para -
 (1655-24 para) Karye-1 Cinos 10 para(4139) Karye-1 -
 Hendir 4 para (1655-24 para) Karye-1 Venik 14 para -
 (5794) Karye-1 Soren 3 para (1241-28 para) Karye-1 Moğ
 ke 4 para (1655-24 para) Karye-1 Sandık 5 para (2569,5)
 Karye-1 İranek 3 para (1241-28 para) Karye-1 lavril -
 5 para (2069,5) Karye-1 Bezmeşin 2 para (827 - 32 pa
 ra) Karye-1 Vellovağıl 1 para (413 - 36 para)

(141)

Mahkeme kâtibliğine ta'yîn

Unûr-1 mahkeme kitâbetine mutasarrıf olan Ahmet

Efendi ref'olup yerine Abdurrahmân Efendi
 nasbına dâir buyrulduy-ı hazret-i Ve-
 liyyü'n-niamı kaydıdır

Şerî'atşîâr Eğin lâ'ibi Fazîletlû Efendi zîde fazlu
 hû ve kudvetü'l-emâcid ve'l-âyân Voyvodası İzzetlû eliâc
 Câfer Ağa zîde mecduhû inhâ olunur ki

Eğin Mahkemesi hizmet-i kitâbetinde mutasarrıf olan
 Ahmet Râzif umûr-ı kitâbet me'mûresinde müstakim olmayıp
 hilâf-ı şer' ve kanun sâhib-ı maslahat'tan sirren ve a-
 lenen verilen hums-ı harc'dan ziyâde ve buna mûmâsil nes
 ne mütâlebesinde olduğu bi't-tahkîk mesmû'umuz olmuş ol-
 up ve bu misillû mevâdd'e rızây-ı Cenâb-ı pârf ve rızây-
 ı lazret-ı Şehriyârî olmayarak merkûmun azli ve yerine -
 hüsn-ı sülûk'a mâ'il ve rûsûm-ı şer'iyeye kâ'il birinin
 nasbı şer'an icâb etmiş olduğu siz ki mahâtabûn-ı mûmâ i
 leyhinâsız ma'lûmlarınız oldukta yine kasaba-ı mezkûre -
 sâkinlerinden ve erbâb-ı istihkâktan her vech'le umûr -ı
 kitâbete şâyeste Abdurrahmân Efendi hizmet-ı kitâbette i
 stihdâm olunarak merkûm Ahmet Râzif'in bundan böyle umû-
 r-ı kitâbete dâir bir şey ihtilât eylememesi esbâbının i
 stikmâline dikkat ve mûmâ ileyh Abdurrahmân Efendinin ik
 tizâ eden berâtı bir kaç gün zarfında vürûd edeceğinden-
 ibrâz-ı hüsn-ı sülûk'a gayret eylemesini kendisine tef -
 hîme mübâderet eylemeniz bâbında Dîvân-ı Ma'âdin-ı Humû-
 yun ve Gümüşhâne ve Livâ-ı Lozok ve Malatyadan işbu buy-
 ruldu tahrîr ve ısdâr ve irsâl olunmuştur bimennihî Ta'â
 lâ vusûlunda gerektir ki ber mûceb-ı buyruldu amel ve ha
 reket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deydû

Mad vasala ileynâ

Rî 17 Zilkâde 1242

Temme'l-kitâb bi'avni-llâhil-meliki'l-Vahhâb

Memakahu'l-fakîr ileyhi azze şânuhû ta'âlâ el Seyyid Ab-
dullâh el mulâ hilâfet bi Kazâ-ı Eğin ufiye anhu

Rî 15 Muharrem 1243

(142)

Umûr-ı şer'in tefvîzi

İâ Râtiñ

İâ Rezzâk

İâ Allâh

Ezzetmeâb şerî'atnisâb mevlânâ el Seyyid Mûftüzâde-
Abdullah Efendi kâmyâb ba'de-ttahiyyetül-vâfiyeh inhâ
Olunur ki

İer vech-ı mansıb mutasarrıf olduğum Eğin Kazâsının umû-
r-ı şer'iyyesi işbu bin iki yüz kırk üç senesi mâh-ı Mu-
harremü'l-harâmın beşinci gününden cenâb-ı sa'âdetinize-
ihâle ve tefvîz kılınmıştır gerektir ki kazâ-ı merkûme-ı
gurre-ı şehr-ı mezbûrenin beşinden bi'n-hiyâbe zabt-edip
beyne'l-ehâlf icrâ-ı ahkâm-ı şer'-ı âlfide ve vâkı'a olan
muhallefât-ı mevtây-ı askeriyye'yi dahi tevzî' ve taksîm
eyleyip cadde-ı şerî'at-ı Ahmediyyede seyr ve inhirâf
acevâz göstermeyesin el fakîr Muhammed el mutasarrıf -
bi kazâ-ı Eğin

(143)

Kendi kesesinden hırcama

Mürûr u ubûr edenler her bir mahal'de kendi kesele-
rinden masraf etmeleri için sâdır olan emrin sûretidir
Ma'lûm ola ki Cenâb-ı Âferînende ins u cân ve ligâhdâren

de-1 kevn u mekân tenezzehet zâtühû ani'ş-ebîhi ve'n-nuk
sân zât-1 ma'deletsimât-1 mülûkâmı kemâl-1 lutf-1 sübhâ-
nî ve mezîd-1 fazl-1 samadâniyle hâmiy-yı dîn-1 mübîn ve
halîfe-1 rây-1 zemîn ederek bunca memâlik ve emsâr ve me
dâyin-1 beşimâr'ın idâre-1 zimâm-1 mehâmmını dest-1 tev-
fîk perest-1 hidîvâneme tevdî' ve teslîm ve mü'eyyedün -
mîn indî' Llâh olan esas felek memâs devlet-1 aliyye ve -
bühyân-1 adîmü'l-endâd saltanat-1 seniyyemi de'âim-1 ger
'-1 mübîn ile te'sîs ve temkîn buyurmuş olduğuna mebnî -
her bir hususta habl-1 metîn-1 şerî'at mazhariyet-1 neg-
e-1 reğadâ ile i'mâr-1 memâlik-1 ray ve istihsâl-1 refâh
ve âsâyiş-1 fukarâ ve zu'afâ emr-1 kuvvet-1 himmet ve i'
tinâ muhattem-1 zimmet-1 cihet-1 şâhânen ve meziyyet-1 u
hde-1 âtîfet-1 pâdişâhânen olduğu zâhir ve âyân ve vulât
ve mutasarrıfın nasbı ve ta'yininden maksûd dahi bu merâ
m-1 hibret-1 dâverânemin beray-1 husûlunu mübeyyin idüğü
bedîhî ve nümâyân olmanın nâşî zât-1 şevketsimât mülûkâ-
neme ma'âhiyet-1 rabbâniye olan şîme-1 kerîme-1 ra'iiyet
perverî ve merhamet ve seciyye-1 behiyye-1 mekârim küs -
teri ve âtîfet üzere her tarafta indifâ'-1 mezâlim ve
ta'addiyât ile vedi'ay-1 Cenâb-1 İzzet olan fukarâ ve zu
'afâ ve re'âyâ ve berâyânın sâye-1 merâhimvâye-1 mülûkâ-
nemde bi'l-vücûh gunûde-1 seyr-1 âramış ve istirahat ol-
maları kasabaları bi'l-cümle vüzerâ ve hükkâma kirâren -
ve mirâren sahfe-1 pîrây-1 sudûr olan evâmîr-1 celîle -1
mülûkânemle bildirilip hattâ bundan akdem ehâlî memleket
ve rûkarây-1 ra'iiyetin menzîl husûsunda dâçâr oldukları
esbâb-1 mazâlimden vikâyet-1 memâlik-1 mahrûsetü'l-mesâ-

lik-ı şâhânemle menâzilin in'âm usûlû ref' ve menzilhâne
 lerde mübâşerât vesâireye muft ve meccânen me'kûlât ve -
 yen ve yiyecek misillû masârifât men'olunmuş ise de vüze
 râ ve mîr-ı mîrân ve mütesellimîn hasbe'l-îcâb bir man -
 sîb'tan âhar mansîb'a azîmetlerinde yollarda bi'l-cümle-
 ta'yînât ve me'kûlât ve masâriflerini ve noksân olan mek
 kârî hayvanlarını fukarâya çektirdiklerinden bazıları da
 hâ kâh zahîre diyerek ve kâh nâm-ı âhar ile uğradıkları-
 memleketlerden akçe almak misillû ta'addiyât dahi etti -
 rilmekte ve makarr-ı hükûmetlerinde bulundukları evânda-
 dahi taraflarından limaslahatin zîr-ı idârelerinde kazâ-
 ve nâhiyelere çıkardıkları mübâşirleri ve tahsildârları-
 me'mûren gidecekleri kazâyâ varıncaya değin yollarda köy
 lere sapıp fukarâdan konak alarak hem kendi ve hem râkip
 oldukları hayvânâtlarını fukarâ sırtından doyurmak ve ba
 zan başı boş etbâ' makûleleri dahi geçip gidecekleri kar
 yelerde ayak sürüyerek muft ve meccânen boğaz otarmak ve
 bâzan hizmet-ı devlet-ı aliyyemden bi'l-iktizâ ta'yîn e-
 olunan mübâşirân mahall-ı me'mûrlarına azîmet ve avdet e-
 edinceye kadar yollarda bi'l-îcâb kondukları bâzı kazâ'da
 ve kurâda konak olarak beytûtet ile fukarâdan meccânen -
 yiyip içmek misillû şeyler vukû' bulmakta olduğu istih -
 bâr ve tahkîk kılınmış olup memâlik-ı mahrûsatü'l-mesâ -
 lik-ı şâhânemin ümrânı fukarâ ve re'âyânın himâyet ve sı
 yânetleri ile husûle geleceğinden ma'adâ bu husûs ihtimâ
 m ve dikkat olundukça Cenâb-ı Rabbü'l-âlemin ve rûhâniy-
 yet-ı Hazret-ı Seyyidi'l-mürselîn hoşnut ve râzı olarak-
 her bir umûr ve maslahat-ı devlet-ı aliyyemiz rehîn - ı

yüsr ve sühûlet olacağı beyândan müstağnî ve'l-hâletu hâ zihî saltanat-ı seniyyemin usûl-ı hüsn ve nizâm-ı müstah senesi iktizâsınca hasbe'l-îcâb asâkir-ı mansûre-ı Muhammediyyenin taşraya me'mûriyetleri vukû'unda ve hattâ u - sât-ı Rûm üzerine sevk ve ta'yinlerinde bile esnâ-ı râhta içecekleri sudan ma'adâ habbe-ı vâhide'nin muft ve mec - acânen ahzine ruhsat-ı seniyye-ı şâhânem olmayarak sefer ve hazerde kâffe-ı masârifleri taraf-ı devlet-ı aliyyemden rü'yet olunmakta idüğü zâhir ve celî iken vülât ve hükâm bu dakiklara sarf-ı zihin etmeyip kendi menfa'âtı düşünerek memâlikin harâbına bâdî olmaları dünyâ ve âhîret ne derecelerde vahîm olacağı ma'lûm ve âşikâr olmağ - la siz ki vüzerây-ı müşâr ve mîr-ı mîrân ve mütesellimîn-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyeti etrâfiyle mülâhaza ve en - diçe ve âkibet hâli gereği gibi mütâla'a ve debrîş ede - rek ba'delyevm işbu ta'addiyâtın her tarafta men' ve def 'iyle her hanginizin bir mahalden bir mahall'e azîmeti - niz vukû' bulur ise gerek kendinizin ve gerek dâirenizin bi'l-cümle me'kûlât ve meşrûbât ve hayvânâta lâzım gelen şa'îr ve saman kadr-ı kâfiy-yı muktaziyyâtı kendi kese - nizden akçesiyle alıp idâre ve rü'yet-ı birle kazâ ve ka sabât ve kurâda fakat beytûtet için konak ve bir sudan - ma'adâ fukarâdan zinhâr ve zinhâr bir akçe ve bir habbe - alınmaması husûsuna cümleiniz ihtimâm ve sarf-ı rü'yet ve kezâlik hâdeme ve mübâşirâna ve me'mûrîn ve'l-hâsıl a'lâ - ve ednâ her kim olur ise olsun mefâdım ki menzil nizâmın da tenbîh olunduğu vechile her kes kesesinden yiyip içip fukarâya hiç bir vechle bâr olmaması emrine kemâl-ı takay

yü'd ve dikkat ederek her hâlde fukarâ ve zu'afânın ezher cihet himâyet ve sıyânetleri esbâbının istihşâl olunması ve kurâ ve kasabât ehâlîleri memleketlerden bi'l-îcâb mü rûr ve müsâferet eden vüzerâ ve mîr-ı mîrân ve hademe ve mübâşirân'ın beytûtetleri için muhtâc oldukları konaklara kondurulup me'kûlâtına dâir akçeleriyle alacakları eş yâ ketm ve ihfâ veyâhud gâlî bahâ teklîf eylemek misillü muğâyır-ı insâniyet harekete cesâretleri vukû'a gelmemesi husûslarına mezîd-ı i'tinâ ve mübâderet eylemeniz fer mânım olmağın merhametrîz sudûr olan hatt-ı humâyun-ı a- dâletnümün-ı hidîvânem mücebince tenbîhen ve mahsûsan iş bu emr-ı celîlü'l-kadrim ısdâr ve bu husûs zımında dahi fukarây-ı ra'iiyet masârif'e dâçâr olmamak için kazâlar- dan yirmişer kuruştan ziyâde hizmet verilmemek üzere sad- râsan tatarlarından el Hâc Muhammed Tatar ile tisyâr olunmuştur imdi bâlâda beyânolunan vasûyâ ve tenbîhât-ı - mülûkânem muktazâsının icrâsiyle o makûle mezâlim ve ta' addiyâtın cemî' mahallerde fukarâ ve zu'afâ üzerinden ref

ve imhâsı husûsuna her biriniz dikkat ve i'tinâ eyle- meniz kat'î matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bundan böyle ha- fî ve celî taharrî ve tahkîk-ı vülâ-ı fukarânın ahvâli - teecessüs ve tedkîk ile hilâfına mütecâsir olanlar beher- hâlde cariy-yı akeb ve itâb olacağından şüphe olmadığı - ma'lûmunuz olduğta ona göre amel ve hareket ale'd-devân- ihtimâm ve dikkat ve hilâfını tecvîz ile vehâmet-ı âki - bete giriftâr olmaktan tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz ve siz ki mevâlî ve kudât ve nüvvâb ve sâir mûmâ ileyhimsiz

mazmûn-ı emr-ı münfîm sizin dahi meczûmunuz olduhta mû-
ceb-ı muktezâsının icrâsına bi'l-ittifâk dâmen-ı derne -
yân-ı gayret ve muğâyir vaz' ve hâlât vukû'u ile siz da-
hi mes'ûl ve mu'âteb olmaktan nehsinizi sıyânet eylemeni
z bâbında fermân-ı âlişânın sâdır olmuştur buyurdum ki -
vusûl bulduhta bu bâbda vech-ı megrûh üzere şerefyârta -ı
sudûr olan fermâ-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-intisâ -
lîmin mazmûnu itâ'at-makrûnu ile amel ve hareket ve hi -
lârından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eyleyesiz göy
le bilesiz alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasız
İad vasalaileynâ

Rî 5 hebî'ülevvel 1243

(144)

Tahsîlât yapılmasına dâir

Lâbık Voyvoda İacı İusuf Ağanın memlekette bin

üçyüz otuz dokuz kuruşu tahsîline vürûd eden

şukka-ı veliyyü'n-niamîdir

Pazîletlû meveddetlû efendi ve izzetlû el lâc Câfer

Ağa

Harprut vücûhundan İacı İusuf Ağanın bundan akden

İçin Voyvodalığından azli hengâmında şehir vekili olan Do-

ğos zimmînin ağây-ı mûmâ ileyh'te üç bin altı yüz bu ka-

dar kuruş matlûbu zuhûr etmiş ve ba'dehû husûs-ı mezbûr-

bu tarafta kethüdâımız el lâc İbrahim Ağa ma'rifetiyle rû-

yet ve iki bin bu kadar kuruşu mersûm Doğosa ba'del-edâ-

bin üç yüz otuz dokuz kuruşu ağây-ı mûmâ ileyhînin memle-

ket üzerinde olan matlûbundan havâle olunarak ehâlf dahi

kethüdâımız huzûrunda kabûl etmişken şimdi memleketli

edâda muhâlefet eyledikleri bâ arz-ihâl inhâ olunduğuna -
 mebnî ağâ-yı mûmâ ileyh ile zimmi-ı mersum dahi bu def'a
 tarafımıza gelip huzûrumuzda söyletilip kusur kalan bin
 üç yüz otuz dokuz kuruşu voyvoda-ı merkûm Hacı Yusuf Ağâ
 nın sarâhaten memleket üzerinde matlûbu tarafeynin ifâde
 ve takrîrlerinden müstebân olmuş olmağla sâlifü'z-zikr -
 bin üç yüz otuz dokuz kuruşu vusûl-ı şukkamızda icâb ve
 iktizâ edenlerden tahsîline vüfûr-ı i'tinâ ve dikkat ve
 tanâmen mersûm tarafına i'tâyâ mübâderet eylemeleri hâvî
 şukka tahrîr ve tesyîr olundu bimennihî ta'âlâ keyfiyet-
 bu vechle ma'lûmunuz olduğta ol vechle sarf-ı dikkat ve
 gayretleri matlûbumdur
 Had vasala ileynâ

ri 18 Cemâziyelevvel 1243

(145)

Tebgîr buyruldu

Hark üç senesi Mart ibtidâsından mezbûr şubâtı
 gâyetine değin ma'âdenler emâneti mâlih Pa-
 şa Efendimizin uhde-ı vezîrânelerine
 ihâle buyrulan tebgîr buyruldu
 sûretidir

Şerî'at şîâr Eğin Hazâsı mâibi ve müftüsü Fazîletlû
 fakâhatlû efndiler zîde fazluhumâ ve kudvetü'l-emâcid ve
 lâyan Voyvodası İzzetlû Hacı Câfer Ağâ zîde mecduhû ve -
 sâir vücûh-ı memleket zîde kadruhû ve Kocabaşılari bi -
 esrihim inhâ olunur ki bir müddettenberi ma'âdin-ı humâ-
 yun-ı pâhâne havâlisinde dâire-ı tâ'attan hurûc ve zir -

ve-1 bağı u şakâvete vülûc eden eşkiyâ-1 Ekrâd vesâirle-
rinin gereği gibi gûşmâli ve te'mîn-1 turuk ve mesâlik -
maddesinin istihsâli irâdesiyle avâtıf-1 aliyye-1 şâhâne
ve avârif-1 behiyye-1 pâdişâhânenen mehâbet erzây sahî -
le-1 sudûr eden hatt-1 şerîf-1 gevket cenâb-1 cihân -
dârî mantûk-1 latîfi üzre işbu iki yüz kırk üç senesine-
mahsûben dahi leban ve Erğani ve Gümüşhâne ma'âdin-1 hu-
mâyunu kâffe-1 tevâbi' ve levâhıkıyla kemâ kân uhde-1 hâ
lisânemde ibkâ ve tahrîr buyrularak ol bâbda zîb-1 efrâ-
y-1 sahîfe sudûr eden fermân-1 âlî verilip semmûr-1 müs-
teveci bi'l-hubûr hil'at-1 fâhiresi ve bu def'a pîrâyeye - 1
dûğ-1 müfâharat olarak işbu meserret-1 hayriyyeden zîr-1
tekkemizden müstazill ve mahmûf bi'l-cümle mesâkîn-1 bi -
lâd vesâir me'mûrları tebgiriyle fukarâ ve ganîden zât-1
gevketneâb hazret-1 Pâdişâh için isticlâb-1 ed'iyye-1 ha
yriyye dîrînenen olduğu sizler ki muhâtabûn-1 mûmâ iley-
hinâsız ma'lûmlarınız oldukta sizler dahi kemâ kân ibkâ-
nız haberinden hisse-mend-1 sürûr etmek için tebgîri hâ-
vî Lîvân-1 Ma'âdin-1 lumâyun ve Gümüşhâne ve Livâ-1 Los-
ok ve Malatyadan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve nârgi-
leci başı Osman Ağa ile irsâl olunmuştur bimennihî Ta'â-
lâ gerektir ki siz dahi işbu haber-1 meserret eseri tah-
t-1 hükûmetinizde olan mahallere i'lân eyleyerek ol vech
le isticlâb-1 da'avât-1 hayriyyeye mübâderet eyleyesiz -
deyû

Kad vasala ileynâ

15 Cemaziyelevvel 1243

(146)

Tefvîz inhâsı

Bismillâhirrahmânirrahîm yâ Fettâh yâ Rezzâk
yâ Allâh

İzzetmeâb şerî'atnisâb Mevlâna es-Seyyid Mu -
hammed hâzık Efendi kâmyâb

Ba'de-ttahiyyetü'l-vâfiyeh inhâ olunur ki Eğin Ka-
zâsının umûr-ı ahkâm-ı şer'iyyesi işbu sene-ı erba' ve
erba'ın ve mieteyn ve elf şehr-ı Recebü'l-ferd gurre-
sin den zabt etmek üzre cenâbınıza tarafımızdan bi'n-niyâbe
ihâle ve tefvîz olunmuştur gerektir ki kazâ-ı mezbûru -
gurre-ı şehr-ı mezbûrdan zabtedip beyne'l-ehâlf icrây-ı
ahkâm-ı şer'-ı âlfide serimû inhirâfa cevâz göstermeye -
sin vesselâm elfakîr Dürri zâde Muhammed Âbid el kâdî
bi asker Anadolu

Fi Gurre-ı Receb 1244

(147)

Şuf'alık kaydı

Erîkî Mahallesinde Matyûs zimmî bir kıt'a mülk men
zili ile muttasıl bahçesini âharabey'eylediğini câr-ı -
mulâsıkı Ahmet Ağa tarafından cemî' umûruna vekâlet-ı
amme ile vekîli el Hâc Mustafa Efendi istimâ-ı ânda itti
hâz-ı şuf'a ve taleb-ı müvâsebe eylediği işbu mahall' e
kayd ş

Fi 7 Ramazan 1244

(148)

Şuf'alık kaydı

Mahalle-ı mezbûrede mülk-ı mezbûre bir tarafından -
şuf'ası olan Mehmet bin İpek Ali ittihâz-ı şuf'a ve ta-
leb-ı müvâsebe eylediği işbu mahalle kayd ş

Fî 3 Ramazan 1244

(149)

şuf'alık kaydı

Hortikoğlu Mahallesiinde kâin Sâbikoğlu Kığırdıç - ı
zimmî bir kıt'a bahçesiyle evini âhara bey'eylediğini -
şuf'ası olan Araboğlu Ohan istimâ' ânda ittihâz-ı şuf'a
ve taleb-ı müvâsebe eylediği işbu mahall'e maydolundu

Fî 25 Muharrem 1245

(150)

Verilen halâs kaydı

Başbuğ Abdullah Ağanın gerek hâkim efendiye ve
gerek Mahkeme Kâtibi Abdurrahman Efendiye
ve memlekete verdiği halâs'ın kayd ş

bâ'is-ı tastîr-ı hurûf öldür ki

Lâ buyruldu Eğin Kazâsından Bayburd Ordusuna müret-
teb ve matlûb olunan yüz elli nefer askeri ber mu'tâd-ı
kadîm taksîm-ı selâse üzre asâkir-ı merkûmun elli nefe-
ri Boşadı lâhiyesine ve elli neferi nefis-ı şehre ve el-
li neferi dağ kurâlarına musâb ve cümle ma'rifetiyle ba-
şbuğluk uhdeme ihâle olunup nefis-ı şehir ve dağ kurâla-
rına isâbet eden yüz nefer asâkirin nısfı süvâri ve nısf-ı
âharı piyâde olarak elli nefer süvârinin her birine
dörder yüz kuruş ve piyâdenin her birine iki yüz elli -
şer kuruştan iktizâeden ücretleri ve Başbuğ ve Alemdâr-

ücretinden boşadı hissesine isâbet eden bin üç yüz on -
 sekiz kuruş ile yüz nefer askerin ve Başbuğ ve Alemdâr-
 ücreti cem'an kırk bin iki yüz elli kuruşu hâvî hâkimüç
 -ger' Faziletli Mehmet Mâzik Efendi ma'rifeti ve Lahke-
 me Kâtibi Abdurrahmân Efendi yedinden bi't-temâm memle-
 ket için ahz u kabz eylediğimi müş'ir efendiyân-ı mûmâ-
 ileyhimânın yedlerine işbu halâs i'tâ olundu gerek mem-
 leket ve gerek efendiyân-ı mûmâ ileyhimâ yedlerinden -
 bir pâre benim ve asâkirin alacağı kalmayup vakt-ı hâ -
 cette ibrâz ve ihticâc olunmak için takrîrim tescîl
 olunsun dedikte kayd ş

Mî 23 Rebî'ülevvel 1245

Lâ fîhi mine'l vakka'ahû indî namakahü'l-fakîr
 el Seyyid Muhammed Mâzik el muvallâ hilâfet kadâ' Eğin u
 fiye anhumâ

(151)

Kassâm kaydı

Loynukoğlu etmekçi Tâhir'in kassâm defteri kaydı -
 Lâ'is-ı defter oldur ki

Eğin Kasabası sâkinlerinden olup bundan akdem ve -
 fât eden Zehrâr oğlu Tâhir bin Ömer nâm müteveffânın ve
 râseti gâ'ibün anh eliyle kebîr oğlu Mehmet ve sağîr oğ -
 lu Süleyman ve sağîra kızları Hilmiye ve Fâtıma nâm ki-
 mesnelere münhasıra olduktan sonra müteveffay-ı merkû -
 nun nâs'e olan düyûnunu veresesi istihlâs-ı tereke ede-
 meyip ashâb-ı düyûna iltimâs ve ma'rifet-ı ger' ile te-
 rekesi tahrîr ve sâbit olan düyûnuna terekeden olup yu-
 karı karşıda vâkıf bir bâb fırın ve muttasıl magazası -

ma'rifet-i şer' ile müzâfede ve rağabât-ı nâs münkatı ' olduktan sonra beş yüz elli kuruş kıymetleri bâliğ olup ancak sağırûn-ı mezbûrûna nef'an yüz elli kuruş zammiyle yedi yüz kuruşa Müftüzâde Ahmet Efendiye bey' ve teslim ve semen-ı mezkûru yedinden tamâmen ahz u kabz - ve bir kaç adet ezyâsını dahi fruht ile ashâb-ı dîyân'a ma'rifet-i şer' ile teslim ve bâkî tereke-ı müteverrfây-ı merkûmun müfredât defteridir ki beyne'l-verese taksîm ve ber vech-ı âtî ale'l-esâmî zikrolunur tahrîran fî evâ'il-ı keceb sene erba'în ve mieteyn ve elf

Müleyman Efendi - Fodin Veli - Molla Emin - Ahmet Baş
ibn-ı Mu'mân - Abdullah Ağa ibn-ı Hacı Mehmet Müleyman -
Ahuhu Abdurrezzâk Ağa - Münhasır Molla Mustafa - Molla-
Mustafa ibn-ı Müseyin - Molla Abdurrahmân ibn-ı Molla Mu-
stafa ve gayruhû

- Köhne yastık adet 11 kıymeti 33 - köhne şilte-ı dö -
pek adet 2 kıymeti 15 - köhne çaput minder adet 2
kıy. 5 - köhne yün minder adet 4 kıy. 20 - tenmür-
yorgani adet 1 kıy. 20 - köhne halı adet 2 kıy 27
köhne kilim adet 2 kıy. 7 - şilte yorgan adet 2
kıy 10 - kırmızı yüzlü yorgan adet 1 kıy. 10 - defa
köhne yorgan adet 4 kıy 19 - köhne yan halı adet 1
kıy 8 - yüz yastığı adet 1 kıy. 2 - duhan çubuğu a-
det 2 kıy 03 - kantar adet 2 kıy 25 - bakır kıy-
ye adet 3 kıy. 75 - şamdan adet 3 kıy 2 - muşave
taç ayağı adet 2 kıy 5 - müsta'mel döşeme adet 1 kıy
15 - tüfenk adet 1 kıy. 5 büyük fes adet 1
kıy 12 - köhne çuka adet 1 kıy. 20 - köhne libâde

ve sarka aded 2 kıy. 4 - gayak galvar aded 1 kıy.
 2 - senâv hurânî aded 1 kıy. 63,5 - gışhâne tüfek
 aded 1 kıy. 40 - fırında olan hırdavat aded 15 kıy
 54,5 - anbar ve bahçe aded 1 ve 1 kıy. 145 -mülk
 menzil aded 1 kıy. 600 - diğer menzil aded 1 kıymet
 100 - def'a bahçe aded 1 kıy. 300 - fırın ma'a ma-
 gaza kıymetleri 700 yokun iki bin üç yüz beş kuruştur
 harc-ı mahkeme resm-ı kısmet 75 - Süleyman Efendiye -
 deyn-ı müsbet 300 - Dörtüçüçü ağzı vakfına deyn-ı müs-
 bet 120 - Ömer Ağaya deyn-ı müsbet 175 - Dünnetçioğlu
 lu Mehmet Ağa deyn-ı müsbet 115 - Hal Artuna deyn-ı -
 müsbet 50 - İçfe'li İacı Şakire deyn-ı müsbet 50 - Ta-
 naş lozere deyn-ı müsbet 50 - sahh-ı bâkî bin üç yüz ye-
 tmiş beş kuruştur

hisse-ı mezbûr Mehmet 458 kuruş 13 para 1 mangır

hisse-ı mezbûr Süleyman 458 kuruş 13 para 1 mangır

hisse-ı mezbûre Halime 229 kuruş 6 para 2 mangır

hisse-ı mezbûre Fatma 229 kuruş 6 para 2 mangır

İlâfda meşrûh üzere müteveffay-ı merkûmun terekesinden -
 mezkûr fırın ve mağaza ve eşyâ-ı mezkûreden fruht olunan
 eşya kıymetlerinden sâbit olan düyûnuna ma'rifet-ı şer'i
 le teslim ve bâkî terekesi dahi beyne'l-verese taksîm
 olunduğu işbu mahalle sicile kaydolundu

İurrire hâza'l-defter bi ma'rifeti's-şer' ve'l-ehâlî

El Seyyid Muhammed Şâkir el mulahilâfet bi kadâ' için

el fakir eldâ'î ufiye anhu

(152)

tekâlifin tahsîli

Amîrû'l-Ümerâi'l-kirâm elbirâr'ü-l-fihâm zu'l-kadri-
 ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izzi ve'l-ihtigâm elmuhtassu bime-
 zîd-ı inâyeti'l-melikilâlâ la'âdin-ı humâyunu Amîni Os-
 man Paşa dâmehu'l-ikbâl tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl
 olacak ma'lûm ola ki ma'âdin-ı humâyun-ı gâhânemden leban
 ve Arşani la'âdin-ı humâyunuma merbût iken kazâsı kurâ -
 sandan Vanik karyesi otuz kırk hânedan ibâret olup cihe-
 t-ı vâhîde zirâ'at misillü hâsılâta vesâir temettü' ola-
 cak bir gunâ ticâretleri olmağı ve kazâ-ı mezbûrdan ka-
 rye-ı mezkûreye senevî tarh olunan hisse-ı tekâlifleri -
 on bin kuruş ziyâde bâliğ olup re'âyâ-ı mersûmenin ek -
 serfisi ticâret zımnında Deraliyyemde mütemekkin olmak mü-
 lâbessesıyla isâbet eden salyânelerin her kesin hâl-ı ve-
 killerine göre tevzî' ve taksîm birle te'diye olmakta
 'âmûl ve tarye-ı mezbûreden Deraliyyemde misâfireten sâ -
 kin olanların bazılarında hânelerini Bersâdetime nakil
 ve iskân etmek murâd edenleri olur ise hisse-ı tekâlifî-
 sâir re'âyâ fukarâsına tahmîl olmak lâzım geleceğinden o
 makûle hânesi bu tarafa nakledecek re'âyâ senevî hissele-
 rine isâbet edecek salyânesine mukâbil hâl ve tahmîl ve
 kadr u i'tibârına göre ehâliyy-ı re'âyâ akçe vererek ba'-
 de'l-iskân hânesini Deraliyyeye nakleylenek memleketleri-
 nin usûlünden iken karye-ı mezkûre mütemekkinlerinden ve
 sarraf tâifesinden sarrafların başısı Papasoğlu Vasil zi-
 mmî bundan akdem hânesini Deraliyyeye naklinde usûl-ı me-
 mleketleri ile karye-ı mezkûre fukarâsına on bin kuruş -

vermek murâd ettikte fukarây-ı ehâli dahi emsâline nazaran on beş bin kuruş lede'l-mutâlebe sen ki ma'âdin-ı mezkûr lâîni pâşâ-ı mûmâ ileyh inzimâm-ı ma'rifetiyle mersûmun oğlu lâîni zimmî ile mahallinde on bin kuruş karar verilip altı bin kuruş mahallinde tahsîl ve dört bin kuruşu dahi babası Vasilehavâle olmuş ise de meblağ-ı kusûr-ı mezbûrun edâsında muhâlefet eylediğinden va'dı mersûm lâîni zimmînin mahallinde vermiş olduğu meblağ-ı mezbûr altı bin kuruş reddi için hilâf-ı inhâ ile fukarây-ı re'âyâdan tahsili zımında emr-ı şerîfim ısdâr ve mübâğir ta'yin olunan kassında olduğu beyânıyla emsâl keyfiyeti bilnümûne kusûr kalan meblağ-ı mezbûrun mersûm Vasil'den tahsîl olunması husûsuna müsâ'ade-ı aliyyem erzân kılınması karye-ı mezbûre re'âyâsı Dîvân-ı lumâyûnu ma arz-ihâl takdîmiyle arzı inhâ ve istirhâm eyledikleri ecilden keyfiyyet kuyûdunu ba'del-ihrâc ricâl-ı Devlet-ı Aliyyemden hâlen Darbhâne-ı Âmiremin kâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Ali Rıza dâme mecduhû'dan istilâm olundukta mersûm lâîni kendi hâlinde arzı ile muğâyir olmayıp kimesneye deyn ve kefâleti olmayıp üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir eylemiş değilken karye-ı mezbûre mütemekkinlerinden İstarti ve Panayot nâm zimmîler birbirleriyle yekdi olarak altı bin kuruşu hilâf-ı şer' ahz alınmış olduklarını beyân ederek ma'rifet-ı şer' ile ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-ı şerîfim ısdârını mersûm lâîni bundan akdem arz-ihâl lede'l-inhâ husûs-ı merkûm hîn-ı terâfû'de ederek inde'l-fetî tahakkuk eyledikte azrâr-ı mübâşereye mazlûm olunan müd -

de'â aleyh'den taleb olunmayıp ber müceb-ı fetvâ-yı şerî fe husûmeteden müdde'îy-ı mütemerrid'ten tahsîl olunmak-üzre husûs-ı mezbûr inzimâm ma'rifetiyle ve ma'rifet-ı - ger' ile rü'yet olunmak bâbında sene-ı sâbık Zilhiccesin de sana hitâben emr-ı şerîm verilmiş olduğuna binâ' en mersûm Vasil karye-ı mezbûr re'âyâsından ve sarraf tâ'i-fesinden Anastaş ve mersûm Vasil'in amcası ve karındağı- ve karye-ı mezbûr re'âyâsından olup Dersaadette mütemek-kin Cendinga Dimyâri Darbhâne-ı Âmireme celb ile lede'll-istintâk memleketleri va'desi mersûm Vasilin hânesi bu - tarafa celb olundukta tekâliflerine mukâbil karye-ı mez-bûre fukarâsına on bin kuruş vermeğe râzı olarak minvâl-ı muharrer ahz-ı altı bin kuruşu mahallinde oğlu mersûm-verip dört bin kuruşu babası mersûm Vasile havâle olun - muş olduğunu mübeyyin Yâni zimminin mersûm Vasil tarafı-na göndermiş olduğu ermeniyyü'l-ibâre mektûbunu ibrâz - edip maslahatlariyle olmuşken mersûm Yâni zimminin mahal- linde vermiş olduğu meblağ-ı mezbûr altı bin kuruşun rec- li için bâlâda nakl ve beyân olduğu vechile bivech-ı şer'î fuzûlî alındı diyerek mersûm Yâni zimminin hilâf-ı - vâki' istid'âsına binâen vech-ı muharrer üzre emr-ı şerî fim verilmiş ve mübâşir ta'yin kılınmış olduğundan bu keyf- iyyet re'âyây-ı merkûmenin tecerrüm ve tekdîrini mûcib- olacağı ve bu makûle hânesi nakledenlerin ber vech-ı tak- rîn-ı emsâl olarak senedât-ı mübeyyine-ı mezbûrun on bin kuruşunun mersûm Vasilden tahsîlini re'âyây-ı mersûme baş- ka mersûm Vasil hânesini bu tarafa nakledip te tebdîl-ı vilâyetleri üzre bir mikdâr şey i'tâ edeceğine mukaddema

söz vermiş ise de oğlu mersûmunmahallinde vermiş olduğu -
altı bin kuruştan ve mu'ahharen meblağ-ı mezbûrun reddi-
için bi'l-istid'â emr-ı şerîfim ısdâr ettirdiğinden kat'
an olduğu mersûm Vasil başka ifade etmiş ve bunun ü-
zerine bir çok ebhâs güzerân eylediğinden sonra mezkûr -
Vasil ve oğlu Yani tarafından re'âyâya verilmiş olan altı

bin kuruş gerek Vasil ve gerek oğlu Yani tarafından -
bundan böyle reddi iddi'a ehâli re'âyâ tarafından kalmak
ve mersûm Yani dahi Dersâdetime naklederse ehâli re'âyâ-
ve a'yân ve zâbitân taraflarından muhâlefet olunmayıp is-
tediği mahalde nakleylemek şartıyla meblağ-ı mezbûr altı
bin kuruştan başka mersûm Vasil tarafından re'âyâ-ı mer-
sûm tarafına dört bin kuruş verilip ve eğer Yani karye-ı
mezkûr'da bundan sonra olur ise usûl-ı memleketleri üzere
hisse-ı tekâlifini verip karye-ı mezbûrda mütemekkin ol-
madıkça hisse-ı tekâlif mütâlebe olunmak ve emr-ı mezbûr
ile me'mûr olan mahallinde mübâşire kaç kuruş verilir
İse tamânen Vasil tarafından i'tâ olunup bu madde zımnın-
da re'âyâ mersûme tarafından hizmet-ı mübâşiriyye ve na-
sârif-ı sâire nâmiyle bir akçe verilmek ve mersûm Vasil-
güzegte tekâlifinden iki senelik hissesine isâbet eden -
meblağ her ne ise ehâliyy-yı karye-ı mezbûreye tamânen
i'tâ olunmak üzere terâdiyy-yı tarafeyn ile karar verilmiş -
olduğu husûsunda husûs-ı mezbûrun ber minvâl-ı muharrer-
üzere verildiği ve câye-ı tesviyesi muvâfık-ı irâde-ı ser-
riyyem olduğu halde başmuhâsebe kaydıyle bundan böyle bu
dair tarafeyn'den bir gunâ istid'â vukû'a gelir ise -
cevâbına sem'-ı i'tibâr olunmayıp reddiyle cevâb veril -

nek üzere mersûm îfâi zimminin ber minvâl-ı megrûh hilâf-
 ı inhâ ısdâr ettirmiş olduğu emr-ı şerîf-ı mezkûr kaydı-
 terkîn olunarak keyfiyet ma'lûm olmak için sana hitâben-
 ifâde-ı hâli müş'ir emr-ı şerîfim ısdârı ve re'âyây-ı me-
 rûm ile Vasil câniblerine ilm u haberleri i'tâsiyle tes-
 viye-ı husûslarına i'lâm olunduğuna binâen iktizâsı le-
 de's-suâl ber mantûk-ı i'lâm mersûm Vasil bu tarafa cel-
 beylediği hânesinin tekâlifine mukâbil karye-ı mezbûre -
 şukarâsına bi't-terâdî i'tâsına karar verilip gayr-ı
 mesfûr mesfûra havâle olunmuş olan dört bin kuruş ile me-
 sûm Vasil'in iki yüz kırk dört ve kırk beş senesine mah-
 sûben iki senelik güzeste salyânesi olarak karye-ı mezbû-
 re ehâlisine te'diyesi lâzım gelen iki bin elli sekiz ku-
 ruş cen'an yekûn altı bin elli sekiz kuruşun ricâl-ı Dev-
 let-ı Aliyyemden Dîvân-ı Humâyunum Çavuşbaşı i'tihârü'
 l-enûcid ve'l-ekârim Ali dâme mecdühü ma'rifetiyle mes-
 fûr Vasil'den ba'de-ttahsîl Başmuhâsebeye kaydıyle ber-
 vech-ı muharrer mukaddema hilâf-ı inhâ ettirilmiş olan
 emr-ı şerîfim mezkûru kaydı terkîn Dîvân-ı Humâyunum tara-
 fına başka re'âyây-ı mersûm ile Vasil cânibine başka baş-
 ka ilm u haberleri ve sanahitâben ifâde-ı hâli müş'ir em-
 r-ı şerîfim ısdârı ile tanzîmi mantûk üzere âlişânım idü-
 şü bâ takrîr lede'l-kabz mücebince meblağ-ı mezbûr mûmâi-
 leyh ma'rifetiyle tahsîl ve teslîm verilmiş olduğu maha-
 llinde kayd ile emr-ı şerîfim ısdârı ve ilm u haberleri-
 i'tâsiyle tanzîmi husûsuna irâde-ı aliyem ta'alluk edip
 ol vech ile emr-ı şerîf-ı mezkûrun kaydı terkîninden Dî-
 vân-ı Humâyunum Kalemine ve re'ây-ı mersûm ile Vasil ta-

rafına ilm u haberi verilmiş olmağa ifâde-i hissiyye mü beyyin sana dahi işbu emr-i âlişânım ısdâr ve irsâl olun muştur imdi vusûlunda keyfiyet mantûk-ı emr-i şerîf meczûnun oldukta mûceb-i muktazây-ı emr-i şerîfime intisâl- ve mantûk eylemek bâbında fermânım âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkta bu bâbda vech -i mevrûh üzre şerefyâfta-ı sudûr olan işbu emr-i şerîf-i - celîlû'g-şânım mazmûn-ı münfîi birle âmil olasin göyle - bilesin alâmet-i şerîfene i'timâd kılasın
 tahrîren fî elyevm şehr-i saferü'l-hayr sene seb'a ve er bu'în

Rî 25 Rebî'ülâhîr 1247

(153)

Karyeler arası mer'â mes'elesi

İa'kublu Karyesi İliç Karyeleri ehâlfileriyle

Gicegi Karyesiyle mer'â ve kıslak murâ -

fa'a emri dir

Kudvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Loğadı lâ'ibi Nev- lûnâ zîde ilmuhû tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak - na'lûn ola ki Loğadı lâhiyesine tâbi nâmı diğer İa' - kublu Karyeleri ehâlisi sidde-i saâdetime arz-ihâl edip- bunların mâlik oldukları koyun vesâir kavarları mârrû'z -zîkr İa'kublu Karyesi toprağında vâkî mer'â yerlerinde- hayvanları müşâ'an ve müsterek ra'yolunup otundan ve su- yundan intifâ' edegelim bu makûle kadîmi mer'â yerleri -çılınıp ve satılmak ve tapu ile verilip ve sökülme ve son- radan zira'at olunmak hilâf-ı kânun iken bu esnâda yine

nâhiye-ı mezbûra tâbi kiceki karyesi ehâlisi ol mer'â yerleri için sâhib-ı arz'dan resmî tapu ile aldık diyerek mihdâr-ı vâfî mer'â yerlerine hilâf-ı kânun fuzûlî müdahale ve zabt ve söküp zirâ'at etmek sevdâsiyle bunların hayvânâtlarının zarûret ve muzâyakalarına bâ'is ve bâdî olduklarını bildirip kânun üzre amel olunmak bâbında emr-ı şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle imdi kadîm mer'â yerleri alınıp ve satılmak ve tapu ile verilip zirâ'at olunmak hilâf-ı kânun olup cebren zira'at olursa dahi mer'â cümleden mukaddem olmakla geri mer'âlığa hükmolunmak kanun olmaktan nâşî münâza'un fihâ olan mahall-ı kadîm - den tapu ile verilip zira'at ve ögr resmi sâhib-ı arz 'a edâ olunagelen yerlerden olarak mezkûr kiceki karyesi ehâlisinden olan kimesnelerin dahi tapu temessûkiyle mutaarrıflar ise zabt ve zira'at etmeleri bihasebi'l-kanun yolunda olup eğer böyle olmayıpta ri'l-hakîka inhâ olduğuna üzre ol yerler kadîm-ı mer'â yerlerinde ve ol mer'â yerlerinde mârrûz-zikr müşhirdân'ın haremi nâm-ı diğer - lâ'kublu karyeleri ehâlisinin hayvânâtları müşâ' ve müşterek ra'y-olunup otundan ve suyundan intifâ' edegelir - ler iken mezkûr kiceki karyesi ehâlisinin ol mer'â yerlerini zabt ve söküp zirâ'at etmeleri hilâf-ı kanûn olacağına binâ'en ol yerler kadîm üzre mer'âlık vechiyle karyeteyn-ı mezbûreteyn ehâlisine ber vech-ı iştirâk zabt ve hayvanları ra'y-ettirilmek kanûn muktazâsından olmağ - la bu bâbda kanûn üzre amel olunmak emr-ı şerîfim olmuştur buyurdum ki hükm-ı şerîfimle vusûl buldukta bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel dahi sen ki nâ'ib-ı mûmâ iley

hsin husûs-ı mezbûru şer'-ı şerîf ve kanûn-ı münîf'e tat
bîk ederek ber vech-ı hakkaniyet rü'yet birle fi'l-hakf-
ka mezkûr kiceki karyesi ehâliy-yı mezkûrların ol mer' â
yerlerini zabt u zirâ'at etmek dâ'iyesiyle müdâhaleleri-
bivech-ı hilâf-ı kanûn idûğû inde'ş-şer'î tebeyyün ve ta
hakkuk eder ise men' ve def'iyle ol mer'â yerleri kadîm-
vechiyle karyeteyn-ı mezkûreteyn ehâlisine iştirâken za-
bt ve hayvanlarını ra'yettiresin min ba'd-ı şer'-ı şerîf
ve kanûn-ı münîf ve emr-ı humâyunuma muhâlif kimesneye -
iş ettirmeyip husûs-ı mezbûr için bir dahî eylemi-
yesin göyle bilesin alâmet-ı şerîfe i'timâd kılasın
Tahrîran avâhir-ı şehr-ı Zilkâde'ş-şerîfe sene' isney ve
erba'în ve mi'oteyn ve elf
Kad vasala ileyna

Fi 5 Cemâziyelevvel 1258

(154)

Kantar buyruldu

İçfe Karyesinin kantarı ehl-ı İslâm tarafına

zabt-olunmak için vürûd edem buyruldu

Meri'atmeâb Eğin Mâibi Fazîletlû Efendi zîde ilmuhû
ve kudvetü'l-enâsil ve'l-akrân Veyvedası İzzetlû el Hâc
Câfer Ağa zîde kadruhû inhâ olunur ki Eğin Kazâsına tâbî
İçfe Karyesinin kantarı kadîmü'l-eyyâmdanberi karye-ı me-
zkûr'un ehl-ı İslâm ağavâtı taraflarından deruhde ve idâ
re olunur iken sekiz em mâh'tanberi karye-ı merkûmun eh-
l-ı zimmet re'âyâları kantâr-ı mezkûrun ehl-ı İslâm ta-
rafından deruhdesini fesh ve îrâd tarîkiyle kiliselerine
rabt-eyleyerek idâre etmekte oldukları derkâr ve re'âyâ-

y-ı mersûmenin bugün hareketleri külliyyen rızây-ı âlînin-
muğâyiri bir madde olduğundan başka kantâr-ı mezkûr ma'lu-
mu'l-esâmî kisânın bâ berevât-ı âlîşân ve bervech-ı mâli -
kâne mutasarraf oldukları içfe ve kâmerkap mukâta'ası dâ -
hilinde olarak re'âyâ makulesinin bu bâbda vâkî olan inha-
ve isid'âları şurûd ve nizâmanünâfî bir madde olduğu âgi -
kâr olmaktan nâşî imdi vusûl-ı buyrulduunuzda zikrolunan -
kantâr re'âyâ yedinden alıp mukata'ay-ı mezkurun mutasar-
rafları İbrahim Ağazâde Aliaga ve Ömer Ağazâde Hacı Mustafa
Ağa taraflarından tevkîl edildikleri mûmâ ileyh Hacı Mu-
stanın oğlu Mehmet Ağayateslim birle mukata'ay-ı mezkûr-
un mügterekât-ı sâiresinin dahi işbu kantardan hisse birle
iltizâmı her ne ise sâbık-ı vechile vekîl-ı merkûm tara-
fından ashâbına te'diye olunmak üzere bundan böyle zikrolu-
nan kantarın mûmâ ileyh Mehmet Ağa tarafından zabt ve ve -
zin ve irâde olunması emrine dikkat ve fî mâ ba'd içfe kar-
yesi kantarı hilâf-ı şurût re'âyâ yedine teslim ettirilme-
yerek kemâ fi-ssâbık cihl-ı İslâm taraflarından idâre etti-
rilmek için işbu buyrulduunuz sicill-ı mahfûz'a kaydile re
'âyâ makulesinin muğâyir-ı rızâ vâkî olan müdâhalelerinin-
def'ine mübâderet ve sen ki vekîl-ı mûmâ ileyhsin sen dahi
ol vechle mârrü'z-zikr kantarı bundan böyle zabt ve vezn -
ve idâre eyleyip karye-ı mezkûreye gelen erzâk ve zehâ'ir-
ı sâire veznelundukta ötedenberi ne mikdâr resm-ı vezniyye
ile gelmişler ise sen dahi ol vechle alıp kadîme muğâyir -
aynen çâşni ahzi ve ziyâde şey talebiyle fukarây-ı ra'iy -
yeti rencide ve ta'addî vukû'a getirmekten begâyet mücâne-
bet eylemeniz bâbında ruhsatı hâvî dîvân-ı ka'âdin-ı lûmâ-

yun ve Gümüşhâne ve elviye-ı Lozok ve İenil ve Maladyadan
igbu buyruldu tahrîr ve ısdâr kılınmıştır inşa'allâhu Taâ
lâ vasûlunda gerektir ki her müceb-ı buyruldu amel ve ha -
reket ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz vesse -
lâm Beyû

ad vasala ileynâ

âf 17 şaban 1243

(155)

Buyruldu kaydı

Bari çiçek Mezra'ası husûsunda gelen buyruldu kaydı

Şerî'atşî'âr Eğin Kadısı fazîletlû efendi zîde fazlu -
hû ve kudvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Voyvedası İzzetlû Mehmet
Ağa zîde mecduhû ve mefâhirü'l-akrân Bariçiçek Aşîreti Boy
beyi Aliâğa ve Akugâğı ve Dedekarganlı ve Lalbanlı ve Si -
nanlı ve Kelekanlı kabîleleri ihtiyarları inşa olunurki
Eğin kazâsına tâbi Bariçiçek Mezra'ası mülkânı dâhilinde
mâhîlîden bâzılarının mutasarrıf oldukları tarla mevrû'âtına
güçbe-ı mezkûr taraflarından hayvânât ilkasıyla ziyân ol -
mak husûsu akdemâ ihtiyârları ma'rifetiyle bâ hüccet nezre
kattolunmuş ve mücebince lâzım gelen tenbîhât derciyle ta -
rafınıza hitâben emr-ı âlî sudûr etmiş olduğu ma'lumları -
nız oldukça bundan böyle eshâb-ı mevrû'ât fukarâsına ednâ -
mertebe zarar ve ziyân olunmanak husûsunu her birleriniz -
vakit ve zamânında Boybeyi ve ihtiyârlarına ve onlar dahi -
kabîlelerine tenbîh ve dikkat ve hilâf-ı emr ve rızâ fu -
karâya ziyân vukû'undan mübâ'adet ve müte'ayyen olmayarak
âf mâ ba'd ziyânları vâkî olur ise nedâmet-ı azîmeye girif
târ olucaklarını ifhâma sa'y ve mübâderesi eylemenizden ten -
bîhî râvî Lîvân-ı Maâdin-ı Munâyun ve Gümüşhâne ve eyâlet

diyâr-ı bekîr ve hakka ve Dozok ve Malatya'dan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve ile ba's ve tisyâr olunmuş -
tar inşâ'Allâhu Ta'âlâ gerektir ki her mâceb-ı buyruldu-
amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyle-
yesiz deyâ

Rî 15 Zilkâde 1244

(156)

Mer'a ve kırlak hücceti

La'kublu Karyesiyle Iliq Karyesinin mer'a ve
kırlakları için hüccet kayıdır

Eğin Mazâsına tâbi Poğadı Kâhîyesinde vâkı zikri â-
ti'l-beyân ve münâza'un fih olan mahall-ı nizâ' üzerinde
la'kublu Karyesi ehâlilerinden Seyyid Bekir bin Muhammed
ve Ahmed bin Ömer ve Iliq Karyesinden Seyyid Mustafa ib-
n-ı Ömer ve Muhammed bin Ömer nâmûn-ı kimesneler bâ emr-
ı âlî akdolunan Meclis-ı şer'-ı Enverde sâhib-ı arz Ali-
Ağa hazır olduğu halde yine nâhiye-ı mezbûre tâbi Kışeki
Karyesi ehâlilerinden Seyyid Mustafa bin Ali Ömer ahûhu-
İmam Ahmed Efendi bin Osman ve sâirleri müvâcehelerinde
üzerlerine şöyle da'vâ ve takrîr-ı kelâm ederler ki kırk
seneden mütecâviz bâ izn-ı sâhib-ı arz hosta harâb olduk-
tan sonra nüzûl-ı avâriz mâlını edâ ederek karyelerimiz-
zin müğâ'an müsterek mer'a ve kırlaklarımız olup hayvâ -
nâtlarımız otundan ve suyundan intifâ' edegelir iken iş-
bu Kışeki Karyesi ehâlileri fuzûlî müdâhale ederler suâl
olunup mevcib-ı şer'-iyyesi matlûbumuzdur dediklerinde gıb
be'ssuâl Kışeki Karyesi ehâlileri cevâblarında bir müd-

dettenberi losta'lı Ümm-i Lehmetten elli kuruşa ıstirâ -
eylenişiz dediklerinde mer'a yerleri alınıp ve satılmak-
ve tapu ile söküp zirâ'at olunmak hilâf-ı kanun olduğun-
dan mârrü'z-zikr Yakub'lu ve Ilıç Karyeleri ehâlfilerin -
den mer'â ve kışlakları olduğunu mübeyyin beyyine taleb-
olundukta Mûmeskân karyesinden ahrâr ricâl-ı müsliminden
ve müsinn ihtiyârdan Süleyman bin Osman ve Avarık Karye-
sinden Veli bin Emrullâh nâmân kimesneler meclis-ı şer'-
ı ma'kud'a hâzırân olup isre'l-istışhâd fi'l-hakıka işbu
Çağırılık ve Lazırgân Çukuru ve Fındıklı ve Kavak Tenbi -
ve Karakuş ve Karapınar ve Maçeri ve Didarağacı ve Keçum
mezarı bu hudûd ile muhadded ve mümtâz olan mer'â ve kış-
lak Karyesiyle Ya'kublu Karyesinin mer'aları olduğuna ve
kışlağı yalınız Ya'kublu Karyesinin olduğuna bizler şahid
leriz ve şahâdet dahi ederiz deyû her birleri edâ-ı şehâ-
det-ı şer'iyeye eylediklerinde şehâdetlerin ba'de-ttezki-
ye hayyiz-ı kabulde olup mezkûr Kiçeki Karyesi ehâllileri
bi-vech-ı şer'î mer'a ve kışlak mu'ârazasından men' ve -
def' birle mâ huve'l-vâkıf bi't-taleb ketb ve terkâm olun-
du tahrîren fî evâ'il-ı Cemâziye'l-ûlâ sene selâse ve
erba'in ve mi'eteyn-ı ve elf

(157)

Asker ihrâcı

Şerî'at-şîâr Eğin ve Kuruçay ve Kemah ve Kercenes-
lâ'ibleri Efendiler zîde ilmehum ve kudvetü'l-emâcid ve'
l-âyan Voyvedaları İzzetlû Ağalar zîde mecduhum ve mefâ-

hürü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve iş erleri zâ
 zâde kadruhun ve ehâilileri bi'ecme'ihim inhâ olunur ki -
 husyallı'nın vâkiolan isâ'eti iktizâsından mâşî taraf ta-
 raf tedârikât-ı seferiyyeye himem-ı seniyye-ı Devlet-ı
 Aliyye masrûf olarak havâliyy-yı şarkıyyenin dahi tahkîm -
 ve takviyesi için Ma'âdin-ı humâyun kazâlarından müret -
 teb bin iki yüz nefer süvâri askerden kazâlarınız hisse-
 si olan askerin hemen bugün çıkacak ki hazır ve âmâde et-
 tirilmesi bi'd-defcât tarafınıza tenbîh ve tekîd kılın -
 mış idi elhâletu hâzihî havâliyy-yı şarkıyyede külliyyetli
 askerin icâbına asâkir-ı mürettebe-ı merkûmenin bir ne -
 fes evvel Erzurum'a yetiştirilmesi kat'î matlûb idüğü hâ -
 len Erzurum Vâlisî ve Şark Cânibi Ser Askeri Devletlû Gâ -
 lib Pâşâ hazretlerinin bugün tevârüd eden tahrîrâtından -
 müstebân olarak bu husûs sâir şey'e benzemeyip gayret -ı
 dîn-ı mübîn olduğundan imdi vusûl-ı buyrulduğumuzda bir an
 ve bir dakika tevkîf etmeyerek kazâlarınızdan mürettek
 askeri gönderilen defterde beyân olunduğu vechile gâyet -
 güzide ve bahâdır yiğitlerden olmak üze bir saat evvel -
 tamâmen ihrâc ve bir nefes evvel Erzuruma erişmeleri es-
 bâbının istihzâline gayret ve bu husûs cümle umûr'un e -
 hemm ve a'celi olduğu haysiyetiyle eğer asâkir-ı mürette-
 benin sür'at-ı ihrâc ve irsâlinde rahâvet olunmak ve ya-
 hut iş'e yaramayan adamlar gönderilmek veya bir neferi -
 noksan gitmek lâzım gelirse o makûleler haklarında eşer-
 r-ı siyâset icrâ olunacağını bilip ve'l-hâsıl kazâlardan
 müretteb askerin kazâ be kazâ bir kât'a defter müfredâtı
 müşârûn-ilyeh hazretleri tarafına gönderilmiş olduğundan

her bir mahallin askeri tamâmen Erzurudda isbât-ı vücûd-
ettirilerek müşârûn'ileyh hazretleri tarafından tahrîrât
olunup gönderilmesi karârgâr olduğunu bilerek eğer bir -
nefer noksân olduğu haberi gelir ise bi-hakkı Hudâ o ka -
zânın hükkâm ve zâbitân ve voyvodaları haklarında hatıra
gelmedik epedd-ı ukûbât icrâ olunacağından kat'â şübhe et
meyerek işbu buyrulduğumuz vardıgı gün asâkir-ı mürettebe -
yi tamâmen ihrâc ve iktizâ eden ihrâc i'lâmını serî'an -
tarafımıza irsâle begâyet sür'at eylemeniz bâbında te'v -
kîden ve tenbîhen ve ta'cîlen Dîvân-ı Ma'âdin-ı Humâyun -
ve Cümûhûrîye ve Eyâlet-ı Hakka ve Liyâr-ı Bekr ve Elvi -
ye-ı Bozaok ve Yenibil ve Malatya'dan işbu buyruldu tah -
rîr ve ile tisyâr olunmuştur bimennihî Ta'âlâ vusûlun -
da gerektir ki vech-ı megrûh üzre her mevcib-ı buyruldu -
anel ve harekete ve hilâfından begâyet hazer ve mücâne -
bet eyleyesiz deydü

ad vasala ileynâ

Rî 23 Şevval 1243

(158)

Berât kaydı

Kâğız Karyesi İmamı Mâfız Ali Efendinin berâtı
kaydıdır

Şâhin Kazâsına tâbi Poşadı Mâhiyesi Kurâsından Kâğız -
nâm Karyede vâki müteveffâ el Hâc İbrahim Ağanın binâ ey -
lediği câmî-ı şerîfin imâniyet ve hitâbet hizmeti için -
vazîfe ta'yîn ve vakfiyesinin tenkîhine dâhi muvâfık ola -
mamış ise de zikr-olunan imânet ve hitâbet hizmetleri Hâ -
fız Ali zîde salâhuhû hasbî olarak edâ etmekte olduğunu -

beyân birle emsâli misillü kendûya vazîfe ta'yînile is -
 ticlâb-ı da'avât-ı hayriyyesine râğbet olunmasını mûmâ i
 leyh igbu râfî'-ı tevki'-ı reff'ü-şşân-ı hâkâmî kudvetü'
 esulâhâ'i-ssâlikîn lâfız Ali zîde salâhuhû bâ arz-ihâl i
 stiâ'â-ı inâyet ve sezâver ve şâyân-ı âtifet olduğundan-
 tertîb ettirildiği üzere şehriyye onar kuruş senevî yüz -
 yirmi kuruş hitâbet ve imâmet vazîfesi olarak bivas avâ-
 rızî mâlinden ta'yîn ve tahsîsi husûsu irâde-ı seniyyeme
 menûat idüğü bâ takrîr-ı mübârek rikâb-ı kamertâb-ı hüs -
 revâneme lede'l-arz şerefbahş sahife sudûr olan hatt-ı -
 humâyûn-ı şevketmakrûn-ı şâhânem ve sâdir olan fermân -ı
 âlişânım mûcebince mûmâ ileyh lâfız Ali zîde salâhuhû'ya
 kırk dört senesinden itibâren avârız-ı mezkûr mâlinden
 olmak üzere huddâm defterine kaydile şehriye onar kuruştan
 senevî yüz yirmi kuruş imâmet ve hitâbet vazîfesi tevcih
 olunup Anadolu muhâsebesine kaydile mevkûfattan ve zim -
 met defterlerine ilm u haberleri i'tâ olunmak bâbında bi
 'l-fiil baş defterdârım iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir müs
 tecmi-ı cemf'ul-meâlî ve'l-mefâhir el muhtass bi mezîd-ı
 inâyet-ı'l-melikülkâdir el beyyid el lâc İbrahim Edhem dâ
 me uluvvuhû telhîs etmekle telhîs mûcebince tevcih veril
 di ve ilm u haberleri i'tâ olunmak fermânım olmağın mûce
 bince ilm u haberleri verildiği ber vech-ı muharrer berâ
 tı verilmeğın hakkında mezîd-ı inâyet-ı pâdişâhânem zu -
 hûra getirip bin iki yüz kırk üç senesi şabân-ı şerîfi -
 nin üçüncü günü târihle muarrah verilen rû'ûs-ı humâyû -
 num mûcebince bu berât-ı humâyûnunu verdim ve buyurdumki

mûmû ileyh kâfiriz Ali zîde salâhuhû varıp vech-ı meşrû' üz-
re câmî'-ı şerîf-ı mezkûrda imâm ve hatîb olup hizmet-ı lâ
zimesini bivîk-ı mer'î ve müeddâ kılındıktan sonra ta'yîn
olunan senevî yüz yirmi kuruş vakfiyesini Sivas avârızı ma-
lûdan alıp munsarif olup olabda devâm-ı ömr ve eyyâm-ı de-
vlet-ı şehinşâhânem ed'iyyesine muvâzabat ve iştiğâl eyle-
ye güyle bile alâmet-ı şerîfeme i'timâd kıla
lad vasala ileynâ

Rî 15 Rebî'ülâhîr 1243

(159)

Rusya harbine gidecek elli süvâri

Rusya Devleti ile muhârebe için Erzurum'a matlûb

Buyrulan elli nefer süvâri sudûr eden emrin
kaydîdır

Müstûr-ı mükerrer müşîr-ı mufahham nizâmü'l-âlem müdî-
r-ı umûr-ı'l-cümhûr bi'l-fikrissâkib mütemmim-ı mehâmmü'l-e-
mâm bi'r-reyissâib mümehhid-ı bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl-
müştâ-ı erkânü's-saâdet ve'l-iclâl elmahfûfu bi sunûfi avâ-
tîfî'l-melikilâlâ hâlen Dozak Bancağı Kutasarrıfı ve Ka'â-
din-ı humâyunum Emîni olup Yenil Voyvodalığı dahi uhdesi-
ne muhavvel olan Vezîrim Salih Paşa edâme'l-Lâhu Ta'âlâ ic-
lâlehû ve mefâhirü'l-kudât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil -
ve'l-kelâm Ka'âdin-ı humâyunuma merbût Kazâların Kudât ve
kuvvâbı zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Voy-
vodagân ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş er-
leri zîde kadruhum tevkî'-ı reff'-ı humâyun vâsıl olacak -
ma'lâm olaki saltanat-ı seniyyemin cizyegüzâr olan re'âyâ-

sından Rum Milleti kaç senelerdir şakâvet ve isyânda ısrâr edip bir taraftan dahi Rusya ve İngiltere ve Fransa-devletleri bunlara şahâbet ve haff ve celf i'ânetle madde-1 fesâdın intidâdına sebep-1 müstakil olarak nihâyet-beynlerinde akd-1 rişte-1 ittifâk ve ittihâd ile millet-1 t- mersûmenin serbestliğine taraf-1 Devlet-1 Aliyyemden-müşâde olunması Dersaâdetinde bulunan elçileri taraflarından taleb ve iddi'â olup bu husûs ise umûm Millet-1 İslâmiyyeye dokunur bir madde olarak şer'an ve mülken ve diyâneten kabûlû bir vechle mümkün ve mutasavvar olmadı-ğından bu bâbda kerreten ba'de uhrâ kendilerine mülzeme ne cevâblar ve kandıracak sözler îrâd ve beyân olunmuş i-ken bir vechle mülzem olmayarak bu teklîf-1 mekrûhın kabûlû husûsunda ısrâr ile nihâyet düvel-1 Selâse-1 mezkûre Elçiliklerinin üçü dahi Dersaâdetinden kalkıp gitmiş-ve'l-hâletu hâzihî düvel-1 mezbûre ile henüz muhârebe vuku'u tahakkuk etmemiş ise de işin gelişine göre bunların bu tavar ve hareketleri ileride bir taraftan i'lân-1 harb ile Memâlik-1 İslâmiyyeye hücum ve tahattiye ibtidâr-eyleyeceklerine emâre-1 kaviyye kabîlinden olduğu bedî-dâr ve bunlar ile muhârebe vuku'u tahakkuk eder ise evvelkiler gibi hudûd ve memleket da'vâsı olmayıp mücerred din ve millet kavgası olarak gazâ ve cihâd kâffe-1 ehl-1 îmâna farz-1 ayn olacağından düşmanlarımızın ahvâl ve ke-yfiyyâtını bi'l-cümle ehl-1 îmân tafsîlan bilip ve anlayıp ona göre maslahata el birliği ve ittihâd-1 kulûb ile yapışılmak ve dinimiz yolunda cümlemiz tâ haşr-olunca ça

lışmak lâzımeden idüğü bedfidâr olduğuna mebnî bu def' a
 memâlik-ı Anadolu ve Rumeli'den kâin bi'l-cümle kazâla -
 ran vücdh ve müte'ayyinânı ve hânedânânı ve Arnavutluk -
 mîr-ı mîrânları fevc fevc Dersaâdetime celb ve ihzâr ve
 ahvâl-ı hâzıra kendilerine beyân ve iş'âr olundukta on -
 lar dahi mecbûl oldukları gayret-ı dîniyye ve hamiyet -ı
 İslâmiyeleri muktazâsı üzre dinleri yolunda ve saltana -
 t-ı seniyyem kulluğu uğurunda can ve baş fedâsiyle çalış
 mağa ittifâk ve ittihâd ve zîr-ı idârelerinde bulunan ka
 zâlardan muhâfaza-ı nâmûs-ı dîn ve muhârese-ı memâlik- ı
 Müslimîn için lede'l-hâce her ne mikdâr asâkir ve zahâir
 ve iktizâsına göre bedel ve sâir her ne ki taleb olunur -
 ise böyle vakitte bu hizmet-ı dîniyyeyi canlarına minnet
 bilerek derhal tedârik ve i'tâyâ her birleri ahd u mîsâk
 edip ol vechle bir taraftan memleketleri tarafına i'âde -
 kılınmakta ve taraf-ı saltanat-ı seniyyemden dahi tedâbî
 r-ı lâzime ve tedârikât-ı ihtiyâtiyyeye teğebbüs oluna -
 rak Tuna boyuna vesâir mahâll-ı mevâki'-ı muktaziyyeye ik
 tizâsına göre ser asker ve me'murlar ta'yîn olunnakta
 ise de Rusyalı elyevn İranlı ile muhârebe olarak rivâyâ
 olduğuna göre İranlı'dan zabt ve istîlâsına aldığı mem -
 leketler münâsebetiyle şark tarafının ekser mahallerinde
 Levlet-ı Aliyyemle hemhudûd olmuş olduğuna nazaran Rus -
 yalının bundan böyle Levlet-ı Aliyyemle muharebesi tahak
 kuk etmek lâzım gelir ise var kuvvetini ol taraflara sar
 f edeceği vâzihâttan ve lede'l-icâb def'-ı sâ'il-ı a' dâ
 için hâlâ Erzurum Vâlisi ve bi'l-istiklâl şark Cânibiser
 Askeri Sadr-ı sâbık düstûr-ı mükerrem ve mu'azzam Küşîr-

1 mufahham ve muhterem nizâmü'l-âlem vezîrim Seyyid Mu-
 hamed Sa'îd Gâlib Paşa edâme'llâhu Ta'âlâ iclâlehu ma'
 iyyetinde güzîde ve cengâver külliyyetli cüyûş-ı zafer -ı
 hurûşîde vücûdu vâcibâtta olmak mülâbesesiyle bu def'a
 Bersaâdetime vürûd eden dergâh-ı mu'allam kapıcıbaşıla-
 rından müşârün ileyh'in kethüdâsı Cuteli zâde iftihârü'l
 emâcid ve'l- lekârim el Hâc İbrahim dâme mecdühü ile ma'
 âdin-ı humâyunuma merbût kazâların vücûhu zikrolunan ka-
 zâlardan şark Seraskeri müşârün ileyh'in ma'iiyyetine ir-
 sâl olunmak üzere bin iki yüz nefer süvâri askere ta'ah-
 hüd edip asâkir-ı merkûma hemen şimdiden hazır ve âmâde
 kılınarak bi'avnihi ta'âlâ asker-ı mezkûrun başı bağlı-
 olunmak için vücûhundan bir mu'teber adam başbuğ ve bin
 nefere bir binbaşı ve beher yüz nefere bir yüzbaşı ve
 birer çavuş ve beher on nefere bir onbaşı nasb-olunmak-
 ve asâkir-ı mezkûre mahallerinden çıkıp savb-ı me'mûri-
 yete varınca yol üzerinde kâin kazâlara bâr olmamak
 için asâkir-ı mansûra usûlü üzere savb-ı me'mûra kadar
 icâb eden ta'yînâtları hesâb olunarak taraflarından bi-
 rer vekilharç ta'yîniyle yolda beytûtet eyledikleri ka-
 zâlardan me'kûlâtları akçesiyle vekilharçlar tarafından
 idâre olunmak ve kış geldi memleketlerimize gideceğiz -
 deyiş avdet câiz olmadığından hitâm-ı gâ'ileye kadar ol-
 dukları mahalde sebât eylemek ve içlerinden vefât ederi
 olur ise onun yerine âharı celb kılınmak ve asâkir-ı me-
 rkûmenin harçlıkları tükendikçe aralıkta zikrolunan ka-
 zâlar taraflarından uydurularak zarûret çektirilmemek -
 ve fakat savb-ı me'mûrelerinde oldukça iktizâ eden ta'-

yînâtları cânib-ı mîrîden verilecek olduğundan şurût- ı muharrer üzere asâkir-ı merkûme tehyi'e ile Şark Seraske ri müşârûn ileyhîñ tahrîrât ve buyrulduzu zuhûrunda kıd vası ma'îyyetine sevk ve i'zâm kılınması husûsu söyle - gîlip karar verilmiş olmaktan nâşi siz ki vezîr-ı müşâr ve kudât ve nüvvâb ve sâir mûmâ ileyhîñsiz zikrolunan - kazâlardan müretteb olan bin iki yüz nefer süvâri aske ri ber mûceb-ı ta'ahhüd bâlâda mezkûr şurût üzere ta'dîl ve tesviye usûlüne ri'âyet olunarak her bir kazâyâ hâl- ve tahammüllerine göre tevzî' ile hemen şimdiden hazır- ve âmâde ederek Serasker-ı müşârûn ileyhten haber gel - diği gibi yerli yerinden tamâmen çıkarıp Şark Ordusuna- irsâl olunması bunların mahall-ı me'mûriyetlerinde se- bât ve devâmları için kazâlarından çıktıkları vakit i - simleriyle defter olunup vücûhundan bir hatırı mer'f a- dam dahi başbuğ ta'yîn olunarak mevcûd olan neferât'tan biri firâr eylediği gibi başbuğundan suâl ile derhal ye rine adam tedârik ettirilmek misillû usûl-ı kavîyye 'ye rabt ve tevsîk kılınması husûsuna irâde-ı alîyyem ta'al lukla ol bâbda hatt-ı humâyun-ı şevket-makrûn-ı şâhânen sahîfe-pîra-yı sudûr olunmuş ve din düşmanlarının Mill- et-ı İslâmiye hakkında icrâsına çalışmakta oldukları sî i kasd ve ihânet keyfiyyâtı ol taraflarda bulunan büyük- ve küçük kâffe-ı din karındaşlarımızın dahi izâhen ve - tafsîlen ma'lûmları olmak için bir kât'a i'lânnâme dahi gönderilmiş olmağla vusûl-ı emr-ı şerîfinde asâkir-ı me rkûmeyi yarın yola çıkacak gibi şimdiden hazır ve âmâde ederek Serasker müşârûn ileyhîñ taraflarından taleb olun-

duğu anda ma'iyyetine sevk ve irsâl'e ikdâm ve mübâde -
 ret eylemeniz fermânın olmağın tenbîhan ve ikdâmen mah-
 sûs işbu emr-ı celîlû'l-kadrim isdâr ve ile tiyâr
 olunaştır imdi bâlâda beyân olunduğu üzre asâkir-ı mer-
 kûmeyi ber mûceb-ı ta'ahhüd şimdiden hazır ve âmâde ede
 rek berasker-ı müşârûn ileyh tarafından haber geldiği -
 gibi hemen ihrâc ve i'zâma ikdâm ve müsâra'at eylemeniz
 kat'î ma'lûm-ı pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda te'ennî ve
 butâ'et ve münâriy-yı şurût ve ta'ahhüd vaz' ve hâlin'-
 den vukû'u bir vechle câ'iz olmadığı ma'lûmunuz olduğta
 ber minvâl-ı muharrer amel ve hareketle ifây-ı lâzime-ı
 kâr-güzârî ve rû'yetine bi'l-ittifâk mezîd-ı sa'y ve ga
 yret ve muğâyir-ı hareketten ittikâ ve mübâ'adet eyle -
 meniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmaştır buyurdum
 ki vusûl buldukta bu bâbda vech-ı mevrûh üzre şerefyafl-
 ta suûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-im-
 tîsûlimin mazmûnu itâ'at-makrûnu ile amel ve hareket ve
 hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz
 7 lânet-ı şerife i'timâd kılasız tahrîran fî evâ'il-ı -
 kecebü'l-ferd sene selâse ve erba'în ve mi'eteyni veelf
 had vasala ileynâ

Rî 15 şaban 1243

(160)

Teklîfâtta başka para alınmaması

Kudvetü'n-nüvvâb el müteşerri'în Eğin lâibi Mevlâ
 nâ zîde ilmuhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrâm a'yân ve
 vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-ı re

fi'-i humâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki asâkir.....
 bu def'a kazâadliyesi vazifesi ihsân-ı humâyun-ı şâhâ -
 nem olmuştur.....pâdişâhânemde cansiperâne gazv u cihâd
 olunmuş.....zahmetkeş olmayıp her halde müreffehü'l -
 hâl ve müsterihü'l-bâîAhmet kâ emsâl misillû mem
 leket salyâne ve teklifinden bi'l-vücûh mu'âfiyetçe....
 asâkir-ı mansûr Seraskeri düstûr-ı mûkerrem müşîr-ı mu-
 tahham nizâmü'l-âlembâ takrîr ifâde etmekten mâ-
 fî vech-ı meşrûh üzre merkûmun memleket salyâne.....
 olmanın husûsan işbu emr-ı celîlü'l-kadrim ısdâr ve ye-
 dine i'tâ olunmuşturve nâm-ı âhar ile bir akçe
 ve bir habbe alınmayıp ez her cihet himâye ve sıyânetiy
 leve dikkat ve merkûm lede'l-iktizâ mahkeme-I Vo
 yvoda ve vücûh hânelerine vardıkça kendisine her türlü
 hürmet....ve hilâf-ı hareketten ittikâ ve mübâ'adet
 olunmak bâbında fermân-ı âlişânın sudûr olmağ buyurdumki
 vusûl buldukta vech-ı meşrûh üzre şerefyafta sudûr olan
 fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimu'l-imtisâlimin maz -
 mûnu ..âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-ı şerife i'ti -
 nâd kılasız tahrîran'fî evâsıt-ı şehr-ı şabân el mu'a
 zzan sene hams ve erba'în ve mieteyn ve elf

(161)

Tekâ'udiye bağlanması

Ağrıburuna gelen asâkir-ı mansûra'dan Bğimli işbu-
 râfi'-ı tevkî'-ı refî'-ı âlişân-ı hâkânî Ahmet endaste-
 havvasında top çeker iken illet-ı fıtık'a mübtelâ olmağ
 olarak nazar-ı şerîkat-ı eser-ı lazret-ı zillu'llâhiye -

mahar-ı merâhim-ı seniyye-ı şehinşâhânemden kenduya ih
 sân ve inâyet-ı şâhânemvazifesinde birle...olmak -
 bâbında asâkir-ı mansûr-ı Muhammediye asâkir düstûr-ı -
 mükerrem müğfirin mufahham nizâmü'l-âlem vezîrin Mehmet-
 Mübrev Paşa ..olunmak ve iclâl bâ takrîr inhâ ve asâki-
 r-ı mansûr-ı Muhammediye taburlarında zâbitân ve nefer-
her biri.....oldukları mansûr.....lâzım buyrula -
 rak tekâ'udun vazifesi ihsân-ı humâyunum olmuş olduğu..
a'lemü'l-ulemâ ...Mustafa Leher edâme'LLâhu Ta'âlâ-
 fazâilehü i'lâm olunmasıyle bu makûle verilecek tekâ'u-
 diye vazifeleri mâh be mâh başkaca hazretle mukâta'ât -
 cizyesinden alınıp tekâ'ud olan kimesnelerin âsitâne- ı
 Aliyyemde bulunanlar tekâ'udları vazifeleri kendi yed -
 lerine teslim edilip taşrada bulunacak tekâ'udların va-
 zifeleri dahi bi'l-i'lân veyâhud vulât-ı...tarafıların -
 dan inhâ olup sıhhati tebeyyün eyledikten sonra gön -
 derilipma'rifetiyle verdirilmesi ve sipâriş havâle
 ile mechul kimesneye tekâ'udundan vazifesi verilmesine-
 Derasker-ı müğârün ileyh ve kâtib...dikkat ve ihtimâm -
 eylemeleri üzere nizâm rabthumâyunuma idhâl edil-
 miş olmağla mücebince merkûm adına beş kuruş mâhiye ile
 tekâ'udlarına tevcih verildi i'fâ olunmak fermânım olma
 ın hakîkatte zir-ı inâyet-ı pâdisâhânem zuhura getirip
 bin iki yüz kırk beş senesi şâbân-ı şerîfinin on altın-
 cı günü tarihle şerh verilen reviş-ı humâyunum mücebin-
 cehumâyün verdim ve buyurdum ki merhum Ahmet varıp
 vech-ı mevrûh üzere ta'yîn olunan on beş kuruş tekâ'ud -
 lukşerif oldum ki ve yedine evâmîr-ı şerîfe i'tâ

olunmuştur tahrîran fî evâsıt-ı gehr-ı şâbân el mu'az
zam sene hams ve erba'ın ve mieteyn ve elf

(162)

Bir ailenin Beraliyyeye gönderilmesi

Şerî'atmeâb Eğin İfâ'ibi faziletli Efendi ve kudve-
tü'l-emâcid ve'l-akrân Voyvodası İzzetli bey zîde kad -
ruhû inhâ olunur ki Eğin Lazûsına muzâf çark Kamerkâb -
karyesi ehl-ı zimmet tâifesinden Larnik oğlu Kırkor çok
zamandanberi Laruthâne-ı Âmire hizmetinde olup sılasına
gelmeye ruhsatı olmadığından ve mersûm Kırkorkah -
yası bulunmuş olduğundan ehl ve iyâlinin Beraliyye tara-
fına gönderilmesini niyâzmaend olmuş olduğundan...karye-
i mezbûrede kâinAraknik nâm zimminin kızı Henin -
nâm avratla oğlu Toros zimminin Beraliyyeye gönderilme-
si bâbında bu def'a tarafımızdan hitâben bir kât'a mek-
tub sâmiy-ı hazretebuyrulduğumuz vusûlunda mersûm -
avrat oğlu Toros ile Beraliyye tarafına gitmeleri için
lâzım olan tezkireleri yerilen ve bir kimesne mezbûre -
avrat ve Torostan bir nesne mutâlebe olmanasınalîhâvî -
cânib-ı ma'den-ı humâyun buyruldu tahrîr ve ısdâr ve
ile ba's ve tisyâr olunmuşturvech-ı megrûh üzre -
mersûmeyne ruhsat tezkiresi verilip kendilerinden bir -
nesne mutâlebe.....âhar kimesneleredahi ruhsat gösteril-
memesi husûsuna ve ber vech-ı buyruldu amel ve hareket-
.....mücânebet cyleyesiz dayû

Rî 12 Zilkâde 1245

(163)

şuf'alık kaydı

Eğin Kasabası sükkânından Halil Ağazâde Osman Ağa
ibn-ı Süleyman şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-ı kelâm eder
Mârgele Karyesi sükkânından bir bâb üzüm bağı karında -
şım oğulları Ahmet ve Mahmut ibn-ı Emin Ağa bağ-ı mez -
kûru âhara bey'etmiş (ma'lûm-ı hudûd tur) ittihâz-ı şuf'
a ve taleb-ı müvâsebe olduğuma takrîrim sicile kayd ş
Rî 19 kumarrem 1246

(164)

Ley' kaydı

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Abraham veled - ı
lazar-ı zimmî Leclis-ı şer'de li'ebeveyn er karındaşı -
Ovadis-ı zimmî muvâcchesinde şöyle takrîr-ı kelâm edip-
bundan akdem babamızdan şirâ-ı şer'îyle ıstirâ ve ile'l
ân yedlerimizde mülk ve hakkımız olup etrâf-ı erba'adan
Davitoğlu Kobyaroğlu ve lacar Tatos mülkleriyle mahdûd
bir kıt'a bağ ile yine etrâf-ı erba'adan lacar Tatos ve
Erkil ve tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a tahtânî ve fe
vkânî mülk menzilde olan nısf-ı hissesinin iki yüz elli
kuruşa bey'i

(165)

Bâ emr-ı âlî sürgün gelen re'âyâların emrine sûret

Kudvetü'n-nüvvâbü'l-mütegerri'in Eğin Lâibi Mevlâ-
nâ zîde ilmuhû tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak ma
'lûm ola ki Ermeni Tâifesinden....mütemekkinlerinden
Eğinli poliçacı Gokas ve poliçacı İbrahim ve poliçacı .

(163)

şuf'alık kaydı

Eğin Kasabası sükkânından Halil Ağazâde Osman Ağa
ibn-ı Süleyman şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-ı kelâm eder
Margele Karyesi sükkânından bir bâb üzüm bağı karında -
şım oğulları Ahmet ve Mahmut ibn-ı Emin Ağa bâğ-ı mez -
kûru âhara bey'etmiş (ma'lûm-ı hudûdtur) ittihâz-ı şuf'
a ve taleb-ı müvâsebe olduğuma takrîrin sicile kayd ş
Fî 19 Muharrem 1246

(164)

Ley' kaydı

Eğin Kasabası mütemekkinlerinden Abraham veled - ı
Lazar-ı zimmî Meclis-ı şer'de li'ebeveyn er karındağ -
Ovadis-ı zimmî muvâcchesinde şöyle takrîr-ı kelâm edip-
bundan akdem babamızdan şirâ-ı şer'fyle iştirâ ve ile'l
ân yedlerimizde mülk ve hakkımız olup etrâf-ı erba'adan
Davitoğlu Kobyaroğlu ve İacar Tatos mülkleriyle mahdûd
bir kıt'a bağ ile yine etrâf-ı erba'adan İacar Tatos ve
Erkil ve tarîk-ı âmm ile mahdûd bir kıt'a tahtânî ve fe
vkânî mülk menzilde olan nısf-ı hissesinin iki yüz elli
kuruşa bey'i

(165)

Bâ emr-ı âlî. sürgün gelen re'âyâların emrine sûret

Kudvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Eğin kâibi Mevlâ-
nâ zîde ilmuhâ tevki'-ı refi'-ı humâyun vâsıl olacak ma
'lûm ola ki Ermeni Tâifesinden....mütemekkinlerinden
Eğimli poliçacı Gokas ve poliçacı İbrahim ve poliçacı

Ergil ve poliçacı Karabet ve poliçacı Maksevo ve poliçacı Kasper ve poliçacı Ovanes ve sarraf İstefan ve diğer eşikkân ve duhancı Haçadur ve duhancı Kikgos ve duhancı Mikael ve duhancı Kardoros ve duhancı Gabriel nâm zimnîler mugâyır-ı rızâ harekât ibtidâr eyledikleri bundan - akden Ermeni Patriği tarafından inhâ olunduğu ol bâb'da sâdır olan emr-ı şerîfim mûcebince li'ecli....Eğine ne- fy ve iclâ olmuşlar ise de mersûmlar ıslâh-ı nefis ede - rek mahall-ı menfâlarındasefil ve sergerdân ve ge fkat ve merhamet şâyeste ve sergerdân olduklarını akra- baları ifâde ve inhâr ile niyâz eylediklerinden mersum- ların bu def'alık cürûmaları afv ve itlakları husûsunu - İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patriki Karabet nâm râhib - rikâb-ı humâyunuma takdîm eylediği bir kât'a memhûr arz - ı hâl istid'â etmekten nâşî vech-ı meşrûh üzre itlak - ları fermânım olmağın imdi sen ki nâib-ı mûmâ ileyhsin- keyfiyet ma'lûmun olduğta fî mâ ba'd hilâf-ı rızâ hare- kette bulunmamalarını mersumların gûş-ı hûşlarına gere- ği gibi tenbîh ve telkîn edip tahliye-ı sebillerine mü- bâderet eylemek bâbındafermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl bulduktabu bâbda vech-ı meşrûh üzre - şerefyafta sâdır olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâ - zimü'l-intisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrunu ile amel ve - hareket eyleyesin şöyle bilesin alâmet-ı şerîfeme i'ti- mâd kılasın tahrîran fî evâsıt-ı şehri Recebü'l- fê - rd sene hamse ve erba'în ve mi'eteyn ve elf

Fî 21 Şaban 1245

(166)

Lâ emr-ı âlî sürgün gelenlerin emir sûreti

Kudvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Eğin Mâhibi Mevlânâ zîde ilmuhû tevki'-ı refî'-ı humâyun vâsıl olacak ma'lûm ola ki Ermeni Milletinden fî asıl Eğinli olup bir müddettenberi ticâret suretiyle Bersâdetinde bulunup hilâf-ı rızâ harekete ibtidâr eyledikleri mukaddemen Ermeni Patriki tarafından inhâ olunduguna mebnî sâdır olan emr-ı şerîfin mücebince li'eclit-tedîb Eğin'e nefy ve iclâ olunmuş olan sarraf Mehas ve sarraf Vanik ve sarraf Erliknos ve sarraf Lilhas ve poliçacı Agob ve poliçacı Aleksan ve poliçacı Karabet ve poliçacı İbrahim ve poliçacı Acı Kalos ve poliçacı Serkis ve poliçacı Avanes ve poliçacı ve duhancı Gregos ve duhancı Ağya nâm zimnîler aslâh-ı nefis ederek menfâlarındasefil ve serger - dâm ve rahme ve şefkate şâyeste u şâyân olunduklarını - bu tarafta bulunan akrabalarının ifâde ve ihbâr ile te - bârüz eylediklerinden bahisle mesfurların afvı ile itlâk lara husûsu İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patriki Karabet Mâhibin rikâb-ı humâyunuma takdim eylediği bir kât'a me - nhûr arz-ihâliyle istid'â etmektedir vech-ı meşrûh üzere itlâkları fermânım sen ki mâ'ib-ı mûmâ ileyhsin keyfi - yet ma'lûmunda olduğta fî mâ ba'd hilâf-ı rızâ hareket - te bulunmamalarını mesfurların gûş-ı huşlarına gereği - gibi tenbîh ve telkîn ile kayd-ı takayyud'tan tahlîs ve tahliye-ı sebillerine mübâderet eylemek bâbında fermân - ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu

bâbda vech-i meqrûh üzre şerefiyatta sâdır olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimu'l-imtisâl mazmûn-ı itâ'at-makrûnu ile amel ve hareket eyleyesin göyle bilesin alâmet-ı şerîfeme i'timâd kılasın tahrîran fî evâsıt-ı şehr-ı Mecebü'l-ferd sene hams ve erba'în ve mi'eteyn ve elf

Mî 21 Şaban 1245

(167)

Şuf'alık kaydı

İçin Kazâsına tâbî Kâmerkâb karyesi mütemekkinlerinden olup vürûd-ı vâris hatos nâm nasrânî Zimmî Meclis-ı Şer'a gelip göyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-ı kelâm eder kar yemiz derûnunda kâin bir bâb mülk menzîl Kuyumcuoğlu Koca Avadis âhara bey'etmiş ittihâz-ı şuf'a ve taleb-ı müvâsebe eyliyorum takrîrim sicil'e kayd ş

Mî 11 Şevval 1245

(168)

Şuf'alık kaydı

İçin Kasabası mütemekkinlerinden Ekmekçizâde den vâris Avramoğlu Ohanni nâm nasrânî Meclis-ı Şer'a gelip göyle takrîr-ı kelâm edip mülk menzili muttasıl bir kıt'a menzîlini işbu şuf'ası olduğum bir bâb karışlığının menzîlini bey'etmişşuf'a taleb-ı müvâsebe olduğum ecil - den işbu mahalle kayd ş

Mî 15 Şevval 1247

(169)

Loğos veled-ı Serkis Usta Ovanes Labikoğlu Minas - Usta Ovannes mahallesinde Loğos veled-ı Serkis müdda'an-

ileyh Labikoğlu Minas

(170)

Tahsîlât hesâbı

Atûretlû Voyvoda Ağaya tahsîle giden meblağ bin san-
dık karyesinden Ömer iki bin şukadar kuruş yine karye-
sâkinlerinden Ali altı yüz elli kuruş Kâğış'den bin al-
tı yüz kuruştur kayd g

(171)

Mu'âfiyet talebi

Eğne Karyesi ehâlisi sâilyânedan mu'âf olmasına tâli
b oldular ki ma'âdini humâyun ektiğini senede iki def'a
süreler vesselâm

(172)

Ma'rûzât

Ma'rûz-ı dâ'iy-yı devlet Ömer-ı devletleridir ki

Eğin Kazâsında sâkinün ulemâ ve sulahâ-ı e'imme - ı
hutabâ a'yân ...cümle fukafâ Meclis-ı şer'a gelip şöyle
da'vâ takrîr-ı kelâm ve ifâde-ı akl-ı merûm ederler ki-
a'lamü'l-ulemâ el hakikat bi'l-fi'l şeyhü'l-İslâm

(173)

Tahsîlât

Kasap Emin Ağada düyûn Ağada tahsîl

- Çarşılı Kilisesinin	230
- Luhsatı	48
- Tûlen yirmi iki buçuk ve arzen on üç zirâ'	100
ve irtifâ'en zirâ' üç rubu'	
	378

ileyh Labikoğlu Minas

(170)

Tahsîlât hesâbı

Atûretlû Voyvoda Ağaya tahsîle giden meblağ bin San
dak karyesinden Ömer iki bin şukadar kuruş yine karye-
sâkinlerinden Ali altı yüz elli kuruş Kâşîş'den bin al-
tı yüz kuruştur kayd o

(171)

Mu'âfiyet talebi

Eğne Karyesi ehâlisi sâilyânedan mu'âf olmasına tâli
b oldular ki ma'âdini humâyun ektiğini senede iki def'a
süreler vesselâm

(172)

Ma'rûzât

Ma'rûz-ı dâ'iy-yı devlet Ömer-ı devletleridir ki

Eğne Kazâsında sâkinün ulemâ ve sulahâ-ı e'imme - ı
hutabâ a'yân ...cümle fukafâ Meclis-ı şer'a gelip şöyle
da'vâ takrîr-ı kelâm ve ifâde-ı akl-ı merâm ederler ki-
a'lamü'l-ulemâ el hakikat bi'l-fi'l şeyhü'l-İslâm

(173)

Tahsîlât

Kasap Emin Ağada düğün Ağada tahsîl

- Çarşılı Kilisesinin	230
- Luhsatı	48
- Tûlen yirmi iki buçuk ve arzen on üç zirâ'	100
ve irtifâ'en zirâ' üç rubu'	
	378

(1

mürâsele tahrîr ve tahrîrâtını
mürâsele-i şer'

Bir inhâ

rahû'l-âyan atûfe

ba'de-sselem inhâ olun

sına tâbî Poğadı lâhiy

rinden ...bin Muhamme

r'e dâvâ açmış olmağ

leriyle merkûmânı hu

mürâsele-i şer'iyeye

Borç dâvâsı

Atûretlû semâhatlû

Eğîn Kasabası mütemekkinlerinden Hoca Murâd Meclî-
s-i şer'inde yine kasaba mütemekkinlerinden Tüfekçinin oğ
lu Toros Kanakoğlu Karabet üzerine dâvâ ederek işbu zim
mîoğlu Ovazi'den iki bin beş yüz kuruş alacağını
vardı yüzü bir ödesin kefil-i medyûn oldular sonra doku
z yüz kuruşu medyun bana edâ eyledi bâ'is-i pusula ol-
dur ki işbu bin iki yüz kırk hâmil-i tezkire faslı -
Lalil Ağa nâm kimesnenin

(176)

İhzâr için inhâ

İzzetlû sa'âdetlû semâhatlû atûretlû...

İzzetmendir İzzet Ağa ba'desselâm inhâ olunur ki -
bâ'is-i tezkire Eğîn Kazâsına tâbî Poğadı lâhiyesinde -
vâkıf İzzet Karyesi sâkinlerinden falan kimesnenin bu ta
rafta şer'an dâvâcısı olup ihzârı için mürâsele iltinâs

olumlariyle mahsûsan işbu mürâsele tahrîr ve tarafını
na irsâl olunaştur gerektir ki müceb-i mürâsele-i ger
'iyye ile âmîl olasız

(177)

Vâkı olan resm-i kısmet beyânı

- Poğadı karyesinde vefat eden el lâc Aliğa	1
- Ağıştaş karyesinde Berebeyi	1
- Masabada şışman el lâc Ömer	1
- Kınarda Balıhağa	1
- Erko karyesinde hakkı Kassar	2

(178)

Mâh-ı şâbânü'l-muazzamın yirmisindenberi

Voyvoda Ağaya tahsîle gidenden resim

- Şirikli Mehmet Eminden	168	17
- Çitçiden	170	17
- Balosoglundan	121	12
- İsf'â reâyâdan	28	3
- Masap Tatyos	1000	100
- Voyvoda Ağadan gelen resm	30	Vangelodan 6
- Âtibe nakden verilen akçe	63 - 21 - 26 = 110	2,5

(179)

Bize gelecek hüccet harçları beyan eder

- Âmerkâhta Koca Kokastan hüccet 2	00
- Koca Berostan hüccet 2	80
- Koca Berak'den hüccet 1	30

- İstefandan hüccet 1	26
- İdiyet dâvâsından İa'kublu Karyesinin mahkeme harcı Koca Berostan	80
- İef'a İdiyet dâvâsı için hüccet harcı Koca Berostan	50
- İliç Karyesinden kassâm	40
- Kassâm terzi zimmînin karındağından seksen kuruş	80
- Koca Kokasdan	60
- Lorekliden	30

(180)

Kâtibe verilecek harcı beyân

- Hemigaganın kassâmından	30
- İef'a Hemigaganın harcı hüccet 2	10
- Mukaddem Kâmerkâba verilen iki aded hüccet	7
- İstefanın hücceti	4
- Koca Berostan harc-ı hüccet 1	10
- İef'a Koca Berostan	3
- İdiyet dâvâsından	12
- İliç Karyesi kassâmından	8
-	
-	84
- Terzi zimmîden harc-ı kâtibiyye	14
- Koca Kokastan harc-ı hüccet	10
- Lorekliden harc-ı hüccet	5
-	
-	113
- Kâmerkâbtan Gülünoğlu hüccet	4

- İstefandan hüccet 1	26
- İdiyet dâvâsından İa'kublu Karyesinin mülküne harcı Koca Berostan	80
- İef'a diyet dâvâsı için hüccet harcı Koca Berostan	50
- İliq Karyesinden kassâm	40
- Kassâm terzi zimmînin karındağından seksen kuruş	80
- Koca Kokasdan	60
- Lorekliden	30

(180)

Kâtibe verilecek harcı beyân

- Hemişağanın kassâmından	30
- İef'a Hemişağanın harcı hüccet 2	10
- Lukadden Kâmerkâba verilen iki adet hüccet	7
- İstefanın hücceti	4
- Koca Berostan harcı-1 hüccet 1	10
- İef'a Koca Berostan	3
- İdiyet dâvâsından	12
- İliq Karyesi kassâmından	8
-	84
- Terzi zimmîden harcı-1 kâtibiyye	14
- Koca Kokasdan harcı-1 hüccet	10
- Lorekliden harcı-1 hüccet	5
-	113
- Kâmerkâbtan Gülünoğlu hüccet	4

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Yâ Fettâh

Yâ Rezzâk

Yâ Allâh

Hâkimin azli ve yerine başkasının nasbı

Erzincanlı hâkim Atâ'ullâh Efendinin azli icâz
edip fazîletlû hâkim Abdurrahmân Efendinin na-
sıbı için vürûd eden buyruldu

Hazret-i Veliyyü'n-niamâden kayd ve şerh
olundu

İâlen Eğinde me'zûnen bi'l-iftâ fakâhetlû efendi -
zîde takvâh ve kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân Voyvodası Ve-
kîli İzzetlû kecebağa vesâir ihtiyârân ve iş erleri zîde
kadruhum inhâ olunur ki kazânız nâibi Muhammed Atâ'ullâh
Efendinin vâkî olan mevâd ve mesâlihî şerî'at-ı mutahha-
ra-ı seniyyeye mutâbık etmeyerek fasl ve rü'yet etmekte-
ve düğen hususlarda cemâb-ı fetvây-ı şerîf'e adem-ı mü -
râca'atle maslahatı görmekte olduğundan ve bu vechle ah-
kâm-ı şerî'at-ı garrâyı muhasebe-ı hukûku kemâ huve hak-
kuhû idâreye iktidârı olmadığından bahisle efendiy-ı mû-
mâ ileyhın azli ve yerine icrây-ı ahkâm-ı şerî'ay-ı se -
niyyeyi kemâliyle liyâkat ve iktidârı olan ehâlîden fa -
zîletlû Abdurrahman Efendinin nasbı husûsunu sizki müftü
ve voyvoda-ı mûmâ ileyhınâsız bu def'a tarafınızla tahrîr
ve inhâ ve vukû'-ı hâli ihtibâr ve istid'â etmiş olduğu-
nuza ve şerî'at-ı mutahharanın dahi bi'l-ikmâl tenfîz ve
rü'yetine hasr-ı dikkat bîhümâl olunması farîza-ı zimme-
t-ı diyânetten ve muktazây-ı irâde-ı seniyyeden olduğuna
binâen nâib-ı mûmâ ileyhın azliyle mûmâ ileyh Abdurrah -

mân Efendinin nasbı lâzım gelmiş olduğundan sizki muhâ-
tabûn-ı mûmâ ileyhimsiz vusûl-ı buyrulduğumuzda mûmâ ile-
yh Atâullâh Efendinin azli olunup mürâselesi vürûd edin-
meye kadar mâh-ı şevvâlü'l-mükerremin on' beşinci günün-
den i'tibâren mûmâ ileyh Abdurrahmân Efendinin kazânıza
nâib nasb ve ta'yîn kılınmış olduğu ma'lûmlarınız olduk-
ta efendîy-ı mûmâ ileyhi târih-ı mezbûrdan ol vechle nâ-
ib bilip kâffe-ı âdvây-ı şer'iyye tarafına mürâca'at ve
muvâfakat eylesesiz ve senki nâib-ı mûmâ ileyh sin sen -
dahi muktazây-ı me'mûriyet ve iktizây-ı ahkâm-ı şerî'at
üzre harekete beher hâl i'tinâ ve dikkat cây-ı şerî'at-
ı mutahharada serimû inhirâfa cevâz göstermeyerek kemâ-
huve hakkuhû icrây-ı ahkâm-ı şer'-ı şerîfe sarf-ı sa' y
ve makderet eylemeniz bâbında Bîvân-ı Ma'âdin-ı humâyun
ve Dyâlet-ı Biyâr-ı Bekr ve Rakka ve Elviye-ı Kalatya -
dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve i'tâ ve tisyâr kıl-
ınmıştır binemmihi ta'âlâ vusûlunda gerektir ki vech-ı
meşrûh üze ber mûceb-ı buyruldu amel ve hareket ve hi-
lâfını teevîz eder hâlât vukû'undan tevakkî ve mücâne -
bet eylesesiz deyû

İnd vasala ileynâ

Rî 15 Şevval 1248

(182)

Sadâretten mektûb

Mûcebince mektûb-ı sâmiy-yı sadâretpenâhîdir

Şerâyi'şîr ma'âdin-ı humâyuna merbût kazâların ku-
dât ve müvvâbı efendiler zîde fazlunun ve nefâhirü'l-u-

lemâü'l-muhakkikîn ma'âdin-ı humâyuna merbût kazâların-
müftîleri efendiler zîde ilaühüm ve mefâhirü's-sâdâtül-
kirâm ma'âdin-ı humâyuna merbût kazâların kakîbü'l-eğ -
râf kaymakâmı efendiler zîde şerefühüm ve mefâhirü's-s-
ulâhâülsâlikîn bi'l-cümle ulemâ ve meşâyih ve sulahâ ve
e'imme ve hutabâ efendiler zîdet salâhuhüm ve mefâhirü'
l-emâsil ve 'l-akrâm a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memle-
ket vesâir iş erleri ve bi'l-cümle esnâb-ı hiref din ka-
rındaşları zîde kadruhüm ba'desselâm inhâ olunur ki siz
ki efendiler mûmâ ileyhinsiz ötedenberi din ve devleti-
nizin düşmanları olan Rusya ve İngiltere ve Fransa lev-
lerinin Rum Milletini tesâhublarından nâşî üçü birden
ittifâk edip devlet-ı Aliyye-ı Ahmediyye ve bi'l-cümle
Ummet-ı merkûme-ı Muhammediyye haklarında mürtekeb olduk-
ları ihânet ve mel'anetleri zâhire çıkmış ve bu cihetle
kâffe-ı ehl-ı İslâmın yekvücûd olarak müttefikâne kıyâm
ile lede'l-hâcet icrây-ı salâbet-ı dîniyye ve ifây-ı fa-
râiz-ı cihâdiyyeye seyf-ı derdest hazır ve âmâde bulun-
maları nûr-ı imân ile mütehallâ olan ehl-ı islâm üzeri-
ne farz-ı ayn olmuş olduğundan bundan böyle küçük ve büyük
ehl-ı İslâm bir vücûd olarak dîn ve devletimiz uğ-
runa can ve başımız ile çalışmak üzere bu tarafta cümle-
vüzerây-ı izâm ve ulemây-ı fihâm ve sair sıgâr ve kibâr
Ummet-ı Muhammed akd-ı bünûd-ı muâhât ve mübâya'at et-
miş olduklarımızdan bu husûsun bi'l-müşâfêhe müzâkeresi
zımnında Sa'âdetlû Ma'âdin-ı Humâyun Emîni Hazretleri -
nin Kethüdâsı Bergâh-ı Âlî Kapıcıbaşılardan Çötelizâ-
de Hâmid İbrâhîm Ağâ ile kazâlar vücûhu çend rûz-ı mu -

kaddem bu tarafta celb-olunmuş ve keyfiyyât-ı mezkûre -
 kenâilerine etrâfiyle ifâde ve tebyîn ve bu husûsta mü-
 teferri' vasâyây-ı lâzime kûze-ı hâfızalarına inbâ ve
 telkîn olunarak bu def'a yine ol cânibe i'âde ve isrâ -
 ve yedlerine bir kıt'a i'lannâme dahi i'tâ olunmuş ol-
 duğundan tafsîl-ı keyfiyyet mûmâ ileyhî ifâdât-ı şifâ-
 hiyelerinden ve i'lannâme-ı mezkûr mefâdından ma'lûmu -
 muz olduğta icrây-ı muktezây-ı diyânetkârî ve salâbet'e
 mübâderet edeceğiniz derkâr ise de bu gavurların bu ke-
 reki hareketleri mülk kavgası olmayıp umûmen millet-ı
 'islâmiye aleyhine bir hareket-ı kâfirâne olduğundan ve
 inşâ'illâhu'l-müntakim kurdukları dolâb-ı mel'anet ken-
 di başlarına gelip bin türlü belâlarını bulacakları el-
 tâf-ı ilâhî ve inâyet-ı sübhâniyeden mes'ûl ve müsted'â
 olduğundan keyfiyyet ma'lûmunuz olduğta merâsim-ı ittifâ-
 ka ri'âyet birle yedi yaşından yukarı kâffe-ı ehl-ı is-
 lâm rî sebîli'llâh gazâ ve cihâd farz-ı ayn olduğuna me-
 hâfil ve mecâliste tezkîr ve beyân ile büyük ve küçük
 bilûmle ehl-ı imânın emr-ı cihâda ve a'dâlarına dik-
 kat ve siz ki ağavât-ı mûmâ ileyhîmsiz sizler dahi ber-
 vech-ı meşrûh bilip ona göre sagîr ve kebîr birbirleri-
 nizle merâsim-ı ittifâk ve ittihâda ri'âyet ile emr u -
 fermân-ı pâdisâhî zuhûrunda muktazâsı vechiyle hazır bu
 lunnâğa mübâderet eylemeniz için mahsûs işbu mektub ta-
 hrîr ve insâl olunmuştur inşâ'Allâhu Ta'âlâ vusûlunda -
 ber vech-ı muharrer harekete dikkat eyleyesiz vesselâm
 had vesele ileynâ

Buyruldu

Müceblerince vürûd eden buyrulduy-ı Hazret-ı

Veliyyünni'amidir

Şerî'atşîâr Kâşîr Kadısı fazîletlû efendi zîde fazlû
hû ve Müftî fakâhatlû efendi zîde takvâh ve kudvetü'l-e
mâcid ve'l-âyân Voyvodası izzetlû el Hâc Ca'ferâğa zîde
mecduhû ve kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket
ve iş erleri ve umûmen ehâlileri zîde kadruhûm imhâ
olunur ki Ötedenberi dînimiz ve devletimiz düşmanları
olan Rusya ve İngiltere ve Fransa Devletleri Rum Mille -
tinin serbestini teklîf ve ısrâr eyledikleri üçü birden
ittifâk ve Millet-ı Münevvere-ı İslâmiyeyi imhâ garaz-ı
bâtılıyla ızhâr-ı şikâk eylediklerinden Devlet-ı Aliyye
dahî tedâbîr-ı seferiye ve levâzımât-ı harbiye tehyi'e -
sine teşebbüs eyleyerek şarkan ve garben ittifâk-ı umû -
m-ı maslahat-ı hayriyesinin istihsâl-ı irâdesiyle bun -
dan akdem kethüâımız Sa'âdetlû el Hâc İbrahimağa ile mî
den kazâlarının münâsib voyvoda ve vücûhları ta'alluk
eden irâde-ı seniyye-ı mülûkâne mücebince Bersa'âdete gö
nderilmiş ve ittifâk-ı umûm ile sâir mahallere nizâm ve
rillîği misillû ma'âdin-ı humâyuna merbût mahallerden -
dahî şark cânibi için bin iki yüz nefer süvâri asker ih
râcî maslahatı ta'ahhüde rabt-olunmuş olduğundan ol bî
da bâzı vasâyâ ve tenbîhâtı hâvî taraflarınıza hitâben
şerefpîrây-ı sahîfe-ı sâdir olan emr-ı âlî ve emirnâme -
ı sâminin mamzî sûreti işbu buyrulduмуza leffen tarafı -
nıza irsâl kılınmış olmağla vasâyây-ı dîniyyeye dâir

olan tenbîhât-ı seniyye mamzî sûret-ı mezkûreden ma'lûm -ı
 dirâyetmelzûmalarınız oldukça sâlifü'z-zikr ta'ahhûde rab-
 tolunan bin iki yüz nefer askerin techîv ve tedâriki en -
 rinde mu'âf ve gayr-ı mu'âf ve havâss umûmen seyyân ve -
 yeksân olduğuna binâen bu bâbda mu'âfiyet ve mensûbiyet
 İddi'ası dînen ve devletten mazarratı müstelzim bir madde
 olmaktan mâşî asâkir-ı merkûmeden Eğin kazâsı hissesine if-
 râz olunan elli nefer süvâri askeri ma'rifet-ı ger'-ı ger-
 rif ve cümlelerin inzimân-ı re'yi ve ma'rifetleriyle gurûb-
 ı ta'âil ve tesviyeye ri'âyet eyleyerek hemen gindiden te-
 dârik ve techîz edip bi'avnihi Ta'âlâ asâkir-ı merkûmenin
 başı bağılı olmanak için beher yüz nefere bir yüzbaşı ve -
 beher on nefere birer ombaşı ve beher yüz nefere birer ça-
 vuş nasb-olunmak ve asâkir-ı merkûme kazâlardan çıkıp sav-
 b-ı me'mûresine varınca yol üzerinde kâin kazâlar câiz ol-
 manak ve fukarâ ta'cîz olunmanak için asâkir-ı mansûre u-
 sûlu üzere her kaç nefer ise gidecekleri mahalle kadar c-
 câb eden ta'yînâtları hesâb olunarak kazâlardan cümlesi -
 taraflarından bir vekil harc ta'yîniyle yolda beytûtet ey-
 ledikleri kazâlardan me'kûlâtı akçesiyle idâre olunmak ve
 asâkir-ı mezkûrenin cümlesi süvârî ve tâmmü'l-esliha ve
 güzîde olunmak ve kış geldi memleketlerimize gideceğiz de
 yû avdet câiz olmadığından inşâ'Allâhu Ta'âlâ hitâm-ı gâ-
 ileye kadar me'mûr oldukları mahalde sebât cylemek ve iç-
 lerinden vefât ederi olur ise onun yerine kazâlardan âha-
 rı celb-olunmak ve asâkir-ı merkûmenin harçlıkları tüken-
 dikçe oralıkta harçlıkları kazâlar taraflarından uyduru-
 larak zarûret çektirilmemek ve fakat savb-ı me'mûrelerin-

Herûn-ı buyruldunda olan askeri yalınız fukarâ üzerine -
meselâ kazânızın vücûh-ı tüccâr ve ehâlîden bir nefer -
ve iki üç nefer tedârikine muktedir olanlara ikişer ü -
çer nefer hisse tarh ve taksîm eyleyerek tahfîf-ı bâr-ı
fukarâyâ dikkat ve yazacağınız askerin kavî ve mu'temed
kefillerini alıp isim ve şöhretleri ve köyü ve keffîli i
smiyle defter edip ve harçlıklarını lâyikiyle verip gâ-
yet güzîde ve cengâver olmasına ve hitâm-ı gâileye ka -
dar avdet etmemelerine ziyâde gayret ve bulunduğu mahal
den şâyet firâr eder olur ise o makûlelerin memlekette
olan keffîli ve taraftârları envâ'-ı ukûbete giriftâr
olacaklarını herkese anlatıp yazdığınız askerin köyü ve
keffîli ve isim ve şöhreti ve verilen harçlığı derciyle
manzî müfredât defterini huzûrunuza takdîme mübâderet -
ve bu maddeyi sâir asker tertîbine kıyâs etmeyerek ona
göre hareket eyleyesiz

(184)

Adâlet fermânının sûretidir

İşbu fermân-ı âlîşânında mastûr ve münderic olan -
tenbîhât-ı celîlemin her yerde ve her mahal'de harfen -
biharf tenfîz ve icrâsına cümle tarafından ikdâm ve dik
kat olunmak matlûb-ı kat'î pâdisâhânem olup şöyle ki bu
günkü günden sonra gerek vüzerâ ve mîr-ı mîrân ve müte-
sellim ve voyvodalar ve mübâya'acılar ve kereste nâzır-
ları ve kazâ âyânları ve sâir me'mûrîn ve zâbitân-ı mem
leket taraflarından ve gerek icrây-ı şerî'at-ı garrâ'ya
me'mûr kudât ve müvvâb vesâir hükkâm-ı şer' ve ehl-i örf

de oldukça iktizâ eden ta'yînâtları cânib-ı mîrîden verilecek olmağa şurût-ı muharrer üzere asâkir-ı merkûm hemen şimdiden tehyi'e kılınmakve zikrolunan asâkir şark cânî - bine me'mûr olacaklarından Erzurum Vâlisî ve şark Cânibî- Seraskeri Sadrû's-seyf Bevletlû Gâlib Paşa hazretleri tarafından matlûb olunduğunun ferdâsı günü yola çıkarılmakhususları dahi irâde-ı aliyye muktazâsından olduğuna binâen imdi her mûceb-ı irâde-ı seniyye asâkir-ı merkûmeden Eğin kazâsı hissesi olan mârrû'z-zikr yalnız elli nefere - re bir yüzbaşı ve bir çavuş ve beher on nefere bir onbaşı nasb ve ta'yîn ve bir nefes evvel tertîb ve techîz eyleyip asâkir-ı mürettebe-ı merkûmenin cümlesi birden ihrâc- ve irsâl olunacağına mebnî müşârûn ileyh hazretleri tarafından haber geldiği ve tarafımızdan buyruldu vardığı gibi der-akeb ferdâsı günü kazânızdan müretteb asker ihrâca ve irâde olunacak mahall'e irsâl eylemeniz için şimdiden-tehyi'e ve ihzâra bi'lvücûh gayret ve sonradan şöyle olup böyle gitti diyerek i'tizârât-ı beyhûdenin pek fenâ vehâmeti müstelzim olacağını bilerek infâz-ı emr-ı irâde-ı şâhâneye nisâr-ı nakdîne-ı hamîyyet eylemeniz bâbında Lîvân-ı ka'âdin-ı Rumâyun ve Gümüşhâne ve Malatya ve Elviye-ı Bozacak ve Beniîl'den işbu buyruldu tahrîr ve ile ba's u tisyâr olunmuştur inşâ'Allâhu Ta'âlâ vusûlunda gerektirki her mûceb-ı buyruldu amel ve hareket ve hilâfından ittikâ ve mücânebet eyleyesiz deydü

İad vasala ileynâ

Rî 15 Şaban 1243

Buyrulduğ-ı aliyye kenarında olan kayd :

câ niblerinden bunun hilâfına her kimin bir gunâ harekete cesâreti olur ise derhal cezây-ı lâiki icrâ olunacağını- muhakkak bilsinler işte ona göre her kes aklını başına - devşirip kendilerine dünyâ ve âhiret selâmeti lâzım ise tembîhât-ı şâhânemi tamamca icrâ çâresine baksınlar sonra bildik bilmedik demesinler ve enâlî ve fukarâ dahi ırz

ve edebleriyle mukayyed olarak emir ve ahkâm itâ'atta kusûr eylemesinler ale'l-husûs dîn u devletimizin esâsı- emr-ı diyânet olağla bay ve kedâ ve küçük ve büyük kâf- fe-ı ehl-ı İslâm evâmir-ı ilâhiyyeyi gözetip nevâhî ve - ma'âsîden gereği gibi hazer ve ittikâ ederek evkât-ı han- bede devâm-ı ömr u devletim du'âsına meşgûl olsunlar

(185)

Muhtelif evâmir-ı Pâdişâhâne

Müstâr-ı mükerremün müşîrân-ı mufahhamûn nizâmü'l- âlem müdebbirü umûrû'l-cümhûr bi'l-fikrissâkib mütemmimû- nehâmû'l-enâm bi'r-reyissâib mümevhidü bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sââdet ve'l-iclâl el mah- fûfûni bi'avâtifi'l-melikilâlâ Anadolunun orta kolu ye- mîn ve yesârı ile nihâyetine varınca vâkî vüzerây-ı izâm edâme'llâhu Ta'âlâ iclâlehum ve a'âzımü'l-ümerâilkirân - ve efâhimü'l-küberâilfihâm ulu'l-kadri ve'l-ihtirâm es- hâbü'l-izzi ve'l-ihtişâm elmuhtassûne bimezîd-ı inâyeti- lmelikilâ'lâ mîr-ı mîrân-ı kirân dâme ikbâluhum ve akdâ- kudâtü'l-Lüslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'âdinü'l-fa- dâil ve'l-yakîn râfi'ü a'lâme's-şerîfâti ve'd-dîn vârisü- ulûme'l-enbiyâi ve'l-mürselîn elmuhtassûna bimezîd-ı inâ

185

Umûr-ı mâliyyeye ta'yîn

Lûstûr-ı mûkerrem Müşîr-ı mufahham nizâmü'l-âlen -
 müdebbir-ı umûrû'l-cümhûr bi'l-fikrissâkib mütemmim-i me
 hâmmü'l-enâm bi'r-reyissâib mûnehhid-ı bünyânü'd-devlet
 ve'l-ikbâl müşeyyid-ı erkânü's-saâdet ve'l-iclâl el mah
 fûf-ı bisunûf-ı avâtıfı'l-melikilâlâ maraş ve Rakka eyâ
 letleri ve Ma'âdin-ı humâyun Emâneti ilhâkiyle Lîyâr- ı
 Bekir Müşîri Vezîrin Süleyman Paşa edâme-llâhu ta'âlâ i
 clâlahû ve ıftihârü'l-ekâbir ve'l-ekârim câmiü'l-mekâ -
 rim el muhtassu bimezîd-ı inâyeti'l-melikiddâim müteha
 yyizân-ı ricâl-ı devlet-ı aliyyemden ve Meclis-ı Ahkâ -
 m-ı Adliye azâsından olup bu def'a müşîr-ı müşârün-i -
 leyhin zîr-ı idâresinde kâim sâlifü'z-zikr mahallerin -
 idâre-ı umûr-ı mâliyesine mahsûs me'mûr ve ta'yîn kılı
 nan Fâik zîde uluvvuhû ve mefâhirü'l-kudât ve'l-hükkâm-
 na'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm mahâll-ı mezkûrde vâkı ku
 dât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l -
 akrân zâbitân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş er -
 leri zîde kadruhum tevkî'-ı refî'-ı humâyun vâsıl ola -
 cak ma'lûm ola ki bu def'a avâtıf-ı aliyye-ı mülûkânem-
 den Lîyâr-ı Bekir ve Rakka eyâletleri ve Ma'âdin-ı hu -
 mâyunum Emâneti rütbe-ı sâniye müşîri ve vezâret ve Ma
 aş Eyâleti ilhâkiyle müşârün ilyeh'e tevefih olunmuş ve
 zamân-ı sa'd-ı iktirân-ı şâhânemde zât-ı mülûkâneme ve
 dî'ay-ı Cemâb-ı Hudâ olan ehâlf ve teba'anın kâffe-ı me
 zâlin ve ta'addiden hüsn-ı himâyet ve sıyânet ve zâhir-
 cihet-ı refâh ve rahatları nezd-ı humâyunuma begâyet

matlûb ve mültezim bulunmuş olduğuna ve müşirlik-ı mezkûr
dâhilinde bulunan mahaller vesî'ul-enhâ yerler olması -
ve bir müddettenberi ehâlî ve sakenenin bi'z-zarûr bâzı
vukû'ât-ı sâbıkâ-icâbından dolayı daraltması cihetleriy
le hem mahall-ı merkûmun mevâdd-ı zabtiyyesi ber vech-ı
matlûb rü'yet ve hem de umûr-ı mâliyesinin usûl-ı nas -
fet ve ma'delete tatbîkan hüsn-ı tesviye ve temşiyetine
mübâderet olunmak ve ikdâm-ı efkâr-ı zâtiyye-ı ruhbe -ı
âmâl-ı hakîkiyye-ı şâhânem olan i'mâr-ı mülk ve millet-
ve istihsâl-ı âsâyiş ve refâhiyyet-ı teba'a ve ra'iiyyet
kadiyye-ı münîriyyesine dikkat kılınmak ve ol taraf' ta
bulunan asâkir-ı nizâmîyye-ı şâhâneme ma'âş ve ta'yînâ-
tı tesviyesiyle müşîr-ı müşârûn'î-leyh'e meşgûliyet-ı -
zâide olmamaküzre zikr-olunan mahaller umûr-ı mâliyesi-
nin ricâl-ı devlet-ı aliyyemden dirâyetkâr ve mücerre -
bü'l-etvâr ve sıdk u istikâmeti bedîdâr birine ihâlesi-
tensîb olarak sen ki me'mûr-ı mûmâ ileyh'sin sen evsâ -
f-ı mezkûre ile mevsûf ve mu'temed ve mevsûk mütehayyi-
zân-ı ricâl-ı devlet-ı aliyye ve ol havâlî envâline vâ-
kıf reviiyetkârâne bendegân-ı saltanat-ı seniyyemden bu
lunduğuna buyrulmuş olmağile muktezây-ı me'mûriyet-ı lâ
zime-ı mehâmm işgâli vâridin üzre hemen bu taraftan ha-
reket ve ol cânibe azîmetle ...binâen bu mâddeye me'mû-
riyetinin husûsuna irâde-ı seniyye-ı mülûkânem ta'allu-
kıyle ol bâbda emr-ı humâyun-ı şevketmakrûn-ı şehriyâ -
rânem şeref efzây-ı sünûh ve sudûr olmuş ve keyfiyet-ı
me'mûriyetin müşîr-ı müşârûn ilyh'e buyrulmuş olmağ ile

muktazây-ı me'mûriyet ve lâzime-ı mehâmm-ı eşğâl-ı dârey-
nin üzre hemen bu taraftan hareket ol cânibe azîmetle zi-
krolunan mahallerin umûr-ı mâliyeleriyle müşîr-ı müşâruni
leyh ile bi'l-ittifâk hüsn-ı idâre ve rü'yete mübâderet -
ve her hâlde kendisi ili hüsn-ı mu'âşeret ve ittihâda ri'
âyet ve mahâll-ı merkûne ehâlî ve sekenesinin asr-ı meyfâ-
nin-ı hazer-ı mülûkânemde himâyet ve sıyânet ve âsâyiş ve
istirâhatlarını mücib olur esbâb ve vesâ'ilin istihsâline
ve istikmâliyle cümlesinden taraf-ı eşref-ı şâhânem için
da'avât-ı hayriyye isticlâbına ve zinhâr ve zinhâr kavâ -
nîn-ı cedîde-ı humâyuna ve rızây-ı ma'deletmakrûn-ı mülû-
kânemin hilâfı bir gunâ vaz' ve hâlât vukû'a gelmemesi'ne
nisâr-ı nakdîne-ı vus' u makderet eylemek fermanın olma -
nın me'mûriyet ile hâvî işbu emr-ı celîlü'l-kadrin isâdâr
ve yedine i'tâ olunmuştur imdî keyfiyet-ı me'mûriyetin -
ma'lûmun oldukça ber vech-ı muharrer amel ve hareket ve -
senden me'mûl-ı şâhânem olan âsâr-ı hamiyetmendi ve isti-
kâmeti kâmilin ibrâz ve izhâra sıdk-ı reviyet ve umûr-ı
me'mûrunda bir gunâ tekâsül ve rahâvet ve mâ mülâyim vaz'
ve hâlât vukû'unu tecâvüz ile mazhar-ı muâhaze ve şeremet
olmaktan nefsinin sıyânet ve vikâye eyleyesin siz ki müşâ-
run ileyh ve kudât ve müvvûb ve sair mûmâ ileyhimsiz mâ mâ
ileyh taraf-ı devlet-ı aliyyenden bi'l-intihâb mahâll - ı
merkûnenin idâre-ı umûr-ı mâliyesiyle asâkir-ı nizâmiye-ı
şâhânemin ta'yînât ve masârifâtı tesviyesine mahsûs me' -
mûr ta'yîn kılınmış olduğu sizin dahi meczûmunuz oldukça-
umûr ve husûsât-ı vâkı'asında tarafınızdan lâzım gelen

T. E.

**Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi**

muâvenet ve mutâva'atın ke'l-âde icrâ olunmasında merâsin-ı
yekcihetin ve ittifâkın îrâsına mezîd-ı i'tinâ ve dikkat-
ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz fermân-ı
alîgânın sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâb-
da vech-ı mevrûh üzere gereğiyle sudûr olan fermân-ı vâci
bû'l-ittibâ' ve lâzimü'l-intisâlinin mazaân-ı itâ'at-muk-
rânı ile amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz âlâmet-ı
gerîfeme i'timâd kılasız tahrîren îf evâhir-ı gahr -ı
Lebîülâhir sene sitte ve hamsîn ve mi'teyn ve elf

Hi 3 Cemâziyel'âhir 1256

meqâvenet ve mutâva'atın ke'l-âde icrâ olunmasında merâsim-ı
yekcihetin ve ittirâkın frâsına mezîd-ı i'tinâ ve dikkat-
ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz fermân-ı
alîşânın sâir olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu bâb-
da vech-ı megrûh üzere şerfyatta sudûr olan fermân-ı vâci
bü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-ımtisâlinin mazmûn-ı itâ'at-mak-
rûnu ile amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz âlâmet-ı
şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren râ evâhir-ı gebr -ı
Lebûlâhir sene sitte ve hamsîn ve mieteyn ve elf

Rî 3 Cemâziyel'âhir 1256

S O N U Ç

Üzerinde çalıştığımız 2 numaralı Eşin ser'iyeye sicili ve diğer sicillerle ilgili olarak aşağıdaki sonuçları çıkar-
mış bulunuyoruz.

1-2 numaralı Eşin ser'iyeye sicili dolayısı ile diğer bütün siciller Türk sosyal, iktisadi, ve kültür tarihinin yas-
anarak, meydana gelen ve bu özelliğinden dolayı pozitif bir
nitelik kazanan temel tarih belgelerimizdir.

2-Eski hukukumuzun yazılı kaynaklarından olan ser'iyeye
sicilleri hukuk tarihimiz açısından olduğu kadar, Osmanlı
döneminin sosyal ve iktisadi hayatına ışık tutan kaynaklar-
dır.

3-Ser'iyeye sicilleri: ferman, buyruldu, gibi merkeze-
gelen kayıtlarla birlikte, kamu hizmetlerini ifa yetkisine
naiz kadıların kararlarının olduğu bir kaynak mozaiğidir.

4-Şehir tarihlerinin yazımında, temel ve tek kaynak
ser'iyeye sicilleridir.

5-Osmanlı sivil toplumunun yapısı ser'iyeye sicilleri
ile aydınlatılarak ortaya çıkarılabilecektir.

6-Osmanlı hukukunun şerilliliği ve örfiliği meselesi
ser'iyeye sicillerinin araştırılması ile anlaşılacaktır.

7-2 numaralı Eşin ser'iyeye sicili araştırmasında
şu sonuçta varılmıştır:Eşin merkezinde ve köylerde Müslüman
Türklerle Hristiyan Ermeniler iç içe yaşamaktadırlar, bu
yaşantıları süresince(20 yıllık dönemde) mahkemeye intikal
eden bir huzursuzluk ve çatışma kayıtlarına rastlanmamıştır.